

དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ལ་ རིམ་གཉིས་གྱེ་བྲིད།

ཚུམ་པ་པོ། ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་བྱ་མཆོ།
ཤེར་ཤེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུམ་ལྷོག་ཁང་།

༡༡། རྒྱབ་ཆེན་ལུ་མི་བའི་ཕྱགས་ཀྱི་དབལ་འཁོར་ཡོ་སྒྲིམ་བའི་
བསྐྱེད་རིམ་ཏེ་རྒྱ་ཀའི་ཞལ་ཕྱད་སོགས་
བཞགས་སོ། །

ཚུམ་བཤོ། ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ།
ཤེར་ཕྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་དེ་ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་མང་།

SJRB-0275

ཞོལ་པར་གྱི་དཔེ་རིང་ལ་གཞི་བཙུག་བ་ཡིན།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་ཁྱེད་སྤྲིག་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲུལ་སྤྲིག་བྱས།

༡༠༡༥ ལོའི་རྒྱ་བཅུ་པར་གསར་ཏུ་རྩོམ་སྤྲིག་བྱས།

༡༠༡༠ ལོའི་རྒྱ་བཅུ་པར་བསྐྱར་སྤྲིག་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཏུ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གཤེབ་བསྐྱར་དང་བཅོས་སྤྲིག་པ། སྤྲེལ་བཅང་རར་འདོད།

དེབ་འདིའི་པར་སྤྲེན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

དཀར་ཆག

མཛད་པ་པོ་འོ་སྒྲིད།.....	iv
ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།	ix
༡༡། ལྷ་བ་ཆེན་ལྷ་མི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ ལུང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།	
གཞུང་སྤྱི་འོ་ཆམ་གཞག	༡
སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དངོས་བཤད་བ།.....	༡༠
གང་གིས་ཉམས་སྤྱ་ལེན་པའི་རྟེན་བཤད་བ།.....	༡༡
གང་དུ་ཉམས་སྤྱ་ལེན་པའི་གནས་བཤད་བ།.....	༡༤
ནལ་འབྱོར་གྱི་ཡོ་བྱད་འདུ་བ།.....	༡༥
ཐུན་གྱི་ནལ་འབྱོར་བཤད་བ།.....	༡༦
སྤྱི་འོ་སྒྲོན་འབྱོར་བཤད་བ།.....	༡༧
རྟོར་ཕྱི་ལ་བྱིན་བསྐྱབ་བྱ་བ།.....	༢༠
ནང་མཆོད་བྱིན་བསྐྱབ་བྱ་བ།.....	༢༡
སྒྲོན་འབྱོར་མཆོད་གཏོར་འབུལ་བ།.....	༢༢
མཆོད་པ་བྱིན་སྐྱབས་དང་རྟོར་མེམས་བསྐྱོམ་བསྐྱབ་བྱ་བ།.....	༢༣
སྒྲོ་གསུམ་དག་པར་བྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར།.....	༢༤
ལུང་ཁམས་སྤྱེ་མཆོད་བྱིན་གྱིས་སྐྱབས་བ།	༢༥

ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་འཁོར་བསྐྱོམ་པ།	༥༧
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པ།	༥༩
འཆི་བ་ཆོས་སྤྱིའི་ལམ་འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པ།	༥༩
སྤྱིར་རྗེ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར།	༥༩
བར་དོ་མོངས་སྤྱིའི་ལམ་འབྲེལ།	༥༩
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གདན་བསྐྱེད་པ།	༡༠༠
དང་པོ་རྣམ་འབྱོར་བཤད་པ།	༡༠༡
རྗེས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་བཤད་པ།	༡༠༩
ཤིན་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་བཤད་པ།	༡༠༩
རྟེན་བརྟེན་པ་བསྐྱེད་ཚུལ།	༡༠༩
དག་པ་བྱེད་ཞིང་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་པ།	༡༡༡
ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱེད་པ།	༡༡༤
མཆོད་ཅིང་བསྐྱོད་པ་བྱ།	༡༡༥
ལྷ་བསྐྱོམ་ཞིང་དག་པ་བྱེད་པ།	༡༡༥
བསྐྱེད་པ་རྗེ་ལྷ་བྱ་བ།	༡༡༩
༢༢། ལྷ་པ་མཆོག་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རྗེས་རིམ་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་	
པའི་དཔལ་ཁྱིམ་ཏེ་རྩ་ཀའི་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་ཞེས་བྱ་བ་བཅུགས་སོ།	
གཞི་དངོས་པའི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༢༩
ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༢༩

སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༤༩
ལུས་སེམས་སྤྱན་མོང་བའི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༤༩
ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ།	༡༤༩
ཉེ་བའི་སྤྲིན་སྤྲ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་ཚུལ།	༡༤༩
ཙམ་གསལ་འདེབས་པ།	༡༥༡
ཙམ་མ་སྤྱད་པ།	༡༥༡
ཉེ་བའི་སྤྲིན་སྤྲ་ལ་སེམས་བརྟན་བྱེད་པའི་ནལ་འགྱུར་དངོས།	༡༥༩
སད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བསྐྱོར་གསུམ་བཤད་པ།	༡༥༩
ཉེ་བའི་སྤྲིན་སྤྲ་ལས་འཇུག་ཡོང་དང་དོར་བཞུས་བྱེད་ཚུལ།	༡༥༩
༢༢༡།།བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འཇོ་དང་རྫོགས་རིམ་དངོས་བྱུང་སྟེ་མའི་བསྐྱུས་དོན་	
བཞུགས།	
པར་བྱང་སྟོན་ཆིག་	༡༦༩

མཛད་པ་པོ་ཏེ་སྟོན།

ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་ནི། གྲི་ལོ་ ༡༩༠༣ ལོར་ཅེ་གཞུང་བྲག་དམར་མདོ་ཞེས་པའི་
ཡུལ་དུ་ཡབ་ནོའི་ཁོ་དང་ཡུམ་ཅིན་ཐང་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱུ་འབྱུངས།

དགྲུང་ལོ་བྲག་གི་སྐལ་པ་ཁུ་པོ་རེ་སང་རྒྱ་མ་ལས་ལོ་གཅིག་གི་རིང་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོན་སྦྱངས།
ལོ་དེར་དགེ་བསྟེན་དང་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་ཞུས།

དགྲུང་ལོ་བཅུ་བྲག་པར་དབེན་གནས་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་བསམ་གཏན་འཕེལ་རྒྱས་
སྲིད་དུ་གནས་བཅུན་དགོན་མཆོག་དགེ་འདུན་ལས་ཆངས་སྟོང་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་དང་རབ་
བྱུང་གི་སྟོན་པ་མདོས། ལོ་དེའི་ལུ་མཆོད་ཆེན་མོའི་ཆོས་ཐོག་གི་ཡར་འཛོགས་ལ་རྒྱ་བྱང་བཟ་
ཤེས་འབྲིལ་གྱི་ཐོས་བསམ་སྲིད་བྲལ་ཆང་དུ་ཞུགས་ཏེ། བཟ་ཤེས་འབྲིལ་གྱི་ཁྱི་ཐོག་ཉེར་བརྒྱད་པ་
སྲིད་སྦྱལ་པའི་སྦྱུང་དགོན་མཆོག་དབྱེས་པའི་སྟོན་པ་ལས་བཅུ་བཞག་ཐོག་མར་གསན་པ་དང་།
བཤེས་གཉེན་དགོན་མཆོག་དོན་ཡོད་སྟོབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་བསྐྱུས་བྲལ་གསན་པ་དང་སྦྱོར་སྦྱང་
དང་ཚོད་པ་གནང་ཞིང་། ར་སྟོད་བསྐྱུས་བྲལ་སོགས་བསྐྱུས་བྲལ་གྱི་སྦྱོར་དང་། སྟོན་གས་དང་ནམ་
འགེལ་སོགས་ཆང་མའི་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་མང་པོར་གཟིགས་རྟོག་གནང་།

དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྟོན་པེ་ལས་བྲལ་བྲལ་ལུ་སྦྱ་ལུ་སོགས་ཀྱི་དབང་དང་། རྒྱང་རྒྱལ་བདེ་
ལམ་གྱི་ཁྱིད་སོགས་དང་། རྟོར་མས་པ་དགོན་མཆོག་དགེ་འདུན་དང་། རྒྱ་རིང་དགེ་བཤེས་ཚུལ་
ཁྱིམས་ཉི་མ་ལས་ཀྱང་སྟོང་འབྲུག་དང་། བཀའ་གདམས་གཞུང་བྲག་སྟོར་རྒྱལ་སོགས་ལུང་ཁྱིད་
གྱི་རྒྱན་གང་མང་གསན་པར་མཛད།

དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ ༡༩༡༥ ལོར་དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྟོན་པེ་ལས་རབ་བྱུང་བསྐྱར་
མ་དང་ཆོགས་སུ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས་ཤིང་མཆོན་ལ་དགོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་

གསོལ།

དགྲུང་ལོ་ཉེ་ལུ་ ༡༩༢༩ ལོ་ནས་ཁྱི་ཐོག་ཉེར་དགུ་བ་དཔལ་མང་ཆུང་བ་དགོན་མཆོག་ཆོས་
འཕེལ་དང་། ལུ་མ་ཅུ་བ་ཕྱེ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ། སོ་གཅིག་བ་རྩོད་རམས་བ་དགོན་མཆོག་དབང་ལུག་
རྣམས་ལས་པར་ཕྱིན་གྱི་བཅི་བཞག་གསན་བ་དང་། སྒྲོར་བ་བཅི་བ་སོགས་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་
དང་། ཡིག་ཆ་གཙོ་བུས་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་བ་གནང་།

དགྲུང་ལོ་ཉེར་བཞི་ ༡༩༣༦ ལོར་པར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲོབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་པར་ཕྱིན་གྱི་གྲ་
སྒྲོར་གནང་ཞིང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་དབུ་འཇུགས་གནང་བ་དང་། ལུང་
ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་། དཔལ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ལས། དབུ་མ་འཇུག་བ་དང་། འཇུག་རྒྱུག་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་། ལུང་རིགས་སྒྲོན་མེ་སོགས་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་ཅལ་བཤད་དང་
མཛུབ་ཁྲིད། བཤད་ལུང་སོགས་ཀྱང་གསན། ཁྱི་ཐུར་དགེ་འདུན་དར་རྒྱས་ལས་སྒྲོར་ཐུན་གྱི་
བཤད་རྒྱན་དང་། ལམ་རིམ་སྒོ་སྒྲོང་། བསྐྱེད་རྩོགས་སོགས་གསན་སྐབས་ཟིན་གྱིས་སྤྲོ་མཛད་བ་
དང་། ཕྱེ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལྟ་བུའི་གནད་གང་མང་ཞུས་ཤིང་ཟིན་གྱིས་ཀྱང་མཛད།

དགྲུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་བ་ ༡༩༣༩ ལོར་འཛིན་གྲ་མཛོད་དུ་ཕེབས་བ་དང་མཛོད་ཅ་དང་སྒོ་མ་ཆིག་
ཐུགས་འཛིན་དང་རྒྱན་སྒྲོར། ཡིག་ཆའི་མཐའ་དཔྱོད། མདོན་པའི་རྒྱ། མཛོད་རྒྱུག་ཐར་ལམ་
གསལ་གྱིད། མཛོད་རང་འབྲེལ་སོགས་རྒྱ་པོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ལུང་བསྐྱེད་པའི་སྤྲེང་ནས་
ཆོས་མདོན་པའི་ཆོད་པ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་རྩོགས་པར་མཛད། སྐབས་དེར། ཆོས་མདོན་རྒྱ་
མཆོའི་མཐར་སོན་མོན་གྲ་བ། ཞེས་གྲགས་བ་མོན་གྲ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟུ་ཤིས་ཀྱི་མཛད་པའི་
མཛོད་འབྲེལ་དེ་སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་དཔེ་ཁང་གོག་པོ་ཞིག་རལ་དུ་སོང་བ་ཞིག་ལས་རྙེད་པ་ལའང་
གཞིགས་ཞིབ་མཛད།

དགྲུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་བ་ ༡༩༣༠ ལོར་འཇམ་བཞད་སྒོ་བཟང་ཐུབ་བསྐྱན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་
མཆོས་མཁན་སྒོ་བ་སྐྱགས་མ་དང་། སྒོ་མེ་ལྷ་རམས་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཛིན་གྱིས་གསང་རྙོན། རོ་
རམས་བ་དགོན་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དུས་གོ་བ། སྤྱི་པོད་པ་སྒོ་བཟང་དགོན་མཆོག་དང་།

སྐྱགས་རམས་པ་དགོན་མཆོག་བསྟན་དར་གཉིས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་བ་མཛད་པའི་དད་པའི་
དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་དབྱུས་སུ་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་བསྐྱར་སྐྱབ་ཐོག་དགེ་སློང་གི་སྟོན་པ་
མཛོད་ཀྱི་མཆོད་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་གསོལ།

དེ་ནས་སློང་བཟང་ལུང་རྟོགས་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་འདུལ་རྟེན་རིན་ཆེ་ཐེང་བའི་ལུང་རྒྱན་
གསན་ཞིང་། དཔལ་མང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྩེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ལས། འདུལ་སྟོན་དང་། འདུལ་བ་རྒྱ་
མཚོའི་སྤྱིང་པོའི་བཤའ་ལུང་། འདུལ་རྟེན་གི་ས་བཅད་གཞིར་བཞག་བསྐྱུས་དོན་ལོར་བྱའི་དོ་ཤལ་
དང་སྐྱགས་པའི་མདོ་རྩའི་བཤའ་བ་གསན་པ་སོགས་རྒྱ་པོད་ཀྱི་འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་ལ་
སྐྱགས་གཉིད་གནང་།

སྤྱིར་གསང་འདུས་རྩ་བཤའ་ཀྱི་རྒྱད་དང་། གཤེད་སྐོར་སོགས་པ་རྒྱད། བདེ་དབྱེས་དུས་
གསུམ། སྐྱུ་ཐོད་གདན་གསུམ་སོགས་པ་རྒྱད། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་དུམ་བུ་བཞི་སོགས་སྐྱགས་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་པོད་དགོངས་འབྲེལ་རྣམས་ལ་འང་གསན་བསམ་མཛད།

གཞན་འཇམ་བཞད་སྐབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དང་། མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་
མཚན། རྩེ་ཁྲི་འཇམ་དབྱངས་སྐབ་བསྟན་ཉི་མ། དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་སོགས་རིས་མེད་ཀྱི་
བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་བྱང་ནས་དབང་རྗེས་གནང་ལུང་ཁྲིད་མན་ངག་སོགས་གང་མང་གསན་པ་
དང་། གཏོར་བཟོ། བཅའ་གཤམ་། དབུ་ཅན་དབུ་མེད་ལ་རྩེ་སོགས་ཡིག་རིགས་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་
བྲིས་ལ་འང་སྐྱུངས་པ་མཛད་ཅིང་། དུག་བྲིས་སོགས་ལ་བྱང་བས་འཇམ་བཞད་སྐྱུ་ཐེང་གསུམ་པའི་
བྱང་ཡིག་དང་། དབང་རྗེས་གནང་གི་མཆོད་གཡོག་ཀྱང་གནང་། ཞོར་དུ་ཆོས་འབྱུང་། རྣམ་ཐར།
ལོ་རྒྱུས། དེ་བཟེངས་སོགས་ལ་འང་གཟེགས་རྟོག་མཛད།

དཔལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ལས། སྤྱི་མདོ་ཀ་ལྷ་བ་དུམ་སིང་ཉའི་ལྷ་ཉི་མདོ་
རྒྱང་བ་བཞི་དང་བཅས་པ་དང་། ཞ་ལུ་ལོ་ལྷ་བའི་བཤའ་སྐྱར་གཞུང་དོན་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་
ཁྲིད་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་མཆོས་སྟོར་དང་། མིང་དང་། ཀུན་བཤའ་སོགས་གསན་པ་དང་། རིག་སྤྱི་སྟོ་
བཟང་ཆོས་འཕེལ་ལས་དབྱངས་ཅན་སྤྱི་མདོ་འབྲེལ་བ་གསལ་སྟན་རི་མོ་དང་བཅས་པ། རིག་སྤྱི་

འཇམ་དཔལ་དབྱེས་པའི་སྒོ་གྲོས་ལས་ཅན་བ་དང་། དེའི་བསྐྱུས་དོན་སྒྲུ་རིག་ཀྱི་མཆོར་བཤོད་
པའི་བྱ་གཞིངས་དང་སྒྲུར་བའི་བཤའ་རྒྱུན་གསན་ཏེ་སྤེའི་སྒོར་གྱི་ཐེན་ཐིས་ཀྱང་མཛད། བཤེས་
གཉེན་དེ་དག་དང་། རྒྱལ་མཁན་ཆེན། དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་སྟོན་མེད་སོགས་ལས་པཎྜི་ཏ་
རྩ་ཨ་ཀ་ར་ཤུཌ་མཛད་པའི་སྤེའ་སྒྲོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་དང་། ལོ་ཆེན་རྩམ་ཤིའི་སྤེའ་
སྒྲོར་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་མེ་ལོང་སོགས་སྤེའ་སྒྲོར་གྱི་གཞུང་རྣམས་དང་། མདོན་བཛྲོད་འཆི་
མེད་མཛོད་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་འདོད་འཛོའི་བ་མོ་སོགས་མདོན་བཛྲོད་ཀྱི་གཞུང་། སྟགས་གྱི་
སྟོན་ཐབས། བོད་ཀྱི་བདེའི་བསྟན་བཅོས་སྤུས་ཉགས་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ཁྲིད། སྟན་རྒྱུ་དབྱངས་ཅན་
དབྱེས་སྒྲུ་དང་། དཔྱེའི་དགོངས་རྒྱུན་སོགས་ཀྱི་ལུང་ཁྲིད་སོགས་གསན་བ་དང་། ཨ་མཆོག་སྤྱུལ་
སྒྲུ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོ་དང་། གུ་འཁོར་སྟགས་རམས་བ་སོགས་ལས། འུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་བ་སོགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བཤའ་བ་དང་། རྩོ་བྲག་བ་སྟན་ཐང་ཡབ་སྐུས་སོགས་ཀྱི་ཐེག་
ཅའི་སྟེང་ནས་ལྷ་ཐེག་དང་། མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཐེག་ཁྲིད། རྣལ་འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་ལྟར་
རྟོར་རིལ་ཅད་ཏེ་འུ་རྒྱུན་བཟོ་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་སྟོན། རིན་པོ་ཆེ་བརྟག་པའི་གཏམ་ཅིན་མ་ཞིའི་
མཛོད་ཁང་གི་ལུང་སོགས་གསན་བ་དང་། འདུལ་འཛིན་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་ལས་རིགས་ལྷན་
མཆོད་པའི་འོད་སྣང་སོགས་དང་། རྒྱ་ཅིས་འཇམ་དབྱངས་མཆོད་པའི་མེ་ཏོག་དང་ཟུར་འདེབས།
འཇམ་དབྱངས་འཇུ་མ་ཐེད། དབྱངས་འཆར་གྱི་རྒྱུ། དེའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་རྒྱུན་སོགས་
གསན་བ་དང་། རྒྱུད་བཞི་གཙོ་བུས་པའི་སྟན་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ཁྲིད་རྣམས་ཀྱང་གསན་བ་
སོགས་དམ་བ་སྤུས་ཅུ་ལྟག་བསྟེན་ནས་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དབང་ཁྲིད་སོགས་ལ་གསན་
བསམ་གནད།

སྟན་བྲག་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྟོར་སེམས་སྟོམ་བཟུས། བདག་འདུག་སོགས་རྒྱུན་ཏུ་མཛད་བ་
དང་། བཀའ་ཆོས་སོགས་ཀྱི་སེང་བར་རྣམས་སུ་ཡན་ལག་བདུན་བ་དང་འབྲེལ་བར་མཐུམ་དང་
ལྷག་སྒྲུང་ལ་གཞིལ་བར་མཛད།

དུས་འཁོར་གྱི་ཆོད་དུ་རྣམས་ལ་མདོན་བྱང་གི་སྒྲུབ་མཆོད་ཆ་ལག་དང་བཅས་བ་གསར་དུ་

བརྩམས་པ་སོགས་སྐྱབ་གསུང་བྱུགས་ཏེན་ཡང་མང་དུ་བཞེངས།

ཡུ་ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱ་མང་པོ་སོ་སོར་ཐར་པའི་གཞི་ལ་བཀོད་པ་དང་། བྲག་རི་དགོན་དང་། སྤར་
ལུང་བཟ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་གླིང་། བྲག་དཀར་བྱང་ཆུབ་གླིང་སོགས་དགོན་སྡེ་མང་པོར་ཕེབས་ཏེ་
དབང་ལུང་མན་ངག་གི་ཐབ་ཆོས་མང་དུ་གནང་བ་སོགས་སྐྱ་ཆེ་གང་ཅོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
དང་། འཆད་ཚོད་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད།

སྒོ་བ་མ་ལ། འཇམ་བཞད་སྐུལ་སྐྱབ་དང་། བཟ་ཤེས་འབྲེལ་གྱི་གསེར་ཁྱི་རྣམས་གསུམ། བཞན་
སོ་རྣམས་དང་། སྐྱ་སྐུལ་ཆེ་ཆུང་གང་མང་བྱུང་ངོ་། །

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་སྐྱབ་གསུམ་གསུང་ཚུལ་ལ། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་རིམ་
གཉིས། བྲང་གི་མི་འཁོར་དབང་བཤད། དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རིམ། ཆེ་དཔག་མེད་དང་སྒྲོལ་དཀར་གྱི་
ཆེ་ཁྲིད་སྒྲོར་སོགས་ཆོས་ཆན་བརྩམས་ཁ་ཤས་དང་གསུང་རྒྱན་བྲག་ལེན་དོགས་གཙུག་ལོ་རྒྱུས་
སོགས་ཀྱི་ཐེན་བྲིས་དང་། བཟུང་བྱང་གང་ཡོད་པར་དུ་བཀོད་ན་པོ་ཉི་ཉི་ཤུར་ལོངས་པ་ཡོད་ཅིང་།
ལྷགས་མཁར་འབྲུལ་འཁོར་སོགས་ཀྱི་བྲག་ཁྲིད་ཐེན་བྲིས་པར་དུ་བཀོད་མི་ཆོག་པའང་མང་ལ། ད་
སྐབས་བྱད་ཐེན་པ་སོ་ཉི་བདུན་བཞུགས།

འདིའི་རྣམ་ཐར་ལ། སྡེ་ཁྲི་འཇམ་དབྱངས་བྱབ་བསྟན་ཏེ་མས་བརྩམས་པའི་དམ་པ་འདིའི་སྐྱབ་
ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལས་བརྩམས་པའི་གསོལ་འདེབས་ཆོགས་བཅད་དང་། དེའི་འབྲེལ་པ་དམ་པ་
དེའི་སྒོ་བ་མའི་གསང་བྱང་དབང་བྱབ་བསྟན་ཏེ་མཆོས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས།

མཆན་གྱི་རྣམ་གངས། ཨ་ཁུ་ཆིང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། ཡུང་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། ཡུང་པ་
ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། སྐྱ་བྱང་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ།
ཨ་ཁུ་ཆིང་།

༡༩༧༩.༠༥.༡༩ ལ་མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་སྒྲིག་པས་ཕྱོགས་བརྒྱས་བྲས།

ཞུ་སྤྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྡོན་ཤོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས། བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་
ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་ཁྱི་སྤྲུག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟོང་ནའང་། ཏུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་
པའི་མིའི་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་རྩ་བརྒྱུག་ཏུ་བྱིན་ཟེན་བ་དང་།
ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་རྩ་བརྒྱུག་ཏུ་འགྲོ་ཉིར་ཡོད་པར་བརྟེན་ཏུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་
མཆོན་ན་རྩ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བཙོན་དགོས་པ་ནི་ཏུས་ལ་བབ་པའི་
ལས་འགན་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཙོང་
སྤྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤྱང་སྟོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཙོང་སྤྲིག་གི་
ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེར་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྐབས་བདེ་དུ་བྱིན་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་གསར་དུ་ཙོང་སྤྲིག་གསུང་
པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བཅུལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་ལོས་པ་ལྷ་བུར་
སྒྲུང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྱེད་དང་ཞུ་སྤྲིག་གི་སྐབས་ཡིག་འབྲུག་གཅིག་བཙོས་ནོར་
ཤོར་ནའང་ཆབས་ཆེ་བའི་སྟོན་ཆ་འབྱུང་སྲིད་པས་བསྐྱེད་དང་བཟོ་བཙོས་མེད་པར་སོར་
འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གཤེད་ཆེ་ཞིང་། གཤེད་ཉེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་
གཅིག་བཙོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏུ་ཅད་གཤེད་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཙོང་སྤྲིག་ཁང་ལ་མཆོན་ན། པར་གཞི་ཆོད་ལྡན་ཞིག་མ་ཕྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་ཡིག་
འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཙོང་སྤྲིག་གི་དུང་རྒྱ་རྩ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་
བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ཅུས་ཤིག་སྤར་བཞིན་ཡོད།

མ་ཕྱིར་ཡིག་འོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཙུག་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་བར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་ཕྱོག་སྐབས་ངེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ངོ་སྟོན་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཔྱད་སྲུ་རྟགས་[]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དཔྱད་སྲུ་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཔྱད་སྲུ་རྟགས་ “ འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་པའི་ཡི་གེ་འཕམ་ཆེག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་ཨང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྟེན་སྟོང་གི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དང་ཐད་སྟོར་སྙད་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྒྱུས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་ “ འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།

མཐའ་མཆན་ཕྱོག་སྐབས་དེབ་དེ་དབེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བསྐྱར་བའི་བར་གཞི་ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། བར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྟེ་དགེ་བར་མ་དང་། བཟ་ཤིས་སྒྲན་པོ། ཞོལ། སྐྱ་འབྲུམ། ཁྲ་བྱང་བར་མ་ནམས། སྟེ། བཟ། ཞོལ། སྐྱ། ཁྲ། སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁོད་དུ་རྟགས་ཅན་ *བསྐྱབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་འོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཅན་ -བསྐྱབས ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་དང་། +བསྐྱབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསྐྱབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༥༩ན་༥༧། བསྐྱབ *བསྐྱབས སྐྱ། ༡༠༩ན་༦༧། ཁྲ། ༡༡༠བ་༩༧། བསྐྱབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་ཤོག་གྲངས་ ༥༩མདུན་ངོས། ཡིག་གྲངས་ ༥༧ན། བསྐྱབ་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཆོན་ཞིང་། *བསྐྱབས ནི་མ་ཕྱིའི་

ཡིག་འོར་བསྐབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྤྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་
གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱི་འབྲུམ་པར་མའི་ཐྲེབ་གངས་**༡༠** **༣** **མ** **དུན** **དོས།** ཡིག་ཐེང་**༤** **པ་ན།** **ཐ**་བྲང་
པར་མའི་ཐྲེབ་གངས་**༡༡༠** **རྒྱ** **པ་དོས།** ཡིག་ཐེང་**༣** **པ་ན།** **བསྐྱབས་**ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་
དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཞུ་སྤྲིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་འོར་འཁྲལ་ཤོར་བ་
སོགས་གཟིགས་ཆེ་ཀྱན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཐུན་ལྷན་
ནམས་ནས་འདི་གའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་དོ་སྟོན་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐྱལ་ཞུ་
རྒྱ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྱོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྤྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤྲུས་
ཀ་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་ནས།

བྱི་ལོ་**༢༠༢༠** **ལྷ་** **འུ་** **ཆེས་** **༡༥** ལ།

༡༡། །གྲུབ་ཆེན་ལྷ་མི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་
 པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ། །

༡༡། །ན་མོ་གྲུ་རུ་ཕྱི་ཅག་སྤྱི་རྩ་ལ། རྫོང་གོས་སྐད་ཅིག་རེར་ཡང་བདེན་གཉིས་
 ཆོས། །ཅིག་ཅར་འཆར་པའི་ཀུན་བཟང་སྟོན་པའི་མཁའ། །རྩབ་བསྟན་དཀྱིལ་འཁོར་
 རྫོགས་པའི་འོད་རིས་ཅན། །འཛིགས་མེད་ཉི་མ་གཞོན་རུས་འབྲོ་འདི་སྟོངས། །བརྟན་
 གཡའི་དངོས་ཀུན་ལྟན་སྟེས་བདེ་བ་ཆེ། །སྟོམ་མཛད་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་སྟོམ་
 དང་། །དབྱེར་མེད་ཏེ་རུ་ཀ་དཔལ་ཡབ་ལུས་ལ། །གྲུས་བས་འདུད་དོ་བཅེ་པའི་
 ལུགས་ཀྱས་བྱངས། །བདེ་མཆོག་སྤྲས་ཆུའི་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབ་པ་ལས། །ཐོན་པའི་མན་
 དག་སྟོ་མའི་གསུང་རྒྱན་བཞིན། །འགོད་ལ་གནས་གསུམ་དཔལ་བོ་མཁའ་འབྲོ་
 དང་། །བཀའ་སྟོན་སྤང་མའི་ཆོགས་ཀྱིས་ཐོགས་མཛོད་ཅིག །

དེ་ཡང་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་འདུག་ཏེ་རུ་ཀའི་
 སྐར་བཞེངས་ཏེ་ལུས་དོ་རྩེ་པག་མོས་ཁུས་ནས་རྒྱུད་གསུངས་པ་བྲག་ན་དོ་རྩེས་
 བསྐྱས། །ལྷ་ནག་ཐེལ་གསུམ་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་བྱུ་བ་ལམ་འདིའི་སྟོན་ས་
 རྫོགས་པ་མཆོག་བརྟེས་ཏེ་རྒྱུད་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཀྲལ། ལོ་པཎ་སྟེས་

མཆོག་རྣམས་ཀྱི་བོད་དུ་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་པལ། རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་
ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཉམས་པ་གསོས་ཏེ་སྤང་དང་དབེན་སའི་མཁས་བྱུང་ཟམ་མ་ཆད་པ་
ལས་བརྒྱད་དེ་ཡོང་བའི་གདམས་པ་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་ལམ་རིམ་པ་དང་
པོའི་དམར་ཁྲིད་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ལ་གཉིས།

༼གཞུང་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག༽

སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། སྤྱི་བ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྟོན་པ་བྱུང་བའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་སྟོན་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱལ་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཆེ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྟོང་པོ་མེ་ཡོང་བཞོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
སྟོན་པ་བར་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་བསྟན་ཏེ་རང་
རང་གིས་གང་འདོད་པའི་ཞིང་རྒྱངས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིག་གསུངས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་
ཅེས་ཀྱི་སྤྱུ་ཁྲུང་སྤྱི་སྟོང་ལ་སོགས་པས་ཞིང་ཁམས་གང་བཟང་གདམ་ནས་མི་
མཐེད་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་འདི་སྟོན་པ་མ་ལྟ་བུ་བདོ་ཞིང་ཏ་ཅང་དཔུ་ཁྲོད་པས་
གདུལ་དཀའ་བར་གཟིགས་ཏེ་སྤྱི་ཀྱང་བདག་གིར་མ་བཞེས་པར་ལུས་པ་ན་བྲམ་
ཟེ་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བཏབ་སྟེ་དང་པོར་བྱང་
ཆུབ་མཆོག་ཏུ་བྱགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བྱ་དཀའ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེའི་སྟོད་པ་མཐར་
ཕྱིན། མཐར་ཡོག་མིན་དུ་ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་མཛོན་དུ་མཛད་དེ། ཞིང་འདིར་
མཆོག་གི་སྤུལ་སྤྱུར་སངས་རྒྱུ་པའི་ཚུལ་བསྟན།

དེ་ཡང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གཞན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱུང་མཐའ་
བཞི་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་འདུལ་

དཀའ་བས་སོ་སོའི་ཁམས་དང་། བསམ་བ་དང་བསྟན་ཏེ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱད་སྡེ་
བཞི་སོགས་གསུངས་དགོས་བྱུང་། གང་གསུང་ཐམས་ཅད་མཐར་གཏུགས་ན།
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིས་འབྱུང་ལ། ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་གནས། གསུངས་
བ་ལྟར་སྒྲམ་མེད་བྱང་རྒྱལ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སུ་འབབ་ཅིང་གཞོལ་བ་ལ་སྟག་ཡིན། དེའི་
ཕྱིར་ལམ་སྟན་མོང་པའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་བ་འཁོར་ལོ་བར་མཐའ་གསུམ། སྟན་མོང་
མ་ཡིན་བ་རྒྱད་སྡེ་བཞི་ལས། མདོ་སློན་བྱེད་དང་། སྟགས་སློན་བྲ། སྟགས་ཀྱང་རྒྱད་
སྡེ་འོག་མ་གསུམ་དང་། རིམ་བ་དང་ལོ་སྟགས་ལམ་མཐར་སྟག་གི་སློན་བྱེད་དང་།
བདག་ཏུ་ཞེན་བ་རྣམས་ཁ་བྱངས་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་བ་ལྟ་
པའི་སློན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་རི་སྟེང་བཀའ་སྩལ་བ། ཞེས་སོགས་ལྟར་
ཡིན། མདོའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ནས་ས་བཅུ་སྟོད་པ་ཐ་མའི་བར་
འགོ་ཡང་སྤྲ་བའི་རྒྱང་མི་ཤིགས་བ་ལ་ལྷག་མེད་དུ་ཐིམ་བ་སྟགས་ཀྱི་ཟབ་ལམ་ལ་
སྟོས་བས་སྟོན་བ་འདི་འང་འོག་མིན་ཏུ་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་མདོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཆེ་
སྟོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟའི་བུ་མོ་ཐེག་ལེ་མཆོག་མ་བཀུག་ནས་དབང་
གསུམ་བས་རྒྱང་བཏུལ་ནས་སངས་རྒྱས་བ་ཡིན།

ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱང་གཉིས་ལ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱང་ཡོད་ཀྱང་ལྟ་བ་རིགས་བ་
རྒྱས་བསྟུས་ཀྱི་བྱུང་ལས་མེད། མདོ་ལུགས་ལུལ་ཙམ་གྱི་སྟེང་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་
བས་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་དང་འབྲེལ་བར་རྟོགས་སློན་སྤངས་གསུམ་
དགོས། སྟགས་ལས་རང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་གཞན་དེ་ལ་
འགོད་ཅིས་དམ་བཅས་བ་ལྟར་སྐྱེད་དང་། གནས་དང་། ཡོངས་སྟོད་དང་། མཛད་བ་

ཡོངས་དག་བཞི་ད་ལྟ་ནས་ལག་ལེན་དུ་བཏབ་སྟེ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་དེའི་ནང་སྤྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་རྫོགས་པས་ལམ་གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་འདུ་བའི་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་ཆོད་ཆེ་བར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཡང་ཡང་གསུངས་པས་ཆོག་ཅམ་དུ་མ་སོང་བར་སེམས་སྟངས་ལོ་འཕྲོད་པ་དགོས།

སྟོན་བསྟུས་ལས། དམན་པ་ལ་མོས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྟོན་པ། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་ལ་ས་དང་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པའི་སྟོན་པ། ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ལ་ཆགས་བཅས་གྱི་སྟོན་པ་གསུམ་གསུངས་པས་སྟགས་གྱི་གདུལ་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་མེད་པ་མིན་ཀྱང་། མདོ་སྟགས་གཉིས་ཡུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་པར་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟངས་ཁྲད་ཞུགས་པས་མདོ་སྟགས་འཇུག་ཤེས་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། སྟགས་སྟགས་ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་འདུ་བ་དངོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སྟོས་ཤིང་། ཁྲབ་བྱེད་སྟགས་མེད་དུ་ཐིམ་ནས་ཤིན་དུ་སྤྱིན་པའི་སེམས་མདོན་དུ་གྱུར་པ་བདེ་ཆེན་གྱི་རོ་བོར་སྟེ། སེམས་དེ་ཆོས་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པས་ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་ཚུལ་འབྱུང་ལ། བདེ་མཆོག་གི་སྐབས་འདིར་པོ་ཉའི་ལམ་སྦྱལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པ་ལའང་འོད་གསལ་སྒྱུར་བར་མདོན་དུ་འགྱུར་བའི་གནད་ཁྲད་པར་ཅན་ཡོད། རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ཀ་ནས་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་གསུངས་ཀྱང་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་བསྐྱོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལས་དངོས་མི་རུང་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་ཆོད་པ་སོགས་ཆགས་པ་རྒྱུད་རིམ་ནས་ལམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་མེད་ལས་དངོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་དབང་པོ་གཉིས་སྟོར་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་གསུངས་པ་གདུལ་བྱའི་དབང་པོ་རྣེས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མགོ་གནོན་བྱས་མི་བྱས་དང་ལམ་དུ་

བྱེད་ཀྱས་མི་ཀྱས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན། དེ་ལས་སྒྲ་མེད་ལ་བོད་སྔ་མ་དག་གིས་པ་རྒྱུ།
མ་རྒྱུ། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་བྱེ་མ་མཆོག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། རྗེའི་
རང་ལུགས་ལ། མདོ་ལས། མ་ནི་ཤེས་རབ་པ་ནི་ཐབས། ཞེས་ཐབས་ལ་པ་དང་།
ཤེས་རབ་ལ་མའི་ཐ་སྙད་ཡོད་ལ། སྒྱུ་ལུས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་ལུས་སྦྱོར་རྗེ་
འབྲུབ་པའི་ཐབས་སྦྱུལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་ཅིང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཀྱང་
ཐབས་སྦྱུ་ལུས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྦྱུལ་དུ་འདོན་པ་པ་རྒྱུ། འོད་གསལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་
ཡིན་པས་ཡིད་ཐུགས་དོ་རྗེ་འབྲུབ་པའི་ཐབས་སྦྱུལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་ཅིང་། ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཀྱང་དོན་དམ་འོད་གསལ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྦྱུལ་དུ་འདོན་པ་པ་
རྒྱུད་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ཐབས་བདེ་ཆེན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་སྣང་ཉིད་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདེ་སྣང་བརྗོད་བྱར་སྣོན་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་པས། སྒྲ་
མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་པས་བྱེ་བོ། །

དེས་ན་པ་མའི་རྒྱུད་སོ་སོར་འཛོག་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་
རྒྱུད་དུ་འཛོག་པའི་ཐབས་“ཤེས་^༡མི་འབྲ་བར་གསུངས་སོ། །བོད་དག་གིས་རྒྱུད་ཀྱི་
དབུར། འདི་རྒྱུད་བདག་ཐོས་སོགས་ཡོད་པ་པ་རྒྱུད་དང་། གསང་བ་མཆོག་གིས་
དབྱེས་པ་ན། ཞེས་སོགས་ཡོད་པ་པ་རྒྱུད་དུ་འདོད་ཀྱང་ངེས་པ་”མེད་^༢ཚུལ་རྗེའི་
གསུངས་ལྟར་ལ། འདི་རྒྱུད་བདག་ཐོས་ཡོད་མེད་དུ་མ་འབྲུང་ཡང་། འདིར། དེ་ནས་
དེ་ལས་གསང་ཆེན་བཤད་པར་བྱ། ཞེས་པའི་དེ་ནས་ཀྱི་རྒྱུད་དོད་ཨ་ཐ་ཞེས་པ་ཨི་
མི་དང་དོན་འབྲ་ཞིང་། ཤེས་མདོ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིང་གཞི་སྤྱད་པ་པོས་མཐོང་བ་བསྐྱུས་

༡ ཤེས་

༢ མེད་

བ་དང་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སོགས་དང་། བར་བར་དུ་མཆམས་སྒྲོར་ཚུགས་པ་བཀའ་
ནམས་བསྐྱུས་ཤིག་ཅེས་ཐེས་སུ་གནང་ཚུལ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་
སོགས་ལས་འབྱུང་བས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱད་
ཀྱི་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སོགས་སྤྱད་པ་པོས་སྤྱར་བར་མ་བྱས་ན་གདུལ་བྱ་ཐུན་
མོང་བ་དང་མི་འཕྱིག་ཅིང་། འཆང་བ་པོ་ང་ཆོས་ཀྱང་དང་། །རང་གི་ཆོགས་ལྷན་ཉན་
པོའང་དང་། །ཞེས་སྤྱད་པ་པོ་དོ་ཐེ་འཆང་དང་རྒྱད་གཅིག་པས་དེས་གསུང་བར་ཡང་
བཞག་ཆོག་ལ། འདི་སྐད་བདག་སོགས་ཅི་ལྟ་བུ། ཞེས་སྤྱད་པ་པོས་ཁྱུས་ནས་དོ་ཐེ་
འཆང་གིས་དེའི་དོན་བཀོལ་བས་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པས་གསུང་བར་ཡང་བྱེད་དགོས་པ་
ཆོས་འཁོར་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་བསྐྱོར་བ་བསྐྱེས་པའི་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷག་དོར་
རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་པ་པོར་འོང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ། །

འདུས་པ་སོགས་ལས། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། ཞེས་པ་
ནས། དོ་ཐེ་བཙུན་མོའི་རྩ་གལ་བཞུགས་སོ། ཞེས་པ་དང་། འདིར་།^༡ གསང་བ་
མཆོག་གིས་དབྱེས་པ་ན། །ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་ཏྲག་ཏུ་བཞུགས། ཞེས་པ་གཉིས་
དོན་འབྲས་སྟེ། དེའི་དོན་རྒྱད་གསུངས་པའི་སྐྱེད་གཞི་དང་སྤྱར་ན་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་དོ་ཐེ་
འཆང་གིས་བདེ་སྟོང་གི་རང་བཞིན་རྩ་གཞི་དབྱེད་པས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་
རྒྱད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་བཞུགས་ཏེ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བའི་རྩལ་སྤྲ་
རབ་སྟེད་ཀྱི་འཁོར་ལ་རྒྱད་གསུངས་པའི་ཚུལ་སྟོན་ནོ། །པ་མའི་རྒྱད་ཀྱི་ནམ་གངས་
ནི་སྤྱིར་ཆད་མེད་ཀྱང་འཛམ་གླིང་འདིར་གྲགས་པ། སྟོན་འབྱུང་ལས། རྣལ་འབྱོར་
རྒྱད་ནམས་ཀྱི་ནི་ཆད། །བྱེ་བ་སྤག་ནི་བྱུག་ཏུ་ངེས། །དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱད་

གངས། །བྲེ་བ་ཐག་ནི་བཅུ་དྲུག་གྲགས། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ལས་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ནི། རྩེ་བདག་གཉིད་ཆེན་པོས། རྣལ་
འབྱོར་མ་རྒྱུད་དྲུང་ལྷུང་ཐག་གཅིག་དང་། །བྲེ་བ་ཐག་དྲུག་གསུངས་པའི་ནང་ནས་
ནི། །རྒྱལ་མཆོན་ཏོག་ལྷུང་མཐོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོག་།དཔལ་ལྷན་འཁོར་ལོ་སྔོན་པའི་
རྒྱུད། །ཅེས་མ་རྒྱུད་བྲེ་བ་ཐག་བཅུ་དྲུག་གི་ཅེ་མོར་གསུངས། རྒྱུད་འདི་སྟོན་པས་
ལན་གཅིག་ཅུ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ལྷུང་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་
ལ་འབྲུ་བས་གནས་འོག་མིན་དང་། ཡུལ་ཉེར་བཞི་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་། དུས་
ཀྱང་གཉིས་ལྷན་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་བཤའ་བ་མང་ཡང་། རྩེ་མཐོ་མས་ཐ་ན་ལོ་
རྒྱུས་རེ་ཚུན་ཆད་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གི་ཁྲུངས་དང་སྟོར་བ་ལས་རང་
དགར་གསུང་མི་སྲིད་པས་འདིར་ཡང་། མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། ཚོད་པའི་དུས་ཀྱི་
སའི་ནང་དུ། །བཅོམ་ལྷན་མཐའ་ཡས་པས་འདི་གསུངས། །ཤུག་སེལྟེས་གསུང་པའི་
རྒྱུད། །ཅེས་པ་ཁྲུངས་སུ་མཛད་ནས་ཚོད་ལྷན་ཀྱི་དུས་ཡུམ་དོ་རྩེ་པག་མོ་དང་ཕྱག་
དོར་གྱིས་ཁྱེས་ནས་གནས་རི་རབ་ཀྱི་ཅེར་གསུངས་པ་དང་། བྲིས་དཔལ་ལྷན་
འབྲས་སྒྲུངས་སུ་ཡང་གསུངས་པ་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་དང་ཕྱག་ན་དོ་རྩེས་ཨོ་རྒྱན་
སོགས་སུ་བསྟུས་སོ། །

དུས་བཞི་ལའང་སྤྱིར་དགེ་བཅུ་རྩོགས་ལྷན་ནས་ཚོད་ལྷན་“བར་”དང་།
བསྟན་པ་འདིའི་རྩོགས་ལྷན་སོགས་གཉིས་ལས་ལྷུང་འདི་གཉིས་ཀར་སྤྱར་ནས་
བཤའ་ཆོག་།དེ་ཡང་ཚོད་ལྷན་ཀྱི་ཐོག་མར་དབང་ལྷུག་རྒྱུང་མ་དང་བཅས་པས་
འཛུམ་བུ་སྤྱིར་ལ་དབང་བསྟུར་ནས་རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་མོར་གནས། འཁོར་གདུག་ཅན་

མང་པོའི་ཁྲོད་ནས་ནམ་མཁའ་ནས་ཐོད་པའི་དུམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ལྟ་
བཞི་དང་བྱི་ཟ་བཞི་བྱང་ནས་སྤྱ་ལི་ར་མ་ལ་ཡ་སོགས་སྤྲུགས་ཀྱི་གནས་བརྒྱད་
བཟུང་། བར་སྒྲང་ནས་སྤྱ་བྱ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གཞོད་སྤྱིན་བཞི་དང་
མིན་པོ་བཞིས་ཀླ་མ་རྩ་བ་སོགས་གསུང་གི་གནས་བརྒྱད་བཟུང་། ས་ལོག་ནས་
སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་སྤྱ་བཞི་དང་ལྟ་མིན་བཞི་བྱང་ནས་ཐེ་ཏྲ་བུ་
རི་སོགས་སྤྱི་གནས་བརྒྱད་བཟུང་། དེ་དག་གིས་དབང་སྤྲུག་ལྟར་བཟུང་། དུམ་
ཉེར་བཞིར་དབང་སྤྲུག་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྟགས་རེ་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་བྱས་ནས་
སྤྱི་འགོ་རྣམས་ལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་འཆེ་ཞིང་མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་སྦྱོར་བས། རིགས་ལྔ་
དུམ་བཞིས་དབང་སྤྲུག་འདུལ་བའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ན་སྟོན་པ་དོ་རྩེ་འཆང་
ཏེ་དུ་ཀའི་སྐྱར་བཞེངས། དག་པོ་རྩེང་མ་དང་བཅས་པ་ཞབས་ཀྱིས་མཉན། རིགས་
ལྔས་སྤུལ་བའི་བྱང་སེམས་ཡབ་དུམ་ཉེར་བཞིས་གནས་ཉེར་བཞིའི་གདུག་ཅན་
རྣམས་བརྟུལ་ཏེ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བཟུང་ནས་འདུལ་བྱེད་ལ་འདུལ་བྱའི་མིང་གིས་
བཏགས་ནས་བཞུགས།

རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་མོར་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་སུ་སྤུལ་ནས་རྒྱད་གསུངས་པའི་དུས་
ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བཀོད་པ་མ་བསྐྱས་པར་ཞལ་རང་རེ་འཛུལ་བུ་སྤྱིང་ངོས་ལ་
ཚྭ་གས་ནས་བཞུགས་པས་སྤྱབ་སྤྱེ་ཞེས་སྤྱབས་མགོན་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་གསུངས།
སྒོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་ཀྱང་དེ་དག་གི་མིང་ཅན་གྱི་མེའམ་ཅེ་མོ་བཞི་དང་། བླ་མེན་མ་
བཞི་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་ཁྲོ་བོ་བརྒྱད་དང་། གོ་རི་སོགས་ཀྱི་རྟོར་ལྟ་མོ་
བརྒྱད་ཀྱིས་བརྟུལ་ཏེ་སྒོ་མ་བཞིས་རང་གི་ཡབ་གཤོང་བརྟན་དང་། མཆམས་མ་

བཞེས་ཡབ་བྱེད་གཟུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤྲས་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་བབས་སྟེ་
བཞུགས་པར་བཞད་དོ། །

དེ་ལ་འདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་དང་སྤྲང་བའི་དབང་གིས་སྟིགས་མའི་དུས་ལྟ་
གཞན་ལ་བྱིན་རྒྱལས་བུལ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་། བདེ་མཆོག་ལ་སྤར་ལྟར་བྱིན་གི་
རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་གནས་སོགས་ལས་ཐུགས་རྗེ་འཇུག་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཅི་ཙམ་
དུས་སྟིགས་པའི་ཆོད་ཀྱིས་ལྷག་པར་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྤར་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བས་
རྒྱ་བོད་དུ་ལམ་འདིའི་སྒོ་ནས་མཆོག་བརྟེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་
པ་བྱུང་ཞིང་། མར་མའི་གསུང་མགྲུང་དུ། བྱིན་རྒྱལས་ཅན་ཀྱི་བདེ་མཆོག་
ཞུས། །ཞེས་མཆོན་ནས་བརྗོད་པའི་ཆེ་ཡང་བྱིན་རྒྱལས་ཅན་ཀྱི་བདེ་མཆོག་། ཅེས་
ཡང་ཡང་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཀྱང་བྱིན་རྒྱལས་ཅན་དུ་གྲགས་
པའི་བདེ་མཆོག་ཅེས་བསྐྱགས་བརྗོད་མཛད་ཅེས་སྒྲ་མས་གསུངས། གྲགས་ཞེས་པ་
སྟོ་བྲག་མར་པ་ཡབ་སྤས་སོགས་བརྒྱུད་པའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
བསྐྱགས་པ་ལ་བྱའོ། །

དེ་ལ་བདེ་མཆོག་གི་ཅ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་སྒྲོ་ཀ་འབྲུམ་སྤག་གསུམ་པ་དང་།
འབྲིང་སྒྲོ་ཀ་འབྲུམ་སྤག་གཅིག་པའམ། བདེ་མཆོག་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་
འབྲུམ་སྤག་གཅིག་པ་རྣམས་རྒྱ་གར་དུ་ཡང་ཡོད་མེད་ཆེར་མི་གསལ། དེ་ལས་
བདུས་པ་བདེ་མཆོག་ཉུང་དུ་འཛིན་པ་ལུང་གཅིག་པ་མོད་དུ་འགྱུར། བཞད་རྒྱུད་
ལ། མཁའ་འགོ་འབྱུང་བ་ཀུན་སྟོན་དང་། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ནི་རྗེ་མཁའ་འགོ་སྟོན་
འབྱུང་། མཁའ་འགོ་མ་ཀུན་སྟོན། མཛོན་བརྗོད་སྒྲ་མ་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཞེ་

དང་། བདེ་གྲེ་ཐུན་མོང་གི་བཤའ་རྒྱུད་སྦྲུ་ཐའམ་ཁ་སྦྱོར་བསྐྱེད་པས་ལྷོ། །ལག་
མོ་མངོན་འབྱུང་མངོན་བརྗོད་སྒྲ་མ་ལས་ལྷུང་བས་དེ་ལས་ཟུར་དུ་མེད་ལ། ཉེ་ཅུ་ཀ་
མངོན་འབྱུང་། རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་ཞལ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོག་གསུམ་
ནི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་དོ། །

སྟོན་པ་ནས་རིམ་བར་བརྒྱུད་ཚུལ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་འདིའི་ཤེས་
བརྗོད་ལས། གསང་བ་ཀུན་གྱི་མངོན་འཛིན་གསང་བའི་བདག་། ཅེས་སོགས་རྒྱུད་
ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་པོ་གསང་བདག་། ས་ར་ཏ། ལྷ་སྦྱུབ། འགྲམ་རི་རྣམས་གྲགས་ཆེ།
ཅ་བཤའ་སྦྱར་ནས་བཤའ་བའི་གྲུབ་ཆེན་གྱི་ལུགས་མང་ཡང་ལུ་ནག་འིལ་གསུམ་
རྒྱ་པོད་གཉིས་ཀར་དར་ཆེ་བའི་ཅ་བ་ལུ་ཨི་བའི་ལུགས་འདི་ཡིན། གྲུབ་ཆེན་འདི་ལ་
གསོལ་ཟས་ལས་མཆོན་ཐོགས་པ་ཉ་ལྟོ་བ་དང་། མཆོན་དངོས་ཀུན་ཏུ་དགོ་བ་ཞེས་
པ་རྒྱུ་ཉ་ཆེན་པོ། གྲུབ་ཆེན་འགྲམ་རིས་བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་
དབང་བསྐྱུར། སྐབས་ཞིག་ཨོ་རྒྱན་བའི་ཡུལ་ཆོས་གྱིས་དུར་ཁྲོད་དུ་ཆོས་བཅུ་ལ་
ཆོགས་པའི་འལ་དུ་ཅུང་ཟད་བཞུགས་པས་དབང་པོ་དང་མཁའ་འགྲོ་མང་པོ་ཆོགས་
ཉི་དབུས་ན་སྦྲེ་བདུན་གྱི་རོ་གཅིག་བཞག་ནས་ཆོགས་འཁོར་མཛད་པ་ལ་ཕྱག་
མཆོད་ཕུལ་བས་མཉེས་ཉ། འདེན་ས་ཆོད་ལ་ངེད་རྣམས་ལ་བྱོངས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
མེད་པའི་ཟས་ཡིན་པས་བྲེད་རང་ཡང་ཁམ་གཅིག་ཐོ་ཟེར། དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཐམས་
ཅད་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཉ། འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱིས་ཞལ་གཟིགས།
དབང་བསྐྱུར་ཉ། གཙོ་བོའི་ཞལ་ནས། ཀླང་པ་བརྒྱུད་ས་བ་སྤངས་ནས་ནི། འཁོར་
བའི་མངགས་གཞུག་དོར་ནས་སྟ། དྲོ་རྗེ་སེམས་དབང་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །ཡང་དང་ཡང་

དུ་བསྐྱར་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱལ་བས་བསོད་སྟོམས་ནས་
གཡེང་གི་རྒྱར་གཟིགས་ནས་སྒྲོངས་རྒྱ་ཞིང་རྒྱ་གར་གར་ཕྱོགས་རྩི་ག་ལར་བྱོན།
དེ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱ་པོ་གསུམ་ལ་ཉ་པ་དག་གིས་ཉའི་རྒྱ་ལྟོ་རི་ཐན་ལྟ་བུ་མང་པོ་
སྐྱངས་ནས་ཡོད་པ་བདག་བཟུང་མེད་པར་གཟིགས་ནས་དེས་སྟོག་འཆོ་བའི་རྟེན་
བྱས་ཏེ་སྐྱབ་པ་མཛད་པས་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་བརྟེན་ཏེ། རྟོ་རྩེ་གདན་པས། ཡིག་
མཁན་རིགས་ལ་སྐལ་པར་ལྷན། །ཉ་ལྟོ་ཟེ་ཞིང་དངོས་བྱུང་བརྟེན། །ལུ་ཨི་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ཡི། །ཁྲ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

བདེ་མཆོག་གིས་གསུངས་པའི་ཆོགས་བཅད་རྒྱུ་དང་པོས་ཆེ་འདིར་ཆགས་
ཞེན་གྱིས་སོས་བདེར་སྒྲོད་པ་སྐྱངས་ནས་སྐྱེས་བུ་རྒྱུ་དང་བུ་དང་བུ་མོ་ལམ་ལ་
སྒྲོ་སྐྱངས་པ་དང་། གཉིས་པས་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་མ་རིག་པ་རྒྱལ་པོ། ཆགས་
སོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུ། དེས་དབང་གིས་ལས་གསོག་པའི་པོ་ཉ་ལྟར་
སོང་སྟེ་འབྲས་བུ་སྐྱུག་བསྐྱལ་སྐྱ་ཆོགས་སྤྱོད་པའི་མངགས་གཞུག་ཏུ་བཀོལ་བ་འདི་
དོར་ཞེས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པ་འཁྱོད་དང་བུ་མོ་ལམ་ལའི་ཆོས་སྟོན། ལྷག་
མས་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་གདུང་པའི་འགོ་བའི་དོན་
དུ་བྱང་འཇུག་གི་ལམ་རིམ་ལ་འབད་ནས་རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་སྟེ་
དེའི་གོ་འཕང་རྒྱར་དུ་ཐོབ་པར་གྱིས་ཞེས་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྟོན་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལ་གཞུག་སེམས་གྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་ཏེ། མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ནས་འོང་ངོ། །བྱུང་
ཆེན་འདིས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ཆང་བའི་སྐྱབ་ཐབས་མཛད་པར་ལུ་བ་བ་སོགས་

ཀྱིས་ཁྱིམ་མཛད་པས་ལུ་མི་པའི་འབྲེལ་བ་བདུན་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཙྴ་རྒྱུད་ལས། སྒྲོ་འཛིན་སྐད་དང་། མཁའ་འགྲོའི་བརྟུང་དང་། ཟུར་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་སྤྲོས་ཏེ་གསུངས་པ་བཤད་རྒྱུད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེ་ཡང་མན་ངག་དང་མི་ལྡན་པས་ཙྴ་བཤད་འབྲོར་དཀའ་ལ། གྲུབ་ཆེན་ཆོད་ལྡན་ཀྱིས་རྒྱུད་དོན་བཀའ་ཏེ་སྒྲུབ་དཀྱིལ་སོགས་མཛད་པ་ལས་ལྷག་པའི་མན་ངག་ཟུར་པ་མེད་པས་རྒྱུད་དང་རོ་འབྲོད་པ་དགོས་སོ། །དེའི་སློབ་མ་རྒྱལ་པོ་དེ་རི་ཀ་བ་དང་། དེའི་སློབ་མ་རྟོ་མེ་འི་ལ་བ་པས་འི་ལ་བ་གཞུང་ལ། དེ་ལས་བརྒྱུད་པ་ནག་པོ་པས་གཞུང་དུ་གཞུང་ཞུས་མཛད་དོ། །

རྒྱ་རོའི་སློབ་མ་བལ་པོ་པམ་མཐེང་བ་སྤྱུ་མཆེད་དང་། སློག་སྤྱུ་ཤེས་རབ་བཅེགས། མལ་ལོ་རྩ་བ་སློ་གྲོས་གྲགས། ས་ཆེན་ཀུན་སྣང་སོགས་ལས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་ཆོས་མེ་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་དང་། དེའི་སློབ་མ་ཁྱུང་པོ་ལྷས་པ་དང་། གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་ལས་མེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དབང་བྱིད་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་རྩོགས་པར་གསན་ཏོ། །དེ་ལ་མེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་བྱེད་པ་བསྟན་པའི་སློབ་གང་ཡོད་དང་། ཁྱད་པར་མེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་མདོ་སྤྲགས་ཐབ་རྒྱས་ཀྱི་གདམས་པ་མཐའ་དག་ཅོད་པར་མ་ཐད། རྒྱུད་མྱེ་རང་རང་གི་ཐབ་གནད་རྣམས་ལ་དེ་དང་དེས་ཞལ་གཟིགས་ནས་དངོས་སུ་འདོམས་པར་མཛད་དེ། རྣམ་ཐར་ལས། བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་པ་མཛད་པའི་ཆོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་ཞལ་མདོན་སུམ་དུ་བསྟན་ཏེ་གདམས་ངག་ཅོད། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ད་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་སྟོར་ལ་བྱིད་ལས་ལྷག་པ་མ་བྱུང་ཞེས་དབུགས་དབྱུང་མཛད་པ་འདིའི་ཉམས་ལེན་བྱིན་

རྒྱལ་ས་བརྒྱད་ཡིན་ལ། རྣམ་ཐར་བདེ་ཆོག་མ་ལས། སྤེད་ཐན་ཞེས་པའང་དེ་ནས་
གོ། ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་ཐང་ཀ་ཞིག་ཞལ་ཁེབ་བཀའ་འདུག་པ་ཕྱེ་བས་བདེ་མཆོག་གི་
ཐང་སྐྱེའི་གཤམ་ན་ཆེས་བཅུདེ་མཆོད་པའི་རི་མོ་དང་། སྤེད་ཐན་གཏོང་བ་ཡིན་ཞེས་
ཡི་གེ་ཞིག་བྲིས་འདུག་པ་གཟིགས། སྤེད་ཐན་ནི་མི་ཞི་བའི་ཕྱིར་ལོའི་དུས་ཆོད་དེར་
སྤྲ་མའི་དགེ་ཅུ་དང་བྲིན་གཞོ། ཕྱི་མའི་རིམ་གྱོ་ལྟ་བུར་ཞི་ཆོག་ཅེས་དགེ་ཅུ་གཏོང་
བའི་མིང་སྟེ། བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་སྟོན་བདེ་མཆོག་གི་བཤའ་སྲོལ་མང་
པོ་དར་ཡང་། མར་མི་སོགས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཆོད་གཟིགས་པས་དེ་དང་འཆོམས་
པ་རེ་གསུངས་པ་འཆོ་བྱེད་གཞོན་བྱས་མིག་སྟོན་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་རྗེས་
འབྲུག་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རྒྱན་འཆོལ་ནས་དག་མ་དག་སྤྲ་ཆོགས་པས་བསྐྱད་དེ་
བཤའ་སྲོལ་རྣམས་ཉམས་ནས་ཞི་བ་ལྟར་གྱུར་པ་ལ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་
དགོངས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟེན་ནས་སྤྲ་གྱི་བྱ་བོ་རྣམས་ལ་སྟེལ།

རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ། སྤྱབ་ཐབས་བདེ་ཆེན་གསལ་བ། བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འདྲོ་
རྟོགས་རིམ་ཆེ་ཆུང་། སྤྲ་དོན་ལྟ་བའི་མིག་འབྱེད། དཔྱིད་ཐིག་སོགས་ལེགས་
བཤའ་མང་དུ་མཛད་དེ་བཤའ་སྤྱབ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་བདེ་མཆོག་གི་བསྐྱར་གསོས་
ཏེ། རྣམ་འཁྱོར་དབང་ཕྱུག་ཕྱེ་བས་བསྟོད་གྱུར་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐུགས་སྟོན་
གནང་བའི་བཀའ་བྲིན་ལས་ད་ལྟའི་བར་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་བ་ལ་བསམ་ནས་
རྗེས་འབྲུག་དག་གིས་འབད་དགོས། ཉིང་འཛིན་པེར་ལེགས་མ་དང་། རྟོ་རྗེའི་ལྷ་
སོགས་ཀྱང་དཔལ་བོ་མཁའ་འགྲོས་འཐེན་པ་གསན་པ་དང་། དེས་མཆོན་རྒྱུད་སྟོད་
སྤྲ་གྱི་འདོན་ཏྲ་དབྱངས་ཐམས་ཅད་དཔལ་བོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྤྱང་སོ་སོས་འཐེན་

བ་རྩེ་རང་གིས་གདངས་སུ་བཀྱགས་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྡ་ཕྱིར་གསན་པའི་གདངས་མི་
འབྲ་བ་དང་། འུ་སློབ་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་འབྲ་མིན་བྱུང་ཞེས་དམ་བ་སྡ་
མའི་གསུང་རྒྱན་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སློབ་མ་མང་པོ་ལ་གནང་བས་དེ་དག་རང་རང་ལས་
བརྒྱད་བ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་དང་དབེན་ས་གཉིས་གྲགས་ཆེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
བཀྱགས་ས་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། རྩེ་ཤེར་རབ་སེལ། མཁས་བྱུང་རིན་
པོ་ཆེ་རྣམས་ལས་བརྒྱད་དེ་སྤང་རྒྱད་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་དང་། དབེན་སའི་
མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཡན་ཆད་སོ་སོའི་མན་ངག་མ་འབྲེས་བར་
གདམས་བ་པལ་ཆེར་སྟན་བརྒྱད་ལྟ་བུར་བཞུགས་བ་ལས་ཕྱིས་སུ་སྤང་དབེན་གྱི་
གདམས་བ་རྣམས་ཉམས་འགོ་བ་ཐུགས་ཀྱི་མ་བཟོད་བར་ལུང་སྐྱུ་དག་དབང་ཆོས་
ལྡན་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་བ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཐུགས་ཁྱུར་བཞེས་
ཉེ་ས་སྟོང་ཁབ་བ་བྱུང་། དེ་ཡང་མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལས་བཤེ་ཆེན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་སློབ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གདམས་བ་ཐམས་ཅད་
བུམ་བ་གང་ཤོར་གསན་ནས་སློབ་མ་བྱུང་བ་ཡབ་སྲས་སོགས་བསམ་གྱི་མི་ཁབ་བ་
བྱུང་། ཐུགས་སྲས་སྐྱེ་ཆེ་དེར་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་བཞེས་བ་ཐུགས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་
མཆོན་ལས་ལུང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེས་བདེ་མཆོག་གི་སྟོར་ཞིབ་བར་གསན། རྒྱད་ཆེན་
དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་ལ་འཁོར་གྱི་ཐ་མ་རྟོ་རྩེ་མཆེད་ལྟ་ཞེས་ལུང་སྐྱུ་དག་དབང་
ཆོས་ལྡན་བདེ་མཆོག་གི་བཀའ་བབས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་བ་གསང་
འདུས་ཀྱི་བཀའ་བབས། ཐང་སག་བ་དངོས་བྱུང་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་

བབས། མེར་གན་སྒྲ་མ་ངག་དབང་སྒོ་གྲོས་མན་ངག་ཐོར་བྱའི་བཀའ་བབས། གཅིག་
སྐྱེད་ཤོད་གྲིབ་ཀྱི་ལུང་པར་མཚན་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་ཉམས་ལེན་མཛད་པ་སྐྱབ་
པའི་བཀའ་བབས་ཏེ་བཀའ་བབས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ལུའམ། སྒྲ་མ་བཞི་བཅས་རྒྱད་ཆེན་
ཡབ་སྐུ་ལུ་ཟེར། ཞུ་ལུ་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་སྤྱད་རྒྱད་
ལས་འདུས་པའི་དབང་དང་། ལོ་གྲོན་མའི་བྲིད་གསན་ནས་ཟེན་གྲིས་ཀྱང་འདུག །

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་རྒྱད་ཆེན་ལ་བདེ་གསང་འཛིག་
གསུམ་ཀའི་གདམས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཞུས་པས་གསུམ་ཀ་མི་འོང་ཞེས་བཀའ་དམ་
པོ་གནང་། གསང་འདུས་གདམ་པས་ཐུགས་མཉེས་ཏེ་དེ་སྐོར་རྫོགས་ནས་བདེ་
འཛིགས་གཉིས་ཀྱི་དབང་བྲིད་སོགས་ལོ་གཅིག་གི་རིང་ལ་སྤྱད་ནས་བརྒྱད་པའི་རི་
པོ་དགེ་ལུན་པའི་སྟན་བརྒྱད་མ་ལུས་པ་གསན་ཏེ་ལུགས་དེ་གཙོ་བོར་མཛད།
དབུས་ནས་ཁྱི་རྒྱ་ནག་པ་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལུང་སྐྱེད་ཀྱི་དབང་ཆོས་ལུན་ལས་
དབེན་ས་ནས་བརྒྱད་པའི་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་རྫོགས་པར་
གསན་ཏེ་སྤྱད་དང་དབེན་སའི་བརྒྱད་པ་ཟུང་འབྲེལ་བྱུང་། འབྲས་སྤངས་དགེ་འཕེལ་
སོགས་སུ་བདེ་གསང་འཛིག་གསུམ་གྱི་དབང་བྲིད་ཡང་ཡང་གནང་བས་སྟོབ་མའི་
གཙོ་བོ་ཁྱི་དགེ་འདུན་ལུན་ཆོགས་འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྗེ་རྒྱུ། ཐང་སག་པ་
དངོས་བྱུབ་རྒྱ་མཚོ། ཞོག་དོན་ཡོད་མཁས་བྱུབ་རྣམས་དང་། པ་བོང་ཁར་དབང་བྲིད་
གནང་བའི་སྐབས་སྤྱད་རྒྱད་ལས་གདམས་པ་རྣམས་གསན་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་
པར་གསུངས་ནས་དེ་དུས་ལམ་བར་ཆར་གྱིས་སྤང་བ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་ལ་
དཔག་ན་ཆོས་ཀྱིས་བྱི་སྤང་ནང་སྤང་ཞིག་འོང་བའི་ཆོད་དུ་ཡོད་གསུངས། བཀའ་

ཆོས་གྲོལ་ནས་ཆར་བབས་པས་ཆོས་ཉན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཅེད་མོ་མང་ད་
ཚུལ་མཁན་ཆེན་དག་འདུན་ཏུ་མཆོད་རྩིས་ཐར་དུ་ཡོད། མདོ་སྨད་འདིར་འཛིགས་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་མང་པོ་གནང་ཡང་གསང་བདེ་གཉིས་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེར་མེད། ཁྱི་
ངག་”དབང་མཆོག་ལྷན་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་མ་ཡེ་ལྷ་ས་ལས་བདེ་གསང་
འཛིགས་གསུམ། ཁྱི་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་གསན་ནས་རྒྱལ་དབང་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་
མཆོ་དང་། ལུང་སྒྱུ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེ་ལ་གནང་བས་རྒྱལ་དབང་བདུན་པའི་གསན་ཡིག་
ཏུ་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་མའི་ཆོས་རྒྱན་མང་པོ་ཡོད།

དབུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཡར་བདེ་མཆོག་གི་སྐུ་མཆོད་མེད་པས་ཀུན་མཁྱེན་
གོང་མའི་གསུང་བཀོད་དམ། གང་ལྟར་ཁྱི་དག་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷ་བཟང་དང་
ཅུན་གར་གང་རིགས་ལ་ཁྱེས་ནས་སྒྲུང་རའི་གཞིས་ཀ་ཐེབས་སུ་སྦྱར། དེའི་བར་ལ་
དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེར་ཐེབས་པ་སོགས་སྤྲུགས་བྲེལ་ཀྱིས་ལུས་པ་ཁྱི་ངག་དབང་
མཆོག་ལྷན་ཀྱི་རིང་ལ་ཚུགས། ཁྱི་ངག་དབང་མཆོག་ལྷན་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའི་
དུས་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་གཞུང་ལས་བ་ཡིན་པས། ད་ལོ་དམ་བཅའ་མ་བཞིའི་དཔོན་
པོ་ལས་ལེགས་པ་མ་བྱུང་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་མ་དག་འཕེལ་དུ་བཞུགས་དུས་
འབྲས་སྤངས་ནས་སྐྱེ་ཆས་ཡར་མར་ཁུར་ནས་སྐྱེལ་བ་དང་། མེ་འབྱུང་ཐལ་འབྱུག་
སོགས་སྒྲོ་སྒྲོ་ཆོགས་ནས་མཉེས་པ་སྐྱབ་སྒྲེ་བསྒྲེན་ཚུལ་ལེགས་པས་འཕྲིན་ལས་
རྒྱས་པ་བྱུང་ཞེས་སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས་ཡང་ཡང་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་
མ་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་ཁར་བུ་སྒྲོབ་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ལྷ་སའི་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་
བྱང་དུ་གསེར་གྱི་ཕྱེ་མ་འཛོར་ཏེ་མདོ་སྨད་དུ་བསྟན་པ་སྐྱེལ་བའི་སྤྲུགས་སྒྲོན་གནང་

བའི་གས་ཡིན་པས་སྐྱ་ཐེང་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་ཕྱོགས་འདིར་བསྟན་པ་སྤེལ་བའི་གཏན་
ཆོགས་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ། །

འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་དོ་རྗེ་ནི་འབྲས་སྦྱངས་དན་འབག་ཏུ་སྦྱུ་འབྱངས་
ཤིང་། རྒྱུ་དུའི་དུས་དགེ་^༡འཕེལ་^༢རི་ཅེར་གསང་བ་འདུས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་
བཅས་པ་ཡང་ཡང་གཟིགས་ཏེ་མཚུ་བ་སྟོན་མཛད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་དབྱང་ལོ་བཅུ་
པའི་ཆོ་དགེ་འཕེལ་དུ་བྱེད་བས་ཀྱུན་མཁུན་གོང་མས་གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་
གནང་། དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སྤྲ་མ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤྲང་བ་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་འཆར་མ་སྤོང་
ཞེས་གསུངས། ཀྱུན་མཁུན་གོང་མ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་གསུང་ཟིན་གྱིས་མཛད་པའི་བདེ་
མཆོག་གི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་བསྐྱས་པ་ཡོད་ལ། འཇམ་དབྱངས་བདེ་
བའི་དོ་རྗེའི་གསུང་ལ་དུགས་པོ་དོན་བྱུང་དབང་རྒྱལ་གྱིས་ཟིན་གྱིས་མཛད་པའི་བདེ་
མཆོག་རྫོགས་རིམ་རྒྱས་པ་སྤོང་དོལ་སྤྲ་མ་དང་། བ་རི་དགེ་བཤེས་བྱུང་བདག་དོ་རྗེ་
ལ་ལུང་རྒྱན་བཞུགས་ཀྱང་དཔེ་མ་རྟེན་པས་སྤར་ཅད་གཅོད་དགོས། འཇམ་དབྱངས་
བདེ་བའི་དོ་རྗེ་ལས་ལུང་བུ་ལྷོག་དཔོན་སྟོབ་དག་དབང་བྱམས་པས་བདེ་མཆོག་
བསྐྱེད་རྫོགས་གསན་ཏེ་ཟིན་གྱིས་ཀྱང་ཡོད། དེ་ཉིད་གྱིས་ལོ་ལྷར་སྟོན་དབྱིད་ཞལ་
ལུང་དང་བདེ་ལམ་གང་རུང་རེའི་མཁུག་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་
རྫོགས་རེས་མོས་སུ་གནང་བས་སྟོན་དབྱིད་ཀྱི་ལམ་ཁྲིད་ཆར་གསུམ་ལ་ཕྱིན་ན་
བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱང་ཐོབ་ཡོང་བས་བྲག་དཀར་དཀར་
བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ལས་ཆར་ཁ་ཤས་གསན་འདུག །

ཀུན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་སྤྱད་ཚུད་ལས་གདམས་པ་བཞེས་
པའི་རྣམ་ཐར་ལ་བསམ་ན་བདེ་གསང་འདིགས་གསུམ་གྱི་ཁྱིད་ཆ་ཆང་ཞིག་མེད་མི་
རུང་དུ་གོ་ནས་བྲག་དཀར་དཀའ་བཅུ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཀྱང་རེ་ཞིག་མ་
ཐེབས། ལན་གཅིག་བྲག་བྱིས་ཆོགས་བཅད་མ་ཞིག་བྱང་བར་འཆི་བ་ལ་བསྐྱུག་
ནས་ཡོད་ཚུལ་གནང་འདུག་པས་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་པར་གོ་ནས་ཆེབས་པ་མི་
སྣ་དང་བཅས་མངགས་པས་ཐེབས་འབྲལ། ཁྱིད་ཆོ་གསར་རུང་སོང་བ་རེད། སྟོན་
"ཆེ"་བསྐྱེད་རྩོགས་རེའི་ཁྱིད་བྱའང་ཅུང་ཟད་རེ་སྟོ་ལ་ཡོད། ད་ལྟ་ཐམས་ཅད་
བརྗེད་ནས་མེད་པས་ཅི་བྱེད་གསུངས། དཔའ་རིས་དམ་ཆོས་ཀྱིས། ད་གནང་མ་
བྱུང་ཀྱང་མཇལ་བ་བྱུགས་ལ་བཏགས་ཞུས་པས། རོན་མེད་ལག་པ་མགོར་བཞག་
ནས་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བར་འདུག་མཁན་དེ་ང་མ་རེད་གསུངས། གསུང་བཤད་ཐམས་
ཅད་མ་འདྲེས་པར་བཞུགས་ཤིང་། བཤད་པ་གཞན་མི་བསྐྱེ་བར་སྒྲ་མས་གང་གནང་
སྐྱའི་རྣམ་འགྱུར་ཚུན་ཆད་ཆད་སྟུག་མེད་པར་སྟོན་པས་རེད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱིད་
ན་ཁྱིད་གནང་བ་ལ་ཁོང་འབྲན་སྒྲ་མེད། ཡང་ཀུན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་
ནས་མང་ར་མཁན་པོ་སྟོ་བཟང་དག་དབང་། ཁྱིན་མ་མཁའ་བཟང་། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་
ཤེས་རྒྱལ་མཚན། དེ་ལས་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསལ།

དེ་ལྟར་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་། དཀའ་བཅུ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་
ལས་བདག་གིས་ཐོབ་པས་ང་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དེ་རྣམས་ངས་པར་དོ་རྩེ་འཆང་གཅིག་
ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། ད་ལྟ་དུས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་སྐྱེབས་པས་གདམས་པ་

༡ མཁུན
༢ ཆོ

འདི་འབྲ་བ་བདག་ལྷ་བྱའི་ཁ་ཅིང་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཡང་བར་སྤང་ན་ཡང་སྔོན་ལས་ཀྱིས་
འདི་འབྲ་ཞིག་ཏུ་སོང་བས་དོན་གཉེར་ཅན་འགས་ནན་ཏན་བྱེད་པའི་ངོར་སྒྲ་མའི་
གསུང་བཞིན་འབྲུལ་བ་ཡིན་གསུངས། སྔོན་པལ་ཆེར་མང་མཐའ་ཉེར་ལྷ་མན་ཆད་ལ་
གནང་བ་ཤས་ཆེ་བས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འགའ་ཞིག་བཀའ་དམ་པོ་གནང་བ་
ཡོད། བསོད་གྲགས་དོ་རྩེ་འཆང་ནས་རྟོགས་པ་ཅན་ཆོ་ལ་མན་ངག་གཞན་ལ་མ་
གསང་ན་གཞོད་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ཆུ་རེད། ང་ལ་དེ་མེད་པས་རེ་རེ་བསྐྱག་ཆུ་བྱུང་ན་
ཡང་སྐལ་བ་ཡག་པོ་རེད་གསུངས་ནས་བཀའ་ཉ་ཅང་དམ་པ་མི་མཛད་དོ། །

དེས་ན་ཆོས་ཉན་པ་ལ་དགག་ཕྱོགས་ནས་སྔོན་གྱི་སྔོན་གསུམ་སྤང་། སྐྱབ་
ཕྱོགས་ནས་འདུ་ཤེས་བྱུག་བསྟེན་དགོས། སྔོན་གྱི་སྔོན་གསུམ་ལས་ཐ་མ་སྔོང་དཀའ་
བས་དེའི་ཆེད་འདུ་ཤེས་བྱུག་གསུངས། དེའི་དང་པོ་རང་ལ་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་འདི་
གལ་ཆེ་བས་སྔོན་པས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཐོག་མར། བྱུག་བསྐྱལ་ཤེས་པར་བྱ་
གསུངས། དེས་ན་སྐྱབ་བདེན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྔོན་བཅུད་ལ་མི་རྟག་ཅིང་སྐྱབ་བསྐྱལ་
པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་ནས་ཆེ་འདི་ལས་སྒོ་ལོག་སྟེ་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་དོན་
སེམས་པ་ཞིག་གལ་ཆེ། མཉམ་མེད་ངོ་པོ་ཆེན་པོར་ཆེ་འདིའི་དོན་དུ་སྐྱབ་སོགས་ལ་
ཞུགས་ནས་འབྲས་བུ་ཅི་མཆིས་ཞུས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆི་གསུངས། ཕྱི་མར་ཅི་
མཆིས་ཞུས་པས། ངན་སོང་གསུམ་མཆིས་གསུངས་པས་ཆོས་ཟབ་མི་ཟབ་གང་ཟག་
ཟབ་མི་ཟབ་ལ་རག་ལས། ཆེ་འདིའི་སྤང་ཤས་ལས་མ་ལོག་ན་ཆོས་ཡོང་ལུགས་མེད།
ཕྱི་མ་པན་ཆད་དོན་དུ་གཉེར་ནས་ཞུགས་ན་སྐྱེས་བུ་རྒྱུད་དུ་འོ་ཆོས། རང་ཉིད་ཐར་པའི་
གོ་འཕང་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་ཞུགས་ན་འབྲིང་གི་ཆོས། གཞན་དོན་དུ་སྒྲ་མེད་བྱང་

ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་ན་སྤྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བས། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས།
བསམ་པ་བཟང་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་བཟང་། །བསམ་པ་ངན་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་
ངན། །ཐམས་ཅད་བསམ་པ་དག་ལ་རག་ལས་བས། །གསུངས་པ་ལྟར་འཁོར་ལོ་བདེ་
མཆོག་ཟབ་པས་མི་ཆོག་གི། །ཀུན་སྒྲོང་གི་འབྲེར་སོ་ལེགས་པོ་མེད་ན་རྒྱ་གར་དུ་ཤྱོད་
རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་བས་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྫོང་པོའི་སྤྲན་དུ་གསོལ་བས། ཨ་ཙ་
མ། དཔྱལ་བར་མ་སོང་བ། གསུངས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར་ཡིན་པས་ཀུན་སྒྲོང་ཁྱད་
པར་ཅན་གསལ་འདེབས་དགོས། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཤེས་དགོས་པས་ཐོས་
བསམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་རྒྱས་ན་ཡང་སྒྲ་མ་ལས་ཁྲིད་ཉན་ནས་གོ་བ་ཆོལ་བ་བྱུང་བ་ཐཐའ་
རིས་མེད་ལ་དར་སོ་ཆེ། དེའང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སྒྲིངས་པའི་སྤྲན་པ་སེལ་བ་
ལ་ཐོས་པ་གལ་ཆེ་བར་འདུག་སྤྲུལ་ནས་གཞན་ལ་ཐོན་མ་བྱས་པར་དེ་གཅིག་ཤིང་
འབད་ན་ཚུལ་འཆལ་གྱི་ལྗིད་ཀྱིས་ནོན། ཡོན་ཏན་གྱི་གཞི་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་སྤྲུལ་
ནས་དེ་ཁོ་ནར་འབད་ན་སྒྲ་དོར་གྱི་གནས་ལ་སྒྲིངས་པ་སེལ་མི་རྒྱས་པས། མི་
དཔའ་བོས་གཞན་པམ་པ་ཁོ་ན་ལྟར་མི་བྱེད་པར་ཚུར་མཆོན་གྱིས་འདེབས་པ་
ལའང་བག་ཐོན་བྱེད་པ་ལྟར་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྒྲོ་དོར་འདུམ་ཞིང་ཆགས་སུ་ཚུད་
པ་ཞིག་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

༼སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དངོས་བཤད་པ།༽

༺གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་ཆིངས་དང་། སྤྱབ་ཐབས་དངོས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་དང་པོས་བཤད་བྱའི་དོན་མདོར་བསྟན། ལྷག་མ་ཞེ་དགུས་རྒྱས་པར་
བཤད། ད་གཅིག་པས་དེ་དག་གི་དོན་རིམ་གཉིས། རྒྱུད་བཅས་བཤད་ཐབས་དེ་ཉིད་

བཅུ་བཞིར་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་ཅིང་། དེ་དག་གི་སྐབ་ནས་རིམ་གཉིས་ཐོར་བྱར་གསུང་
བ་བསྐྱུ་དགོས་ལ། ལེ་འུ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ན་རྒྱས་
བ་ཤད་པལ་ཆེར་ལས་ཆོགས་དང་། རིགས་ལྡན་མ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་
ཞིག་གསུངས་པ་ལས་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལྟ་བུའི་ཆོག་རེ་རེ་བཞིན་མཐའ་བྱག་ཚུ་ལ་
བཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་མིན་ནོ། །དེས་ན་ལེ་འུ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཁ་ཉོན་
བྱས་ན་རྒྱུད་དོན་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཆོང་ཞེས་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་གསུངས།
དེ་ཉིད་བཅུ་བཞི་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལེ་འུ་ར་གཅིག་པ་ལས། གོས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་ལ་
སོགས། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་བཅུ་བཞི་ནི། །མདོར་བསྐྱུས་ནས་ནི་བཤད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གནས་དང་ཕྱག་རྒྱའི་དེ་ཉིད། །ཤེས་རབ་ཡན་ལག་གི་དེ་ཉིད། ཕྱར་བྱ་
གྱུར་གྱི་དེ་ཉིད། །ལྷ་ལའི་དེ་ཉིད། །ཀྲ་ལའི་དེ་ཉིད། རྒྱ་སོགས་སྟོང་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་
དེ་ཉིད། །འཇུག་པ་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད། །བསྐྱུས་པའི་སྟོར་བ་དང་ལྡན་པའི་དེ་
ཉིད། །བདུན་ཅི་ཆོས་བྱེད་ཀྱི་དེ་ཉིད། །མུང་འདས་ཀྱི་དེ་ཉིད། །ལག་མཆོད་ཀྱི་དེ་ཉིད།
དབང་བསྐྱར་བའི་དེ་ཉིད། །གོ་ཆའི་དེ་ཉིད། །སྐགས་མཆོད་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྣམས་སོ། །

དེ་ཉིད་བཅུ་བཞིས་རྒྱུད་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པས་ཕྱི་བསྐྱེད་རིམ་དང་
སྐྱར་ན་དང་པོ་གོས་ཀྱི་སྐད་དོན་བྲ་ས་ན་ཞེས་པ་གནས་ལའང་འཇུག་པས་སྐྱབ་པའི་
གནས་དང་། ལྷའི་གནས་གཞལ་ཡས་ཁང་། རྒྱན་བྱག་བགོས་ཏེ་ཆས་སུ་འཇུག་
ཚུ་ལ་བསྟན། གཉིས་པས་སྐྱབ་པོ་གས་^{༡༠} ཕྱག་རྒྱ་ཆོལ་བ། གསུམ་པས་བསྐྱར་
འཁོར་དང་ཆོགས་ཞིང་ཡང་མཆོན། བཞི་བ་དང་ལྟ་བས་དབྱངས་གསལ་ལས་ཆེ་ཉི་
བསྐྱེད་པ། བྱག་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སྟོང་ཉིད་བསྟོན་པ། བདུན་པས་རྣ་དནས་

མཁར་འཛོག་པ་ནས་རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛོན་པ་རྒྱུ་དུ་བསྐྱེད་པའི་བར་བསྟན། བརྒྱད་པས་ལྟ་
བསྐྱེད་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་བཞུག་པའི་ཚུལ། དགུ་པས་སྤྱི་ནང་གི་མཆོད་པ། བཅུ་པས་
ཉེར་བསྟུ་དང་རྩོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ། བཅུ་གཅིག་པས་ལག་མཆོད་སོགས་
གཡོན་པའི་ཀུན་སྦྱོང། བཅུ་གཉིས་པས་ལྟ་དང་སྟོབ་མར་དབང་བསྐྱར་བ། བཅུ་
གསུམ་པས་གོ་ཆའི་ལྟ་དང་ཡི་གེ་འབོད་ཚུལ། བཅུ་བཞི་པས་སྤྲུགས་མཆོད་བསྟན་
ཉ་ཞིབ་པར་རྒྱད་འགྲེལ་ལས་ཤེས་སོ། །

༼གང་གིས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་རྟེན་བཤད་པ།༽

༥ གཉིས་པ་སྤྱབ་ཐབས་དངོས་ལ། གང་གིས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་རྟེན། གང་
དུ་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་གནས། དེར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡོ་བྱད་འདུ་བྲལ། ཅི་ལྟར་ཉམས་
སྲུ་ལེན་པའི་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། སྟོན་རུང་དང་པོ་ལས་སྤུན་མོང་བས་རྒྱད་
སྤྱང་བ་ཡོད་ན་རབ། མིན་ཀྱང་ལས་ཁྲིད་རྒྱས་པའམ་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་ལྟ་
བུའི་སྟེང་ནས་དམིགས་སྟོང་རེ་རེ་བཞིན་མཐར་བུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་
འབབ་ངེས་པའི་ཤར་སྤྱངས་ནན་ཏན་དུ་བྲས་པའི་ཅི་མ་ཡལ་བའི་སྟེང་ནས་ཆོ་ག་ལ་
འཇུག་དགོས།

དེ་ཡང་བཤེས་སྤྱངས་ལས། རྒྱ་མཆོ་ཆེར་གཡེངས་གཉའ་ཤིང་བུ་ག་
དང་། །ཞེས་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་རྒྱ་མཆོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པ་འཁོར་བ་སྤྱག་
བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཆོའི་དཔེ། རུས་སྤལ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔེ། འོང་བ་ནི་མ་རིག་པའི་
ཡིང་ཉོག་གིས་སྤང་དོར་ལ་ལྟ་བའི་མིག་ལྟོངས་པའི་དཔེ། རྒྱ་མཆོའི་གཏིང་ན་གནས་
པ་པལ་ཆེར་ངན་སོང་དུ་གནས་པའི་དཔེ། ལོ་བརྒྱ་ན་སྟེང་དུ་ལན་རེ་ཐོན་པ་བདེ་

འགྲོའི་དཔེ། རོན་ཀྱང་གསེར་གྱི་གཉའ་ཤིང་དང་མ་ཐུང་པ་ནི་ཆོས་མ་དར་བའི་ཐུན་
བསྐྱལ་དང་། དར་ཀྱང་མཐའ་འཁོབ་སོགས་སུ་སྐྱེས་པའི་དཔེ། གསེར་གྱི་གཉའ་
ཤིང་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྟན་པའི་དཔེ། འུ་ག་གཅིག་པ་འཇུག་སྒོ་སྐྱབས་འགྲོའི་
དཔེ། ས་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་ནི་བསྟན་པ་དར་ཀྱང་རྟག་པར་མི་གནས་པའི་དཔེ།
རྒྱུང་གིས་བདས་ཏེ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་བྱུ་བ་ཀྱང་གཞན་ཏུ་
དར་བའི་དཔེ། རྒྱ་མཚོ་མི་སྐམ་པ་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་ཀྱི་དཔེ། རུས་སྤལ་མི་འཆི་
བ་ལས་མ་ཟད་པར་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དཔེ། རུས་སྤལ་དེའི་འགྲིན་པ་གསེར་
གྱི་གཉའ་ཤིང་གི་འུ་གར་ཚུད་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྟན་པར་ཞུགས་པའི་དཔེ་ཡིན་
པས་དཔེ་གཞན་ལས་གསལ་ཞིང་། དེ་ལྟར་བསམ་ན་སྤར་པན་བསྟན་པ་དང་དབྱིས་
བྱིན་པར་འཇལ་མ་ཐུང་བའི་ཆོད་དང་། བྱིས་མི་སྲིད་པའི་ཆོད་ཅེས་དུ་ཡོད་པས།
དལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྩེད་པར་དཀའ། །གསུངས།

དེས་ན་སློབ་སྦྱངས་ལས། བདེ་ག་ཤེགས་ལམ་བརྟེན་འགྲོ་བ་འདེན་པར་ཆས་
གྱུར་ཀྱང་། །སོགས་ལྟར་ད་རེས་ལུས་དང་བསམ་པའི་སློན་ས་སྟོབས་ཆེ་བས་
སྟེགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གོ་འཕང་སྤྱབ་ཆོག་པའི་རྟེན་ཁྲད་པར་
ཅན་ཐོབ། བསྟན་པའི་ཡང་སྟིང་ཁམས་གསུམ་སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་
བྱི་མ་མེད་པ་དང་ལན་གཅིག་སྟེས་དབང་གིས་མཇལ་བའི་དུས་འདིར་སྟིང་པོ་ལོན་
པ་དགོས། སྟིང་པོ་ལོན་ཚུལ་སྐྱེས་འུ་གསུམ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་། ཐེག་ཆེན་ལ་
ཡང་སྟོད་པ་བྱིན་དུག་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པས། དང་པོར་རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པ་མང་དུ་བསྟུལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་

དང་པོ་གཉིས་རྟོགས་བརྗོད་འདུན་ལེགས་མ་དང་། གསུམ་པ་ཉམས་མགུར་ལྟར་
ཡིན་ཀྱང་། སློའི་མཐུ་ཞན་པས་དེ་འབྲ་དཀའ་བས་རྗེ་རང་གིས་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་
ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཆེ་འདི་ཕྱིའི་སྣང་
ཤེས་ལྟོག་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱིས་གཞི་བཟུང་། རིམ་གཉིས་
ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་ཤར་སྒྲོམ་ཐུན་རེ་ཅམ་བྱེད་རྒྱ་བྱང་ན་ཡང་བསྟན་པ་
ཡོངས་རྫོགས་ལ་བག་ཆགས་ཐེབས་པས་ས་ཆོད་ཆེ།

དེ་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཏེ་དེས་གདམས་པ་ལྟར་ངན་སོང་
གསུམ་གྱི་སྟུག་བསྐལ་བཟོད་སྒྲག་མེད་པའི་ཚུལ་མ་བསམ་ན་སེམས་གཏིང་ནས་
ཆོས་ལ་འཇུག་པ་མི་འོང་བས་དལ་འབྱོར་དང་མི་རྟག་པས་རྒྱད་བསྟུལ། ངན་སོང་
གི་སྟུག་བསྐལ་རྗེས་སུ་བྲན་ཏེ་ཕྱི་མ་པན་ཆད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒྲོས་དགོན་མཆོག་
ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་དེའི་བསྟུན་བྱ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་
བཞིན་སྟུན་ན་སློ་ཆོས་སུ་སོང་བ་ཞེས་ཆོས་ལ་ཞུགས་པའི་ཆད་ཡིན།

ལས་འབྲས་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་རགས་པ་ཅམ་ལ་འབད་ནས་ཕྱི་མར་ཆངས་དབང་
སོགས་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྟེན་ཅམ་ཐོབ་ཀྱང་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འཛིག་པས་མི་རྟག་
ཅིང་། རོ་བོ་སྟུག་བསྐལ་ལས་མ་འདས་ཚུལ་ལ་བསམ་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྐལ་
མཐའ་དག་ལས་ཐར་དགོས་པར་གོ། །རང་ཉིད་ཐར་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ནམ་
མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་ལས་སྒྲོབས་པ་ལ་སྟུག་ཀུན་སྤོ་མོ་ཚུན་
ཆད་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་ཐོལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་དགོས། དེ་
ཡང་ཡུན་རིང་པོར་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟུག་བསྐལ་བྲག་པོས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་

པའི་སྟོང་རྗེས་ཡིད་བསྐྱལ་ཏེ་སྒྲགས་དང་འབྲེལ་བར་ཆེ་འདི་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་
སྒྲགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་གཅིག་དང་། དེ་རིང་སང་གཉིས་ལས་ཀྱང་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་འགོ་རྣམས་སྟོལ་འདོད་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་ལ་བཅས་
མིན་གྱི་སྟོང་བ་ཐོན་ན་སྒྲགས་ལས་ལ་ཞུགས་པར་འདོག་པས་དེ་འདྲའི་བསམ་པ་
བཅས་མ་ཚུན་ཆད་ལ་སྟོ་ཡང་ཡང་སྐྱེད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
བརྟན་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

སྟོན་རུང་གཉིས་པ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་བསྐྱེད་བ་
ལས་འདིའི་སྤང་གཞི་ཡིན་པས་གལ་ཆེ། གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བྱས་དབང་
བསྐྱེད་ཏེ་ཐ་མལ་སྤང་ཞེན་གྱི་རི་མ་སྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་རིམ་བསྟོན་པ་ལ་དབང་བར་
བྱས་པས་རིམ་པ་དང་པོ་ངོ་འཕྲོད། གསང་དབང་བསྐྱེད་པས་རྒྱུད་སྒྲགས་ཐ་དད་དུ་
འཛིན་པའི་སྤང་ཞེན་གྱི་རི་མ་སྐྱེད་ནས་སྐྱུ་ལུས་བསྟོན་པ་ལ་དབང་བར་བྱས་པས་
ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་རྫོགས་རིམ་ངོ་འཕྲོད། ཤེར་དབང་གིས་ཡིད་ཀྱི་རི་མ་སྐྱེད་ནས་
ལས་འོད་གསལ་བསྟོན་པ་ལ་དབང་བར་བྱས་པས་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་
རིམ་ངོ་འཕྲོད། དབང་བཞི་པས་སྟོ་གསུམ་གྱི་རི་མ་སྐྱེད་ནས་ཟུང་འཇུག་བསྟོན་
པ་ལ་དབང་བར་བྱས་པས་གཉིས་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་རྫོགས་རིམ་ངོ་འཕྲོད་ནས་
རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་པ་སྐྱེ་བས། རྫོ་རྗེ་འཆང་གིས་དབང་བསྐྱེད་རྒྱུད་བཞད་པས་
མན་ངག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ལས་སྤང་ཡང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིད་གནང་བ་གལ་
ཡིན། གང་ལྟར་བྱས་དབང་གིས་བསྐྱེད་རིམ་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་
ལ་དབང་བ་དང་། དབང་བཞིས་རི་མ་བཞི་འཁྱེད་ཅིང་། ལྷ་བཞི་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་

འདྲིལ་བ་དང་། ཐུན་ཐུག་ནལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོས་ཉི་མ་རེ་བཞིན་བསྡོ་བ་གང་གིས་ལྷུང་
བ་དང་ཞག་ཏུ་མ་འགྲོག་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

༼གང་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནས་བཤད་པ༽

༥ གཉིས་བ་གང་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནས་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྒོ་
ལྷན་གང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ལྷུང་ལེགས་པར་རྟེན་པ་ནི། ཟས་གོས་
གནས་མལ་གང་འདོད་དགོས་ན་བསམ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྱོ་བས་སྐྱབ་པའི་ཆ་
རྒྱན་སོག་འཆོ་ཙམ་འབྱོར་བས་ཆོག་བ་ལུ་ཨི་བ་ཉིད་རྒྱ་ལྟོ་རུལ་བ་དང་། མིད་ལ་ཟླ་
ཆོད་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་གི་དངོས་བྱུབ་བརྟེས་བ་ལྟར་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་ལ་
རག་ལས། ལྟོ་རྒྱབ་ལ་ཆགས་ཞེན་ཆེ་བ་ཆོས་མི་འོང་བའི་”ར”^{༡༡}་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། རེ་
ཡབ་སྲས་ཀྱང་འོལ་ཁར་བརྟུད་ལེན་མཛད་དེ། རྟོགས་ལྷན་པས་ཤུག་འབྲུ་ཁ་ཤས་
རེ་གསོལ་བས་སྒྲ་མ་ཤུག་འབྲུ་བར་གྲགས། འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་མ་སྐྱབ་ནའང་དེ་
ལ་”སྒོན”^{༡༢}་ལས་འདེབས། རྒྱལ་པོ་གདུག་བ་ཅན་དང་གཅན་གཟན་གཏུམ་པོས་འཆོ་
བ་མེད་པས་གནས་བཟང་བ། ས་རྒྱ་སོགས་ཀྱིས་ལུས་ལ་ནད་མི་སྦྱེད་པས་ས་བཟང་
བ། སྐྱབ་པ་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་པར་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བའི་གྲོགས་བཟང་པོ་
སོགས་ལས་དང་པོ་བ་ལ་ཡིད་མ་སྐྱན་གྱི་གནས་གལ་ཆེ། བརྟན་བ་ཚུང་ཟད་ཐོབ་
ནས་ཙ་རྒྱད་ལས། དེ་པོ་ཆང་ཆིང་སྒྲན་སྒྲོངས་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། མཛོན་
བརྟེན་ལས། དེ་སྐལ་དང་ནི་དེ་ཅེ་དང་། །ཞེས་སོགས་ལྟར་དེ་མཐོན་པོའི་ཅེ། ཤིང་

༡༡ ཏ

༡༢ སྒོན

གཅིག །མ་མོ་བདུན་གྱི་གནས། ལམ་གྱི་བཞི་མདོ། མི་མ་ཡིན་གནས་པའི་ལྷ་ཁང་།
མཆོད་རྟེན་རྟེན་པ་སོགས་དང་། བྱད་པར་འབར་འཛག་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཚུ་ཆེན་གྱི་
འབྲམ། འོད་གསལ་ལ་གདོད་ནས་བྱུབ་པའི་དྲར་ཁྲིད་སོགས་ནང་གི་ཉམས་ལེན་
དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་གནས་བྱུང་ན་ལེགས་སོ། །

༼ རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡོ་བྱད་འདུ་བྱ་བ༽

གསུམ་པ་དེར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡོ་བྱད་འདུ་བྱ་བ་ནི། རྒྱུད་ལས་མཐུམ་གྱི་དོར་
བྱ་བར་གསུངས་པས་གནས་ཁང་དང་། མཆོད་གཏོར་གྱི་སྟེགས་སོགས་གྱི་དོར་
ལེགས་པར་བྱས། བ་བྱུང་གི་རྒྱུད་ལ་དང་བྱུགས་པས་བགེགས་མི་འཇུག། བདུད་
ཅི་ལྟ་བུར་པས་དངོས་བྱུབ་ལྷུ་ད། མེ་ཏོག་གཅུལ་དུ་བཟུམ། དམིགས་རྟེན་ཏེ་རུ་
ཀའི་བྲིས་འབྱར་གྱི་སྐྱ་མཐོ་དཔའ་རན་པའི་བྲང་ཐད་བཤམས། དེའི་མདུན་དུ་སྒྲ་
དང་སྒྲ་རྒྱུད་པས་ཤི་ཆང་བདུད་ཅི་བསྐྱེས་པའི་གཏོར་མ་སྦྱིང་པོ་སྐྱུ་པོ་མཐར་
བཤོས་བྱའམ་བཅད་ཁམ་རེ་གཅིག་གིས་བསྐྱོར་བ། ཤི་ལྟ་ལ་ཟན་གྱིས་སྒྲང་པོ་
སོགས་གྱི་གཟུགས་བཅོས་པར་རང་དགར་ཤི་བར་མོས་ནས་དེ་གཏོར་ཟན་དང་
བསྐྱེ། ཆང་ནི་“བྱ་^{༡༩}་སར་དགག”བྱ་^{༢༠}་ཆེ་བས་འབྲུ་ལེགས་པར་བཅོས་པ་ལ་ཐབ་
བཏབ་ནས་མནན་ཏེ་ཆང་གཅག་རན་པའི་ཆོད་དུ་སྐྱམ་ནས་རྗེན་འཐག་བྲས་པའི་ཕྱེ་
ཚུ་བྱོན་པའི་ནང་དུ་བཏབ་ན་ཆང་བྲི་ཐོན་ཡོང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་ཆོག་ཅེས་
ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་ཕྱག་བཞེས་མཛད་པར་འཇམ་དབྱངས་བདེ་

༡༩ བྱ་

༢༠ བྱ་

བའི་དོན་རྗེས་གསུངས། འཁང་མ་འབྱོར་ན་བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་བཏབ་ན་དངོས་བྱུབ་
ལྷུང་དུ་འགྲུགས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་དང་། དངོས་བྱུབ་གསལ་བར་བྱེད་པས་སྒྲོན་མ་
ལྷ་ཞེས་བསྐྱབས་པས། རྣལ་འབྱོར་པ་མཆོག་གིས། རྒྱུད་ལས། སྤང་ཅི་མཆོལ་དང་
ག་བྱར་བཅས། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཐོད་པའི་ནང་དུ་འདྲང་བདུད་ཅི་དངོས་འདུས་
པའི་ཅ་རྒྱུད་ལྟར་སྤངས་རྟོགས་སྤང་གསུམ་བྱས་པ་དང་ལས་དང་པོ་བས་རྟོག་པས་
འཆུན་དཀའ་བས་ས་སྐྱ་གོང་མའི་དུས་ཀྱི་རིལ་བྱ།

བཀྲས་ལྷན་གྱི་བདུད་ཅི་རིལ་བྱའས། ཡང་སྤང་ཆེན་འདི་དོད་གི་མི་དང་།
དེས་མཆོན་འུའི་དོད་ཨ་རུ་གསེར་མདོག་དང་འུ་ཆེན། བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་
དོད་ཅོང་ཞི། རལྟའི་དོད་ཅ་རྒྱན་དམར་པོ། ཅི་ཆེན་གྱི་དོད་ཇ་ཉི། ཅི་ཆུའི་དོད་སི་
ལའམ་ཁུས་ཆུ། གཞན་སི་རྩུ་ར་དཀར་དམར། སྤང་ཅི། མཆོལ། ག་བྱར་སོགས་རྒྱུད་
ཀྱི་ཆོག་རིས་ལྟར་གྱི་སྤོབ་དང་བྱིན་རྟེན་སྤང་བའི་རིལ་བྱ་ཐོད་པ་ཁ་སྐྱོར་དུ་བཞག་
ལ་ལྟའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་ནང་མཆོད་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ། ལྟེད་གི་འབྲུག་གསུམ་གྱི་འོད་
ཟེར་གྱིས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་དང་རྣམ་མཁུ་མ་ལུས་པ་བསྐྱུས་ནས་
ཐོད་པའི་ནང་གི་བདུད་ཅི་ལ་ཐེམ་པར་མོས་ལ་སྤོབ་བཞིར་བཅད་དེ་རྟགས་མ་བྱུང་
གི་བར་འབྲུག་གསུམ་བསྐྱས་པའི་རིལ་བྱ་ལ་བྱའོ། །

རང་གི་ཆོས་སྤྱོད་དང་། མཁའ་འཕྲོའི་སྤྱི་གཏོར། གཞི་བདག་དང་སྤོན་འཕྲོའི་
གཏོར་མ་སོགས་ཀྱང་བཤམས། གཏོར་མ་དམར་པོ་བསྐྱན་པ་སྤྲིགས་པའི་རྟགས་
ཞེས་ཇོ་བོ་མ་མཉེས་པའི་གསུང་སྒྲོས་ཡོད་པས་དེ་འདྲ་སྟེད་པ་དང་། རྣལ་གྱིས་མི་
གོས་པའི་བྱིར་གཏོར་སྒྲོས་^{༩༥} དུ་འཛོག། །པམ་མཐེང་རྒྱུད་བ་ཐང་རྒྱུ་བའི་སྤྲུགས་དམ་

གྱི་རྟེན་བདེ་མཆོག་གི་ཐང་ཀའི་དྲར་ཁོང་གྱི་སྒྲུ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བས་ཤེས་པ་བྱའི་
ནད་གྱིས་ཐེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་དགག་བྱ་ཡོད་ན་ཐང་ཀར་ཞལ་
ཁེབས་འབུལ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་དུ་མ་དང་། མིད་ལ་སོགས་མི་མེད་གྱི་རི་སུལ་
དང་ཐང་སྟོང་དུ་བཞུགས་པ་ལ་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་མཆོད་གཏོར་བཟ་ལམ་མེ་
བའི་གཤོམ་ཅན་མེད་ཀྱང་ཉམས་ལེན་གྲུབ་འདུག་པས་རྟེན་དང་མཆོད་གཏོར། དམ་
རྩས་རྟོག་འཛིན་ལ་ཁྱོ་ཅང་ཉེ་དུ་རྒྱན་དུག་སོགས་རི་མོར་གྱིས་བ་ཚུན་ཆད་སྤྱི་སྟོས་
རྟེན་འབྲེལ་ཆང་བ་བྱས་པས་འཇུག། དེ་དག་ཆ་ཆད་དང་ལྡན་བ་བཞེངས་ནས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་བ་སོགས་ཆད་ལྡན་འདོད་ན་ནལ་འབྱོར་རོལ་བའི་དགའ་སྟོན་ལྟར་བྱ་
སྟེ། དམ་ཆིག་གི་རྩས་རྣམས་ཆོགས་ན་དཔའ་བོ་མཁའ་འཁྱོ་རྣམས་མཉེས་ནས་
པསྐྱའི་ཆལ་ལ་བྱང་བ་བཞིན་འདུ་ཞིང་གཟིགས་པའི་གནད་ཆེ།

དེའི་མདུན་དུ་འབུལ་ཡུལ་གྱི་གཤོམ་ནས་འགོ་བརྩམས་པའི་བདག་མདུན་
གྱི་མཆོད་བ་ཚུ་གཉིས་ཉེར་སྟོད་སོགས་དང་། གྲུབ་ན་བདག་བསྐྱེད་ལ་རང་དང་།
མདུན་བསྐྱེད་ལ་ལྟའི་ཕྱོགས་ནས་འགོ་བརྩམས་བ་ལྟ་བུར་སམ་བཅུ་སོགས་
བཤམས། མཆོད་འགོ་གཤོམ་ནས་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཡས་པས་ཐབས་དང་།
གཤོམ་པས་ཤེས་རབ་མཆོན་ཞིང་། རྒྱུད་འདིར་ཤེས་རབ་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་
ཉམས་ལེན་སྒུལ་དུ་འདོན་པའི་ཆེད་ཡིན། རང་གི་གདན་འོག་དུ་སྒྲུབ་པ་མི་འགྱུར་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་སྒྲུ་ཆོགས་རྟོ་རྟེ་འཇག་གཡུང་བྱང་གཡས་སྟོར་གྱིས། དེའི་སྟེང་ཅ་ཀྱ་
ཤེས་དང་དྲར་བ་བཟམས། རོ་གདན་དངོས་སུ་བྱེད་ན་རོ་བྱེ་མའི་ནང་མ་རུལ་བར་
སྐྱམ་ལ་ཤིང་འཇམ་པོས་ཤེས་རུས་སོགས་བརྒྱུང་བའི་བྱེ་མ་ཁ་དང་བཤང་ལམ་ནས་

ཡུད་པའི་བགས་པ་མཉེས་ནས་འདིང་བའམ། མེད་ན་རོ་རས་ལ་མེའི་གཟུགས་གི་
བའམ། མ་གྱིས་ཀྱང་རུང་། ཡང་ན་གདན་རོ་གདན་དུ་མོས། དངོས་སམ་བཅོས་པའི་
སྐྱ་ཡོད་ན་བཀོལ་ཞིང་། མེད་ན་བཀོལ་བའི་སྒྲངས་ཀ་དང་མོས་པ་བྲ། འདུལ་བྱ་བྲག་
མོ་འཁོར་བཅས་རི་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་ཡོད་པས་ཁ་དེར་སྟོགས། སྟན་རྒྱབ་མཐོ་ལ་མདུན་
དམའ་བ་ལ་ལུས་རྒྱས་སྒྲང་གི་ཆོས་བདུན་ནམ་བག་དང་ལྷན་པས་འཁོད།

མདུན་དུ་མཁའ་འགྲོ་མཉེས་པའི་རྩས་ཅང་ཉེའུ་དང་། རྩོམ་བྲིས། བཤམ་ཆོད།
བདུད་ཅི་རིལ་བུ་སོགས་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་ཡོ་བྲང་ཐམས་ཅད་ཆོགས་པར་བྲ།
མཆོམས་ལ་སྟོད་པས་བྱི་བྱོའི་ཆར་སྒྲར་གྱི་ཕྱག་དར་བགོགས་གཏོར་དང་ལྷན་ཅིག་
སྟུང་གི་ཚུལ་དུ་བཏང་སྟེ་ནག་སྟོགས་པ་རྒྱམས་བསྐྱད། གཉུག་མར་གནས་པ་དང་
དཀར་སྟོགས་པ་ལ་གཏོར་མ་བཏང་ནས་སྒྲིབ་པ་ལ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་འཕྲིན་
ལས་བཅོལ། མཆོམས་ཐོ་ལྟར་མི་བསྐྱེད་ན་རང་དེ་ལས་པར་འདའ་བ་དང་། གཞན་
ཚུར་འོང་བའི་རྒྱ་འབྲུལ་འགོག་པ་དང་། ཐོ་འདིའི་ནང་ཆེ་འདི་བྱིའི་སྒྲང་ཤས། རང་
གཅེས་འཛིན། ཐ་མལ་སྒྲང་ཞེན་སོགས་རྒྱམ་རྟོག་ངན་པའི་རིགས་མི་སྦྱེ་ཞིང་། ཐུན་
མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་ལེན་མི་འདོར་བའི་བརྟེན་སྟམ་དུ་འཛོག་པ་
འདི་གཙོ་ཆེ་བ་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་དང་། རྒྱལ་སྐྱས་ཐོགས་མེད་པའི་རྒྱས་ཐར་དང་།
ཁ་རག་སྟོམ་རྒྱུད་གི་ཐོ་ཆོས་ལྟ་བུ་ཡིན། ལྟར་བསྐྱེད་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའམ་གང་མོས་
དང་། ལྟམས་འདིར་ལས་ལྟ་བུམ་སྦྱེས་མའམ། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གར་རྩེའི་
བཀའ་སྟོད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལས་གཤིན་དུ་བསྐྱེད་ལ་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། འོད་ལྷ་
མི་བྱེད་པའམ། ལྷ་ནས་ཐོ་ཅོག་གི་རྒྱམ་པར་བསམ་ཀྱང་ཆོག །

གདན་ལ་འཁོད་དེ་ལྷའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲུགས་ཡུངས་སམ། གསར་དུ་སྤྲུགས་
 པའི་ཡུངས་ཀར་སྤྲུགས་བཞིར་འཛོར་ཞིང་ཞལ་བཞི་པའི་སྤྲུགས་བརྗོད། སྐབས་
 འདིར་གཡོན་པའི་མཐེབ་འཇུག་གིས་སེ་གོལ་གཡོན་སྒྲོར་དུ་གཏོགས། ཐུན་མོང་
 པའི་བསྐྱེད་འཁོར་བསྒྲོམ། གཡོན་པས་བདུད་ཅི་གནས་གསུམ་དུ་རེག་ལ་སྒྲོ་གསུམ་
 རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། ལག་བ་རྡོ་རྗེ་དང་བཅས་གདན་ལ་རེག་
 པས་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་བར་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་ལ་སྟོན་པས་
 རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱིན་གྱི་བདུད་བཙུག་པའི་རྣམ་ཐར་བྲན། ཐུན་ལ་འཇུག་རེས་གྱིས་
 མ་དག་བ་སྒྲོང་བ་དང་། བྱིན་རྒྱབས་འཇུག་པའི་བྱིར་བདུད་ཅི་རིལ་བྱའམ་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ནང་མཆོད་ཁོང་དུ་མི། བདེ་གསང་ལ་མཆོམས་ལ་འཇུག་པའི་
 དགྲའ་དེར་སྒྲ་མའི་རྣམ་འབྱོར་སོགས་དགེ་སྦྱོར་ཅི་རིགས་བསྐྱེད་སྤྲུགས་ནས་”སང་མོ་
 རངས་ལྷའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་འཇུག་དགོས་པས། ཐུའུ་བཀྲན་རིན་པོ་ཆེས་མཁའ་སྦྱོད་
 མ་ལ་ཉལ་ལྡང་ཁུས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་དུ་གསུངས་བ་ལྟར་བྲིད་ཡིག་གཞན་དུ་བདེ་
 མཆོག་ལ་དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་ཡོད་ཡང་། སྒྲ་མས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས། བགྲང་སྒྲིང་ལ་
 བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་བྲུགས། འཇུར་སྤྲུགས་དང་དག་བྱིན་རྒྱབས་བྲས་ན་ལེགས། སྒྲ་
 བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་འདོད་ན་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་དང་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་བ་ཉེ་དུ་ཀ་དང་། ལྷ་བ་པོ་རྡོ་རྗེ་པག་མོ་ཡབ་ལུམ།
 རྒྱུད་སྦྱད་བ་པོ་གསང་བའི་བདག་པོ་ནས་ཅ་བའི་སྒྲ་མའི་བར་མཐོ་བཅེགས་སུ་
 གསལ་བྲག། ཆོག་རེ་རེ་བཞིན་དོན་བྲན་བཞིན་དུ་དལ་བྲས་བརྗོད་དེ་སྦྱ་ལས་
 བདུད་ཅི་འབེབས་སྦྱངས་དང་། སྦྱ་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་རང་

རྒྱུད་ལ་ཁྱུགས་པའི་མོས་པ་བྲ།

མཐར་ཉེ་བྱ་གཡའ་ཡུམ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐིམ་གྱིས་རྩ་
བའི་སྒྲ་མར་ཐིམ། སྒྲ་མ་སྦྱབས་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་རང་གི་སྤྱི་ཐོར་
ཕྱོག་ནས་རང་ལ་ཐིམ་པས་རང་རྩ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་
པར་བསམ། སྡོན་དུ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལམ་ཁྲིད་མ་སྟབ་ཀྱང་སྒྲ་བརྒྱུད་ཀྱི།
གསོལ་བ་འདེབས་སོ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བས། །ཞེས་པའི་ཆོག་རེ་རེའི་ནང་ལམ་རིམ་གྱི་
དམིགས་སྐྱོར་ཆ་ཆར་བསྐྱངས་ཆོག །གསུང་རབ་གདམས་པར་ཤར་ན་མི་རྟག་པའི་
ཆོས་སྐྱོར་གྱི་ནང་ཆོས་ལུང་བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྟོར་གི་ཉམས་ལེན་འདུ་བས་མཁུན་
གསུམ་བསྟུས་སྒྲོམ་བྱེད་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡིན། སྒྲ་བརྒྱུད་མ་"བཏོན་^{༡༥} ཀྱང་སྒྲ་མའི་སྤྱིའི་
རྣམ་པ་གསལ་བཏབ་ནས་སྟན་མོང་དང་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་
མཐའ་དག་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་གསོལ་འདེབས་དང་། དལ་འབྱོར་ནས་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་བར་གྱི་དམིགས་རྣམ་པ་དམ་པའི་ཅི་མ་ཡལ་བའི་རང་ནས་ཆོག་ལ་
འཇུག་དགོས་སོ། །

༼ སྟན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ། ༽

བཞི་པ་ཅེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ། སྟན་དང་། སྟན་མཆམས་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྟོར་དངོས་རྗེས་གསུམ། དང་པོ་ལ།

སྤྱིའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་དང་། རྒྱང་པར་གྱི་སྒོ་ནས་འགྲོ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། ཆོ་
 གའི་འགོ་མཁུག་ཐམས་ཅད་དུ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
 གནས་དགོས་པ་དང་། བར་མཆོད་སོགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པ་ཐ་མལ་པས་མི་རྒྱས་
 པས་ཐོག་མར་རྒྱད་ཅིག་དཔྱོད་བསྐྱེད་བྱེད་དགོས། དེ་ལ་སྤར་རང་སྤར་གསལ་བའི་
 རྒྱུན་ཡིན་ན་རང་གི་སྤྱགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྤོད་བཅུད་ཐམས་
 ཅད་འོད་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱུས་ནས་རང་ལ་ཐེམ། རང་གི་སྤར་པོ་ལ་སྤར་རགས་མ་བྱེ་
 བའི་ར་གདགས་གཞི་དང་བཅས་པ་འོད་དུ་ཁུ་ནས་སྤྱགས་ཀའི་རྩྭ་ནས་རྒྱ་དཔེ་བར་
 བསྐྱེའིང་། རྒྱ་ད་ཡང་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པའི་སྤར་མེད་ལ་འཇུག །དེ་ཙམ་སྤོང་ཉིད་
 གྱི་ལྷ་བ་ག་ལ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་རྒྱུན་བྱས་ནས་སྤོང་ཉིད་བཟད་དགོས། རྒྱས་པར་བྱེད་ན་
 ར་དང་ར་ཡི་འོ་སྤུས་པའི་རྫོའི་འཛིན་ཚུལ་ལ་ཞིབ་པར་བརྟག་སྟེ་དགག་བྱ་རོས་ཐེན་
 པར་བྱས་ནས་དེ་འབྲའི་ར་དེ་སྤར་པོ་དང་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱལ་
 ཚུལ་མི་འདུག་སྤུས་དུ་བྱལ་བ་དེས་པའི་གནད་དང་། གཅིག་ན་ར་གཅིག་ཡིན་པ་
 བཞིན་སྤར་པོ་སྤར་ཡང་གཅིག་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་ན་སྤར་པོ་སྤར་ཡོད་པ་བཞིན་ར་
 ཡང་སྤར་འགྱུར་བ་སོགས་གནད་བཞིའི་དབྱེད་པ་རྒྱས་པ་སྤུས་འཆོམས་པ་བྱས་
 པས་སེམས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་དུ་ཁུགས་པའི་དེས་རོར་ར་སོགས་ཀྱང་རྫོབ་
 པའི་ཆོས་མི་སྤར་བ་ལ་སྟོང་པའི་ཐ་སྤྱད་བྱས་པ་དམིགས་མེད་གྱི་བརྟ་ཡིན། ཐ་མལ་
 སྤང་ཞེན་གྱི་གཙོ་པོ་བདེན་སྤང་དང་བདེན་ཞེན་ཡིན། ར་བདེན་པར་བསྐྱུར་བས་
 གནས་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་འཁོར་གྲོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ངའི་ཞེས་བདེན་ཞེན་སྐྱེ་བའི་

ཙ་བ་ཡིན་པས་དང་མོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། དེ་རྗེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
བསྐྱོམས་པར་གསུངས་པ་འཆར་དཀའ་སྤྱིའི་ཁྱད་པར་ལས་གནད་གཅིག་ལ་འབབ།
དེ་ལྟར་རང་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག། །དེའི་རང་ལས་ནམ་མཁའ་སྟོང་པར་སྤྱིན་དོལ་བ་ལྟར་རང་གི་གོ་
སར་འོད་སྟོན་པོ་ཁྱ་གང་སོགས་ཅི་ལྟར་འཆམས་པ་ཞིག་བསམ། དེ་ལས་རང་
སེམས་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་ཆ་ཉེ་དུ་ཀ་སྟོན་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་རྩོར་
བྲིལ་འཛིན་པས་ཡུམ་རྩོལ་པག་མོ་དམར་མོ་རྩོལ་དང་མོད་བ་འཛིན་པ། དྲག་པོ་ཆུང་
མ་དང་བཅས་པའི་གདན་ལ་གཡས་བརྒྱུད་གིས་བཞུགས་པའི་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་
གཅིག་ལ་ར་རྒྱལ་བཞག་སྟེ་རང་སེམས་ཞུགས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་བསྐྱོམ། བསྐྱེད་རིམ་
ལ་སྤྱངས་པ་ཆེ་བའི་དབང་རྣོན་གྱི་ངོར་དེ་དག་ལ་སྦྱ་གསུམ་ལམ་འཁྲེང་གི་གནད་
ཆར་བ་ཡོད། གཞན་དུ་ལྟ་དཔའ་པོ་གཅིག་པ་དང་དཔའ་པོ་གཅིག་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་
མཆན་ཉིད་ཆར་བ་དཀའ་བས་ལྟ་ལྟ་ཡན་ཆད་དགོས་ཞེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
གསུངས། དེའི་རྒྱ་མཆན་ལྟ་ལྟ་ཡོད་ན་གཞིའི་སྤང་པོ་ལྟ་སྟོང་བྱེད་གི་གནད་ཆར་
བས་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་སོགས་དེར་འདུས་ཡོད། དམིགས་བསལ་རྩོལ་འཛིགས་
བྱེད་དཔའ་པོ་གཅིག་པ་ལ་ཕྱག་མཆན་སོགས་ཀྱིས་སྦྱ་གསུམ་ལམ་འཁྲེང་གི་
གནད་ཆར་ཚུལ་སྤྲོ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས། བཅ་ཆེན་སྒོ་བཟང་
ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་དུ་ད་ལྟའི་སྤང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་དགག་བྱར་འཛོག་པའི་
ཕྱོགས་མང་བས་ཐ་སྦྱད་པ་དང་དགག་བྱའི་སྤང་བ་འབྲེས་ནས་བདེན་སྤང་ཁོ་ན་
འཆར་བ་ལ་སྦྱ་མའི་དབྱེད་པ་གལ་ཆེ། དེས་ན་སེམས་ཀྱི་བྱིངས་བདེ་སྟོང་ལ་བཞག་

སྟེ་ཚུ་མ་གཡོས་པའི་སྐོང་ནས་ཉི་ཤུ་རྒྱུ་འབྲུག་པ་ལྟར་རང་ཉི་ཤུ་ཀར་གསལ་བ་
རིམ་གྱིས་གསལ་འདེབས། དེ་ལ་འཁོར་བའི་སྐོན་གྱིས་མ་གྲོས་པའི་བད་གནས་
བསམ་པས་རྒྱུང་འབྱིང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་རིམ་སྐོར་ཁྲིགས་སེ་འཆར་བ་དགོས།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པའི་སྐྱེ་མདོག་སྔོན་པོ། ཡབ་
ཐབས་བདེ་ཆེན་དང་། ཡུམ་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བ།
ཡབ་ཡུམ་པན་ཚུན་འབྲུད་པས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་དང་། ཡང་ཐབས་བདེ་ཆེན་
གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་མཆོན་པའི་དོལ་བྲིལ། བྱག་གཉིས་འབྲུད་པས་
ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་མཆོན། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་པོར་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་
ཅ་འདཔ་མཆོན་པའི་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་བ། མདུན་རྒྱབ་ཏུ་ཅིབས་
གསུམ་གསུམ་དང་། སྟན་གྱི་ཐད་རེ་རེ་སྤྲུཅ་དང་བཅས་བ། མདུན་ཅིབས་ལྗེའི་
སྟེང་རིགས་ལྗེའི་རང་བཞིན་ཐོད་སྐྱམ་ལྗེས་བརྒྱན་པའི་ཅེ་མོར་རིན་པོ་ཆེའི་ཅེ་སྟན་
ཅན་དོ་རྗེ་ནག་པོའི་སྟེང་བ་སྟོད་སྟེང་དུ་གནས་པའི་བར་དུ་རྒྱུད་བ། ཐོད་པ་རེ་རེའི་ཁ་
འགམ་ནས་རུས་པའི་བ་བ་དང་། ཁའི་དབྱས་ནས་བ་སྟེང་གསུམ་རེ་སྤྲུན་དབྱས་མའི་
བར་ཁེབས་ཡོད་བ། དབྱ་སྐྱ་གྱེན་དུ་གཟེངས་པའི་སྟེ་མོ་རྣམས་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་
དགྱིས་གཉིས་བཏར་བའི་ཐོར་ཅོག་གི་ཅེ་མོར་ནོར་བུའི་ཉོག་དང་། དེ་ཡང་འོད་ཟེར་
འཕྲོས་པ་ཉོག་གི་རྣམ་པ་ལས་གསེར་ཉོག་ལྟ་བུ་ག་ལ་ཡིན། ཐོར་ཅོག་གི་དབྱས་སྟེ་
ཆོགས་དོ་རྗེ་སྤྱི་བཏབ་པ་ལྟ་བུ། ཉོག་གི་གཡོན་དུ་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་རྒྱུང་མ་ནས་
འབབས་པ་མཆོན་པའི་རྒྱ་སྟེང་རྒྱུང་ཟད་བྱུང་དུ་ཡོ་བ། སྟན་རྒྱན་རུས་པའི་སྟེང་

བའས་པ་ཏ་ལྟ་བུ་ལྟེ་སྒྲིམ་པོ་ལ་དོ་རྩེ་ཅེ་གསུམ་པ་ལྟེ་འབྱུང་བའི་དབྱས་ཏེ་དང་ཏ་
གཡས་གཡོན་གྱི་བར་བ་བ་གསུམ་རེ་དང་བ་བྱེད་འབྱུང་བ། མགུལ་རྒྱན་ནི་མགུལ་
བའི་ཐད་དུ་མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་མཆོན་པའི་དོ་རྩེ་ཏེ་བ་བཏུ་བྱལ་བ། དེ་ལས་རུས་སྒོར་
སུམ་གཤིབ་ལ་བ་བ་བ་བྱེད་འབྱུང་བས་སྙིང་ག་ཡན་ཁེབས་བ། མེ་རལ་ཁ་ནི་སྙིང་
གའི་རྩ་འཁོར་མཆོན་པའི་དོ་རྩེ་ཏེ་བ་བརྒྱད་པ་མདུན་རྒྱ་བ་ཏུ་གནས་པའི་ཡར་མར་གྱི་
ཏེ་ལས་རུས་སྒོར་སྒྲིག་པ་གཡས་གཡོན་ནས་མཆོན་གཡས་གཡོན་དུ་བསྐྱོལ་མར་
བཏང་བ་ལས་བ་བ་བ་བྱེད་འབྱུང་བ།

ཡང་སྐྱེལ་སོགས་པའི་སྐྱད་པ་བྲམ་ཟེས་ཆངས་པ་མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་པས་
ཆངས་སྐྱད་དང་། ཕྱི་བས་དབང་ཕྱག་སོགས་མཆོད་པའི་ཕྱིར་ཐོགས་པས་མཆོད་
ཕྱིར་ཐོགས་ཟེར། དོ་ཤལ་ནི་ཐོད་པ་སྐྱམ་ཆོན་གྱི་སྒོར་བ་ས་ལུགས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་
འགའ་ལ་ཡོད་ཀྱང་རྩེའི་གསུང་དུ་མི་འབྱུང་བས་ཡབ་ལ་ཐོད་ཆོན་དང་། ལུམ་ལ་ཐོད་
སྐྱམ་གྱི་སྒོར་བ་མིའི་རྒྱ་མ་ལ་བརྒྱས་པ་མགུལ་བར་གྲོན་ནས་བཏུ་སྐྱོལ་གྱི་བར་
སྐྱེབས་བ། སྐར་གས་འོག་བགས་ནི་ལྟེ་བའི་ཐད་དུ་དེའི་རྩ་འཁོར་མཆོན་པའི་དོ་རྩེ་ཏེ་
བྱལ་ཏེ་བཞི་བ་དང་། རྒྱ་བ་ཏུ་འང་དེ་འདྲ། དེ་ལས་རུས་སྒོར་བརྒྱད་གཤིབ་སོགས་
ཀྱ་རུ་ཁར་སྐྱོལ་པ་ལ་བ་བ་བ་བྱེད་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་མོར་བྱིལ་རྒྱུད་དང་རྒྱ་བྱེད་དོ་རྩེ་
སོགས་ཀྱིས་སྐྱས་བ། གདུ་བུ་ནི་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་མཁྲིག་མ་དང་། དབྱུང་བ་སོགས་ལ་
ཆོག་རྒྱན་བྱེད་ན་ཅེ་ལྟར་འཆོམས་པའི་རུས་སྒོར་མཛེས་བར་སྐྱོལ་བ་ལ་བ་བ་བ་བ་
བྱེད་ཡས་མར་འབྱུང་བ། ཐལ་ཆེན་ནི་འཛིགས་བྱེད་ལ་དབྱལ་བར་སོར་མོ་གསུམ་

༡༥ ཕྱི
 ༡༧ འབྱུང

གྲིས་རི་མོ་སྤུམ་གཤིབ་དང་། གཞན་དུ་ཆོམ་བྱར་བཞོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་བདེ་
ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྤུལ་དུ་འདོན་པས་བྱང་མེས་ས་དཀར་མོས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་
ཁྲབ་པ་མཆོན་པའི་མི་རུས་ཀྱི་ཐལ་བས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུགས་པ། དེ་ལྟར་སྤྱི་
གཙུག་གི་ནོར་བུ། སྙན་རྒྱ། མགུལ་རྒྱ། སྐར་ལགས། གདུ་བུ། ཐལ་ཆེན་ཏེ་ཡབ་ལ་
ལུག་རྒྱ་དུག་དང་། ལུས་ལ་ཐལ་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་ལུག་རྒྱ་ལུས་བརྒྱན་པ།

སྐད་ཅིག་དཀོར་བསྐྱེད་ལ་སྤྱི་ཆ་མ་པ་རྒྱན་སོགས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི།
ཉམས་ཁིད་གནང་བའི་ཆེ་དཀར་ཆག་ཐོའི་ཡིག་རྒྱུར་ལྟར་སྤྱོད་ཞག་འཛོག་པ་ཞེས་
སྤུམ་གནང་ནས་སྒོར་འཇག་པ་ན་འཕྲོན་པ་གནང་བའི་སྒོལ་ལྟར་ཡིན། དེ་ཡང་ཏེ་རུ་
ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་བདེ་སྒོར་གི་ཡེ་ཤེས་ངེས་དོན་གྱི་ཏེ་རུ་ཀ་དང་། ལྷ་སྤྱི་བཞིན་
ལག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བ་བྱང་དོན་གྱི་ཏེ་རུ་ཀ་སྟེ། དེའི་གདགས་གཞིའི་གཙུག་པོ་
ལུགས་བདེ་སྒོར་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ལུགས་གསུང་མེད་པའི་སྤྱི་ཚམ་དང་། སྤྱི་མེད་
པའི་ལུགས་མ་ཡིན་པར་སྤངས་ཏོགས་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པའི་བདེན་གཉིས་བྱང་
འཇུག་གི་སྤྱི་ཚན། གསུང་དབྱངས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པས་འགྲོ་བ་རང་རང་གི་སྤུལ་
བ་བཞིན་ཆོས་བསྟན་ཏེ་སྤྱིན་གྲོལ་ལ་འགོད་བཞིན་པ། བྱངས་མེད་གསུམ་གྱི་
ཆོགས་གཉིས་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། བར་བལྟས་ཆོད་ལ་
ཞལ་ལུག་སོགས་སྤྱི་ཆ་རྣམས་གསལ་ལ་མ་འབྲེས་པར་སྤང་ཡང་ཤུག་གཏོས་
བཅས་དང་། ཐོགས་བཅས་སྤྱི་འཐས་མ་ཡིན་པའི་འོད་དང་འོད་ཟེར་གྱི་རང་བཞིན་
མེའི་སྤང་བོ་འབར་བ་དང་འཇའ་ཆོན་ལྟ་བུ། བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྤྱི་མ་
ལྟར་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སྤྱི་རོལ་ནས་པར་བལྟ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་

རང་སེམས་ཞུགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ང་རྒྱལ་འཕོ་ཐུབ་པ་དགོས།

ད་ལྟའི་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་འདི་གཏན་འཆར་དུ་མ་བཅུག་པར་མ་དག་པའི་
ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་ཐོར་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་
ཆོས་ཉིད་དང་རང་སེམས་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་དེའི་རང་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་
སྤང་ཆ་ལྟར་ཤར་བ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྤང་འདོན་དགོས། དེ་ཡང་དབུ་སྤྱི་ཅེ་
ནས་མར་གསལ་བཏབ། གདན་ནས་ཡར་གསལ་འདེབས་པ་སོགས་སྤྱི་ཆ་སོ་
སོའི་རྣམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ལ་ཞིབ་ཆ་འདོན་པ་གསལ་སྤང་དང་། དོན་སྤྱི་ཤར་བ་
ལ་ངའོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་ཏེ། ཐ་མལ་པའི་ལུས་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་ལྟ་སྤྱང་བཟུང་བས་གོ་
མི་ཆོད། ང་རྒྱལ་གསལ་སྤང་གཉིས་ལས་དང་པོ་གཙོ་ཆེ། གསལ་སྤང་གོམས་ནས་
སྤྱི་རྣམ་པ་ཤར་བས་སྤང་བ་རགས་པ་འགོག། ཞེན་པ་ཡོད་ན་གསལ་སྤང་མི་བརྟན།
རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་པས་ད་ལྟའི་ཞེན་པ་འགོག་
པ་ལ་མི་བན། དེ་འདྲའི་སངས་རྒྱས་དེ་ང་ཡིན་ཀྱང་། དེ་རིང་སང་གི་བྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་ང་མ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། ང་དེའི་ཆེ་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ཁུར་བྱུང་། གསུངས་པ་
ལྟ་བུའོ། ལྟོང་ཉིད་ལ་ངས་པ་བྱངས་ནས་སྤང་ཆ་སྤྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཤར་པོར་སྤྱང་
ཉིད་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས། སྤང་ཆ་ལྟར་ཤར་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
ཏེ། རྒྱུ་གཅིག་གི་སྟེང་ན་ཆོགས་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་དུ་ཡོད་པས་ཆོགས་རྩོགས་ཆ་བ་
ཆེ་ཞིང་། དེས་ལམ་ལ་སྤྱར་བྱུང་བྱུང་བོན་^{༡༠} པས་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་འཇའ་ཆོན་
ལྟ་བུ་ཞེས་བའང་གཙོ་ཐོར་དེ་འདྲ་དགོས་ཀྱི། ཅི་ཡང་ངོས་བཟུང་མེད་པ་དང་། རང་
རེའི་སྤང་ཆོད་ལྟར་གྱི་འཇའ་ཆོན་གྱིས་མི་ཡོང་། ལྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་

པར་བཞག་པའི་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་མི་སྤང་བ་གཉིད་འབྲུག་གི་དུས་ངེས་ངོ་དང་
སྤང་ངོ་གཉིས་ཀར་གཉིད་ཀྱི་སྤང་བ་ལས་མེད་པ་ལྟ་བུ། སྤང་ཉིད་ཀྱི་ངེས་པ་མ་ཐོར་
པའི་ངང་ནས་སྤང་འཆར་བ་གཉིད་ཅུང་ཟད་སྐབ་ནས་ངེས་ངོར་གཉིད་ལས་མ་སང་
བཞིན་སྤང་ངོར་རི་་་ར་^{༡༧} བ་ཁང་ཁྲིམ་སོགས་དང་།

སྐབས་རེ་རང་གི་དྲུང་ན་རང་གིས་ཚུར་གཏམ་བྱེད་པའང་མི་སྲིད་པ་ལྟར་ལུས་
དང་འཁོར་ལང་རྒྱལ་འཛོག་པ་དེ་འདྲ་དགོས། ལས་དང་པོ་པས་ཀུན་སྤོང་ལེགས་པར་
བཅོས་ནས་བྱམས་སྤྱང་རྩེ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཟིན་པར་མ་བྱས་ན་ལྷའི་རྣམ་པ་ལ་
གསལ་སྤང་ཐོན་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་མེད་པ་དཔེ་ཆོས་ཀྱི་སྟག་མོ་ཀེང་རུས་བྱ་དང་
བྲག་ཁྲེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་། ལྷ་ཁྲོ་བོའི་བཟླས་པ་མང་ན་རུ་ཅར་སྐྱེ་བ་ལྟོ་བྲག་
བྱུང་ཆེན་ཀྱི་གསུང་དང་། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ཙན་ལྷའི་ལོ་རྒྱུས། གཏུག་འབྲེ་ལྷ་
བ་དགུ་བཅེགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དེ་འདྲ་མང་བས་སྟན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་གཙང་མ་
བྱས་ནས་རང་གིས་ཉེ་རུ་ཀའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་
འགོད་སྟམས་པ་ཙམ་རེ་དང་འགྲོགས་པ་མ་མཐའ་དགོས་གསུང་བ་ཡིན། ཐབས་ཤེས་
ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྟ་བར་འདུས། བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་ནི་གཞན་
དོན་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་པ་སྐྱབ་འདོད་ཅན་ཡིན་པས་ཐབས་གཙོ་ཡང་ཉམས་ལེན་
ཐམས་ཅད་དེར་འདུ་བ་མི་འགལ། རང་གི་དོན་ནི་གཞན་དོན་ཡིན་པས་དེར་འདུས།
སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་ལས་བསྐྱེད་འདོད་ལ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་ཆང་སྟེ། ཆངས་དབང་འཁོར་བ་སྐྱུར་སོགས་ལ་ཡང་། རྟུགས་
དྲག་རྒྱ་བོ་བཞི་ཡི་རྒྱན་གྱིས་ཁྲེད། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ནང་ན་མ་ཆང་བ་གཅིག་ཀྱང་

མེད། དེས་ན་དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དེར་འདུས། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཟེར་བའི་བྱུང་པ་
སྟོང་ཉིད་དེ་བཞིག་གཞན་ཡོད། མི་རྟག་སོགས་བཞིའི་ཉ་གོ་དགོས། བདེན་མེད་ལ་བྱ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད། དེ་ལས་བསྒྲིག་ན་བྱ་བྱེད་གང་ཡང་མི་རུང་བའི་ཚུལ་དབྱ་མ་
ལྟར་ཡིན་པས་བདེན་མེད་དེ་མི་རྟག་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགྲོ། ཉན་རང་
དབྱ་བཅོམ་ལ་གནས་སྐབས་སྟུག་བསྐལ་དབྱ་སོ་མེད་ཀྱང་། དེ་ནས་མཚན་མར་
དམིགས་སྒྲོན་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་སངས་རྒྱ་བ་ལ་ཐེ་རིང་དུ་སོང་། དེ་བས་སོ་སྟེས་
འབད་ན་སངས་རྒྱ་བ་སྟུར་བས་གཞི་ལ་བདེན་གཉིས་དང་། ལམ་ལ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་
འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་ནོ། །

༼ རྫོང་བྲིལ་བྱིན་བརྒྱུ་བྱ་བ༽

རྫོང་བྲིལ་བྱིན་བརྒྱུ་བྱ་བ། འགོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་འཇུག་མི་སྟོབ་
པའི་བྱུང་འཇུག་གི་བར་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་རྫོང་བྲིལ་བྱིས་མཚོན་པའི་
དོན་སོ་སོར་བྲན་པ་དང་། ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་
ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཐབས་ཤེས་སམ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དོན་དམ་པའི་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དེ་ཉིད་རྫོང་བྲིལ་དུ་ཤར་བར་སོས་པའི་སྟོས་^{༡༡} "འཛིན་" བཞི་མཚོན་དོན་བྲན་
པའི་སྟོན་སྟེ་བྱིན་བྱིས་བརྒྱུ་བྱ་བའོ། །རྫོང་མྱིང་གར་བཟུང་ལ་སྐྱ་ཏ་སྟུག་ག་
སོགས་དང་། བྲིལ་བྱ་དཀྱར་བཞེན་ལ་བཟླ་སྟུག་སོགས་སྟུགས་ཀྱིས་བྱིན་བྱིས་
བརྒྱུ་བྱ་བ་དང་། རྫོང་མྱིང་གར་བཟུང་བའི་སྟེ་དེ་ནས་གཡས་སྟོགས་སྟེ་སྟོགས་
བརྒྱུད་དུ་གསོར་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་

པའི་ངེས་དོན་གྱི་དོན་རྒྱུ་མེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་ལས་མི་འདའ་བས་
དོན་རྒྱུ་གསོལ་བ་མཛེས་པ་སྟེ། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དབྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་
ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་བཟེད་པར་ཡིད་སྟོོ་བ་དང་བཅས་པས་འཛིན་པ་
དང་། ཡང་སེམས་ཅན་སྐྱོངས་དང་འབྲེལ་བ་ཡི། །ཞེས་པ་ལྟར་ན། སྐྱོངས་པ་མ་རིག་
པ་དང་འབྲེལ་བའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ། ཞེས་སྟུང་།

བཟོ་བྱས་ར་ཉི་ཉ་སོགས་སྟགས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱིས་བྲིས་བྱ་བྱོགས་བརྒྱད་
དགོལ་བས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་གི་སྤྲས་པ་ནང་གི་ཅ་བརྒྱད་བསྐྱོད་དེ་དགའ་
བཞི་བསྐྱེད་པས་མཆོན་ནས་ཞིབ་པར་རྣམ་འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་ལྟར་ཤེས་
དགོས། དེ་ལྟར་དོན་རྒྱགས། བྲིས་བྱ་གསུང་། རང་འདོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བ་
ལྷག་ཆུང་དམ་ཆོག་སྟེ། མཆོན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་དོལ་བྲིས་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོན་བྱའི་
དོན་བན་པས་ཐུན་གྱི་འགོ་མཐུག་འཁྱོང་བ་དགོས་སོ། །

༼ རང་མཆོད་བྱིན་བརྒྱབ་བྱ་བ༽

༥ གཉིས་པ་ནང་མཆོད་བྱིན་བརྒྱབ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རང་མཆོད་ཀྱིས་
མཆོད་ཇུས་རྣམས་ལ་འཛོར་ནས་བགོགས་བསངས་དགོས་ལ། དེ་ཐ་མལ་པའི་ཇུས་
ཀྱིས་མི་རྣམས་པས་ཐོག་མར་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པ་ཡིན། སྤྱབ་གཞི་ཆང་དང་མར་ཁུའམ།
བཀའ་གདམས་རྣམ་ཐར་གཙང་མ་ལྟར་ལེན་པས་རྩ་བའི་ལྟ་བུ་ནང་བདུད་ཅི་རིམ་
ཁུའམ་ཨ་རུ་གསལ་མཛོག་སོགས་དོད་ཐུབ་ཀྱི་ཇུས་བཏབ། དེ་ལ་དམིགས་ནས།
རང་ཉི་རུ་ཀར་གསལ་པའི་ཐུགས་ཀར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་རྩྭ་བྱིན་^{༥༩} །

འབྲེང་གི་མཐར་དུ་མ་སྐྱེས་མའི་སྤྲལས་གཡོན་སྐྱོར་དུ་འཁོད་པ་ལ་དཔེགས་ནས་
སྐྱོག་པའི་ཚུལ་”ཀྱིས་^{༡༩}”བཛོད་པས་རྩྭ་གི་རྒྱ་དཔལ་འོད་ཟེར་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལས་ཁོ་
མོ་དུ་མ་སྐྱེས་མའི་ཆོགས་དཔག་དུ་མེད་པ་བྱང་བ་ཆང་དོལ་བ་ལྟར་འཕྲོས། རང་
མཆོད་གྱི་སྐྱབ་གཞི་ལ་གནས་པའི་བགེགས་རྣམས་སེལ་ཏེ་ཆོགས་ཀྱིས་སྤང་པའི་
ཁྱུ་བདས་པ་བཞིན་བྱི་མིག་ཅམ་ཡང་བལྟ་བའི་སྤྲལས་མེད་པར་དབང་མེད་དུ་བྱེད་
རྒྱུ་མཆོད་པར་འབྲལ་དུ་བསྐྱད་པའི་མོས་པ་བྱེད་པ་འདི་འོག་གི་”བསངས་^{༢༠}”པ་
ཐམས་ཅད་ལ་འབྲ། རྒྱང་རིང་བསྐྱད་པ་འཆར་བདེ་ཁྱད་ལས་དོན་ལ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་སུན་སྤྱང་སྟེ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་འོ་པོར་ཟད་
པ་ན་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྤང་ཆ་འགག་པ་ལ་བྱའོ། །

ནང་མཆོད་འཛོར་བའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་དུ་མ་སྐྱེས་མར་བསམ་ཀྱང་ཆོག་
ལ། དབྲ་གཉེན་དང་འདྲེ་གཤོན་སོགས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་ཆར་མིང་གིས་
བཏགས་ཅམ་ལས་ཁོའི་ངོས་ནས་བྱུབ་པ་ཞིག་མེད་པ་སྐྱབ་ཁང་པར་ཐ་འོག་ཆོས་
རྒྱལ་གྱིས་ཉམས་སད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་མི་གཅིག་ལ་དབྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་
བལྟས་པ་དང་འབྲ། ལྷགས་བསྐྱེད་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། །ཞེས་སོགས་དང་། དཔྱལ་
སྤྱང་ལ་གང་ཟག་ཡིན་མིན་དུ་མ་བཤད་པ་ལྟར་གཤོན་བགེགས་ལའང་གང་ཟག་མ་
ཡིན་པ་རྣམ་ཏོག་གི་སྤང་ཆ་འདྲེར་ཤར་བའང་སྲིད། ཁྱབ་འཕྱག་སོགས་འགའ་ཞིག་
གིས་ཆོས་སྐྱོང་དུ་བཟུང་ནས་བཀྱར་བས་ཐོགས་བྱེད། དེ་དེས་འདྲེར་བཟུང་ནས་
གཤོད་པ་སོགས་ཀྱང་ཅ་བ་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ཏོག་

༡༩ བྱེས
༢༠ བསངས

གི་སྤང་ཆ་ལ་བརྟེན་ནས་པན་གཏོད་སྟེ། དེས་ན་ངས་དོན་གྱི་ལྷ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་ངས་དོན་གྱི་བགེགས་བདེན་འཛིན་འཛོམས་ན་ངར་དོན་གྱི་གདོན་
བགེགས་པ་མོ་གཞོམ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པས་རྩ་བ་ངས་དོན་གྱི་ལྷ་ཡིད་ངོར་འཆར་བ་
གལ་ཆེད། །

གཉིས་པ་སྦྱངས་པ་ནི། སྤྲ་ལྷའི་སྤྲགས་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ངོ། །ཞེས་ནང་མཆོད་ཀྱི་སྟེང་གི་
སྟོང་ཉིད་དང་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱེས་ནས་ངོམ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བ་ལྟུང་། ནང་
མཆོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངོམ་ཞེས་ང་རྒྱལ་འཛོག་པ་ལ་དོགས་པ་སྦྱེ་སྤིང་ཀྱང་ནང་
མཆོད་དང་རྩལ་གཉིས་པར་བརྟེན་ཚུར་བརྟེན་གྱི་ཆ་ཤས་ལ་སྟོས་བཏགས་པ་ཅེས་
ལས་དོན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅེས་ཡང་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་
དོན་ལ་དབྱེད་དེ་རང་སེམས་དང་ཆོས་ཉིད་རོ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པ་དེ་ལ་ངོམ་སྟོས་པ་
ཤར་ཆོག་། ཀྱུ་ལ་ཆང་སོགས་ཀྱིས་གང་བ་མཐོང་བ་ལས་ལྷུལ་སྟེང་ནས་ནང་མཆོད་
དོ་སྟོས་པའི་སྟོ་སྦྱེ་ཡང་མིང་རྟོག་གིས་བཏགས་ཅེས་ལས་ལྷུལ་སྟེང་ནས་དེར་གྲུབ་པ་
མེད་དེ། མོད་པའི་སྟོད་ཀྱང་དེ་མིན། ནང་གི་མར་ཁུ་སོགས་ཀྱང་དེ་མིན། དེ་དག་
ཆོགས་པ་ལ་སྦྱར་རྟོག་གིས་མ་བཏགས་ན་དེར་ནང་མཆོད་མེད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། ནང་མཆོད་ཀྱི་སྦྱབ་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རང་
སེམས་སྟོང་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་དེའི་སྤང་ཆ་ཡི་སྟོན་པོ་ལས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་
པོ་གཞུང་དབྱིབས་ཅན་བཅད་ཁ་རང་ལ་བསྟན་པ། མཆོག་མ་གཉིས་སུ་སྟོགས་
ཆགས་ཀྱི་མཚན་མས་སྤྲས་པའི་རྒྱལ་མཚན་བ་དན་གཡོ་བ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་པ།

དེའི་སྤྱིང་རྩི་དམར་པོ་བྱེན་འབྱེང་ལས་མེ་དཀྱིལ་གྱུ་གསུམ་རྩུབ་གཅིག་རང་ལ་
བསྟན་པའི་གྲུ་གསུམ་དུ་མེ་དཔལ་འབར་ལྟ་བུ་དང་། ཁར་མར་མེའི་སྤྱིང་བ་བསྒྲིགས་
བ་ལྟ་བུའི་མེ་འབར་བས་མཆོན་པ། དེའི་རྩུབ་མདུན་དུ་ཨོྭ་དཀར་པོ། གཡས་སུ་ཨྭ་
དམར་པོ། གཡོན་དུ་རྩྱུ་སྟོན་པོ་ལས་ད་ལྟ་བཅད་མ་ཐག་བ་ལྟ་བུའི་མི་མགོ་རྫོན་པའི་
སྤྱིད་བུ་གསུམ་སོ་ཁྲིག་ཁྲིག་པ། མིག་ཕྱིག་ཕྱིག་པ། སྤྱད་བཅས་པའི་ལྟག་པ་
དབུས་སུ་བསྟན་པ། དེའི་འཛོམ་དུ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྤྱིའི་གདངས་ཨྭ་ལས་ཐོད་པ་
སྤྱབ་མེད་པའི་དུམ་བུ་གཅིག་པ། དབུལ་བ་རང་ལ་བསྟན་པ། ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་
ཐོད་པ་རྩུང་དུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ནང་དུ་རི་རབ་བཅུག་ཀྱང་མི་ཤོང་བ་མེད་པ། མདུན་
བསྐྱེད་ལ་ཐོད་པའི་དབུལ་བ་མར་སྟོན་པའམ་རྩུབ་བསྟན་ཀྱང་ཆོག །དེའི་ནང་དུ་
རིགས་ལྗེའི་ས་བོན་ལས་ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་རང་བཞིན་གྱི་བདུད་ཅི་ལྟ་དབུས་ནས་
ཐོགས་གཡོན་སྒྲོར་དང་། ལུས་ལྗེའི་ས་བོན་ལས་ཤེས་ལྟ་དབུས་ནས་བརྩམས་ཏེ་
མཆོམས་གཡས་སྒྲོར་དུ་བཀོད་པས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་དགའ་བཞི་ལུགས་འབྲུང་ལྟོག་
ནམས་མཆོན་པས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྤུལ་དུ་བཏོན་པ་ཡིན། བདེ་མཆོག་གི་
སྐབས་ཤེས་ནམས་རྩུམ་རྩུམ་གཏུབས་ཏེ་སྤངས་པ་གསུངས།

བཞི་བ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི། བ་དན་བསྐྱོད་པས་རྒྱུད་གཡོས། མེ་འབར་
པའི་བྱོད་གྱིས་ཐོད་པ་གདུང་བས་ཟངས་ཆེན་པོའི་ནང་མར་ཁུ་བ་བཞིན་ཤེས་
བདུད་ཅི་ལྟ་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་ཁུ་ནས་མ་དག་པའི་བྱི་མ་སྤྱངས་ཏེ་ཉི་མ་འཆར་ཁའི་
མདོག་ལྟར་དམར་སེར་དུ་གྱུར་པ་ནི་བདུད་ཅི་དམ་ཆོག་པའོ། །དེའི་སྤྱིང་གི་ནས་
མཁར་རྩྱུ་དཀར་པོ་མགོ་སྤར་དུ་བསྟན་པ་ལས་ཏེ་དུ་ཀའི་སྤྱགས་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་

མེད་པའི་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པར་བསམ་ལ་ཨོ་ཨུཾ་ཧཱི་ལན་གསུམ་བརྗོད།
དེའི་ཆེ་རང་གི་སྒྲིང་གར་རྒྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲིང་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
འགོད་པའམ། རང་གི་མཐར་བཀོད་ཀྱང་ཆོག །

གང་ལྟར་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཆད་
ནས་ནང་མཆོད་ཀྱི་རྩས་ལ་ཐིམ་པས་དག་པ་སྤྱིའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་མོས་པ་བྱ། དེ་
བཞིན་དུ་མཆོད་གཏོར་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ནད་གདོན་སྤྲིག་སྒྲིབ་དང་མི་ལམ་
རན་པ་ཚུན་ཆད་དེ་ལྟར་བཀུགས་ནས་མཆོད་གཏོར་དང་འབྲེས་ཏེ་རོ་མཉམ་དུ་གྱུར་
པར་བསམ་ནས་ཕུལ་བས་སྤྲིག་སྒྲིབ་སྦྱོང་བ་དང་། བར་ཆད་སེལ་བ་དང་། མཆོག་
ཐུན་གྱི་དངོས་བྱུང་འབྱུང་བ་དང་། སྤྲན་ཆད་ལས་ཉོན་གྱིས་མི་གོས་པའི་དགོས་པ་
ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། རང་མཆོད་ཀྱི་རྒྱུང་དགྱིལ་གྱི་རྒྱུང་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ།
མེས་གཏུམ་མོ། སྦྱེད་བྱས་རྒྱུང་དང་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་
མཆོད་ཐོབ་གསུམ། དེ་ལས་བདེ་སྦྱང་གི་ཡེ་ཤེས་སྦྱེད་གོས་པས། ཞལ་སྦྱང་ཉིད།
ཐོད་པས་བདེ་སྦྱང་། འདུས་པ་སོགས་ལ་དེ་གཉིས་ཐོད་པ་གཅིག་ལ་ཆང་བས་བདེ་
སྦྱང་དབྱེར་མེད་དང་། སྐབས་འདིར་དུས་སུ་གཅིག་པས་བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་དང་།

ཡང་སྦྱེད་བྱས་གཞིའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་། འབྲས་བུའི་སྦྱུ་གསུམ་
ཀྱང་མཆོན། འདྲ་དང་བདུད་ཅིས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་དང་། བདེ་
སྦྱང་གི་ཡེ་ཤེས་ལས་སྦྱུ་མའི་སྦྱུ་བྱུང་བ་ལ་གཤེགས་པ་ལྟ་དང་གཤེགས་མ་ལྟ་ཡོད་
པ། རྩས་རྣམས་ཞུ་བ་འོད་གསལ་སོགས་ཐམས་ཅད་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་
སྦྱར་རྒྱ་ཡོད་པ་ཤེས་ནས་གཤམ་སྦྱངས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱས་ན་ཟབ་པ་

ལས། དེ་འདྲ་གང་ཡང་མེད་པར་སྐྱེས་བྱ་ལ་ཐོད་པ་བརྟུགས་པས་ཟབ་བྱུང་ཅི་ལས་
ཐོན། དེས་ན་མཆོད་གཏོར་གྱིན་རྒྱལ་ས་ཚུན་ཆད་ལ་མཐར་ཐུག་སྐྱེ་ཐུགས་རྩེར་
འབྲུག་སྐྱར་དུ་འབྲུབ་པའི་གནད་ཆད་བ་དགོས་སོ། །

༼ སྟོན་འགྲོའི་མཆོད་གཏོར་འབྲུལ་བ༽

༺ གསུམ་པ་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་གཞི་བསྐྱོམ་པ་ལ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་
ཆེད་སྟོན་འགྲོའི་མཆོད་གཏོར་འབྲུལ་བ་ལ། མཆོད་པ་གྱིན་བརྒྱལ་ལ་བཞི་ལས་
བསངས་པ་སྤར་དང་འདྲ་ཞིང་། ཉག་པོ་གཙུག་ཕུད་གཅིག་པ་སོགས་མཆོད་རྩིས་
རང་རང་གི་བགེགས་བསངས། སྤངས་པ་ཡང་སྤར་དང་འདྲ་སྟེ། གཞི་འདིར་བྱམ་པ་
མེད་ཅེས་པས་བྱམ་མེད་གོ་དགོས་ཀྱི། བྱམ་པ་མེད་པ་དེ་གང་ཞེས་བཅའ་ནས་
འཛོག་དཀའ་བ་ལྟར། རང་ངོས་ནས་མེད་པ་དང་། ཚུགས་སུ་བ་ཏུ་མེད་ཅེས་དགག་
བྱ་བཅད་ཅམ་དེས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ཏེ་སྟོན་བརྟུད་ཐབས་ཅད་མེར་གྱིས་ཁྱ་བའི་རྒྱུ་
གྱིས་རང་སེམས་དགག་བྱའི་སྟོང་པ་ལ་མཉམ་བར་བཞག་གོ། །

བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་དེའི་སྤང་ཆ་མཆོད་པ་རེ་རེའི་གོ་སར་ཐོད་པའི་སྐྱད་
དོད་ཀ་སྤེལ་ཞེས་པའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐོག་ལེས་བརྒྱན་པ་གྲི་རེ་རེ། དེ་ལས་ཐོད་
བ། དེའི་ནང་དུ་རྩྭ་རེ་རེ། དེ་ཁྱ་བ་ལས་མཆོད་ཡོན་སོགས་བསམ།

གྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་པ་ནི། རོ་ཐོའི་བྱུང་པར་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན།
རྣམ་པའི་བྱུང་པར་མཆོད་རྩིས་རང་རང་གི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཅན། བྱེད་ལས་ཀྱི་
བྱུང་པར་མཆོད་ཡོན་ཞལ། ཞབས་བསེལ་ཞབས། མེ་ཏོག་མདུན་ནམ། བདུག་སྟོས་
ཤངས། མར་མེ་སྒྲན། གི་ཆབ་ཐུགས། ཞལ་ཟས་ལྡགས། རོལ་མོ་སྟུན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡུལ་

བས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་ལྡན་དུ་བསམ།
མཛོད་རྩལ་རང་མིང་འབྲུག་སྐུམ་གྱི་བར་དུ་བཅུག་སྟེ་བརྗོད་པས་དོ་རྩེ་
གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། དེ་ལ་རང་བཞིན་བདེ་སྟོང་གིས་འོད་གསལ།
རྣམ་པ་མཛོད་རྩལ་གྱིས་སྐྱུ་ལུས། བྱེད་ལས་གྱིས་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་
འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཆོགས་མཛོན་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་ནང་གི་ཉམས་ལེན་དང་འབྲེལ་
ན་དགོས་པ་ཆེ། དངོས་སུ་བཤམས་པ་རྒྱ་ཉིང་བོར་གང་ལས་མེད་ཀྱང་རང་ལྟར་
གསལ་བ་དབུལ་པོ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕུན་སྐུམ་ཆོགས་པ་
ལ་དབང་འབྱོར་བ་དང་། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཆ་ལ་འདི་འཆར་དང་འདི་མིན་
འཆར་བྱ་བ་མེད་པས་དེ་གཞིར་བྱས་ནས་དབུད་ན་མཛོད་ཡོན་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་ངོ་
བོར་འཆར་བ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཆེ་བས་དེས་གཞན་ལ་རིགས་འདྲ། ཐམས་ཅད་ས་བོན་ལས་
བསྐྱེད་པས་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་མཛོན་པ་ཁང་བ་གཅིག་སྐྱུ་དང་། སྒྲེགས་བམ་
དང་། འབྲུ་སོགས་གྱིས་བཀང་ན། དེ་དང་དེའི་ཁང་བ་ཞེས་འཆར་བ་མིང་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུབ་ཚུལ་ཡིན། དེའི་གནད་གྱིས་མཁས་བྱུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་རྟོག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འདུས་བྱས་སུ་
གསུངས་སོ། །

སྟོན་འགྲོའི་གཏོར་མ་བྱིན་རྒྱབས་སྤར་དང་འབྲེལ་ཞིང་། རང་མཛོད་བརྟུང་བ་
དང་གཏོར་མ་བཟའ་བའི་རྩལ་ཡིན་པས་ཁ་དོག་གཞི་སོགས་ལ་དཀར་སེར་དམར་
ནག་དང་། དབྱིབས་རྒྱུ་པོ་བྱུ་བཞི་སོགས་ལས་མཐུན་རི་བོ་ལས་དབངས་མཐོ་བ་
ལྷུང་ན་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་མོས་པ་ནི། དམར་ཆེན་གཏོར་མ་རི་ལྟར་

སྤངས་པ་ལ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐྱབས་མགོན་དོན་ཅེ་འཆང་གིས་གསུངས།
འབྲུ་གསུམ་བརྗོད་པའི་སྐབས་རང་གཞན་གྱི་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཆད་ནས་
གཏོར་མ་དང་འདྲེས་པར་བསམ་སྟེ་སྤུལ་བས་བར་ཆད་ཞི་ཞིང་སྤྲིག་སྤྲིབ་འདག་པར་
མ་ཟད། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འབྲུག་སྟེ།
རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་གྲོང་དུ་བྱོན་ན་སུ་ལ་འདྲ་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་མི་སྤྲེ་བ་
ཉིང་རེ་འཛིན་དེའི་མཐུར་གསུངས། མི་ལམ་ཤིན་ཏུ་མི་སྤྲུག་པ་མིས་ན་ཡང་གཞན་
ལ་མི་སྤྲེ་བར་གཏོར་མ་བྱིན་བརྒྱབ་གྱི་སྐབས། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་གི་འོད་ཟེར་
གྱིས་གཞོད་འཆེ་བྱེད་པའི་མི་དང་མི་མིན་གྱི་བསམ་ངན་སྤྱོར་རྩལ་སོགས་བར་ཆད་
གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡོད་མི་ལམ་ཅི་ལྟར་མིས་པའི་རྣམ་པར་བཀུག་ནས་གཏོར་མ་དང་རོ་
གཅིག་འདྲེས་པ་དོན་ཅེ་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་སྟེ་ལྷ་ལ་སྤུལ་བས་བར་
ཆད་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་སུ་དག་པའི་མོས་པ་བྱེད་པ་དང་། བདུད་ཅི་དཀར་
སེར་སོགས་སྤུལ་བས་ལྷའི་སྤྱུ་ལས་ལྷ་མོ་བྱམ་པ་ཐོགས་པ་འཕམ་འོད་ཟེར་ལས་
མཐུན་སྒྲིས་ཏེ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་འདུའོ། །

མགོན་སྤྱན་འདྲན་པ་ལ། བོ་ནི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པས་
དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་ཐུགས་རྒྱུད་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱལ་བའི་གནད་ཆེ། འདི་
ལ་བདེ་སྟོང་དང་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཨེ་མི་ལྟར་གྱི་བཤད་པ་སྤྲས་དོན་ཀྱང་
གསལ་དུ་ཡོད་ལ། ཐུབ་བཀུར་རིན་པོ་ཆེས། རྒྱུད་ལས། རྒྱ་གཞོན་ཐེག་གསལ་མི་
ཞེས་བྲ། །ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས་ཤེས་སྟོང་ཉིད། རྒྱ་ཆེས་ཐེག་ལེས་བདེ་ཆེན་གྱི་
ཡེ་ཤེས། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མཆོན་པ་སོགས་གྱི་

བཤད་པ་གནང་བ་ཉིད་གྱིས་མཁའ་སྐྱོད་མའི་ཆོས་སྐོར་དུ་ཟུར་ཅམ་བཞོད་ཡོད།
གང་ལྟར་སེམས་བདེ་སྐྱོད་དབྱེར་མེད་ལ་མཉམ་པར་བཞག། ཁང་ག་ཏུ་ཕྱི་བརྗོད། ཀྱང་
བ་གཡོན་པའི་མཐེབ་ཆེན་གྱིས་གཡམས་པའི་མཐེབ་ཆེན་མནན་པ་གྲུང་ཐང་འཇམ་
པའི་དབྱངས་ནས་དབང་གནང་བའི་སྐབས་ཡར་བཞེངས་ཡོད་ཀྱང་ཁྱིམ་གསལ་ས་
འགྲིག་པ་ཡ་མཚན་ཆེ། ཐལ་མོ་གཉིས་ཁ་སྐྱབས། མཚུ་བ་མོ་མདུད། མཐེ་བོང་གཉིས་
དང་། གྲུང་མོ་གཉིས་ཅེ་སྟུར། ལྷག་མ་བསྐྱེདས་པ་འབར་བའི་བྲག་རྒྱ་ཐོག་མར་
གཡོན་དང་། དེ་ནས་གཡམས་སུ་བསྐྱོར། མིག་གི་ལྟ་སྟངས་གཡོན་ནས་ཁྱེན་དུ་ལྟ་བ་
དུག་ཀ་”འདྲོམ་^{༡༥} ན་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་དབང་མེད་དུ་འབྱོན་པ་དམ་ཆིག་
དང་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་རྟོག་པ་སྟུ་བའི་སྟགས་རྒྱ་དང་འབྲ།

དེ་ནས་རང་གི་སྟགས་ཀར་ཉི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་རྩྭ་ལས་འོད་ཟེར་བརྒྱད་
འཕྲོས་པས་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད་ནས་མཐོན་ཆོན་བཅུ་གཅིག་རེ་སྟུན་འཕྲེན་དགོས་ལ།
དེ་ཡང་ཤར་དུ་བརྒྱ་ཁྲི་གཙོ་བོ་ལ་འཁོར་མཐོན་རིགས་གཞན་རྣམས་ཆང་བ།
དེས་གཞན་ལ་འབྲ། གཙོ་བོ་བཀུགས་པས་འཁོར་རྣམས་རང་དབང་མེད་པར་འདུ།
ཕྱོགས་སྐྱོང་ཡུལ་ཕྱོགས་སྟེ་དང་། ཞིང་སྐྱོང་ཡུལ་དེའི་བྲེ་བྲག་རེ་སྐྱོང་བ་ལ་ལྟོས་ས་
ལྟོས་འདྲིལ་གིས་འབྲེད་དགོས། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ཞིང་སྐྱོང་ནི་ཕྱོགས་སྐྱོང་གི་རྣམ་འབྲུལ་
དུ་གོ་དགོས་པས་ཞིང་སྐྱོང་རྣམས་ཕྱོགས་སྐྱོང་གི་བཞོན་པའི་གདོང་ཅན་དུ་བྱེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན། ཕྱོགས་སྐྱོང་འཁོར་བཅས་ལ་གཏོར་མ་སྤུལ་བས་འདས་མ་
འདས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤུལ་བར་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོད་པ། ཕྱི་ནང་སྐྱོང་བའི་དམ་ཅན་མ་
ལུས་ལ། །ཞེས་པས་ཀྱང་ཤེས་ལ། ཕྱི་ནང་གི་ཡུལ་ཉིར་བཞི་དང་། དཔའ་བོ་མཁའ་

^{༡༥} འདྲོམ་

འགྲོ་དང་ཅ་ཁམས་སྐྱར་བ་ལྟར་ན་ཅ་རྒྱུད་ཐེག་ལེ་དང་སེམས་ཀྱི་ནམ་འགྱུར་དང་
སྤང་ཆ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྐྱོང་དཔལ་མགོན་དུ་གར་བ་ལ་ཕྱལ་བས་ཕྱི་ནང་འབྲེས་
ནས་འགྲོ་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཆོད་དུ་འདུག་པས་ནང་མཆོད་སྐབས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལྟར་གྱུར་པ་ལ་འབྲལ་བའང་དེ་དང་ཕྱོགས་འདྲ།

རྟེན་འབྲེལ་དང་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པས་ཞིང་འདིརི་ཕྱོགས་སྐྱོང་
བཀྲུགས་པ་ན་གཞན་ཐམས་ཅད་དེ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འདུས་ཏེ་གཏོར་སྟོད་དམ་
རང་གི་ཕྱོགས་མཆོམས་སུ་འཁོད། ཕྱོགས་སྐྱོང་ལ་དམིགས་ཏེ་རང་སེམས་སྟོང་
ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་དེ་ནམས་ཀྱང་སྒོ་བྱར་གྱི་འི་མ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཟད་
པའི་རང་བཞིན་ཆོས་སྐྱའི་རང་དུ་བཞུགས། དེ་ལས་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་
བཞེངས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཅེ་མོར་རྩྱི་དཀར་པོ་ལས་དོ་རྩེ་ཅེ་གསུམ་བ་དཀར་པོ་ནས་
འབྲས་ཅམ་དུ་དབྱས་མ་འོད་ཀྱི་སྐྱ་གྱའི་ནམ་ཅན་དུ་བསམ།

རང་གི་སྟོང་ག་ནས་ལྷ་མོ་རོ་རྩེ་རྩེ་མ་དབག་མེད་སྟོས་ཏེ་ཐོད་པས་གཏོར་མ་
བདུད་ཅིརི་རྒྱ་མཆོ་ལུམ་ལུམ་བཅུས་ཏེ་བསྐབ་པའི་མོས་བ་དང་བཅས་གཏོར་
སྐྱགས་ཆར་གཉིས་བརྗོད་པས་དང་པོས་ཕྱོགས་གཡོན་སྐྱོང་དང་གཉིས་པས་
མཆོམས་གཡམས་སྐྱོར་དུ་ཕྱལ་བས་དོ་ཁབ་ལེན་གྱི་ལྷགས་ལེན་བ་ལྟར་ལྷགས་འོད་
ཟེར་གྱི་སྐྱ་གྱུས་གཏོར་མའི་བཅུད་བྲངས་ཏེ་གསོལ་བས་ཕྱགས་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་
ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱུན་པར་བསམ། དྲག་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་གཏོར་མ་རིལ་པོར་མིད་བ་
ཡང་ཡོད། གཏོར་སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་ཐམས་ཅད་ཅེས་བ་ཡིན་པས་གོང་མ་ཀྱན་གྱི་
མཐར་སྐྱར། གཅིག་ལ་ཕྱལ་བས་ཐམས་ཅད་ཆོམ་པར་བསམ་དགོས་པས་ཕྱོགས་

ལ་ཕུལ་ཆེ་"མཆམས་^{༡༩} སྤྱི་མི་འབྲུལ་བ་ག་ལ་ཡིན། སྤྱིང་ག་ནས་མཆོད་ལྷ་སྒྲོས་ཏེ་
ཉེར་སྦྱོང་ཕུལ་ལ་སྤྱིང་གར་བསྐྱབ་བ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུང་སྤྱིང་གར་ཐེམ་པའི་སྤྱིན་གྱིང་
དུ་འགོ་བཤོག་གི་སྒྲོ་བསྐྱབ་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ།

ཆོག་ས་བཅད་ཀྱིས་མགོན་རིག་ས་བཅུ་གཅིག་གི་མིང་སྒྲོས་པའི་སྒྲོ་ནས་
དཔལ་ཆེན་ཏེ་རུ་ཀའི་བཀའ་སློང་ཡིད་ལྟར་མགྲོགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཤུགས་དང་
ལྷན་ཞིང་མཐུ་སྒྲོ་བས་རུས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་"ཁྱེད་^{༢༠}
རྣམས་ཀྱིས་ལམ་རིམ་གཉིས་མ་སྒྲེས་པ་སྒྲེ། སྒྲེ་བ་གནས། གནས་པ་གོང་དུ་འཕེལ་
ཏེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འགལ་རྒྱུན་ཞི་ཞིང་། མཐུན་རྒྱུན་མཐའ་དག་སྐྱབ་པར་མཛོད་
ཅེས་སྐྱབ་ཐབས་བསྒྲོམ་པ་དང་། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་འགལ་
རྒྱུན་ཞི་བའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བས་དགེས་བཞིན་ཞལ་གྱི་བཞེས་པར་མོས། རིམ་
གྲོ་ལའང་རྩ་བ་མེད་ན་རུས་པ་མི་ཐོན་པས་བདག་འཛིན་ལ་ཅུང་ཟད་རེ་གཞོད་ན་སྤང་
ཆ་སྒྲོང་བ་ནད་ལས་གྲོལ་ཁར་ན་ཟུག་ལྷག་པར་ཆེ་བ་དང་འདྲའོ། །མཐར་ཐོངས་པ་
བཟོད་པར་གསོལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དུ་བཤེད་ནས་ཕྱོགས་བསྐྱུང་སྟེ་བཞུགས་པའམ། རང་
གནས་སུ་གཤེགས་པ་གང་མོས་བྱའོ།

༼ མཆོད་པ་ཕྱིན་རྒྱབས་དང་དོར་སེམས་བསྒྲོམ་བརྒྲས་བྱ་བ༽

བཞི་བ་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་ཕྱིན་རྒྱབས་སྤར་དང་འདྲ། ལུ་པ་འགལ་
རྒྱུན་ཤིག་སྤིབ་སྦྱོང་བ་དོར་སེམས་བསྒྲོམ་བརྒྲས་ནི། བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུང་པ་ལ་མ་བྱས་

༡༩ མཆམས་

༢༠ ཁྱེད་

ཀྲང་ཆོ་ག་ཆད་པའི་སྦྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། རྫོགས་རིམ་བསྐྱོན་ན་ངེས་ཅན་དུ་དགོས།
དེ་ཡང་ལམ་མཆོག་སྐྱབ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བའི་རྟེན། །ཞེས་སོགས་ལྟར་དགེ་སྦྱོར་
རིགས་མང་ཡང་ལམ་དང་པོ་པས་རྣམ་སྤྲིན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྔ་གྱི་རྟེན་འགྲུབ་^{༩༠}་
པའི་དགེ་རྩ་བསགས་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་མི་བྱེད་པ་དཀའ་ཡང་སྟོབས་བཞི་
ཆང་བའི་བཤགས་བསྐྱམས་ལ་འབད་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྤང་སྤང་གི་འགག་སྒྲིམ་
ཆང་། བཤགས་བསྐྱམས་ལ་བྱུང་པོ་གསུམ་པ་འདོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཆོན་བརྫོད་པ་སོགས་མདོ་ནས་བཤད་པ་དང་། སྤགས་ལ་ཡང་རྒྱད་ཕྱེ་
བཞི་ཀ་ནས་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་ཀྱང་སྤྲེལ་ནས་བཤད་པའི་དོར་སེམས་
བསྐྱོན་བསྐྱུར་གྱི་སྦྱོན་ལིག་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་རེ་བསྐྱུར་ན་ལྷུང་བའི་འཕེལ་ཁ་
འཆད་ཅིང་། འབྲུམ་བསྐྱུར་པས་སྤགས་ཀྱི་རྩ་ལྷུང་འདག་པ་ན་མཆོམས་མེད་དང་།
བྱང་སེམས་དང་སོ་ཐར་གྱི་རྩ་ལྷུང་འདག་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས།

དེས་ན་བྱ་སྤྲེལ་དོན་ཆེ་བའི་གདམས་པ་འདི་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྐྱབས་
འགྲོའི་ཆོགས་ཞིང་གསང་བདེ་སོགས་གང་གི་སྐྱབས་སུ་ཡང་བྱེད་བདེ་བ་དཀྱིལ་
འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རིགས་བདག་ཏུ་བྱེད་ཅན་རྩ་བའི་སྤྲེལ་བཞུགས་
ལ། རིགས་ལྷའི་རང་བཞིན་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སྤྱིར་བཏུ་ཞེས་འབྱོར་མ་བཞི་བཅས་
སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་། འཁོར་གཞན་དགེ་འདུན་ནམ། ཡང་ན་གཙོ་བོ་ཡབ་
ཡུམ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་། འཁོར་ཐམས་ཅད་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་། རྫོང་
ནོར་བྱའི་ཉིག་གི་ཁང་བྱ་རྩུང་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྲེགས་བམ་ལུང་གི་དམ་
ཆོས། དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤགས་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་ལམ་རྫོགས་

པའི་དམ་ཚཱ་ཁྱུ་འདུས་སུ་མོས། འདིའི་སྐྱབས་སེམས་ལྟར་ན་འཁོར་ལོ་སྒྲུབ་
པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་མཐར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོབ་པ་དང་མི་
སྒྲོབ་པ་ཐམས་ཅད། ཉེར་བཞིའི་དཔལ་ལོ་མཁའ་འགྲོ། འར་གྱི་དུར་ཁྱིལ་དུ་རྩ་བའི་སྒྲ་
མ་ལ་དངོས་བརྒྱད་གྱི་སྒྲ་མས་བསྐྱོར་བ། དབང་བསྐྱར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་
ཚོགས་དང་བཅས་པ་གསལ་བཏབ་ལ། སངས་རྒྱས་ཚཱ་ཁྱུ་དང་དགེ་འདུན་
དང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་ཆོག་རིས་དང་རོ་འབྲོད་པ་བྱ།

རང་གི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པའི་རྟེན་པ་སྟེ་དགྲུང་མོའི་
གྲིབ་ཆེན་བཞིན་མིའི་རྣམ་པར་འཁོད། ཚོགས་ཞིང་ལ་སྒྲོ་ཡིངས་བསྐྱར་གྱིས་བཀལ་
ནས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་སྐྱག་བསྐྱུལ་སྤྲ་རགས་གྱིས་མནར་བ་ལས་བསྐྱབ་ཏུ་
གསོལ་སྟུང་དུ། སངས་རྒྱས་ཚཱ་ཁྱུ་དང་སོགས་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། སེམས་ཅན་
ཀུན་གྱི་སོགས་གྱིས་སྒྲོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཆོག་རིས་ལ་གསལ། དེའི་ཆེ་མཁའ་ཁྲབ་གྱི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་ཡིད་
རོར་འཆར་བ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སེམས་ཅན་སྐྱག་བསྐྱུལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་བ་སྐྱ་
གཡོ་འགྲུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་སྒྲོམ་ཡང་གན་ཡོང་།

དེས་ན་སྤྱི་ཅེ་ནས་མནར་མེད་གྱི་བར་དུ་ཐོ་ཆུན་གྱི་འཁོར་ལོ་བཞིན་རྒྱན་
ཆད་མེད་པར་འཁོར་ཏེ་བདེ་བས་ཐོངས་ཤིང་སྐྱག་བསྐྱུལ་གྱིས་རྟག་པར་མནར་བའི་
སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་། དེ་ལ་ཤས་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་
མེད་ཀྱང་སྐྱག་བསྐྱུལ་དེ་ལས་ཐར་ན་ཅེ་མ་རུང་སྟུང་པ་ཡིད་ལ་ཨེ་འཆར་ལྟ། འར་ན་
དེ་དག་སྐྱག་བསྐྱུལ་མཐའ་དག་ལས་བསྐྱུལ་ཏེ་རང་གིས་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་གྱི་

ས་ལ་འགོད་རྒྱ་བྱུང་ན་སྙམ་དུ་ཡང་ཡང་སེམས་པ་དགོས་སོ། །

འདི་ལ་རང་ཡི་དམ་དུ་གསལ་བའི་སྤྱི་བོར་རྫོང་སེམས་གསལ་འདེབས་པ་དང་།
སྐབས་གཞན་དུ་རང་ཉིད་རྫོང་སེམས་སུ་བསྐྱེད་ཀྱང་ཆོག་མོད། རང་ཐ་མལ་པའི་སྤྱི་
བོར་གསལ་འདེབས་པ་དམ་པ་གོང་མའི་ཕྱག་ལེན་ལ་ཡོད། གང་ལྟར་རང་གི་སྤྱི་བོར་
བརྒྱའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ལ་ཐིག་ལེས་བརྒྱན་པ་ལྟོ། དེ་ལས་བརྒྱ་དཀར་པོ་འདབ་
བརྒྱད། དེའི་སྟེང་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉ་གང་བ་ར་རི་དང་བྲལ་བས་བརྒྱའི་ལྟེ་བ་
ཁེབས་པ། དེའི་དབུས་སུ་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཐག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་དཀར་པོ་གྲུན་འགྲུང་གི་རྣམ་པར་ཐོལ་གྱིས་བཞེངས། དེ་
ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་དགོངས་རྒྱ་མེད་པ།
གང་གིས་མོས་པ་གཙོར་བྱས་པ། །དེ་ཡི་མདུན་ན་སྐབ་པ་བཞུགས། །ཞེས་པ་ལྟར་
ཡིན་པས་རང་གི་མོས་པ་ཅོམ་ལས་འདིར་གན་བཞུགས་སྙམ་པ་ལོག་རྟོག་ཡིན། གཞི་
གྲུབ་ན་རྣམ་མཐུན་གྱིས་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་བྱབ་ཅེས་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རྣམ་
མཐུན་ཡོད་ལ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛོག་ག་ལ་རུས།

མདོ་ལས། ཡེ་ཤེས་རི་སྟེང་བྱབ་བྱུར་པ། །སྤྱི་ཡི་ཀྱང་ནི་དེ་སྟེང་བྱབ། །ཅེས་སྤྱི་
བེམ་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་བ་
སྤྱི་ཉག་མ་རེ་རེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པར་གསུངས། སྤྱགས་ལྷ་མེད་ཀྱི་ལུགས་
ལ་ཤེས་པ་རང་གི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་འགྲོགས་པས་ལྷ་མའི་སྤྱིའི་ཅེ་མོ་ཞིག་ལ་
གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་ན་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་མི་
གཟིགས་པ་མི་སྲིད། གཟིགས་ནས་ཡལ་བར་འདོར་བ་དང་། འཕྲིན་ལས་དུས་ལས་

ཡོལ་བ་མི་སྲིད། མཁེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་དེ་ལ་ཞུགས་ན་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་འཇུག་
དགོས། ཐ་མལ་པ་ལྟར་སྒོ་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཆོས་གཞུགས་དབྱེར་མེད་
སྐྱེ་བྱུགས་རྒྱུད་འཇུག་ཏུ་གནས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་སྐྱེ་དང་། དེའི་
གདངས་གསུང་དང་སྒྲགས་སུ་འཆར་བས་སྐྱ་ཅེ་གཅིག་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་མ་
ལུས་པ་བཞུགས་ཀྱང་མི་རྒྱུད་པའི་དོགས་བ་མི་དགོས་ཀྱང་། ཐ་མལ་པའི་ཤ་ཁྲག་
གདོས་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒྲོར་མ་ཤོང་བ་ཡིན་འདུག། དེས་ན་མོས་པ་ཅ་མ་
གྱིས་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་དེར་བཞུགས་པ་རིགས་པས་འབྲུབ་པོ། །

གྲུང་ཐང་འཇམས་པའི་དབྱངས་ནས་སྒྲགས་ལས་མིག་སོགས་ལྷའི་མངོན་
ཤེས་གསུངས་ཀྱང་། མདོ་ལུགས་སྣ་ལྷེ་ལུས་གསུམ་ལ་མངོན་ཤེས་མ་བཤད། འོན་
ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཙུག་ཏྱར་གྱིས་ཀྱང་གཟིགས་སོ། །ཞེས་བ་སྐྱེ་རེས་
ཀྱང་ཆོས་ཀྱང་གཟིགས་པས་མངོན་ཤེས་ཅི་ལ་མེད་ཅེས་གསུང་འཕྲོས་གནང་བར་
ལན་ཞུ་རྒྱ་མ་རྟེད་འདུག། རྫོང་མས་པ་སངས་རྒྱས་བཟ་གིས་ཀྱིས་མོང་གོལ་ཆེན་
ཆེ་མཆོག་ལྟ་རམས་པར་དེ་ངེས་ཀྱང་ལན་གཞན་མ་བྱུང་ཟེར། མདོད་ལས། མིག་
དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ཞེས་སོགས་ལྟར་སྣ་ལྷེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་རང་
དང་མཉམ་པ་སྤད་ནས་འཛིན། མིག་ན་ལྟར་ཐག་རིང་པོའི་ཡུལ་མི་འཛིན་ཞིང་བྱབ་
མི་ཆེ་བས་སུན་མོང་བའི་གདུལ་བྱའི་སྒོ་དང་འཆམས་པར་བྱས། འོན་ཀྱང་མངོན་
ཤེས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་བཞག་ཆོག་རྟོགས་རིགས་དང་དབང་ཤེས་ལྟར་རྒྱུག་གི་
སྒོ་ནས་སོ་སོར་འཛིན་གྱི། བྱབ་དགོངས་ལས། དབང་པོའི་སྒོར་སྒྲོན་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བས་བཞག་པོ། །གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། གཞན་དུ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་

ངོ་ཐོ་གཅིག་པས་དབང་ཤེས་རྣམ་མཁའ་ན་ཏུ་བཞག་ན་ཅིས་འགོག་། མཁའ་ཚུལ་མ་
མི་དད་ཀྱང་རྒྱན་དང་མིང་འདོགས་ཚུལ་གྱིས་མི་འབྲམས་སྟམ་གསུངས།

དེ་ལྟར་རྩྱི་ཡིག་སྐྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་སུ་སློབ་ཞག་ལ། དེ་ལས་དོ་རྩེ་
དཀར་པོ་ཅེ་ལྟ་པ་ཉེ་བར་རྩྱི་གིས་མཆོན་པ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོ་ཚུལ་སྟོས་རེང་གི་
དུད་པ་ལྟར་འཕལ་དུ་སྟེབ་མི་སྟེབ་འཆར་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཤར་གྱི་རི་ཅེ་ནས་ཉི་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་མ་ཐག་འོད་གྱིས་འཇོམ་སྒྲིང་ཁེབས་པ་བཞིན་འོད་ཟེར་འཕྲོས་
ཅོམ་ནས་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྲབ་པ་དགོས་ཞེས་སྐྱབས་མགོན་དོ་རྩེ་འཆར་
གིས་གསུངས།

འོད་ཟེར་དེ་དག་ཆར་འབབ་ལ་ཁད་པའི་སྒྲིན་ལྟར་དག་པའི་འཛིག་ཉེན་དུ་
འཕྲོས་པའི་སྟེ་མོ་ལས་མཆོད་ལྟ་སྟོས་ཏེ་སྤྱིད་ཞིའི་ཁམས་ན་གྲུ་འོམ་པའི་དངོས་པོ་
མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་རྒྱར་པ་རི་སྟེད་པས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མཉེས་པར་བྱས།
མཉེས་ཚུལ་བཀའ་སློམ་གྱིས་མནར་བ་ལ་བཟའ་བརྟུང་བྱིན་པས་དགའ་བ་ལྟ་བུ་མ་
ཡིན་པར་རིགས་ཀྱི་བྱ་འདིས་འདི་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་མཆོད་པ་གྲུ་
འོམ་པ་ལྟལ་ཏེ་ཆོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསགས་པས་རང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་
གྲུབ་སོང་སྟམ་དུ་མཉེས། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་
འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་པར་བསྟུས་ནས་དོ་རྩེ་རྩྱི་དང་བཅས་པ་ལ་བེམ། འོད་ཟེར་མ་དག་
པའི་ཞིང་དུ་འཕྲོས་པས་རིགས་བྱུག་གི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྲབ་སྟེ་
འོད་གྱིས་རིག་པས་གསེར་འབྱུར་གྱི་ཅིས་ལྷགས་གསེར་དུ་བསྐྱར་བ་བཞིན་དེ་དག་
དོར་སེམས་ཀྱི་སྐྱར་བཞེངས་པའོ། འོད་ཟེར་ལ་འཁྲིལ་ནས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་

བབས། སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དག །ལུས་དྲངས་གསལ་
འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་
བར་བསམ་བཤམ། འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲེ་ལ་རྩོད་སེམས་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་རེ་བཞུགས་ནས་
རྩ་འབྲུལ་དང་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་གང་མཆམས་གྱི་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲིན་གྲོལ་
གྱི་ལམ་ལ་བཀོད། དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་རྩོམ་རྩུ་དང་བཅས་པ་ལ་ཐེམ་པ་ནི་
འོད་འཕྲོས། དོན་གཉིས་བྱས། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རྩོད་
སེམས་སྐྱེ་མདོག་གསེར་དམར་སྟོ་བ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྦྱོང་པའི་
རྟོན་འབྲེལ་དུ་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་བྲུག་གཉིས་རྩོར་བྲིལ་འཛིན་པས་ཡུམ་རྩོམ་
སྒྲེམས་མ་གྱི་ཐོད་འཛིན་པ་ལ་འཁྱུད་པ། གྱི་ཐོད་དང་རྩོར་བྲིལ་གཉིས་ཀས་བདེ་སྟོང་
མཆོན་པར་འབྲུ་ཡང་མཛད་པ་སྟོན་ཚུལ་དང་འོད་གསལ་སྐུལ་དུ་འདོན་པས་ཡུམ་ལ་
ཐོད་ཁྲག་བྱས། འདུས་པ་ལྟར་དར་དང་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་བརྒྱད་ཀྱིས་སྤྲས་པ་ཆོ་ག་
གསུམ་བསྐྱེད་བྲ། ལྷ་གང་བསྐྱོམ་ཀྱང་ལྷ་མ་དང་དབྱེར་མེད་གལ་ཆེ། ལྷ་མ་གཅིག་
ཉིད་གདུལ་བྲ། འདུལ་བའི་དགོས་^{༡༡} དབང་གིས་སྟོན་པ་ནས་རྩ་བའི་ལྷ་མའི་བར་གྱི་
རྣམ་པ་བསྟན་པ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་སྤྲུམ་པ་དགོས།

རོ་བོ་སངས་རྒྱས་སུ་མ་མཐོང་ན། རྣམ་པ་མཆོན་དཔེ་སོགས་ལེགས་སྐྱར་
གྱིས་ཀྱང་མཐོང་། མཛད་པ་སངས་རྒྱས་སུ་མ་ཐོང་ན་རྣམ་པ་ཅི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཀྱང་འབྲ་
གསུངས། འོན་ཀྱང་སྤྲུགས་ལུགས་ལྟའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེ་ལོ། །ཡབ་
ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ཨོྭ་དཀར་པོ། མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་
གྱི་དབུས་སུ་ཨྲཱཿ་དམར་པོ། སྤྱིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ཨུྩྭ་སྟོན་པོ། གསང་

འདྲིགས་སོགས་ལ་འང་ཡུམ་གྱི་གནས་གསུམ་དུ་འབྱུགསུམ་བཞོད་ཆོག་ཀྱང་
འདྲིར་ཆོག་རིས་ལ་ཐོན་པ་འོད་གསལ་སྒྲུལ་དུ་འདོན་པའི་ཟབ་གནད་ཡིན།

ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་ཐུགས་ཀའི་རྩྱི་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་ནམ་མཁམ་གར་
བྱབ་ཆོས་སྐྱུས་བྱབ་པས་ཡེ་ཤེས་པ་ནམ་མཁའ་ལས་སྤྲིན་དོལ་བ་ལྟར་བྱོན་པ་རང་
བཞིན་ཆོས་སྐྱུའི་གནས་ནས་གཟུགས་སྐྱུའི་རྣམ་པ་འཕམ། རྩོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་འོད་གྱིས་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་རྗེས་སུ་
འཛིན་པའི་ཕྱིར་འབྱོན་ཞེས་བཅེ་བས་དགོངས་ནས་ཀུན་ཀྱང་དོར་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྤྲོན་བྲངས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་རྩིས་ཞེས་ཡེ་ཤེས་པ་དམ་ཆོག་པའི་སྤྱི་བོར་
རིགས་བདག་གི་ཚུལ་དུ་བཞུགས། རྩྱི་ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་པ་དམ་ཆོག་པའི་སྐྱུ་ལ་
བཞུགས། སྤྱི་ཞེས་དམ་ཡེ་དབྱེར་མེད་འབྲེས། རྩིས་ཞེས་ཅི་འདོད་ཀྱི་བར་དགྲེས་
བཞིན་བཞུགས་པ་འཕམ། རྩོགས་རྒྱུའི་དམ་ཆོག་གིས་གཞན་དུ་ཕེབས་པའི་དབང་
མེད་པར་བྱས་པ་དགྲུག་གཞུག་བཅིངས་མཉེས་སམ། དབང་དུ་བྱ་བ་ཞེས་སྐྱུབ་
ཐབས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲ།

སྤྱིར་ཡང་འོད་འཕྲོས་པས་རྩོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་དབང་ལྷ་རིགས་
ལྷ་བྱམ་པ་ཐོགས་པའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་བྲངས། བདག་དང་འདི་ཞེས་མི་གསལ་བ་ལ་
རང་དང་ལྷ་གཉིས་ཀས་དབང་བསྐྱར་བར་གསོལ་བ་བཏབ་ཆོག །རྒྱས་པར་བྱེད་ན་
དབང་བསྐྱར་བའི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ལ་ཉོན་
མོངས་མེ་མངའ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རང་སྤྱང་མ་དག་པའི་བྱི་མ་སྤྱངས། འདིའི་
ཆོག་རིས་ལ་ལུས་བདུད་ཅིས་གང་བ་ཐོན་པར་བྱས་པ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་

བའི་དམིགས་པ་སྦྱལ་དུ་བཏོན། ཚུའི་སྒྲགས་སྤྱི་བོར་ལུང་པ་ལས་རིགས་བདག་མི་
བསྐྱོད་པ་བྱུག། གསུང་བཤད་མེད་ཀྱང་འདོད་ན་ཡན་ལག་བདུན་པ་ལུལ་ཆོག །

ཡབ་ལུམ་གཉིས་ཀའི་སྤྱགས་ཀར་རྒྱ་བ་ལ་ཡིག་བརྒྱའི་སྤྱགས་སྤེང་བཀོད།
ཐང་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་དུ་མི་མང་པོ་ཆོགས་པ་ལ་རི་ཅེ་ནས་བལྟ་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་རང་གི་སྒོ་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་བྱས་ཏེ་རང་གིས་དབུ་མཛད། ཐམས་ཅད་
མགྲིན་གཅིག་ཏུ་དོར་སེམས་ཀྱི་སྤྱགས་རྒྱུད་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱལ་བའི་
གསོལ་འདེབས་བྱས་པས་སྤྱགས་ཀའི་རྩྭ་ཡིག་སྤྱགས་སྤེང་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་
འཕྲོས། སྤར་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱིག་སྤྱིབ་སྤྱངས་པ་སོགས་དོན་གཉིས་བྱས།
སྤས་བཅས་རྒྱལ་བའི་སྤྱ་གསུང་སྤྱགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་བྱིན་
རྒྱལས་བསྐྱུས་ནས་སྤྱི་བོའི་དོར་སེམས་ཡབ་ལུམ་ལ་ཐེམ་པས་སྤར་ལས་མ་སྤ་
སྤོབས་རུས་པ་གཟེ་བཅེད་ཆེར་འབར། ཆར་འབབ་ལ་ཉེ་བའི་སྤྱིན་ལྟར་སྤྱ་དང་
སྤགས་སྤེང་ལས་བདུད་ཅི་སྤྱ་ཕྱོམ་ཕྱོམ་འཕྲོ་ཞིང་། སྤྱ་དང་སྤྱན་རས་གྱི་གཟེགས་
སྤངས་ཚུན་ཆད་སྤིག་སྤྱིབ་སྤྱངས་པའི་སྤྱགས་བཞེད་ཀྱི་ཉམས་ཡོངས་སྤྱ་རྩོགས་པ་
དང་། སྤིག་སྤྱིབ་སྤྱོར་བ་ཞི་བའི་ལས་ཡིན་པས་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྒྱན་གྱིས་སྤིག་
སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བསམ་ལ་སྤགས་བགྱང་། འཛིགས་གསང་ལ་སྤྱའི་གཟེ་
བཅེད་རྒྱས་པ་ཆིག་རིས་ལ་ཐོན་ཞིང་། བདུད་ཅི་སྤྱའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་འབབ་པ་
སྤྱ་ལུས་དང་། འདིར་ཡབ་ལུམ་གྱི་སྤྱོར་མཆོམས་ནས་བབས་པའི་བདུད་ཅིས་ལུས་
མེར་གྱིས་གང་བ་བདེན་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྦྱལ་དུ་འདོན་པ་སོགས་བདེ་གསང་
འཛིགས་གསུམ་གྱི་དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བརྒྱས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཕན་ཚུན་ཁ་བསྐྱར་

ནས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཆོག་ཀྱང་། སྤྱད་སྡེ་རང་རང་གི་ལམ་གྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་
པའི་ཟབ་གནད་དང་ཆོག་གི་སྤྱོད་ཚུལ་སྤྲོ་མོ་དེ་ཚུན་ཆད་ལ་སྒྲོས་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སོ་
སོར་མ་འདྲེས་པར་ཡོད་པ་རྗེའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གོ་དགོས།

ས་བོན་སྤགས་སྡེང་ནམས་ཨོྲ་གྱིས་ཨོྲ་སྒྲོགས་པ་ལྟ་བུ་རང་སྤྱོད་སྤགས་
བཞིན་པ་དང་། སྤགས་དོན། རྟོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤགས་བསྐྱེད་དེ་འགྲོ་བ་
ནམས་འཁོར་བ་ལས་འདོན་པའི་འཕྲིན་ལས་སྤྱན་གྲུབ་ལ་མངའ་བརྟེས་པའི་དམ་
ཆོག་བཞིན་དུ་བདག་སྤྱིད་སྤྱུག་ལེགས་ཉེས་ཅི་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་དགྲེས་པས་དུས་ནས་
ཡང་མི་འདོར་བར་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཉེ་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་
བ་ཚུན་ཆད་བརྟན་པ་དང་། ལས་ཐམས་ཅད་དང་མཆོག་ཐུན་གྱི་དཔོན་གྲུབ་འབྲུབ་
པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཡེ་ཤེས་ལཱའི་དཔལ་བདག་གི་སྤྱིང་ལ་གནས་པར་མཛོད་ཅེས་
ཐད་དཀར་མ་ཤར་ཀྱང་སྤྱི་སྔོན་བྲན་པར་བྲས་ཏེ་སྤྱིང་ཁྱུང་རུས་པའི་གཉིང་ནས་
གསོལ་བ་བཏབ། ཅ་བ་སྤྲིག་སྤྲིབ་དག་ན་བྱིན་ཆབས་དང་དཔོན་གྲུབ་ཐོབ་པ་མི་
ཉམས་པས་ཡིག་བརྒྱ་བརྟན་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ཀྱང་དེ་ཡིན་པས་འདྲ་ཟེར་
གྱིས་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྤྱང་བ་དང་། འདྲ་ཟེར་ལ་བདུན་ཅི་འཁྲིལ་བས་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་བྱི་མ་
འཁྱུད་པ་དང་། འདྲ་ཟེར་གྱི་སྤྱིང་རྟོར་སེམས་བཀོད་པའི་སྤྱོད་ལས་བདུན་ཅི་འབེབས་
སྤྱངས་དང་། གང་འདུལ་གྱི་མཛད་པས་འགྲོ་བ་ནམས་རྟོར་སེམས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་
བཀོད་པ་དང་། འདྲ་ཟེར་གྱི་སྤྱི་ལ་ཚུ་བཞི་ཉེར་སྤྱོད་རོལ་མོ། འདོད་ཡོན་ལྷ། བཟ་
ཤེས་རྟགས་རྩམ། རོ་མཆར་བའི་མཆོད་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཉེར་གསུམ་མ་སོགས་
མཆོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དགུ་སྤྱུལ་ཏེ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལ་ལུལ་བས་སྤགས་

རྒྱུད་ལ་སྤར་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་འབྱུངས། གྲིན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་སྤྱི་པོའི་
རྫོང་སེམས་ལ་བསྐྱེམ་བས་སྤར་ནས་མ་ཐུ་རྒྱས་གཟི་བརྗིད་ཡོད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་
ངོར་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་མོད་ཀྱང་། བྱངས་ཅན་པས་ས་ཐོན་
ཀྱི་དུས་སྤུ་གུ་མི་གསལ་བའི་རྩལ་གྱིས་ཡོད་བར་འདོད་བ་དང་མ་འབྲེས་བ་དགོས།
ཆོ་རིག་ཅོད་པའི་སྐབས། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་
ཀྱང་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་རྩལ་གྱིས་མ་རྟོགས། སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་རང་དང་
དུས་མཉམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གསར་དུ་རྟོགས་ཞེས་གསར་རྟོགས་བཞག་པའི་
རིགས་པས་མཆོད་བ་གསར་བ་ཕྱལ་བས་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་སྤར་མེད་ཀྱི་བདེ་སྟོང་
དང་ཆོད་མ་སྤྱི་བར་འབྱུང་བོ། །

ཡང་སྤྱི་པོའི་རྫོང་སེམས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྱོར་མཆོམས་ནས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་
བབས་བ་ལུས་ལ་ཞུགས་པས་སུ་རྒྱ་དག་པོས་ཅ་སྤྱར་འདེད་བ་བཞིན་མ་སྤྱིན་བ་
རྣམས་ཁྱེད་ཀྱི་ཐག་བ་ལྟར་སྤྲིག་སྤྱིབ་བག་ཆགས་ཀྱི་ངོ་པོར་གནས་བ་སྤྱིན་ཏེ་དུད་ཁུ་
དང་སོལ་ཁུ་སོགས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རྣམ་པར་བཤའ་གཅིའི་ལམ་དང་རྒྱུད་པའི་
སོར་མོ་བརྩ་སོགས་ནས་ལྷག་མེད་དུ་ཐོན། ལུས་ཤེལ་བྱམ་དུ་མར་མེ་སྤར་བ་ལྟར་
དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་པར་བསམ་བ་ཡས་ནས་མར་དེད་
པས་ཡས་དེད་ཀྱི་དམིགས་བ་དང་། ཡར་ལུས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་གང་བས་ཐོ་བ་
རྒྱས་གང་བ་ན་ཅ་སྤྱར་ཁར་ལུད་ནས་བྱིར་འཕོ་བ་ལྟར་སྤྲིག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་མིག་
དང་ན་བའི་བྱ་ག་སོགས་སྟེང་གི་བ་སྤྱའི་སྒོ་རྣམས་ནས་ལྷག་མེད་དུ་ཐོན་པར་བསམ་
བ་མས་ནས་ཡར་དེད་པས་མས་དེད་དང་།

ཡང་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་ཐང་ཆེན་པོའི་དགྱིལ་ཐལ་བའི་ཕུང་པོ་ལ་གནས་
ལུགས་བབས་པ་ལྟར་སྟོང་གར་སྟེག་སྟེག་ཐམས་ཅད་ནག་ཕུང་རེ་གནས་པ་བ་སྟེའི་
སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་བདས་ཏེ་ཡལ་བ་ཕུང་དེད་ཀྱི་དམིགས་པ་སྟེ་
རང་དོན་གྱི་དམིགས་པ་གསུམ་དང་། རྫོགས་རིམ་སྐབས་ཀྱང་འདི་དག་གི་བཤད་པ་
ཡོད་ནའང་སྟལ་དུ་བཏོན་ན་རྒྱང་འདུ་བ་ལ་ཅུང་ཟད་གཞོད་པས་སྟེག་སྟེག་ཐམས་
ཅད་སྟན་ཁུང་དུ་སྟོན་མེས་ལྟར་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཟད་པར་སོས་ལ་ལྟ་
བས་རྒྱས་བཏབ་ན་སྟེག་པ་འདག་ཆབ་ཆེ་ཞིང་རྒྱང་འདུ་བའི་བོག་འདོན་དུ་ཡང་
འབྱུར་རོ། །སྟེག་པ་རེ་རེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཅན་རེ་རེ་དང་འབྲེལ་ནས་
བསགས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས། རྒྱ་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ། འབྲས་
བུ་སྟུག་བཟུལ། སྟོན་གསུམ་སོ་སོའི་བཅས་འགལ་དང་། ལྷ་མ་ལ་སྦྱད་པ་སོགས་
སྟེག་པ་སྟེར་བྱས་ཡིད་ཡུལ་དུ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཀྱི་བཀར་ཏེ་འགྱོད་
སྟོན་དང་། མདོར་ན་ལས་དེ་དག་གི་རྒྱ་མཐུན། རྣམ་སྟོན། བདག་འབྲས་མ་ལུས་
པར་དག་པ་དང་། སྟེག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་བསམ་ན་འགྱོད་སེམས་སྟེ།

དེ་ཡོད་ན་ཁྱིས་མི་བགྱིད་པའི་སྟོན་སེམས་རང་གིས་འབྱུང་བས་སྟེར་བྱས་
ཀྱི་སྟེག་པ་ལ་དུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལྟར་འགྱོད་དེ་དེའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་འགོ་མ་བཙུགས་
པར་ལས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་ཡོད་པ་འདི་ད་ལྟ་རང་སྟུང་སྟུམ་པ་དང་། ལས་ངེས་པ།
འབྲེལ་ཆེ་བ། མ་བྱས་པ་དང་མི་སྟངས། བྱས་པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བས་དགེ་སྟེག་སྟེ་མོ་རེས་
འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དུས་རིང་པོར་སྟོང་ཚུལ་འདུལ་བ་ལུང་དང་མདོ་སྟེ་རྣམས་སུ་རྒྱ་
ཆེར་གསུངས། མ་མཐའ་མདོ་མཛེངས་སྟུན་ཅམ་རེ་བཟུག་ན་གསལ་ཏེ། དག་བཙེམ་

ཐོབ་ཀྱང་ཐལ་སྐྱོ་བཞེས་ནས་ཐུ་གེས་འདས་པ། ཐུག་ཞབས་བཅོམ་པ། ལུས་མི་
མཛེས་པ། རྟ་དང་དག་མང་བ་སོགས་དང་། དགེ་བའི་ལས་སྤྲོ་མོ་རེ་འཕེལ་ན་
འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱིས་བདག་དཔལ་སྐྱེས་ཀྱི་བྱང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དགེ་རྩ་བསྐྱང་
བ་གལ་ཆེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མེ་འོད་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མཆོན་ལན་གཅིག་
བརྗོད་པས་རི་རབ་ཅམ་གྱི་དཀོར་སྤྱིབ་འདག་ཀྱང་དག་པར་མི་མངོན་པ་སྤྱིར་འཁོར་
བ་ཐོག་མེད་ནས་དུས་རིང་མོར་བསགས་པ་ལ་དཔག་ན་དེ་རྩལ་ཕྲན་ཅམ་དུ་སོང་
བས་ལན། ལུན་རིང་འབད་ན་འདག་ལུགས་ཡོད་པ་མ་སྐྱེས་དག་སོགས་ཀྱི་བྱང་
བས་ཤེས་སོ། །

གཞན་དོན་གྱི་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་སྤྱི་བོར་དོར་སེམས་
བཞུགས་པའམ། འོད་ཟེར་སེམས་ཅན་གྱི་གངས་མཉམ་སྒྲོས། དེ་ལས་བདུད་ཅིང་
རྒྱན་གྱིས་ཡས་དེད་སོགས་དམིགས་པ་གསུམ་སྤར་ལྟར་བྱ། རང་གི་སྤྱིང་གའམ་
མདུན་དུ་ཆོ་བ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསམ་ལ་ལྟ་མོ་དཀར་མོ་བྱས་པ་ཐོགས་
པས་དབང་བསྐྱར། སྤྱིག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་ཏེ་དོར་སེམས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་
བཀོད། དུད་འགོ་སོགས་ཀྱི་ནམ་པར་གསལ་བཏབ་ཡོད་ན་མིར་བྱུང་པ་ཆོས་སྟོན་
པ་སོགས་གང་འཆོམས་ཀྱི་མཛད་པས་སྤྱིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་པར་བསམ་ན་འཕྲིན་
ལས་ཉེར་བདུན་གྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མེད་པས་དེ་
ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་མོས་ན་གནད་ཆེ་བར་གྱུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ཀྱིས་གསུངས། ཁ་འདོན་དཔེ་བལྟས་དང་། ལྷག་པར་ཅོད་པ་གཤག་འབྱེད་ཅམ་དུ་
མ་སོང་བར་བྱས་ན་ཡིན་ཞེས་ཐག་ཆོད་པས་དེ་ལ་མྱོངས་པ་སངས་ནས་ཤེས་རབ་

སྐྱེས་ཤིང་ཆད་མ་སྐྱེ་བའི་འགོ་བརྩམས། མིན་ཞེས་སྐྱོན་གཅིག་འབྲིབ་སྟེ་ལོག་རྟོག་
སྤང་བའི་ཉམས་ལེན་ཆད། སྤངས་རྟོགས་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཡོན་ཏན་མེད་
པས་སྐྱོན་གྱི་དམ་པ་པལ་ཆེར་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཚད་པའི་སྐོན་ས་རྟོགས་པ་འབེལ།

སྐྱབས་མགོན་རྟོ་རྩེ་འཆང་ནས། དབྱད་སྒོམ་ལ་ཟླ་ས་དང་། འཛོག་སྒོམ་ལ་རི་
ཁོད་ལེགས་གསུངས་པས་སྐྱེས་བུ་ཚུང་བུའི་རྟོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
བར་གྱི་ལམ་གོང་མ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་སྐྱངས་པ་དང་། བཤེས་གཉན་བསྟེན་
ཚུལ། དལ་འབྱོར་རྟེན་དགལ། འཆི་བ་མི་རྟག་པ། རན་འགྲོའི་སྤྱད་བསྐྱལ་སེམས་པ།
སྐྱབས་འགོ་ལས་འབྲས། འཁོར་བ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་སྤྱད་བསྐྱལ་སེམས་པ། ལམ་
བསྐྱབ་གསུམ། རྒྱ་འབྲས་མན་དག་བདུན་དང་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ། སྐྱོད་པ་
ཕྱིན་བྱུག་དང་བསྐྱེད་བཞི། བསྐྱེད་རིམ་སྤྲ་རགས། རྟོགས་རིམ་སོགས་སྐྱབས་སུ་གང་
བབས་ཀྱི་དམིགས་ནས་ལ་ཤར་སྐྱངས་སོགས་སྐོ་སྤྲ་ཆོགས་པས་བསམ་སྒོ་བཏང་
ནས་རང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་སྐྱོར་དགོས།

ཆེ་གཟུངས་ཀྱི་བུ་ཆེ་ལྷས་པར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྷ། རྒྱ་ན་ཤེས་རབ་སྟེ་ཕྱིན་བྱུག་
གི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་མེད་པས་དེས་མཆོན་ནས་སྤྱགས་
གང་བགང་ཡང་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་སྐྱར་ནས་བརྒྱ་དགོས་ཞེས་གྲུང་ཐང་འཇམ་
པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས། སྐྱབས་འགར་སྟིག་སྟིབ་ནག་ཁག་སོགས་སུ་ཐོན་པས་
རིམ་པ་བདུན་གྱི་འོག་ཏུ་སྐྱེ་འགྲོའི་སྟོག་ལ་རྩམས་པའི་འཆི་བདག་གཤེན་རྩེའི་ཁ་
ནང་དུ་སོང་བས་རྩམས་ཤིང་ཆོས་ནས་གདུག་སེམས་ཞི་སྟེ་བྱམས་པའི་སེམས་དང་
ལྷན་པར་བསམ་པ་གདུག་ཅན་གཞན་ལའང་འབྲ། དེ་ལྟར་སྟིག་པ་དག་པའི་རྟོགས་འོ་

མ་འཐུང་བ། ཟས་ངན་སྒྲུག་བ། ལུས་ལས་ན་ཁྲག་ཐོན་པ་ལ་སོགས་པ་མ་བྱུང་གི་
བར་དུ་འབད་དེ། དམིགས་སྐྱོར་རེའི་མཐུག་སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་དག་སོང་སྟུང་པའི་
དགའ་བ་བསྐྱོམ་བའང་གལ་ཆེ།

མདོ་ལུགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྟ་བུ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཡིན་ཀྱང་འདིར་དེ་
ལས་གསལ་ཞིང་འཆར་བདེ་བ་བྱས་ནས་དོར་སེམས་རྟེན་གྱི་སྟོབས་དང་།
བཤགས་བསྐྱམས་གཉེན་པོ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོང་བའི་སྟོབས། འགྲོད་སེམས་མེད་ན་
བཤགས་བ་ཆོག་ཅིང་དུ་འགོ་བས་ངག་གི་སྒྲ་ལུགས་རེས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུར་སྐྱལ་བར་
སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའི་ནམ་སྟོན་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་འགྲོད་བ་ནམ་བར་སྟན་འབྱེན་པའི་
སྟོབས། དེས་བྱངས་ནས་བྱིས་མི་བགྱིད་བར་སྒོས་ཐག་གཅོད་པའི་སྟོབས་སེམས་ནི་
ཉེས་བ་ལས་སྤར་ལྟོག་པའི་སྟོབས་ཉེ་བཞི་ཀ་ཆང་ན་སྒྲིག་པ་འདག་ཆབ་ཆེ།

འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་སོགས་ལས། བྱིས་སྟོམ་ཞེས་སྟུང་ནས་སྤར་ཉེས་
བ་དེ་ལ་ཞུགས་ན་རྩུབ་གྱི་ཉེས་བར་ཡང་འགྱུར་གསུངས་ལ། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་
རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཤགས་པའི་ཆེ་སྟོམ་སེམས་དགོས་པ་བཅས་དབང་ཡིན་པས་
བྱིས་སྟོམ་མ་རྒྱས་ཀྱང་རྩུབ་གྱི་ཉེས་བ་མེད་པ་”ལྟར་^{༡༩} སྟན་བྱིན་རྒྱབས་གྱིས་ལས་
ལ་མི་སྐྱབ་བ་དང་འབྲ་གསུངས་པ་གཞན་ལ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཡང་། ང་ལ་ནི་སྒྲིག་པ་
བཤགས་པའི་ཐབས་སུ་སྒྲོ་སྦྱོང་ཆེ་བར་བྱུང་ཞེས་སྟུངས་མགོན་རྗེ་ཨེ་འཆང་གིས་
གསུངས། འདི་རི་སྟོན་འཆོའི་བར་ད་ཅུམ་མ་ཆད་པ་ཞིག་བྱ་སྟུང་དུ་དམ་བཅས་
ནས་བྱིས་ཆད་ཀྱང་རྩུབ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་འབྲ་བས་མཁོ་གཉིག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་
དུ་འདུག །ཉེས་ལྟར་འཕྲོ་འཆད་མི་སྟབ་པ་ལ་འདི་དེ་རིང་མི་བྱེད་སྟུང་བ་དང་། ཉན་

ཞག་འདི་ཅམ་དུ་མི་བྱེད་སྟམ་དུ་རིམ་པས་རྗེ་རིང་དུ་བསྐྱབ་ན་མཐར་ཆེགས་མེད་
པར་འཕྲོ་གཅོད་ཐུབ་ཅེས་དཔོན་སློབ་བྱམས་པས་གསུངས་པ་བསོད་གྲགས་དོ་རྗེ་
འཆར་སོགས་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། ལྷུང་བ་ཉིན་བཞིན་མ་བཤགས་ན་རིམ་
པས་ཉིས་འགྱུར་དུ་འཕེལ་ནས་ནགས་ལ་མེ་མཆེད་པ་ལྟར་འགྲོ་བས་ཞག་ཉུ་མ་
འགྲོགས་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་བ་གལ་ཆེ།

མཐར་བདག་མི་ཤེས་པ་སྒོངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་ཉེ་དམ་ཆིག་དང་འགལ་
བས་མ་འོངས་པ་ན་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་ཚུལ་ལ་བསམ་སྟེ་རྣམ་པར་
སུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་གསལ་བཏབ། སྒྲ་མ་མགོན་པོས་སྐྱབས་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པ་
གཅིག་བྱའམ། དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲིག་པ་ལྟར་བྱས་ལ་སྐྱག་ཅིང་འགྲོད་པས་ཁྱོད་ལ་
སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་པས་བྱེན་ཆད་སྒྲིག་ལྷུང་གིས་མི་གོས་པ་དང་། མགོན་པོ་
ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་བསྐྱབ་ནས་སྤྱར་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་བྱེན་ཀྱིས་སྒྲོབས་ཤིག། ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དོ་རྗེ་སེམས་
དཔའི་ཞལ་ནས། སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་ལྟང་ལྟང་འབྱོན་པ་
ཐོས་པས་དགའ་སྟོ་རྒྱས།

འདིར་དོར་སེམས་ཡབ་ཡུམ་རང་ལ་བྲིམ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འོད་
གསལ་ཀྱི་གནད་ཐོན་པར་བྱས། དེས་ན་རང་གི་སྟོ་གསུམ་དང་དོར་སེམས་ཡབ་
ཡུམ་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མེད་དུ་མོས། དོར་སེམས་ཀྱི་ཆོ་ག་འདི་གསལ་
བས་གཞན་ལ་དམིགས་པས་ཁ་བསྐྱང་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན་ལེགས་སོ། །

༼ རྫོག་གསུམ་དག་པར་བྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར༽

༥ གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་སྟོན་འགྲོལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྫོག་གསུམ་དག་པར་བྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར་ནི། སྤྱི་རྟེ་རུ་ཀ་ཞེས་དག་ཏུ་བརྫོད་དེ་ཡི་གེ་བཞིའི་དོན་ཐོན་དག་གོས་པས། རྟེ་ལ་ཡི་གེ་བསྟན་པས་རྟེ་ཏུ་རྒྱུའི་དོན་རྟེ། སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དང་། རྫོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཕིན་ཏུ་སྣ་ཆོག་གས་བཞོད། །ཅེས་པ་ལྟར་སྟོད་བརྟུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅ་བ་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་པས་དེ་ལ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་སམ་རྒྱ་ཞེས་བཤད། སེམས་དེ་སྟོད་བརྟུད་ཀྱི་བྱེད་པོ་འམ་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་རུ་བརྟག་པས་སྟོད་པས་མཆོན་ཕུང་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡིད་ལ་ཐོན་པ་རྟེའི་དོན་དང་། རུ་ལ་ཡི་གེ་བསྟན་པས་^{༩༩} རུ་རྟེ་ར་ཁྲག་དང་ཐ་བའས་བཞོད་པ་ལ་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་འཁོར་པའི་ཅ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཀྱིས་བྱེད་པས་དེ་ལ་ཐ་བ་ཞེས་བཤད། ང་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོག་པར་ཕུང་པོའི་ཆོག་གས་པ་ནས་ང་ཡོད་པར་བདག་འཇིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དེས་བཞོད་ནས་བདག་ཏུ་བརྩུང་པའི་འཇིན་རྒྱུ་ལ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིད་ལ་ཐོན་པ་རུའི་དོན་རྟེ། ཁྱད་གཞིའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སོ་སོར་འཆར་བ་བྱམ་མེད་དང་ཀ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ལས་བསྟོམ་པའི་སྟོང་དོར་དགག་བྱ་ཞེགས་པའི་སྟོང་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །

ཀ་ལ་ཨ་ལྷ་ཀ་བསྟན་པས་བདག་ཉིད་དེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་མི་གནས་པ་སྟེ་མི་མ་སྟན་པ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་ལྟར་ཡུལ་མ་གྲུབ། ཡུལ་ཅི་ལྟར་གནས་པ་

ལྷར་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར། ཡུལ་ཅན་གྱིས་གཟིགས་པ་ལྷར་ཡུལ་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་མ་ཐུན་པ་བཞུགས་པ་སྟེ། ཡུལ་ཅི་ལྷ་བ་
བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བཤད་པ་
དང་ཕྱོགས་འདྲའོ།

ཀྱན་སྦྱོང་ལས། སྤྱི་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །ཞེས་སྤྱི་ཞེས་བ་དཔལ་ལ་
འཇུག་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་མི་གནས་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་ལྷར་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཨེ་མི་གྱི་དོན་ཏེ། ཨེས་ཤེས་རབ་སྦྱང་ཉིད།
ཟས་ཐབས་བདེ་ཆེན། ཐེག་ལེས་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དེ། པར་ཕྱིན་ཐེག་པར་སྦྱང་
ཉིད་སྤྱང་ཐེའི་སྤྱང་པོ་ཅན་ཞེས་པན་ཚུན་ཅིས་ཟིན་པ་ལ་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བཤད་ཀྱང་།
སྤྲགས་ལུགས་མར་མེ་དང་མར་མེའི་འོད་བཞིན་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ལྷོག་ཆས་
འབྱེད། དེ་ལྷར་སྤྱིའི་དོན་གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་དང་རང་
སེམས་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་ཡིད་དག་བྱེད་ཀྱི་ཞལ་འབྱོར་རོ།

སྦྱང་པའི་རང་ལས་བདེ་སྦྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ནས་ཏེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
སྐྱར་བཞེངས་ལ། སྤྱི་ཏེ་རུ་ཀོཏ་ཏྱུ། ཞེས་ལན་གསུམ་གྱིས་དཔལ་ཏེ་རུ་ཀ་ངའོ་ཞེས་
ང་རྒྱལ་བཟུང་སྟེ་ལུས་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་སྤང་བ་ནི་ལུས་དག་བྱེད་ཀྱི་ཞལ་
འབྱོར་རོ། །ང་རྒྱལ་འཛོག་ཚུལ་ལ་ཐེའི་སྤྲམ་གྱི་བྱ་བོ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་ཚུང་
ཟད་མི་འདྲ་བ་ལྷར་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་པ་མི་འགལ་ཚུལ་བ་སོ་ཆོས་རྒྱན་གྱི་དུས་
འཁོར་བསྐྱེད་རིམ་དུ་གསལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་རང་ལ་དམིགས་ནས་ཏེ་རུ་ཀ་ཡབ་

ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བཏབ་སྟེ་ཤར་བ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེ་རུ་ཀ་དེའི་སྤྲུགས་སྒྲིབ་
བལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་སྟོང་གར་རྩྱ་
ཡིག་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དམིགས་རྟེན་དུ་བྱས་ནས་བསྟོམ། ཡེ་ཤེས་དེའི་བཞིན་
པའི་རྒྱུར་སྒྱུར་ཤར། རྒྱུར་དེའི་གདངས་གསུང་དུ་ཤར་བ་ཡིན། སྒྱུ་གསུང་སྤྲུགས་
དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ཡིད་ལ་བློ་བར་བྱས་ནས་སྟོན་ཀྱན་ཟད་ཀྱི་ཉེ་རུ་ཀ་དེ་རའོ་ཞེས་
རང་གིས་བསྟོམ་བཞིན་པ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོག་པ་ལས་འབྲས་དུས་ཀྱི་དེ་རའོ་ཞེས་
བཤམ། སྒྲིབ་ཀྱི་ཉེ་རུ་ཀ་རའོ་ཞེས་པ་མིན་ནོ། །

དེ་ནས་རང་ཉེ་རུ་ཀར་གསལ་བའི་དག་ནས་དབྱངས་གསལ་ཆར་གསུམ་
བརྗོད་པས་རང་གི་ལྟ་བར་དབྱངས་གསལ་གྱི་སྤྲུགས་སྒྲིབ་དཀར་དཀར་དམར་སྟོ་བ།
འཁོར་ལོ་ལྷའི་མཆོན་བྱེད་འོད་ཟེར་ལྟ་འཕྲོ་བ། གསུང་བཤད་ལ་སྟོང་འོག་བཅེགས་
མ་གསུང་སྒྲུལ་ཡང་ཁྲིད་ཡིག་རྣམས་སུ་བྱི་མ་དཀར་པོ། བར་མ་དམར་པོ། རང་མ་
སྟོན་པོ་གསུངས། དེ་ལས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྟ་ཆོགས་སྒྲ་བྲག་གཡས་ནས་ཐོན།
ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོས། བག་གས་ཐམས་ཅད་ཆར་བཅད། སྒྲ་བྲག་གཡོན་ནས་ཞུགས།
ལྟ་བའི་སྤྲུགས་སྒྲིབ་ལ་བྲིས་པར་བསམ་ཞིང་། སྒྲ་ཐམས་ཅད་ལྟ་ལི་ཀླ་ལིའི་གདངས་
སུ་མོས་པ་དག་དག་བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །

ཆོ་ག་རྒྱས་པ་མ་ལྟོག་ན་དག་པ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་བསྐྱུངས་ནས་
རིན་ཆེན་བཞིའི་སྤྲུགས་བཟང་ན་ཉམས་ལེན་ཆག་མེད་ཀྱི་གོ་ཆོད་པ་གསུང་རྒྱུ་
ལས་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱུར་རྟོལ་སྒྲ་མས་བཏ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་ལྟར་
བཀོད་པ་དེའི་གསུང་འབྲས་དུ་ཡོད་དོ། །

ཆད་མེད་བཞི་བསྟོམ་པ་ནི། དབང་རྟོན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཆད་
མེད་བཞི་ཆད་། ཐུན་མོང་བ་ཅན་མ་ཡིན་པར་མཁའ་ཁྲབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྟུག་
བསྐྱལ་ཕྱ་རགས་ལས་བསྐྱལ་བའི་སྟོང་རྗེ། བདེ་བ་མ་ལུས་སྦྱབ་པའི་བྱམས་པ། རྩོལ་
ཟེན་པའི་བདེ་བའི་རོར་སྟུག་བསྐྱལ་མེད་པས་དེ་བཞུན་པ་སྟུག་བསྐྱལ་མེད་པའི་བདེ་
བ་དང་དོན་འབྲ། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་བསྟོག་ཆེ་ཆགས་སྤང་དང་། དེ་མ་རིག་པ་དང་
གཅེས་འཛིན་གྱིས་བསྐྱེད་པས། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །བདག་
གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ། །ཞེས་དང་། བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་
དང་སྤང་། །ཞེས་བདག་འཛིན་དང་གཅེས་འཛིན་ལས་ཉེ་རིང་དང་། དེ་ལས་ཆགས་
སྤང་འབྱུང་། གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི་ཆགས་སྤང་སྐྱེད་པའི་
གཞི་མཐར་སྟུག་ཡིན་པས་དེས་ཡིད་མི་སྟོམས་པར་བྱེད། མ་རིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་
བཀག་སྟེ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་བསྐྱོད་མི་རུས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངང་
ཏུ་གནས་ན་རོ་མཉམ་ཡོང་བས་བཏང་སྟོམས་མཐར་སྟུག་བསྟོམ་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་
གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོ་གར་རང་བདེ་ཞིང་
གཞན་སྟུག་བསྐྱལ་བར་འདོད་པ་སོགས་འཛིག་རྟོན་ཆོས་བརྒྱད་བཏང་སྟོམས་མི་
འབྱུང་བའི་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་བཀག་ནས་ཡིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་གནས་པ་
འདིའི་བཏང་སྟོམས་དང་གནད་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ཆད་མེད་བཞིའི་སྟོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་བསྟོམ་པ་^{༡༩} ནི་དག་པ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་གོ །

༡ སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ།

གཉིས་པ་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་བསྐྱབས་ནི། རང་གི་དབྱེལ་བའི། རྣམས།
ཕྱ་གྲི་ཏ་པ་རི་ལྷོ་ཉྟེ། ཞེས་བས་བསྟན་ཏེ། དབྱེལ་བ་སོགས་ལ་ནམ་སྤང་སོགས་
བཞོད་དེ་སྤང་པོ་ལྷ་དང་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ། མིག་སོགས་ལ་
གཏི་ཐུག་རྗེ་རྗེ་སོགས་བཞོད་དེ་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ། ལྷེ་བ་སོགས་
ལ་སྤང་བྱེད་མ་སོགས་བཞོད་དེ་ཁམས་ལྷ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུགས་སྤང་གི་རྟེན་ཀྱང་ལྷ་བྱེད་བྱེད་སེམས་ཉི་ལྷག་གི་གནས་
དབྱེལ་བར་གཟུགས་སྤང་ནམ་དག་ནམ་སྤང་གཡས་རང་རྟགས་ཀྱི་ཐུག་མཆན་
འཁོར་ལོ། ^{༡༥} ཆོར་བ་བདེ་བའི་རྟེན་གཏུམ་མའི་མའི་མོད་ཀྱི་གནས་ལྷེ་བར་ཆོར་སྤང་
ནམ་དག་རིན་འབྱུང་ངམ་རྗེ་རྗེ་ཉི་མ་གཡས་རང་རྟགས་ཀྱི་ཐུག་མཆན་རིན་པོ་ཆེ་
འབྱུང་བ། ངག་སྤྲ་བ་དང་བཟའ་བུང་སོགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་འདྲག་ཤེས་བྱུག་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྱུང་། འདྲག་ཤེས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བའི་སྐྱེན་སྤང་དང་སྤྲས་བྱེད། སྤྲེ་
བྱེད་པ་ལྷེ་རྟེན་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲང་འབྱུང་འདྲག་ལས་རང་གཞན་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་གསལ་
བར་བྱེད་པའི་གནས་མགྱིན་བར་འདྲ་ཤེས་ནམ་དག་གི་སྤྲ་འོད་དབག་མེད་དམ་བསྐྱ་
གར་དབང་གཡས་རང་རྟགས་ཀྱི་ཐུག་མཆན་བསྐྱེད་པར་པོ་འབྱུང་བ། མཚུངས་ལྟན་
འདྲ་བྱེད་ནམས་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་དང་། སྐྱེས་སྤྲེ་སྤྲས་ཀྱི་འཕྲོ་འདྲག་སོགས་སྤོ་
གསུམ་ཀྱི་འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གཡོ་འགྲུལ་ཀྱི་གནས་ཀྱི་གཙོ་པོ་རྟེན་པའི་མོང་སྤྲེ་
འོག་ཏུ་འདྲ་བྱེད་ནམ་དག་གི་སྤྲ་འོད་སྤྲུབ་པའམ་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་གཡས་རང་

རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་སྣ་ཆོགས་དོན་མེད་པ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་སྟོན་འཛིན་ཤིན་
ཏུ་སྤྲོ་བའི་གནས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བྲང་གི་རུས་པ་སྤུམ་ཕྱག་གི་ཐད་ཀྱི་
སྤྲིང་གའི་དབུས་སུ་རྣམ་ཤེས་རྣམ་དག་རིགས་བྱག་པ་དོན་མེད་སེམས་དཔལ་དཀར་པོ་
གཡས་རང་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་དོན་མེད་ཕྱགས་ཀར་འཛིན་པ། སྤང་པོ་ཕྱི་མ་བཞིའི་
རྟེན་གཟུགས་སྤང་གི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་སྤང་པོ་ལྗེའི་ཆོས་ཉིད་དག་
བྱེད་ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་དག་མི་བསྐྱེད་པའམ་ཉེ་རུ་ཀ་གཡས་རང་རྟགས་ས་གཞོན་
གྱིས་དོན་མེད་བསྐྱམས་པས་སྤང་པོ་ལྗེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས་པའོ། །དེ་
ཐམས་ཅད་གཡོན་འགྱིང་བ་དང་བཅས་པས་བྲིལ་བྱ་དཀྱུར་བརྟེན་པ། འགྱིང་བ་དང་།
རོལ་བ་དང་། སྒྲིག་བ་རྣམས་འགྱུར་བྱེད་ལས་པལ་ཆེར་འབྲལོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེ་མཆེད་བྱག་བྱིན་བརྒྱབ་ནི། མིག་གཉིས་སུ་ས་སྤྲིང་གི་རང་
བཞིན་གཉི་ཕྱག་ཐད་པར་བྱེད་པའི་དོན་མེད་སྐྱེ་མཆེད་དཀར་པོ་གཉིས། རྣ་བ་གཉིས་སུ་
ཕྱག་དོར་གྱི་རང་བཞིན་ཞེ་སྤང་དོན་མེད་གཉིས། གསང་འཛིགས་ལས་སྣ་བྱག་གི་འཛོམ་
མཆོར་ལྷ་གཅིག་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ཀྱང་འདིར་སྣ་བྱག་གཉིས་ཀར་རྣམ་སྤྲིང་གི་
རང་བཞིན་སེར་སྣ་དོན་མེད་གཉིས། ལྷའི་རྩ་བར་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་ངོ་བོ་འདོད་
ཆགས་དོན་མེད་དམར་པོ། དཔལ་བར་སྤྲིབ་སེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཕྱག་དོག་དོན་མེད་ལྷ། སྤྲིང་
གར་ཀྱན་བཟང་གི་རང་བཞིན་དབང་ཕྱག་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའི་དོན་མེད་
དཀར་པོ། དེ་བྱག་ཀ་གཡས་རང་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་འཁོར་ལོ་སྟོན་དང་
གཡོན་བྲིལ་བྱ་དཀྱུར་བརྟེན་པ། ལྷ་བཙུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་
གཉིས་སྤྱན་གསུམ་རལ་པའི་ཅོད་པན་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལྡས་བརྒྱན་པ། གཡས་བརྒྱང་

གིས་བཞུགས་པ་ཞེས་ཕྱོགས་གཅིག་བྱས་པ་ཆོག་ཅུང་ཞིང་འཆར་བདེའོ།

གསུམ་པ་ཁམས་ལྷ་བྱིན་བརྒྱུད་ནི། ལྷ་བ་ས་ལ་ལི་ཞེས་པ། ལྷ་བར་སའི་
དབྱིབས་བྱ་བཞི་ཁ་དོག་མེར་པོ་དང་མཚུངས་པའི་འོད་ཟེར་མེར་པོ་བྱ་བཞི་པ་རྒྱང་
དུའི་སྤྱང་ལི་ལས་སྤྱན་མའི་ངོ་བོ་ལྷུང་བྱེད་མ་མེར་མོ། སྤྱང་ག་རྒྱའི་གནས་སུ་རྒྱ་
དཀྱིལ་རྒྱུ་པོ་དང་འབྲ་བའི་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་དབྱིབས་རྒྱུ་པོའི་སྤྱང་ལི་ལས་སྤྱ་མ་
ཀྱིའི་ངོ་བོ་གསོད་བྱེད་མ་ནག་མོ། མགྱིན་པ་མའི་གནས་སུ་འོད་ཟེར་དམར་པོ་བྱ་
གསུམ་པའི་སྤྱང་དུ་པི་དམར་པོ་ལས་གོས་དཀར་མའི་ངོ་བོ་འགྲུག་བྱེད་མ་དམར་
མོ། དཔལ་བ་རྒྱང་གི་གནས་སུ་འོད་ཟེར་ལྷང་གྲུ་གཞུང་དབྱིབས་ཅན་གྱི་སྤྱང་འྲྀ་ལྷང་
གྲུ་ལས་སྤྱོལ་མའི་ངོ་བོ་གར་གྱི་དབང་སྤྱག་མ་ལྷང་གྲུ། གསང་གནས་ནམ་མཁའི་
ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འོད་ཟེར་ཆོས་འབྱུང་བྱ་གསུམ་པའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་སྤྱང་རྩོ་རྩོ་
དབྱིངས་ཀྱི་དབང་སྤྱག་མའི་ངོ་བོ་བརྒྱའི་བྲ་བ་ཅན་དུད་ཁ། དེ་དག་གི་སྤྱ་མདོག་སྤྱག་
མཆན་སོགས་ཆོག་ལྟར་ལ། གཡས་ཀྱི་སྤྱག་མཆན་ལ་འཁོར་ལོ། རྩོ་རྩོ། བརྒྱ། རལ་
གྱི། གྱི་གྲུག་སྤྱེ་སྤྱན་སོགས་རང་རིགས་ཀྱི་སྤྱག་མཆན་ཡོད་པས་དེ་དང་ངོ་བོ་
གཅིག་པར་གོ་བྱས་སོ།

ཕྱང་པོ་དང་སྤྱེ་མཆེད་བྱིན་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ནམས་དང་། གསང་གནས་ཀྱི་བརྒྱའི་
བྲ་བ་ཅན་ཏེ་བཅུ་གསུམ་ཞལ་གཙོ་བོ་དང་ལྷ་ཕྱོགས་མ་སྤྱན་ལ། ཁམས་བྱིན་རྒྱལས་
ཀྱི་ལྷ་དང་པོ་བཞི་རང་གནས་ཀྱི་ལྷ་དེ་ལ་ཕྱོགས་བ་དཔེར་ན་དཔལ་བའི་གར་གྱི་
དབང་སྤྱག་མ་ནམ་སྤང་ལ་ཕྱོགས་བ་ལྷ་བྱའོ།

ཁྱ་དག་དཔོན་སློབ་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་སྤྱེ་མཆེད་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ལྷ་དང་པོ་

བཞི་ཞལ་མདུན་དང་། སྤེམ་གཉིས་ནང་དུ་གཟིགས་པར་གསུངས། ཟླ་བ་སོགས་
འབྱུང་བཞིའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བས་དེའི་གནས་སུ་འཛོག་ཚུལ། ཟླ་བར་དྲངས་མ་ལུ་
འདུས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་སའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་ཐུར་སེལ་དང་འགྲོགས། ཟླ་བར་དྲངས་
མ་ལུ་འདུས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ཆུ་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་སྟོག་འཛིན་དང་འགྲོགས། མགྱིན་པར་
དྲངས་མ་ལུ་འདུས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་མེའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་གྲེན་ཆུ་དང་འགྲོགས། སྤྱི་པོ་
མི་འཆར་ཀྱང་རྒྱ་རོ་ཆོས་དུག་གི་ཡི་གེ་བཞི་འགྲོད་པ་སོགས་ལས་ཤེས་པས་གང་
ལྟར་བྲུབ་བྱེད་ནམ་མཁའི་རྒྱང་རམ་མཉམ་གནས་རྒྱང་གི་རྒྱང་ལ་སྦྱོར་དབྱེད་
གསུངས། དེ་ལྟར་སྤང་པོ་ལ་རིགས་དུག། སྦྱེ་མཆེད་ལ་སེམས་དཔའ་དུག། ཁམས་
ལ་སྦྱན་སོགས་ལུ་བཀོད་པ་རང་གི་སྤང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བསམ་
ལ། ཚི་བྲ་གི་ཏྲ་སོགས་ཀྱིས་སྤང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐ་སྙད་དུ་ལྟ་བུ་བདུན་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་
རའོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བ་བྱུང་ནས་བཏན་པར་བྱ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་གི་བདག་
བསྐྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་དང་། ལུས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་རང་གི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་
ཀྱི་སྤང་ཆ་སོ་སོར་ཤར་བ་ལས་དོན་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གོ་དགོས་པས་ཐམས་ཅད་ལ་
ང་རྒྱལ་འཛིན་དགོས་སོ། །

འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ཞེས་པའི་འཁོར་ལོ་ནི་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད།
སྟོན་པ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་སྤྱད་པའི་དོན་ཡིན་པས་བདེན་གཉིས་
ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཐི་མ་མ་སྤང་བར་དུ་སྤང་སོགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་མཉམ་
རྗེས་རེས་འཛོག་ལས་མེད། དེ་སྤང་བ་ན་ཡུལ་སྤང་སོགས་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་དབྱེར་

མེད་དུ་ཤར་བས་ཡུལ་ཅན་བདེ་སྟོང་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་སོང་བའི་སྟོང་ནས་
ཕུང་པོ་ལྔ་རིགས་ལྔ་ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞི་སོགས་སུ་འཆར་རོ། །

སྦྱིར་བདེ་མཆོག་གི་ཆོ་ག་ལ་སྒྲགས་རིམ་ལྟར་དུ་རི་ཀ་པ་བདག་མདུན་ཐ་
དད་དང་། ལྷ་བ་པ་ཐ་མི་དད་དུ་སྦྱབ་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྦྱབ་ཐབས་བདེ་
ཆེན་གསལ་བའི་ཆོ་ག་ཟིན་ལ་ཐ་དད་ཀྱི་གསལ་ཁ་མེད་པས་ཐ་མི་དད་དུ་བཞེད་པ་
འདྲ་ཞེས་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་གསུངས། སྒྲོག་གི་སྟོན་དཔོན་རྒྱུད་པ་
བསམ་གཏུན་སེང་གོས། བྲ་ཀྱི་ཏ་སོགས་ཕུང་ཁམས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་སྒྲགས་འདི་
བདག་བསྐྱེད་མ་གཏོགས་མདུན་བསྐྱེད་ལ་མི་བརྗོད། གསང་འདུས་བདག་མདུན་ཐ་
མི་དད་ཡིན། བདེ་མཆོག་བདག་མདུན་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་པ་སྦྱད་རྒྱུད་པའི་ཁས་ལེན་
ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་ན་སྦྱད་རྒྱུད་པ་བདག་མདུན་ཐ་དད་ཀྱི་
ལུགས་ཡིན་པ་འདྲ། བདག་མདུན་ཐ་མི་དད་ཀྱི་ལུགས་སུ་བྱེད་ན་སྒྲགས་དེ་མདུན་
བསྐྱེད་ལ་ཡང་བརྗོད་དགོས།

འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ཡོངས་གྲགས་ལ་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་པ་སྦྱན་འཛེན་
སྐབས། ཡེ་ཤེས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་རང་དང་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་
སྦྱི་གཙུགས་ནས་ཞུགས། ནས། ཡུམ་ཀྱི་བསྐྱེད་ནས་འཛོམས། ཞེས་པའི་བར་འདི་
བདག་མདུན་ཐ་མི་དད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་འདྲ་བས་ཐ་དད་ཀྱི་ཆོ། མྱོ། ཡེ་ཤེས་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར། ཞེས་པ་ནས། འཤྲ་བྲ་ཀྱི་རྩ་རྩུ་སྦྱུ་ཨོྭ་བརྩ་ཨོྭ་ཀུ་འཇོ་ཞེས་སྦྱེལ་
ན་ལེགས་སམ། ཡང་བདག་བསྐྱེད་ཉིར་བསྐྱེད་མ་བྱས་པར་མདུན་བསྐྱེད་བསྐྱབ་ནས་
མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་པ་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཀྱི་མངལ་ནས་སྦྱོ་བའི་ལུགས་

ཀྱང་ཡོད་དམ་དཔྱད་གསུང་།

། ལྷན་མོང་དང་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་འཁོར་བསྟོན་པ། །

གསུམ་པ་བསྐྱེད་འཁོར་ལ་གཉིས་ལས། ལྷན་མོང་བ་^{༡༦}་ར་སོགས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་བཞི། རང་ཉེ་དུ་ཀའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་གཡོན་པའི་མཐེབ་མཛུབ་ཀྱིས་གཡོན་
སྟོར་དུ་ཕྱོགས་བཞིར་སེ་གོལ་རྟེན་ཅིང་སྤྲུགས་བཞེད་པ་ན། རང་གི་མདུན་གྱི་
གཡས་ནས་ཨི་བཞག་སྟེ་གཡོན་སྟོར་དུ་སྤྲུགས་བྱ་བཞིར་ཁ་སྤྲད་དེ་འཁོད་དགོས་
པར་ཤར་དུ་ཨི་སྤྲུ་སོགས་ཁ་དོག་ནག་པོ། བྱང་དུ་གླིང་ལྡང་གྲ། ལུབ་དུ་གླིང་ལྡང་
དམར་པོ། ལྟོར་ལྷན་ལ་སེར་པོ་ཡི་གེ་དབུ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཐད་བསྒྲིགས་རང་མདོག་
དང་མཐུན་པའི་འོད་ཟེར་འབར་བའི་གཟུགས་ཅན། གསང་འདིགས་སོགས་ལ་ར་བ་
ལྷུས་པོ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་སྤྲུགས་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པ་ལས་སྤྲ་ཆོགས་རྟོ་རྟེན་ར་བ་
བྱ་བཞི་རྒྱར་གང་འཚམས། ལྟེང་ཆངས་པའི་འདིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་བྱུང་པ། དེ་དང་
དུས་མཉམ་དུ་འོག་གཞིར་རྩྱི་ལས་སྤྲ་ཆོགས་རྟོ་རྟེན་ལྟེ་བར་རྩྱི་གྲེན་འགྲུང་འོད་ཟེར་
འཕྲོ་བ། དེ་ལས་རྟོ་རྟེན་ས་གཞི་སོགས་ཅིག་ཅར་བྱུང་པ་རིམ་གྱིས་གསལ་འདེབས་
པ་ཡིན། ལྱར་ནི་^{༡༧}་ར་བ་བྱ་བཞིར་རྟེ་ཕར་སོང་བ་ལ་ལྱར་གཟུགས་དོད་པ་སྤྲིས་
དཀར་སྤུ་ཐོད་མའི་ལྡང་ལྟ་བུ། ལྷ་རེ་ནི་སྤྲུགས་མགོན་རྟོ་རྟེན་འཆང་དང་བྲག་དཀར་
དཀར་བཅུ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ནས་ལྱར་གྱི་འོད་ར་བའི་ནང་དུ་ཡོངས་གྲགས་གྱི་
ལྷ་རེ་ལྟར་དང་།

^{༡༦} དུ་

^{༡༧} རྟོ་རྟེན་པའི་ར་ཆང་མར་རྟེན་འགྲུང་།

རྒྱུད་པ་བསམ་གཏན་སེལ་ཆང་གིས། རྩ་གྲུང་གི་མཆམས་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཆུ་
དར་འབྲང་བ་ལྟར་ཡོད་གསུངས་པ་གཉིས་ཀ་ཁྲིད་ཡིག་རྣམས་སུ་འདུག་པས་ཕྱི་
ནང་གཉིས་ཀར་བསམ་ཀྱང་ཆོག་པ་འདྲ། མདའི་བླ་བཞི་རྩ་གྲུང་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་དོ་རྩེ་
ཅེ་གསུམ་པའི་མདེའུ་ཅན་གི་མདའ་འཕ། དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པ་མེ་འབར་བ་སྤེང་འོག་ཤར་
བུབ་སྟོ་བྱང་ཕྱོགས་མཆམས་རྣམས་སུ་བསྟོལ་མར་མདའ་ལྟར་རྒྱག་པའོ། །

རྩ་གྲུང་སོགས་དེ་ཐམས་ཅད་དོ་རྩེ་ཆེ་བའི་ཁོང་གསེང་ཚུང་བ་རྩལ་སྤྲན་ཅམ་
གི་བར་དུ་གཏམས་པས་བར་མཆམས་སྤ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་པ། བར་བལྟས་ནས་དོ་
རྩེ་ཆེ་སྤ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་མེ་ཡོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་གསལ་ཡང་རེག་ན་བར་
མེད་པས་ཞལ་བ་བྱས་པ་ལྟ་བུ། ནང་ནས་རྩལ་སྤྲན་གཅིག་ལེན་ཀྱང་ཡོངས་རྫོགས་
འབྱེད་བ་ལས་སྤང་དུ་མེད་པས་དུམ་བུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁ་
དོག་སྤྲ་ལྷ་པའི་ཡེ་ཤེས་གི་མེ་དཀར་ཕྱོགས་པ་ལ་འཇའ་འོད་གི་གྲུང་དང་། ནག་
ཕྱོགས་པ་རྣམས་གི་མིག་གིས་བལྟ་བ་ཅམ་ཡང་མི་བཟོད་བ་བསྐལ་བ་མེས་འཇིག་
དུས་ཆངས་ཆེན་མན་ཆད་བསྐྱེད་སྤྱེ་མེ་ལྷེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ། བདེ་ཆེན་འོད་
གསལ་མཆོན་པའི་གཡོན་སྒོར་དུ་འབྱེད་ཞིང་འབར་བས་བསྐྱོར་བར་བསམ་ལ། མེ་
དེ་ནི་སོགས་ས་གཞི་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་དུ་འཆིང་། ཞེས་པ་དང་། བརྩ་སྤྱ་ཀ་ར་དོ་
རྩེའི་ར་བ། བརྩ་ར་གྲུབ། བེ་ཏུ་ན་ཆུ་རེ། ས་ར་རྩེ་ལ་མདལ། རྩེ་ལྷ་ཨ་ན་ལྷ་ཤ་འབར་
བའི་མེ་ཉི་མ་དང་། སྤ་སོགས་རང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐོག་ལེས་བརྒྱན་པ་དང་
ས་བོན་ཏེ། དོ་རྩེའི་ས་གཞི་སོགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པའི་སྤགས་སོ། །

བསྐྱུང་འཁོར་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གསུངས་པ་ལྷུ་ནག་རིལ་གསུམ་

སོགས་བདེ་མཆོག་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་ཆོག་པས་བསྐྱས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཡོང་
"བ"³¹ གྲིལ་བྱ་པའི་ཆོག་ར་ཡོད་ལ། འབྲིང་པོ་འདི་ནས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱས་པ་འཁོར་
ལོ་ཅིབས་བརྩ་ལ་ཁོ་བརྩ་བཀོད་དེ་སྒྲགས་བགྲང་བ་ཕྱར་གདབ་དང་བཅས་ལུང་སྐྱ་
རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་ནས་རྒྱལ་དབང་བསྐླལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བགེགས་འགྲུགས་པ་ཕྱར་འདབ་དང་བཅས་
བ་ནི། རྟོ་རྩེའི་"ར་བའི་ཕྱིའི་ཤར་དང་གྲུར་གྱི་སྟང་གི་ནམ་མཁར་ཨོ་སུམྱ་སོགས་ཁ་
དོག་ནག་པོ་འོད་ཟེར་ནག་པོ་འཕྲོ་ཞིང་གཡོན་སྒྲོར་དུ་གནས་པ་གཉིས་ལས་ཁ་
གདོང་མ་ནག་མོ་གཉིས། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་དུ་གྲིན་ལྡང་གྲུ་ལས་འུག་གདོང་མ་ལྡང་
གྲུ། རུབ་དང་དེའི་འོག་དུ་གྲིན་སྐྱ་ཡ་དམར་པོ་གཉིས་ལས་ཁྱི་གདོང་མ་དམར་པོ་
གཉིས། ལྟོར་ལྷན་ལ་སེར་པོ་འོད་ཟེར་སེར་པོ་འཕྲོ་བ་ལས་མག་གདོང་མ་སེར་མོ།
མཆམས་བཞིར་སྒྲགས་ཆོན་གཉིས་གཉིས་དགོས་པས་ཤར་ལྟོའི་ཤར་དུ་ཉེ་བར་
སུམྱ་ནག་པོ། ལྟོར་ཉེ་བར་ལྷན་ལ་སེར་པོ་འོད་ཟེར་རང་མདོག་འཕྲོ་བ་ལས་གཤིན་
རྩེ་བརྟན་མ་གཡས་ནག་གཡོན་སེར་བ། ལྟོ་རུབ་ཀྱི་ལྟོར་ཉེ་བར་ལྷན་ལ་སེར་པོ།
རུབ་དུ་ཉེ་བར་གྲིན་སྐྱ་ཡ་དམར་པོ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པ་གཉིས་འདྲེས་པ་ལས་
གཤིན་རྩེ་པོ་ཉ་མོ་གཡས་སེར་གཡོན་དམར་བ། རུབ་བྱང་གི་རུབ་དང་ཉེ་བར་གྲིན་
སྐྱ་ཡ་དམར་པོ། བྱང་དང་ཉེ་བར་གྲིན་ལྡང་གྲུ་གཉིས་ལས་གཤིན་རྩེ་མཆེ་བ་མ་
གཡས་དམར་གཡོན་ལྡང་བ། བྱང་ཤར་གྱི་བྱང་དང་ཉེ་བར་གྲིན་ལྡང་གྲུ། ཤར་དང་
ཉེ་བར་སུམྱ་ནག་པོ་ལས་གཤིན་རྩེ་འཛོམས་མ་གཡས་ལྡང་གཡོན་སྔོ་བ། ལྟོ་མ་
བཞི་གདོང་བརྟན་ཅན་དང་། མཆམས་མ་བཞི་ཕྱེད་གཟུགས། ཐམས་ཅད་ཞལ་

གཅིག་ཕྱག་གཉིས། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་གཅིག་པའི་དབྱིབས་
ཅན་གྱི་ཕུར་བུའི་རྣམ་ཅན་ཕྱག་གཡས་ཐོ་བ་དང་། གཡོན་རང་འབྲེལ་ཕུར་བུ་
བསྐྱམས་པ། ཐོག་མར་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་ཞལ་ནང་བསྟན། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པའི་ལོ་རྒྱུས་
དང་། འོག་གི་ཁྲི་མོ་ཞལ་ཤར་དུ་གཟིགས་པའོ། །

དེ་ནས་བགོགས་འགྲུགས་པའི་དོན་དུ་ཁྲི་མོ་རྣམས་ཞལ་སྤྱིར་སྤྱོད་པ། རང་
འབྲེལ་ཕུར་བུ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་བགོགས་རྣམས་བཀྲུགས་ཏེ་ཉེ་འཁོར་དུ་སྤྱོད་པ་ན་
"སྤྱལ་"^{༡༩} གཞིའི་ཁྲི་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་རྩྱུ་འབྲུག་སྤོང་གི་ར་བ་ལྟ་བུ་བསྐྱུགས་པས་
མདུན་དུ་རྩྱུ་ཡིག་རེ་གྲུབ། རྩྱུ་གཉིས་ལས་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པའི་གསལ་འདེབས་པ་ལས་དག་ཏུ་
ལན་གཉིས་བརྗོད་པ་མིན། རྩྱུ་དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱིར་བཏང་ཞེས་ཁྲི་མོ་ལ་ཁོ་དོག་ལ་
གཏོང་ཡངས་པ་འབྲུག་ཁུང་གི་རྣམ་ཅན་བཟུང་སྤྱིར་བཏང་བའི་བགོགས་རྣམས་
བཟུག། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ཤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། འོག་
གི་ཁྲི་མོ་ཞལ་བུ་ལྟ་བུ་གཟིགས་ཤིང་འབྲུག་ཁུང་བུ་ལྟ་བུ་བཏོད། རྩྱུ་ལོ་
ཆོགས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་སྤོང་འོག་ལ་གཅིག་ །མཆོམས་སུ་གཅིག་སྤྱོད་པས་ཆར་
གཉིས་བརྗོད་པ་གཙོ་ཆེ། སྤྱོད་པ་བཞིར་སྤྱོད་པས་གཅིག་ །མཆོམས་སུ་གཅིག་ །སྤོང་
འོག་ལྟ་བུ་གཅིག་སྤྱོད་པས་བརྗོད་པ་འདྲ་ཡོད། རང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་ཕུར་བུ་དང་ཐོ་བ་
བསྐྱལ་བའི་སྤྱོད་པ་འབྲེལ་མ་ཆར་བཟུང་བརྗོད་དེ་ཤར་གྱི་སྤྱོད་པ་གཡོན་སྤོང་། ཤར་
སྤོང་ལ་མཆོམས་གཡས་སྤོང་། སྤོང་འོག་ལྟ་བུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་
ཀ་ཙམ་བྱས་པས་འདམ་ལ་ཕུར་བུ་བཏང་བ་བཞིན་བགོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་
བུར་བྱུག་ནས་ལྟས་དག་ཡིད་གསུམ་བའི་སྤོང་དབྱིར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་མོར་རོ་

¹⁹ སྤྱལ་

གཅིག་ཏུ་གྲུར་པར་མོས་པ་འོད་གསལ་དང་། འདུས་པར་སྒོ་གསུམ་གཡོ་འགྲུལ་
མེད་པར་བསམ་པ་སྒྱུ་ལུས་སྒྲུལ་དུ་འདོན་པའི་བྱང་པར་རོ། །

སྐབས་འདིར་ཁོན་པ་ཁ་ཡངས་ལ་གཉིང་སྒ་བ་ཕྱར་ཁུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
ཡོད་དོ། །བགོགས་འཇུག་ན་ཕྱར་གདབ་དང་སྒྲགས་ཡང་ཡང་བགྱང་ན་མི་མཐུན་
སྒྲིགས་ཀྱི་དཔྱད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་བྱད་ཕྱར་མནན་གཏད་ཀྱི་རྒྱས་པ་འཛོམས།
རྒྱད་ཕྱེ་རང་རང་དང་འབྲེལ་བར་འགྲེལ་བ་བཞི་སྒྲགས་སོགས་ལས་འབྱུང་བའི་
མནན་གསལ་བསྒྲོག་དམིགས་བསྐྱེད་ན་དེ་ལས་ལྷག་པའི་རིམ་གྱི་མེད་པས་རང་
གིས་མན་ངག་ངོ་ཤེས་དགོས། སྒར་གྱི་སྒྲོས་པའི་སྒོ་མཆམས་མ་རྣམས་ཀྱིས་
བགོགས་ཕྱར་ཁུང་དུ་མ་རྒྱུད་པ་རྣམས་བདས་ཏེ་རྒྱུང་རིང་དུ་བསྐྱད། ཕྱིར་འོང་སྟེ་དོ་
ཇེའི་རྩ་བ་ལ་ཐིམ་པས་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བདེབས་པས་གཟེགས་མ་ཕྱིར་འཁོར་བ་བཞིན་དུ་
འོད་ཟེར་ཕྱིར་འཕྲོས་པས་དོ་ཇེ་དང་། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་འདབ་བརྒྱུད་དམ་འདབ་དུག་
འདབ་མ་པན་ཚུན་བསྟོལ་ནས་འཛིང་བས་བར་མཆམས་མེད་པ། དེའི་ཕྱིར་གཙོད་
པའི་འཁོར་ལོ་མཆོན་ཆའི་རྣམ་པ་ཅིབས་རྣམས་འཛིང་བའི་“ར”་འོ་བ་རྒྱུ་པོ་སུམ་
རིམ། དེ་དག་ལས་མེའི་ཆ་ཆ་འཕྲོ་བ། དེའི་ཕྱིར་བགོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དབང་ལྷན་དུ་
གནས་པས་དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དོ་ཇེའི་མེ་གཡོན་སྒྲོར་དུ་འབྲིལ་ཞིང་འབར་བས་
བསྐྱེད། རང་དང་བགོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་
བོར་ཞུགས་ཏེ་བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ། སྒོད་ཐམས་ཅད་གཞལ་
ལས་ཁང་དང་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ལྟར་གསལ་བས་འགྲོ་བ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

དུ་བགོགས་དང་བལ་བ་ནི་སྤར་མི་ཕྱོག་པའི་དོན་ཏེ། བསྐྱར་འཁོར་སེམས་“བསྐྱེད”^{༡༡} །
གྲིས་ཅིས་ཟེན་པར་བྱེད་པ་དང་། འོད་གསལ་ཅུལ་དུ་འདོན་པས་བདེ་སྟོང་གིས་ལན་
གཉིས་སུ་རྒྱས་བཏབ་བ་ཡིན་ནོ། །

༡ བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ།

བཞི་པ་ལ་གཉིས་ལས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ནི། བསྐྱར་
འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་རང་ཉི་དུ་ཀར་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་སྤར་ཡོད་
གསལ་བཏབ། དེའི་ཐུགས་དཀར་ཤི་སེར་པོ་ལས་སྤྲ་ཚོགས་བསྐྱེད། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་
བའི་ས་པོན་ཨ་ལ་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་བ་ཨི་ལས་རྒྱ་བ། དེའི་སྟེང་སྤྱི་ཡིག་འབྲས་དུས་
ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་བ་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དེའི་ས་པོན་
ཡིན་པས་ཁ་དོག་དབུས་སྟོ་ལ། སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་གི་དོ་“བོ”^{༡༢} ཡིན་པས་མཐའ་སྤྱི་
བ། སྤྱི་གི་ལྷ་དོན་བྱུང་དང་བྱ་བྱུང་ཡེ་ཤེས། ཉའི་ལུས་འོད་དཔག་མེད་དང་སོར་
རྟོགས་ཡེ་ཤེས། མགོ་རིན་འབྱུང་དང་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། རྒྱ་ཆེས་ནམ་སྤར་དང་མེ་
ལོང་ཡེ་ཤེས། ཐེག་ལེ་རྒྱ་དང་དང་བཅས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་གང་མཆོན་པའི་ཐད་ནས་རིགས་ལྔ་རང་མདོག་ཅན་གྱི་འོད་
ཟེར་“འཕྲོ”^{༡༣} བས་རང་གི་སྤྱི་གཙུགས་ནས་རྒྱུ་མཐའ་བར་གྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་གང་
བས་“སྟོག”^{༡༤} མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྱི་གཙུག་མཐའ་དག་ཐུན་ཁུང་དུ་སྤྲོན་མེ་སྤར་

༡༡ བསྐྱེད་

༡༢ རོ

༡༣ འཕྲོ

༡༤ སྟོག

བས་སྤྱན་པ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་ཡལ་བ་ལྟར་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་སོར་ཟད་ནས་
ལུས་ཤེལ་སྒོར་བཞིན་དག་པར་བསམ། འཇིགས་གསང་གི་ཆོ་གར་འོད་ཟེར་ལྔ་
ཆོག་རིས་ལ་ཐོན་པ་དག་པའི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྔ་པ་འཇམ་ལུས་ཀྱི་སྦྱབ་གཞི་ཡིན་པས་
སྦྱ་ལུས་སྦྱ་ལ་དུ་འདོན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྦྱིར་གྱི་འོག་
མིན་དང་། བདེ་མཆོག་”རང་“གི་འོག་མིན་གྱི་ཞིང་ནས་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རྟེན་
དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་
བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བས་བསྐྱོར་བ་དང་། ལྷ་མ་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་རྣམ་ཅན་འོད་”གྱིས་“
ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་བྱལ་བ་སེང་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་
བརྒྱ་ཁྲི་གྱི་སྤྲེང་གི་ནམ་མཁར་སྤྱན་འདྲེན་པ་ལྷ་བ་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་བཤད་
པ་ཡིན། སྦྱི་དང་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པ་དང་འབྲེལ་ན་གཙོ་བོའི་རིགས་བདག་དུ་
བཞུགས་པ་གསུང་བཤད་ལ་གནང་།

ལྷ་མེད་ཀྱི་སྐལ་བས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་
གྱི་སྤྱན་བྱེད་དུ་སྒྲོས་པའི་འོད་ཟེར་དང་མཆོད་ལྷ་སྤྱིང་གར་སྤྱད་དགོས་ཀྱང་རྒྱུད་སྤེ་
འོག་མར་དེ་འདྲའི་བཤད་པ་མེད། རྒྱུད་པ་བསམ་གཏན་སེལ་ཆོང་གིས་ལྷ་མེད་ལ་
མཆོད་ལྷ་སྤྱིང་གར་སྤྱད་དགོས་པས་མཆོད་སྐྱགས་ལ་རྩྭ་བརྫོད་དགོས། བྱ་སྤྱོད་ལ་
རྩྭ་མི་དགོས་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱུད་སྤེ་འོག་མའི་ཆོ་ག་རྣམས་སུ་རྩྭ་ཡོད་མེད་ལྟ་
ཆོགས་བྱུང་བས་ཡོད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་ཡོད་ཆོག་པ་འདྲ།

༡༥ རབ

༡༦ གྱིས

དེ་ནས་གང་འིན་མས་སྒྲུ་མ་དང་། ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་གྱིས་གཙོ་བོ་ཡལ་ཡུམ།
གནས་དང་སོགས་གྱིས་འཁོར་ལ་བྱུག་འཆའ་བས་དང་པོའི་དོན་ནི། སྒྲུ་མ་གང་གི་
འིན་གྱིས་སྒྲུ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་བདེ་ཆེན་གྱི་གནས་ཏེ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་
གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་བདེ་ཆེན་གལ་ཆེ་བ་དང་ཉེན་ཡིན་པས། སྒྲུ་མ་མཆོད་པའི་
གང་གི་བྱུགས་རྗེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དབྱིངས། །ཞེས་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་སྐད་དོད་རྩ་རུ་
རྒྱ་དང་ཁམས་གཉིས་ཀར་འབྲུག་ཀྱང་འདིར་རྒྱའི་དོན་ཡིན་པར་སྐབས་མགོན་པོ་རྗེ་
འཆང་གིས་གསུངས།

སྐད་ཅིག་ནི་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་མུང་གཅིག་སྟེ་ཐོག་མེད་ནས་ད་བར་འཁོར་
བར་འབྲས་མཚུ་ལ་ལ་བསམ་ན་སྐད་ཅིག་རུ་ཤེས་ཀྱས། ཐབས་ཤེས་དང་བདེན་
གཉིས་དབྱེར་མེད་བྱུང་འབྲུག་གི་སྒྲུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་སྒྲུ་ལུས་ལ་གོ་བས་དེ་སྒྲིན་
བྱེད་གསང་དབང་གི་རྗེས་ལ་ཡང་བརྟུང་བ་རིན་ཆེན་ཞེས་སྒྲུར་བར་གྱུང་ཐང་འཇམ་
པའི་དབྱིངས་ཀྱིས་གསུངས། ལྷོ་ཀ་གཉིས་པས་ཉེ་རུ་ཀ་ནི་ཁྲག་འཕྱུང་སྟེ། ཁྲག་ནི་
ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་དང་། འཕྱུང་བ་ནི་ཐབས་བདེ་ཆེན་ནོ། །ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིའི་རྣམ་པར་ཤར་བས་དཔལ། བདུད་བཞི་སོགས་མི་མ་སྐྱེན་པའི་
གཡུལ་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་པའི་དཔལ་པོ་ཆེ། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་རི་མ་སྒྲ་མོ་ཙམ་ཡང་
མེད་པས་རྣམ་དག། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ངེས་དོན་གྱི་དོ་རྗེ་ལ་
དབང་འབྱོར་བས་རྗེ་རྗེའི་དབང་བྱུག་ཅེས་ཡབ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེ་རུ་ཀར་རྗེས་སུ་
ཆགས་པས་ཆགས་ཆེན་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའམ། སྟོང་ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་
ཆགས་པ་སྟེ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ནམ་དེ་ཉིད་སྟར་ཤར་བ།

མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔལ་མོ་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་པག་མོ་སོགས་བདེ་
ཆེན་འཁོར་མའི་ལྷ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཕྱག་འཆའ་བཤོ། །

སྒྲོ་ཀ་ལྷག་མས། གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས། ཞིང་དང་ཉེ་བའི་ཞིང་། འདུན་
རྟོག་དང་ཉེ་བའི་འདུན་རྟོག། འདུ་བ་དང་ཉེ་བའི་འདུ་བ། དུར་ཁྲིད་དང་ཉེ་བའི་དུར་
ཁྲིད་སོགས་ན་བཞུགས་པའི་དཔལ་བོ་དཔལ་མའི་དབང་ཕྱག་མ་རྣམས་ལ་ལུས་ངག་
ཡིད་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱག་འཆའ་བ་སྟེ། དུལ་ཉེར་བཞི་བསྐྱུས་ན་གནས་སོགས་
བཅུར་འདུ་བས་སོ། །ཕྱག་ལ་དོ་རྩེ་ཐལ་མའི་སོར་རྩེ་བསྐྱོལ་བས་རྒྱུད་བཅུ་དབུ་མར་
སྤྱད་པའི་སྤྱིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ངེས་དོན་དཀྱུས་ལྡར་གསུངས།

མཆོད་བ་ལ། སྤྱིང་གའི་རྒྱུ་ལས་མཆོད་ལྷ་རིམ་བར་སྒྲོས་ཏེ་ཚུ་གཉིས་ཉེར་སྤྱོད་
རོལ་མོ་དང་། འདོད་ཡོན་ལྷ་ལྷན་གྱི་རིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་མཆོད་ལ་སྤྱིང་གར་བསྐྱུ།
དེ་ཡང་ཚུ་གཉིས་དང་མེ་རྟོག་མ་སོགས་ཕྱག་བཞིའི་དང་པོ་གཉིས་དོར་བྲིལ། འོག་
མས་མཆོད་རྩས་དང་། རིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལས་མི་མི་མ་སོགས་བཞིའི་ཕྱག་དང་པོ་
གཉིས་རང་རང་གི་རོལ་མོ། ཐ་མ་གཉིས་དོར་བྲིལ། བཞད་མ་སོགས་བཞིའི་དང་པོ་
གཉིས་མཆོད་རྩས། ཐ་མ་གཉིས་ཐོད་བ་དང་ཁ་འྲུ་ག །མེ་རྟོག་མ་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་
དང་པོ་གཉིས་མཆོད་རྩས་དང་ཐོད་བ། ཐ་མ་གཉིས་ལྷ་མ་རུ་དང་ཁ་འྲུ་འཛིན་བ།

སོ་སའི་ཕྱག་རྒྱ་ནི། མཆོད་ཡོན་ལ་དོ་རྩེ་ཐལ་མོ་ཁ་བྲེ་བ། འབས་བསིལ་ལ་
གཡོན་དོ་རྩེ་ཁ་ཚུར་ཁ་བྲེན་དུ་བསྐྱུན་པའི་སྤྱིང་གཡས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁ་
ཚུར་གྱིས་མེ་རྟོག་ལྷངས་ཏེ་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ། མེ་རྟོག་ལ་ཁ་ཚུར་གཉིས་ཁ་བྲེན་དུ་
བསྐྱུན་ཏེ་སོར་མོ་རིམ་གྱི་བཀོལ་བ་བསྐྱུ་ཁ་བྲེ་བའམ་མེ་རྟོག་འཐོར་བའི་སྤྱངས་ཀ།

བདུག་སྒོས་ལ་ཐལ་མོ་གཉིས་ཁ་འོག་ཏུ་ཕྱོགས་པའི་མཐེ་བོང་གི་སྟེང་སོར་མོ་
 རྣམས་རིམ་བཤ་བསྐྱས་པ་སྒོས་སོར་རམ་སྒོས་ཀྱི་དྲུག་སྟེན་འཕྲིགས་པའི་ཚུལ་དང་།
 མར་མེ་ལ་སོར་ཅེ་རྣམས་མཐེ་བོང་གི་རི་མོའི་ཐད་ཏུ་སྐྱར་བ་ལ་ཅའི་རྟེན་འབྲེལ་ཅིག་
 ཡོད་པར་གསུངས། དེ་ཆབ་ལ་གཡོན་རྩོུ་ཁ་ཚུར་ཁ་གྲེན་ཏུ་བསྟན་པ་མཁའིགས་
 མའི་ཐད་ཏུ་བཟུང་སྟེ། གཡས་པའི་སོར་མོས་དེ་ཕྱོགས་པའི་ཚུལ་དང་། སྟེ་ཁ་
 ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་མི་མི་གི་རྒྱ་སྒྲིངས་པའི་ཚུལ། མི་ཤེལ་ཁ་ལ་འགྲམ་པ་
 སུ་སྒྲིང་བུ་འབྲུད་པའི་ཚུལ། མི་རྟེ་གེ་ཞེས་པ་རྩ་རྩ་སྟེ། རྩ་རྩ་བ་ཏུ་ཁྱེད་ནས་ལག་པ་
 གཡས་གཡོན་བསྐྱོལ་ཏེ་མཆན་ནས་བརྒྱུད་བ་གོང་དཀར་ཆོས་སྟེའི་རྩ་འཆམ་ལྟ་བུ།
 སུ་ར་རྩོུ་ཞི་རྩ་རྩ་ཆེ་བ་སྟེ། མདུན་ཏུ་བཞག་སྟེ་དབྱུག་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་རེས་མོས་སུ་
 བརྒྱུད་ཚུལ། རྩ་སུ་སྟེ་བཞད་མ་ལ་ཁ་འགྲམ་གཉིས་སུ་ལག་པའི་སེན་མོ་བསྒྲིཌ་པ།
 ལྟ་སུ་སྟེ་སྟེག་མོ་ལ་རྩོང་བེལ་བཟུང་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་གཉིས་དཀྱར་བསྟན་ཏེ་སྟེམས་
 པའི་ཚུལ་དང་། གི་རྩོུ་སྟེ་སྟེ་མ་ལ་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཏིང་ཤག་བརྒྱུད་ཚུལ། བེ་རྩོུ་
 གར་མ་ལ་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བད་ཀོར་དང་། རྩ་བ་སོགས་གསུམ་ཡོངས་གྲགས་
 ལྟར་ལ། ཆོས་དབྱིངས་རྩོུ་མ་ལ་ཆོས་འབྱུང་གི་ཕྱག་རྒྱ་བུའོ། །

དེ་དག་གི་ཆེ་མཐེ་བོང་ལག་མཐེལ་ཏུ་བཞག་པའི་སོར་མོ་ལྟག་མ་བརྒྱུད་
 ཀྱིས་བད་ཀོར་བུ་ཞིང་། དེའི་པད་མ་ནི་སྟེང་གའི་རྩ་འཕྲོང་ལ་གོ་དགོས་པས་སྟེང་
 གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱུད་མཆོན་པའི་སོར་མོ་བསྐྱོར་བ་ལ་བད་ཀོར་ཐེད། དེའི་ཕྱིར་སེ་
 གོལ་དང་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་སྟེང་གའི་ཐད་ལས་འཛོལ་མི་བྱུང་། མཆོད་སྐྱགས་ཀྱི་ཚི་
 ཞེས་པའི་སྐབས་སེ་གོལ་པར་རྩོུ་ཅིང་མཆོད་ལྟ་སྟེ། རྩོུ་ཞེས་སེ་གོལ་ནང་ཏུ་གཏོག་

ཅིང་མཆོད་ལྷ་སྙིང་གའི་ས་བོན་ལ་སྦྱད་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་འགྲིག་པ་བྱེད། བད་ཀྱིས་
པར་དལ་བྱས་འགོ་ཞིང་། ཚུར་དེ་ལས་སྦྱར་བ་བྱས་ན་རྒྱང་སྦྱར་དུ་འདུ་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡོད་པ་དང་། སོར་མོའི་ཆོགས་དབྱས་མ་མན་ཆད་མི་བཀྱོལ་བ་ལ་ཕྱག་དང་
ཞབས་སོར་བྱ་བས་འབྲེལ་བ་འབྲུབ་པའི་གནད་ཡོད་པས་སློབ་ཆེ་ཚོག་མར་ཁྱ་ཚུར་
བསྐྱོད། དེ་རྗེས་སོར་མོ་མ་བཀྱོལ་བར་ཐལ་མོ་བསྐྱོར་ནས་བད་ཀྱིས་གྱི་སྙངས་ཀ་
ཡང་ཡང་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་ལོབས་པ་ན་སོར་ཅེ་ཅུང་ཟད་འཁོར་བས་ཤིན་ཏུ་
འགྲིག་པ་ཡོང་། དེ་ལྟར་མཆོད་ལྷ་ནས་མཁའ་གང་བ་སློབ་པས་སྐྱད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་
ཆོགས་ཞིང་རེ་རེའི་སྦྱལ་པ་དཔག་མེད་དང་། དེ་དག་གི་བ་སྦྱའི་ཁྱང་བྱ་རེ་རེར་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པའི་ཞིང་རྒྱལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་མཆོད་ལུལ་
སྦྱལ། མཆོད་པའང་རེ་རེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་བཤམས་པ་དེ་ཉིད་དམིགས་
རྟེན་དུ་བྱས་ཏེ་ཆོགས་ཞིང་གི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སྦྱལ་པ་རབ་འབྱམས་བཟུ།
བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གསལ་བཏབ། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་ལྷ་བས་རྒྱས་
བཏབ་སྟེ་བདེ་ཆེན་གྱི་སྤང་ཆ་མཆོད་རྗེས་སུ་ཤར་བའི་སྤང་སྟོང་སྦྱ་མ་ལྷ་བྱས་
མཆོད། དགོ་ཅ་སེམས་ཅན་ལ་བསྟོས་ཏེ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་
ཆོགས་ཞིང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་སོང་སྟམ་པ་བྱས་ན་
པན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་ཆོགས་རྫོགས་ཆབ་ཆེ་ཞིང་། དེག་མ་བརྩུབྱག་
སོགས་ཀྱིས་བདེ་ཆེན་གྱི་ཉམས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བསྐྱེད་པས་མཆོད་པའང་འོད་
གསལ་ཅུལ་དུ་འདོན་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་རང་ལུས་དབག་མེད་སྤྱུལ་ནས་ཀྱང་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟོད། འདིའི་ཆོག་
དོན་བཤ་ཆེན་དབལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་དང་། བན་ཡོན་ཐུབ་བཟུན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་དུ་
ཡོད་པ་ལྟར་བཞུགས་ལེགས། དེ་ཡང་རང་གི་སྒྲུ་མ་དང་། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་
སོགས་ཡི་དམ། སངས་རྒྱས་བྱང་ལེམས། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རྣམས་ལ་བྱུག་
འཆའ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཀྱང་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟོད་ན་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྱུལ་
བཅས་ལུལ་ཉེར་བཞིའི་དབའ་བོ་མཁའ་འགོ་རྣམས་སྐུ་བས་དེར་སྤྱུབ་པ་པོའི་ལུས་ལ་
ངེས་པར་ཞུགས་ནས་བྱིན་གྱི་ཚོ་བས་བ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཡིན་ཞེས་ཐུབ་
བཟུན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། དེ་རྗེས་གྲུར་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་བ་བཤགས་ཀྱིས་
བདུན་རྣམ་དག་དང་བྱང་སྟོན་འཛིན་པ་སྤྱུབ་པའི་མཆོད་པ་དང་། བཟོད་དཀའ་མིན་
པའི་སོགས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་འབྱུལ་བ་སྟེ། རང་གི་བདག་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་མ་
ནི་རང་གི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་དང་། དེ་འབྱུལ་བའི་རྒྱུ་མཆོན་ཀྱང་བ་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་རྟོ། །

དེ་ནས་ཆོགས་ཞིང་རྣམས་གསལ་བར་དམིགས་ལ་ཉེ་རུ་ཀའི་ཡིག་བརྒྱས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་བ་དང་། བྱིན་རྒྱབས་བཟུན་པའི་བྱིར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན་
དབྱེས་བཞིན་དུ་རང་གི་སྟོན་མཆོམས་ནས་ཐེམ་པས་སྟོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པར་བསམ། ཆོགས་ཞིང་གི་སྟོར་འདི་སྒྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་
ཡན་ཆད་ཙམ་བྱས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཆད་བས་དོན་ཆེ། རྗེའི་སྟོན་ལམ་
ལས། འདས་དང་མ་བྱོན་སོགས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་ཅ་བ་བཤེས་གཉན་བསྟན་ཚུལ་ནས་
འགོ་བརྒྱམས་ཉེ་དལ་འབྱོར་ནས་ཞི་ལྷག་བར་དང་། དེ་རྗེས་དབང་དང་དམ་ཆོག་

བསྐྱེད་བ་སོགས་ཆེག་ཉུང་ཡང་ལམ་གྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་ཆེངས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་
ཡིན་པས་དེའི་གནད་གོ་དགོས། ལམ་རིམ་མེད་པའི་རིམ་གཉིས་ལས་མཆོག་གི་
དངོས་གྲུབ་འདོད་བ་རྩ་ལས་འོ་མ་འཛོ་བ་ལྟར་འབད་ཀྱང་ལམ་དུ་འགྲོ་དཀའ་བས་
འདི་ལ་སྒྲིམ་དགོས། སྒོ་གསུམ་སྒྲིད་བ་དཔལ་ལྷན་ཉེ་རུ་ཀའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་མ་སྒོས་ཤིང་། བསྐྱེད་
འཁོར་དང་ཆོགས་ཞིང་ལ་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་གཞི་བསྒོམ་པའི་བགེགས་དང་བར་
ཆད་བསྒྲིག་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྫོགས་པའི་གནད་ཆེ་ཞིང་། རྒྱས་
བསྐྱུས་གང་བྱེད་རང་ལ་རག། ཆོགས་ཞིང་སྐྱེད་གཞི་དང་སྒྲོར་མི་སྒྲོར་ཅི་རིགས་
ཡོད་ཀྱང་འདིར་འཛུམ་བུ་གྲིང་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་ལྷན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་རྒྱར་འཕེན་བྱེད་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་གསོག་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་དེ་སྒྲོར་
བར་བྱེད་བ་ཡིན་ནོ། །

༼ འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་བ། ༽

གཉིས་བ་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་བ་ནི།
དབུས་ཀྱི་སྤང་རྒྱད་དུ་བདེ་མཆོག་ཕྱིས་སུ་ཚུགས་པས་འདིའི་རྒྱད་པའི་འདོན་རྒྱུ་
ལ་མཆོད་ལུལ་དང་། ཞེས་སོགས་ཆོགས་ཞིང་གི་མཐུག་ཏུ་ཡང་སྐྱེད་ནས། རང་གི་
སྐྱེ་བོར་ཉེ་དཀར་པོ་ཞེས་དབུ་བསྐྱུལ་བ་ལྟར་ན་གོང་གི་མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་
མི་དམིགས་པས་རྒྱས་བཏབ་ནས་བཞག་བ་ལྟར་འགྲུང་ཡང་། དོན་ལ་"མཆོད་"
པའི་འཁོར་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་དང་རྟོག་པས་པར་

བཏགས་ཅམ་དུ་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲུང་བསྐྱོམ་བ། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་པ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིད། ཞེས་སོགས་དང་འབྲ་བར་ཆོས་
སྐྱའི་ལམ་འབྲེར་ལ་མར་སྦྱར་དགོས་པས་དབྱ་བསྐྱལ་མཆམས་ཀྱང་མཆོད་ཡུལ་
དང་ཞེས་སོགས་ནས་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །

དེ་ཡང་རྒྱད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་དང་དོད་ཐུབ་ཀྱི་
ལམ་ཡོད་ཀྱང་སྦྱང་གཞི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོད་དང་ནམ་མཐུན་ཀྱི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་མེད་པས་
སྐྱེགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱ་བ་མེད་པའང་གནད་འདི་ལ་ཐུག།

དེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་མཆོན་ཉིད་པར་འབྱུང་བ་ལ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྟོང་
ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་སྟེ་གཞིའི་སྐྱ་གསུམ་
དང་། རྩོགས་རིམ་གྱི་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱ། དག་མ་དག་གི་སྐྱ་ལུས་
ལོངས་སྐྱ། དེ་གཉིས་རགས་པའི་ལུས་ལ་ཁྱུགས་པ་སྐྱལ་སྐྱ་སྟེ་ལམ་གྱི་སྐྱ་གསུམ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཆོས་ལོངས་སྐྱལ་གསུམ་སྟེ་འབྲས་བུའི་སྐྱ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་གསུམ་སྦྱང་གཞི། གཉིས་པ་སྦྱོང་བྱེད། གསུམ་པ་སྦྱང་འབྲས་སུ་བྱས། འཛུམ་
སྒྲིང་གི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་ལྟན་ཞིག་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་
སྦྱར་ནས་གོམས་དགོས། དེ་ལ་གང་ཟག་དེ་འཆི་བའི་ཆེ་ས་རྩུ་ལ་ཐེམ་པ་ནས་
བཅམས་ཏེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་ནམ་པ་མཐུན་པར་འཆི་བ་
ཆོས་སྐྱའི་ལམ་འབྲེར་དང་། དེ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་རྩེད་ཐེ་འབྲ་བ་ཡོད་པ་གསང་
འདུས་ལ་ལྟ་དང་རྒྱུད་ཐེམ་པ་གཙོ་བོར་བྱས། བདེ་མཆོག་འདིར་སྟོང་བཞིའི་སྐབས་
ནས་“མཆམས”^{༤༩} བརྩུང་བ་པ་མའི་རྒྱད་ཀྱི་བྱེད་ཡིན་འདུག།

༤༩ མཆམས

ཁམས་དྲུག་ལ་སྤྱིར་འབྱུང་བཞི་ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་སོགས་བཤད་ཚུལ་
མང་ཡང་། འདིར་རྩ་ཐེག་རྒྱུད་གསུམ། ས་རྩ་མའི་ཁམས་དྲུག་གས། པ་ལས་ཐོབ་
པའི་རྩས་པ་རྒྱུ་ཁྱེད་གསུམ། མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཤ་ཁྲག་པགས་པ་གསུམ་ལ་རྒྱུད་
ལས་གསུངས། རགས་པ་ཉེར་ལྷ་ཐེག་ཚུལ་ས་ཁམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གྱིད་
པའི་རྩས་པ་ཉམས་ནས་རྩ་ཁམས་གསལ་བར་ཡོད་པ་ལ་ས་རྩ་ལ་ཐེག་པའི་ཐ་སྙད་
སྤྱར་བ་ལྟག་མ་རྣམས་ལའང་འདྲ།

དེ་ལ་ས་ཁམས་ཐེག་པས་བྱི་རྟགས་ལུས་ལྷོ། བར་དུ་སྤྱིག་རྒྱ་ལྷ་བྱའི་ཉམས་
འཆར། རྩ་ཁམས་ཐེག་པས་ཁ་རྩ་སྐམ་ཞིང་བཟག་མདངས་ཉམས། དུ་བ་ལྷ་བྱའི་
སྤྱང་བ་འཆར། མེ་ཁམས་ཐེག་པས་བོད་སྤྱད། མཁའ་སྤྱང་མེ་ཁྲེར་ལྷ་བྱའི་ཉམས་
འཆར། རྒྱུད་ཁམས་ཐེག་པར་རྩོམ་པ་ན་སྤྱང་པོ་བསྐྱུལ་བསྐྱོད་མི་རྩས། དབྱགས་
བཅེགས། རར་སྤྱ་འབྱེན། མར་མེ་འབར་འདྲའི་སྤྱང་བ་འཆར། རྒྱུད་སྤྱང་བར་ཐེག་པ་
ན་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་རང་གནས་ནས་བསྐྱོད་པས་སྤྱང་བ་དཀར་ལམ་པ། དེ་མཆེད་
པར་ཐེག་པ་ན་ཐེག་ལེ་དམར་པོ་རང་གནས་ནས་བསྐྱོད་པས་མཆེད་པ་དམར་ལམ་
པ། དེ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐེག་པ་ན་རྣམ་ཤེས་ཐེག་ལེ་ཁ་སྤྱོར་གྱི་དབྱས་སུ་རྒྱུད་པས་ཉེར་
ཐོབ་ནག་ལམ་པ། དེ་འོད་^{ལྷོ} གསལ་དུ་ཐེག་པ་ན་ཁམས་དཀར་དམར་གཡོ་འགྲུལ་
མེད་པར་བརྟན་ཆགས་སུ་གནས་པས་འོད་གསལ་འཆར་ཞིང་། ས་ཁམས་ཐེག་པ་
ནས་རྒྱུད་ཐེག་པའི་བར་འཆི་སྤྱིད་རགས་པ། སྤྱང་བ་ནས་འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བའི་
བར་འཆི་སྤྱིད་ཐ་མོད། །

གཞི་དུས་ནི་ཐ་མལ་གྱི་དུས་དང་། ལམ་དུས་ནི་རྩོགས་རིམ་གྱི་དུས་ཡིན་ལ།

ལམ་འབྲེར་ནི་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་ལ་བྱེད། དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་བས་ལམ་དུ་འབྲེར་
ལུགས་ནི་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་ལེ་བར་དོ་དངོས་གནས་ལ་བྱུབ་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཡོད་
བ་ཞིག་ཡིན་ན་འཆི་བ་ལ་ཉེ་བ་ན་ཆོ་གའི་འགོ་ནས་མར་རིམ་གྱིས་གསལ་བཏབ་སྟེ་
འབྱུང་བཞི་ཐེམ་རིམ་དང་སྐྱར་ནས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་ན་འཆི་སྲིད་སྤྱོད་ལ་བསྐྱར་
ཡིན་ཀྱང་བར་དོ་བྱུབ་པ་དང་སྟོན་གོམས་སྟོབས་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་བར་
བཞག་པའི་རྒྱན་གྱིས་ཐ་མལ་པའི་བར་དོ་བྱུབ་ཀྱང་ཡིད་དོར་ན་དའི་གཟུགས་སུ་
ལྷང་། ས་མའི་ཁྲ་ཁག་གི་དབྱས་ཉིང་མཆམས་སྟོར་ཆེ་ཡིད་དོར་སངས་རྒྱས་ཡབ་
ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གྱི་དབྱས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ཕྱིར་བཅས་བ་ན་ཉེ་དུ་
ཀའི་སྐྱར་བཞེངས་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་ཞིང་། ཆེ་དེ་ལ་ལམ་ལྷག་མ་མངོན་དུ་བྱེད་
དགོས་བས་སྐྱལ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཟེར་བའི་མ་མཐའ་འདི་ཅམ་ནས་ཡིན། དེ་འབྱུང་ཡང་
བརྟན་བ་མ་ཐོབ་བ་ལ་ངེས་བ་མེད་བས། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། །ཞེས་སོགས་
ལྟར་ས་དང་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དགོས། སྐྱ་གསུམ་ལམ་འབྲེར་གྱི་སེམས་
གྱི་རང་བཞིན་མ་འབྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་གནས་སྐྱབས་གྱི་སྟོན་ལམ་སོགས་ཐ་མལ་བ་
ལས་སྐྱག་པའང་སྲིད་པའི་ཆོད་རེད་ཅེས་དགོ་བཤེས་འགའི་གསུང་འཕྲོས་ཀྱང་
བྲངས་ནས། དེ་འབྱེད་གནད་གྱིས་དཔའ་བོ་དང་ནཔ་འབྱོར་མ་གར་ཡོད་མི་ཤེས་
བས་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་འདིར་བྱད་མེད་ལ་མི་སྟོན་བ་དང་། གཡོན་སྟོར་སོགས་
དམ་ཆོག་ཏུ་བྱས་བ་ལའང་དབྱེད་རྒྱ་ཡོད་བ་འབྱུངས་གསུངས།

རྟོགས་རིམ་བས་ལམ་དུ་འབྲེར་ལུགས་ནི། རྒྱང་དབྱུ་མར་ཞུགས་གནས་
ཐེམ་གསུམ་བྱས་བ་ལས་ཡིད་དོ་ཅམ་མ་ཡིན་བར་དངོས་གནས་ལ་ཆོས་སྐྱར་ལྷང་།

བ་སོགས་ཡོད་དེ། མེས་ས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་ནས་འཆི་བ་
ཆོས་སྐྱར་འཁྲེང་། དེ་ལས་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་བཞེངས་བ་ན་བར་དོ་ལོངས་སྐྱར་འཁྲེང་།
དེས་རགས་པའི་སྐྱལ་སྐྱེ་བ་ཐུང་བས་སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱར་འཁྲེང་བུས། འོན་ཀྱང་ལམ་
འཁྲེང་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་པ་ནས་འབྱུང་སྟེ། རྟོང་ཉིད་ལ་སྐྱར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་
གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་བ་ན་ཆོས་སྐྱེའི་ལམ་འཁྲེང་
མཐར་ཐུག །དེ་ལས་མི་སྟོབ་པའི་ཐུང་འཇུག་གི་སྐྱར་བཞེངས་བ་ལོངས་སྐྱེའི་ལམ་
འཁྲེང་མཐར་ཐུག །དེས་སྐྱལ་སྐྱེ་བྱེ་བ་ཐེང་འབྱམ་འགྲེང་བ་སྐྱལ་སྐྱེའི་ལམ་འཁྲེང་
མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་སོ། །

དེས་ན་བདག་གིས་ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྲས། བར་དོར་ན་དཔེ་གཟུགས་སུ་
ལྡང་། དེ་ལས་སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱར་བཞེངས་ནས་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་སྐྱངས་
ཉི་ལམ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་དགོ་ཅ་སྟེན། འབྲས་བུའི་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་བུས་བ་ཁྲད་པར་
ཅན་བཞག་སྟེ་འགྲོ་བའི་དོན་བྱའོ་སྟུམ་པའི་འཕེན་བ་དང་བཅས་མཆོད་པའི་
"འཁོར་"^༡ གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་བཞིན་པའི་རང་ནས་རང་གི་སྤྱི་མགིན་སྟོང་གའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ཐད་དུ་ཉེ་དུ་
ཀའི་ཡི་གེ་དཀར་དམར་མཐེང་ག་གསུམ་ཐོལ་གྱིས་བྱང་།

སྐྱར་དག་བ་གསུམ་གྱི་ནལ་འཁྱོར་གྱི་སྐྱབས་ལྟར་ཉེའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་རྒྱས་སྟོང་པའི་ཆོས་གྱི་བདག་ཟེད། དུའི་དོན་བརྗོད་བ་སྟེ་གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་གྱི་རྟོག་བ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཟེད། ཀའི་དོན་ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་གྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྟོད་དུ་ཐ་དད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་

མི་གནས་པ་ལས་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གང་དུ་འང་མི་གནས་པ་སྟེ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་
དོན་ཡིད་ལུལ་དུ་བྲན་པར་བྱས་ཏེ་གཟུང་^༡ འཛིན་^༢ བདེན་པར་བཟུང་ནས་ལས་
དབང་གིས་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོག་གས་སྟོང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་
པའི་སྤྱིང་རྩེ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ལ། མཆོད་ལུལ་སོགས་བཟུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
དག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་^༣ བོ་^༤ འང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་བདག་ཉིད་དེ་འཕོ་
སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་པ་དོན་བྲན་ནས་ཁམས་གསུམ་སྟོང་བཅུད་བདེན་
སྟོང་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ།

དེ་ནས་སྤར་རང་གིས་འཆི་བ་ཆོས་སྤྱོད་ལས་འགོ་བའི་དོན་དུ་གཟུགས་སྤྱར་ལྔ་
པའི་འཕེན་པ་ལས་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་གནས་གསུམ་གྱི་ཏེ་རུ་ཀའི་ཡི་གེ་གསུམ་
པོ་འོད་དུ་བྱུངས་གཅིག་དུ་འབྲེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཤིན་དུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་སེམས་ལ་རྣམ་པ་
སྤྱི་མཐོན་སྤྱིང་གའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ཐད་དུ་ཨོ་ཨྱུ་ཧྱུྃ་དཀར་དམར་མཐིང་གསུམ་དུ་བྱུང་།
དེ་གསུམ་ལས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྟ་ཆོག་སྟོན་ཏེ་ས་འོག་སྤྱོད་འཁོར། མི་ལུལ་
གསུང་འཁོར། མཐོ་རིས་ཐུགས་འཁོར་གྱི་ངོ་བོར་བྱས། བྱེད་ཚུལ་ཨོ་ལས་འོད་ཟེར་
དཀར་པོའི་སྟེ་ལ་སྤྱོད་འཁོར་གྱི་ལྟའི་ཆོག་དབག་མེད་སྟོས། ས་འོག་གི་འཛིག་ཉེན་
འོད་ཟེར་གྱི་ཁྱབ་སྟེ་གསེར་འགྲུང་གྱི་ཅིས་ལྷགས་གསེར་དུ་བསྐྱེད་བ་ལྟར་འོད་ཀྱིས་
རིག་པ་ཅམ་གྱིས་སྟོད་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རེ་
རེའི་སྤྱི་བོར་བཞུགས་ཏེ་སྟོམས་པར་བཞུགས་པས་དབང་བསྐྱུང་། ལམ་ལ་བཀོད། ལྷ་

༡ ཇ འཛིན
༢ ཇ བོ

འཁོར་གྱི་རོ་བོར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་མོས།

དེ་བཞིན་དུ་ལྷན་ལས་འོད་ཟེར་དམར་པོའི་སྣེ་ལ་གསུང་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སྟོས་ནས་ས་སྟེང་གི་འགོ་བ་རྣམས་གསུང་འཁོར་གྱི་རོ་བོར་བྲས། སྤྱི་ལས་འོད་ཟེར་སྟོན་པོའི་སྣེ་ལ་ཐུགས་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སྟོས་ཏེ་ས་སྟེང་འགོ་བ་རྣམས་ཐུགས་འཁོར་གྱི་རོ་བོར་བྲས། འོད་ཟེར་གྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་བཀྲལ་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་བདེ་ཆེན་གྱི་རོ་བོར་འོད་དུ་མེར་གྱི་ཞུ་ནས་ཡི་གེ་གསུམ་ལ་རིམ་པར་ཐིམ་པས་སྣང་བ་དཀར་ལམ་བ་ཤར་བའི་མོས་བ་བྱེད། ཨོྲཱཿ ལ་ཐིམ་པས་མཆེད་བ་དམར་ལམ། ཨྷཱཱྱུྃ་ལ་ཐིམ་པས་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་བ། སྤྱི་ཡང་ཞབས་ཀྱ་ནས་རྒྱ་དའི་བར་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ཞིང་། རྒྱ་ད་ཡང་སྐྱའི་ཅེ་མོ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཆ་ཅམ་དུ་གནས་བ་ལ་སེམས་བཟུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་བཟུང་སྟེ་ལས་བསགས་ནས་སྐྱབ་བསྐྱལ་སྣ་ཆོགས་སྟོང་བས་བྱུང་པར་དུ་བྲས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་བདག་གིས་ཏེ་དུ་ཀའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྲས་ནས་དེ་རྣམས་འཁོར་བའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་འདོད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྟོང་རྟུགས་བྲག་བསྐྱེད་ལ། རྒྱུ་རྒྱའི་སྐྱབས་བརྫོང་ནས་རྒྱ་ད་ཅམ་གྱི་སྣང་བ་ཡང་བསྐྱས་ཏེ་རང་སེམས་སྟོན་སྟེས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིང་ཡུལ་དུ་བྲས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་རའོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཞག་ལ་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པ་དེས་གཞི་ལ་ཐ་མལ་གྱི་འཆི་བ་སྟོང་། ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་འབྲུབ་པའི་དགེ་ཅ་སྟོན་བྱེད་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འགྱུར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་རྒྱལ་པ་དང་བག་ཆགས་བྱུང་བར་ཅན་བཞག་སྟེ་སྐྱེ་
གཞི་སྦྱང་བྱེད་འོ་འཛོད་པར་བྱས་ནས་བསྟོམ། དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་ཞེས་པའི་
གཟུང་བ་ཡུལ་དང་། འཛིན་བ་ཡུལ་ཅན་ཏེ། བྱེ་མདོས་གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐད་དུ་
དོན་དུ་བྱུབ་པར་འདོད།

སེམས་ཅམ་པས་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཅིག་ཀྱང་བདེན་བྱུབ་ཏུ་འདོད། དེའང་
ཀུན་གཞིའམ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡུལ་རང་རང་སྤང་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་
ཡོད་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་སྟན་ཅིག་ཏུ་ཆོག་པས་བ་ན་ཇུས་སུ་བྱུབ་པས་ནང་
སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུབ་ཚུལ་དེ་ཡིན། དེས་ན་སེམས་ཅམ་པས་མེད་ཅེས་པའི་
བྱི་དོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་པའི་བྱི་དོན་ཡང་མི་འབྲ། སེམས་ཅམ་པས་བྱི་དོན་མེད་
ཅེས་པ་བྱེ་མདོས་འདོད་པ་ལྟར་དུ་ལ་ཆ་མེད་བསགས་པའི་བྱི་དོན་མེད་པ་ལ་ཐེར་
ཞིང་། ཐལ་འགྱུར་པས་དེ་དང་ནང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུབ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་
པར་འདོད། བྱི་དོན་འདོད་ཚུལ་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཆེ་རྒྱ་ཤེས་ཀྱི་ཉན་པའི་སྤང་བ་འཆར་
ཞིང་། སྤང་དང་རྒྱ་ཤེས་ཐད་དུ་སྤང་བ་བསྟོན་པར་མི་རྒྱལ་པ་ལ་བྱི་དོན་ཀྱི་ཐ་སྟོད་
བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་སྐྱ་ཐ་སོགས་ཀྱིས་སྤང་བཅས་དང་བྱི་དོན་ཀྱི་ཆོས་
ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ། ལྷ་ཅུ་ཏུ་སོགས་ཀྱིས་སྤང་མེད་དང་སྤང་མཐར་ཀྱི་
དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་བསྟན་པར་བསྐྱེད་རིམ་རྣམས་ལས་
གསུངས། བྲག་དཀར་དཀར་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་གཉིས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་
ནས་ངས་དེ་ཆོ་བཤད་མི་ཤེས་གསུངས།

༼སྟོང་ཇེ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར༽

སྟོང་སྟོང་ཇེ་གསུམ་ནི། བྱང་པར་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་ཇེ། མི་རྟག་པ་
དང་། བདེན་སྟོང་རྒྱ་མ་ལུ་བྱས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་
ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་ཇེ། བདེན་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པ་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་ཇེ་རྣམས་ལས། འདིར་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་མི་ཤེས་པས། ཞེས་དང་། གཟུང་འཛིན་བདེན་
པས་སྟོང་པའི་ཞེས་དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་བྱུང་པ་རྒྱལ་ཅན་མེད་ཀྱང་
བདེན་པར་བཟུང་ནས་འཁོར་བར་འབྱུངས་པའི་གཟུང་འཛིན་སྐྱུ་མ་ལུ་བྱའི་སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་པས་ན་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་ཇེ་དང་། སྟོང་ཉིད་དོན་སྟོང་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཇེ་མདོ་སྟགས་ཐུན་མོང་པའི་དོན་ཡིན་པས་སྟོང་དོན་གྱི་
སྟོང་ཇེ་ཞེས་བཤད། གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པས་སྟོང་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཞེས་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པས་ན་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་ཇེ་དང་། དུལ་ཅན་འོད་གསལ་
གྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དཔེའི་འོད་གསལ་སྤྲས་དོན་
དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་གི་སྟོང་ཇེ་ལོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་
འཁོར་བར་འབྱུངས་ཞེས་པས་སྟོང་ཇེ་བསྐྱེད་ཚུལ། ཆོས་ཉིད་མཛོན་སྤྲས་དུ་རྟོགས་
པར་བྱས་ཞེས་པས་དམིགས་མེད་དང་། དེའི་སྤང་ཆ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་
སེམས་ཅན་ཤར་བས་ཞེས་གསུང་བཤད་དང་དཔེ་གཉིས་ཀར་ཡོད་ཀྱང་གོ་དགཤ།

ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱང་ཐེ་ནི་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་ཆ་མ་དོར་བས་སྤྱང་
བཅས་དང་། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པས་དེའི་སྤྱང་ཆ་དོར་བས་སྤྱང་མེད་ཟེད།

སྤྱང་ཐེའི་སྤྱད་དོད་ཀ་རུ་ཏ་བདེ་འགོག་ལ་འཇུག་པས། སྤྱི་དོན་གྱི་སྤྱང་ཐེས་
སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་མནར་བས་ཡིད་གདུང་སྟེ་རང་གཅིག་ཤར་ནི་བདེར་
ཞེན་པ་འགོག །སྤྱས་མཐར་གྱི་སྤྱང་ཐེས་ཁམས་དབྱུ་མ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཕོ་བ་འགོག་
པས་དེ་ལྟར་བཤད། སྤྱང་ཐེའི་དམིགས་ནམ་གྱི་སྤྱང་གཟུང་འཛིན་བདེན་སྟོང་དང་།
བདེན་མེད་ལ་སེམས་པ་དེ་དང་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཚུལ་ཡིན། འདིར་འབྱུང་བཞི་
ཐེམ་པ་ཡན་དོད་ཐུམ་ཅམ་ལས་ཐད་ཀར་སྐྱོར་རྒྱ་མེད་ལ། སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་
མན་ཆད་སོ་སོར་སྐྱར་ནས་སྤྱད་རིམ་དང་སྤྱགས་ཏེ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་འོད་
གསལ་ཅུལ་འདོན་བྱས་པ་ཡིན། ཉེར་ཐོབ་ལ་བྲན་བཅས་བྲན་མེད་གཉིས་ཡོད་པས་རྒྱ་
ད་ལ་ཐེམ་པའི་བར་བྲན་བཅས་དང་། སྤྱ་ཅེ་མན་བྲན་མེད་ལ་སྐྱར་ཆོག་གས་སྤྱམ།
གསང་འདུས་ལ་སྐྱུ་ལུས་ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་ལྟ་དང་རགས་པ་ཉེར་ལྟ་ཐེམ་རིམ་སྐྱར་ཏེ་
རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་མཐར། གཙོ་བོ་ཡང་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པར་གྱུར་ཅེས་འོད་
གསལ་མདོར་བསྐྱས་ལས་མ་གསུངས་སོ། །རིམ་པ་དང་པོའི་སྐྱབས་འདིར་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་རོ་གཅིག་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པས་རྒྱད་སྟེན་པར་བྱས་པས་རིམ་གྱིས་སྟོང་
ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སེམས་དབེན་མཐར་སྤྱག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ།
སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ། དེ་ལས་དག་མ་དག་གི་སྐྱུ་
མའི་སྐྱར་ལྟར་ལུགས། སྤྱ་དེ་གཉིས་གྱིས་རགས་པའི་སྤུལ་སྤྱ་འཛིན་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་
པར་གསུངས་པ་སྐྱབས་འདིར་སྤྱ་གསུམ་ལམ་འཁྱེར་གྱི་གོ་བ་ཆགས་པ་ལ་ཕིན་ཏུ་

གལ་ཆེ་མོད་ཀྱང་མང་བས་འདིགས་ནས་རེ་ཞིག་མ་བྲིས་སོ། །

༼བར་དོ་འོངས་སྐྱའི་ལམ་འབྲེལ༽

༺ གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བར་དོ་འོངས་སྐྱའི་ནལ་
འབྲོར་ནི། གཉུག་སེམས་ཀྱིས་སྒྲན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་དང་། དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་གི་
ཉེར་ལེན་ལས་བར་དོའི་ལུས་འབྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་གཉུག་མའི་རྒྱུད་
སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་རྒྱ་དྲན་མཁར་བཞག་པ་ལ་ང་རྒྱལ་བྱ་བ་ཡིན་པས་རང་སེམས་
སྟོང་ཉིད་ལ་གཞོལ་བ་དེའི་རང་ནས་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སེམས་རྒྱ་དྲ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་སྤྱད་
བྲིས་པ་ལྟ་བུ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མཆོན་པས་སྤྱད་འབྲེལ། ༼སྐྱབ་གཞི་སོག་
འཛིན་མཆོན་པའི་ཁ་དོག་དཀར་པོ། གཞི་ལ་བར་དོ་བ་སྐྱེ་སྤྱིད་ལ་ཆགས་པ་དང་།
ལམ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱེ་ལུས་པའི་ཐུགས་སྦྱིང་རྗེས་བཅིངས་པ་མཆོན་པའི་དམར་
མདངས་ཆགས་པ། རྩམ་མཁར་གནས་པ་དེ་ཉིད་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་རོ་བོ་
འབྲས་དུས་ཀྱི་འོངས་སྐྱ་ལ་ནམ་པ་རྒྱ་དང་གསལ་བ་དེ་རའོ་སྤྱད་དུ་ང་རྒྱལ་བཞག་
སྟེ་བསྟོམ་པས་སྐྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འབྱུར་ཀྱི་བར་དོ་སྦྱོང་།
ལམ་རྩོགས་རིམ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དག་མ་དག་གི་སྐྱེ་ལུས་འབྲུབ་པའི་སྦྱིན་བྱེད་བྱེད་
པར་ཅན་དུ་འབྱུང་། འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་འོངས་སྐྱ་འབྲུབ་པའི་རུས་པ་དང་
བག་ཆགས་བྱེད་པར་ཅན་བཞག་བྱུང་སྟུང་དུ་སྐྱུང་གཞི་སྦྱོར་བྱེད་རོ་འབྲོད་པར་
བྱས་ནས་བསྟོམ་དགོས་ཉེ་སྐྱུང་གཞི་སྦྱོར་བྱེད་རོ་མ་འབྲོད་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་གོ་མི་
ཆོད་པས་འདི་གལ་ཆེ། གསང་འདིགས་སོགས་པ་རྒྱུད་ལ་འོངས་སྐྱའི་ལམ་འབྲེལ་
རྒྱས། བདེ་མཆོག་སོགས་ལ་བསྐྱས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བ་སྐྱེ་ལུས་ཅལ་དུ་འདོན་མི་

འདོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཞིང་། བདེ་གསང་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་པན་ཚུན་ཤུར་སྤྲོད་ནས་
དབྱེད་ན་རྗེ་གསལ་དང་། གོ་བ་སྦྱེ་བ་ལ་པན་ཆེ་གསུངས། །

༼གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གདན་བསྐྱེད་པ༽

༺ གཉིས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གདན་བསྐྱེད་པ་ནི། འཛམ་གླིང་དུ་སྦྱེ་བ་
ལེན་པ་ལ་སྡོན་དུ་འཛམ་གླིང་གྲུབ་དགོས་པ་ལྟར་རང་སེམས་རྒྱ་དར་གནས་བཞིན་
བའི་རང་ནས་སྒྲིའི་ཟུར་གཅིག་གིས་འབྱུང་བཞི་རི་རབ་སོགས་གསལ་འདེབས་
དགོས་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གོ་སར་ཡོ་སྡོན་པོ་ལས་རྒྱུང་དཀྱིལ་སྡོན་པོ་གཞུ་
དབྱེབས་མཆོག་མ་གཉིས་སུ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཆོན་པ། ནང་མཆོད་དང་མི་འབྲ་
བར་བཅད་ཁ་པར་བསྟན་པ། དེའི་སྟེང་རྩི་ལས་མེ་དཀྱིལ་གྲུ་གསུམ་ཟུར་གཅིག་པར་
བསྟན་བའི་གྲུ་གསུམ་དུ་རྩི་གྱིས་མཆོན་པ། དུས་འཁོར་ལས་མེ་དཀྱིལ་ཟུར་དུ་
གསུངས་ཀྱང་འཛོད་སོགས་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཚོད་ལན་དུ་འབྱུང་བ་གཞན་གྱི་
ཆོགས་པར་མེ་རྩས་ཡོད་པས་སྡོན་མེད་པར་གསུངས། དེའི་སྟེང་རྩི་དཀྱིལ་དཀར་
པོ་རྒྱམ་པོ་དབུས་སུ་བུམ་བ་རྩུས་གང་བ་རྩུར་བུབ་པས་“མཆོན་”པ། དེའི་སྟེང་ལོ་
ལས་ས་དཀྱིལ་གྲུ་བཞི་གྲུ་བཞིར་རྩོམ་ཅི་གསུམ་པས་མཆོན་པའི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་
རྩི་དཀྱིལ་གྱི་རྒྱ་གསལ་བཞི་“ཕྱིར་”ལྟགས་པ། དེའི་སྟེང་དུ་རི་རབ་གྱི་ས་བོན་བྲག་
དཀར་དཀར་བརྩུ་རིན་པོ་ཆེས་ལྗང་གྲུ་གསུངས་ཀྱང་། དཔོན་སློབ་བྱམས་པའི་ཁྱིད་
ཡིག་སོགས་སུ་སེར་པོ་དང་། གཞན་དུ་སྡོན་པོར་བཤད་པའང་ཡོད། རི་རབ་གྱི་

༥༩ མཆོན

༦༠ ཕྱིར

ཕྱོགས་མཆམས་བརྒྱད་དུ་རྩ་རྒྱུད་ལྟ་བུའི་རིེ་འབྱར་ཟར་ཟོར་ཡོད་པའི་ལྷོག་བརྒྱད་
 དེ། རྒྱུད་ལས་དོན་རྒྱུན་^{༡༦}་པོ་^༡་རིེ་རབ་ཀྱི་ཟོ་མ་ཞེས་པ་དང་། ལྷ་མོའི་གཏོར་ཆོག་
 ལས། རིེ་རབ་ཟོ་མ་ཞེས་པའང་འདི་དང་གཅིག་ཅེས་གྲུང་ཟང་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 ཀྱིས་གསུངས། དེའི་སྟེང་པི་སེར་པོ་ལས་རིེ་རབ་ཀྱི་སྟེང་ཁེབས་པའི་སྣ་^{༡༧}་ཆོགས་
^{༡༨}་བརྒྱ་ཆེ་བ། དེའི་ལྟེ་བར་རྩྱུ་ལས་སྣ་ཆོགས་དོན་རྩ་^༡་ཅེ་བརྒྱའི་ལྟེ་བ་དང་མཉམ་
 བ། ལྟེ་བ་བྱ་བའི་བྲེ་ལེ་བ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་སྣ་ཆོགས་བརྒྱ་ཆུང་བ་ལྟེ་བ་དང་ཆད་མཉམ་
 བ། སྣ་ཆོགས་བརྒྱ་རིེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་བསོད་གྲགས་དོན་རྩ་འཆང་ནས་ཞི་ཁྲོ་སྒྲགས་སྒྲུབ་
 ཀྱི་སྐབས། བདེ་མཆོག་ལྟར་ཕྱོགས་བཞིའི་འདབ་མ་དཔར། མེ་རྒྱང་གཉིས་སེར།
 བདེན་གྲལ་ལྗང་། དབང་ལྷན་ནག། ལྟེ་བ་ལྗང་། གེ་སར་སེར་བ་ལྟེ་སྟོན་རྒྱའི་སྣ་
 ཆོགས་བརྒྱ་ལ་པལ་ཆེར་འདི་འབྲ་ཤས་ཆེ་གསུངས།

༼ དང་པོ་ནལ་འབྱོར་བཤད་པ། ༽

༺ གསུམ་པ་ནལ་འབྱོར་བའི་སྟོན་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནལ་འབྱོར་ནི།
 བརྒྱ་ཆུང་དུའི་དབྱས་སུ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་སོ་གཉིས་
 ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷ་ལི་དཀར་པོ་བཅུ་བྱུག་གྲེན་འགྲེང་སྒྲག་གཅིག་གཤམས་སྟོར་དང་། སྒྲག་
 གཅིག་གཤམས་སྟོར་ཉེ་གཉིས་ཀ་རིམ་པ་གཅིག་བྱས་ནས་བཀོད། དེའི་ཕྱིར་སངས་
 རྒྱས་དེའི་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་ངོ་བོ་ཀྱ་ལི་དཔར་པོ་བཞི་བཅུ་གྲེན་འགྲེང་སྒྲག་
 གཅིག་གཤམས་སྟོར་དང་སྒྲག་གཅིག་གཤམས་སྟོར་དུ་རིམ་པ་གཅིག་བྱས་ནས་བཀོད་

༡༦ བྲེ
 ༡༧ ཆོགས་
 ༡༨ ར

བས་ནང་དུ་དབངས་རིམ་པ་གཅིག་དང་། དེའི་ཕྱིར་གསལ་བྱེད་རིམ་པ་གཅིག་གོ།
དེ་ཡང་ཨ་ཁོང་གཅིག་ཕྱིད་དུ་བགོས་ཏེ་སྒར་ཡང་ཁ་སྐད་པ་ལྟར་ཤར་གྱི་
ཆངས་ཐིག་ནས་འགོ་མཉམ་དུ་ཚུགས་ཏེ་ཕྱིད་གཡས་“སྒྲོར”^{“༥”}དང་། ཕྱིད་གཡོན་
སྒྲོར་བྱས་ནས་གཉིས་ཀའི་མཐུག་སྐད་པས་ལུགས། ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་སོར་ཅེ་རྒྱུ་
མོར་བསྐྱོལ་བ་ལྟར་བར་སྒྲོང་བཞག་པའི་གཡས་སྒྲོར་སྤང་གཅིག །སྒར་ཡང་བར་
སྒྲོང་རྣམས་སུ་གཡོན་སྒྲོར་ཆར་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཀ་སྐྱགས་ནས་སྤེལ་མར་འགོད་པ་
ཟེའི་ལུགས་ཡིན། དབངས་གསལ་བྱེད་གཉིས་ཀ་འགོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན། སྤང་
གཅིག་ཏུ་འགོད་པ་ལུགས་གཉིས་ཀ་འབྲ། རྒྱ་མས་བྱག་གིས་སྟོན་པ་གནང་
གསུངས། དབངས་གསལ་བྱེད་གཉིས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་
མཆོན་པའི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཅན་ལ་སྤར་ལྟར་
དབངས་གསལ་རྣམས་གཟུགས་བརྟན་ཤར་པ་ལྟར་སྤང་བ། བརྒྱའི་ཉེ་བ་དང་རྒྱ་
ཁྱོན་མཉམ་བ། ལྷ་ལི་དང་རྒྱ་བའི་ཁ་དོག་དཀར་བའི་ཆ་ནི་མེ་ཁོང་ཡེ་ཤེས་ལས་
བྱང་རྒྱབ་པ། ལྷ་ལི་དང་རྒྱ་བའི་ཁ་དོག་དམར་བའི་ཆ་ནི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལས་
བྱང་རྒྱབ་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག །འདི་ལ་རྒྱ་དའི་ང་རྒྱལ་ཅུང་ཟད་
འཛིན་དགོས་པ་འབྲ། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ནི་རྣམ་འབྱོར་ཏེ། ལྷ་ལི་ལྷ་ལི་གཉིས་རྒྱ་བ་
གཅིག་གི་ངོ་བོར་སྒྱུར་བའམ། རྒྱ་བ་གཅིག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྒྱུར་
བས་སོ། །

༼རྩིས་ཀྱི་ནུལ་འབྱོར་བ་འད་པ།༽

༥ གཉིས་པ་རྩིས་སུ་ནུལ་འབྱོར་ནི། རང་རྒྱ་དར་གནས་པ་དེས་མར་བལྟས་
པས་རྒྱ་བ་དཀར་དམར་མཐོང་བ་ན་བདག་གི་སངས་རྒྱས་ཡབ་ཡུམ་བྱང་སེམས་
དཀར་དམར་གྱི་དབྱས་སུ་སྦྱེ་བ་རྒྱངས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱའོ་སྟོན་པའི་འཕེན་
པ་དང་ལྡན་པས་རྒྱ་བའི་དབྱས་སུ་རྒྱ་ད་ཞུགས་པ་ན་བར་དོ་བ་མངལ་དུ་ཞུགས་ནས་
མེར་མེར་པོ་སོགས་ལུས་རིམ་གྱིས་རྩོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རྒྱ་ད་ལས་ཐིག་
ལ། དེ་ལས་རྒྱ་ཆེས། ཉའི་མགོ་པོ་སོགས་རིམ་བར་གྲུབ་སྟེ་དཀར་ལ་དམར་མཐོང་
ཅན་གྱི་རྩྭ་ཡིག་རྒྱ་རྩོ་རྩོ་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་འབྲས་བྱ་རྩོ་རྩོ་འཛིན་པ་བསྐྱེད་པའི་
རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ནི་སོར་རྩོགས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་
པ་སྟེ་དེ་ལ་ར་རྒྱལ་བཞག །

རྩྭ་ལས་མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་མཆོན་པའི་ཁ་དོག་སྣ་ལྟེ་འོད་ཟེར་
འཕྲོས་པའི་སེར་པོ་ལས་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ། སྟོན་པོ་ལས་སྤྱགས་འཁོར། དམར་པོ་
ལས་གསུང་འཁོར། དཀར་པོ་ལས་སྦྱ་འཁོར། ལྗང་གྲུ་ལས་དམ་ཆིག་འཁོར་ལོ་སྟེ་
འཁོར་ལོ་ལྟེ་རྩོ་ཆོགས་ནམས་སྦྱོས། འགྲོ་བ་ནམས་འཁོར་ལོ་ལྟེ་རྩོ་ཆོགས་ཀྱི་གོ་
འཕང་ལ་བཀོད་པ་ནི་གསར་དུ་གྲུབ་པའི་དཔལ་པོ་དང་ནུལ་འབྱོར་མ་དང་། ད་ཡན་
ཆད་སྟོན་ཐོག་མེད་ནས་གྲུབ་པའི་དཔལ་པོ་དང་ནུལ་འབྱོར་མ་སོགས་སྟུན་བྲངས་ཏེ་
དེ་ནམས་སྟོན་པར་ཞུགས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རོ་པོར་ཞུ་སྟེ་རྩྭ་གི་རྒྱ་དར་ཐིག་། རྩྭ་
ཡིག་ལྡན་སྦྱེས་ཀྱི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ནི་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་
ཆུབ་པ་སྟེ་དེ་ལ་ར་རྒྱལ་བཞག ། རྒྱ་བ་དཀར་དམར་དང་འདྲིའི་རྩྭ་ཡིག་དཀར་དམར་

གྲིས་ལྟན་སྒྲིས་མཆོན་པར་འབྲ་བས་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ནི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་འབྱོར་རོ། །

རྒྱུ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྐད་ཅིག་མའི་སྤྲལས་གསུམ་བཅོད། ཉེན་བཅེན་
བ་རྒྱལ་ས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་གསལ་བཏབ་སྟེ་ང་རྒྱལ་འཛོག་པའི་སྤྲལས་ཡིན་
བས་སྐད་ཅིག་མའི་སྤྲལས་ཞེས་བཤད། སྤྲལས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཨོ་ཨྵེ་རྒྱུ་གིས་
འབྱུང་འབྱུར་གྱི་སྒྲིག་སྤྲལ་སྤྲལས་ཡིད་ལ་བྲན་བ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་
བཤད་སྐབས་ལྷོ་ར་སོགས་གྲིས་ཕྱོགས་བཅུ་དྲུག་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དང་
ཡུལ་ཉེ་བཞིའི་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྒྲིག་སྤྲལ་སྤྲལས་བདེ་བ་ཆེན་
པོར་སྟོམ་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ངོ་ཞེས་གཟུགས་སྒྲིལ་ང་རྒྱལ་འཛོག། །

བཟོ་བྱ་རྒྱ་སོགས་གྲིས་རང་སེམས་ལྟན་སྒྲིས་གྲིས་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་
པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ངེས་དོན་གྱི་ཉེ་རུ་ཀ་དོ་རྗེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་
བདག་ཉིད་དེ་ངོ། །ཞེས་ཆོས་སྒྲིལ་ང་རྒྱལ་འཛོག་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་སྐབས་
འདིར་ཉེན་བཅེན་བ་དྲུག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲལས་ཡིན་གྱི། ཉེན་བཅེན་བ་བྲུབ་
ཟིན་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོག་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

། བེན་ཏུ་རྒྱལ་འབྱོར་བཤད་པ། །

༥ གསུམ་བ་བེན་ཏུ་རྒྱལ་འབྱོར་ལ་བྲུག་ལས།

། ཉེན་བཅེན་བ་བསྐྱེད་ཚུལ། །

ཉེན་བཅེན་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་མདོར་བསྟན་བ་ནི། ཟླ་བ་དབྱངས་གསལ་རྒྱུ་དང་
བཅས་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ཉེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུར་ཁྲོད་དོ་རུ་མེ་རི། བཅུན་

བ་ལྟ་རེ་གཉིས་དང་བཅས་བ་སྐད་ཅིག་གིས་རྫོགས་པར་གྲུབ་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་
ཤེས་ལས་བྱང་ཚུབ་བ་སྟེ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག། ཡེ་ཤེས་ལུ་སོ་སོའི་དཔེགས་རྣམ་
ཤར་ནས་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོག་པ་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་དེ་ལས་བྱང་ཚུབ་པའི་ཚུལ་ཡིན།
དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་རྫོགས་པའི་བྱེད་ལས་
ཀྱི་ཆ་ནས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། སྤིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྫོགས་
པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ཀྱན་བྱང་གི་ཆོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྫོགས་
པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་སོར་རྫོགས་ཡེ་ཤེས། འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་
མངའ་བརྟེས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས། ཆོས་དབྱིངས་ལ་སྦྲར་མི་
ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་
ཤེས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་གཅིག་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ལྗོག་ཆ་ནས་ལྡར་བྱེ་བ་ཡིན།

བར་དོ་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་ཡིན་པས་གསང་འདུས་ལ་བར་དོ་ལོངས་སྐྱའི་
ལམ་འཁྱེར་དང་པོའི་མགོན་པོ་དང་། འདིར་སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱའི་ལམ་འཁྱེར་དང་།
འཇིགས་བྱེད་ལ་ལམ་འཁྱེར་བྱི་མ་གཉིས་བསྟོམས་བ་ལ་མངོན་བྱང་ལུ་བསྐྱེད་
འབྱུང་བར་གྲུབ་ཆེན་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་གི་གནད་དང་དགོས་པ་མང་།
བདེ་མཆོག་ནག་པོ་པའི་ལུགས་སོགས་མངོན་བརྫོད་ལྟར་རྟེན་བརྟེན་པ་རིམ་ཆར་
དང་། ལུ་ཨི་པའི་སྐབས་འདིར་སྟོན་འབྱུང་ལྟར་ཅིག་ཅར་བསྐྱེད་པར་མཛད། དེས་ན་
གོང་གི་བློ་ཉེ་རུ་ཀ། །ཞེས་བ་ནས། འདིའི་བར་ལ་སྐྱུ་གསུམ་ལམ་འཁྱེར་མངོར་
བསྐྱུས་ཆང་བ་མན་ངག་ཡིན་པས་བསྐྱེད་རིམ་བྱང་པོ་ཡོད་ན་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་
ཤེས་ཏེ། ཞེས་པའི་འཕྲོར་མཁའ་གསང་བྱིན་རྒྱལ་མན་ཆད་སྐྱར་ཀྱང་ཆོག་སྟེ།

དམིགས་པས་ཐོན་ཆོ་ག་ནག་འགོས་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཀུན་མཁྱེན་འངས་དབངས་
 བཞད་པས་སྤྱན་དམིགས་ཅན་གྱིས་རྗེས་གནང་སྒྲུབ་པ་དང་། ལྟོབས་ལྡན་སྤྲུགས་
 རམས་པས་གཏམ་སྒྲུབ་པའི་ཞར་ལ་ཐེང་བསྐྱོར་འདྲེན་བྱེད་ཅིང་མཆོད་བསྟོད་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་ཡིན། འདིར་གཞི་ལ་སྟོན་བཅུད་རིམ་པར་འབྲུབ་པས་
 ཅུང་མི་འགྲིག་ཅིང་། ལམ་འབྲས་ལ་ཅིག་ཅར་གྲུབ་པ་དང་ནམས་པ་མཐུན་ཞིང་། དེ་
 ལྷན་དུ་འབྲུབ་པའི་དགོ་ཅ་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་སྒྲུབ་པ་པོ་རང་ལ་མ་འོངས་
 པ་ན་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་བ་སྦྱོང་། ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་དག་མ་
 དག་གི་སྐྱེ་མའི་སྐྱས་རགས་པའི་སྐྱལ་སྐྱེ་འཛིན་པའི་དགོ་ཅ་སྒྲིན་བྱེད་ཁྲད་པར་ཅན་
 དུ་འགྱུར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་བྱེ་བ་ཐེང་འབྲུམ་འབྲེད་པའི་
 ལྟོན་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོན་སྒྲུབ་པའི་བག་ཆགས་ཁྲད་པར་ཅན་བཞག་བྱུང་སྐྱམ་དུ་སྦྱར་
 གཞི་སྦྱོང་བྱེད་རོ་འཕྲོད་པར་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུས་བཤད་ལ་གཉིས་ལས་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་སྤར་གྲུབ་ཐེན་
 གསལ་གདབ་པ་ནི། དེ་ཡང་ཐེག་ལ་མཆོན་ན། ཐོག་མར་དབྱས་བཅའ་ནས་ཤར་
 ཅུབ་དུ་ཐེག་གཅིག་བཏབ་པ་དེ་ཆངས་ཐེག་ཡིན་ལ། སྤར་ཡང་ལྟོ་བྱང་དུ་གཅིག་
 བཏབ་པ་དེའི་གྲོགས་ཡིན་པས་ཆངས་ཐེག་གཉིས་པ་ཐེར། ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ནི་
 འཛིག་རྟེན་ཆགས་པའི་ཐོག་མར་སྐྱེས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལྟར་
 འདི་ཐེག་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་འཛིན་ཡིན་པས་ཆངས་ཐེག་ཅས་བཤད། དེ་
 ནས་ཟུར་ཐེག་བཞི་དང་། ཅ་ཐེག་བཞི་བཏབ་པས་ཅ་ཐེག་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་པའི་
 ཆ་གཅིག་ནི་ཆ་ཆེན་ནམ་སྟོ་ཆད་དང་། དེ་ཆ་བཞིར་བྱས་པའི་གཅིག་ནི་ཆ་ཆུང་ངམ་

ཆ་སྒན་ཡིན། གཞལ་ཡས་ཁང་གྲུ་བཞི་སྟོ་བཞི་པའི་ཅིག་པ་ལ་སྟེང་ནས་མར་དཀར་
པོ་ཤར་གཅིག །དམར་པོ་ཤར་གཅིག་སོགས་སྒྲགས་པ་ལུགས་གཅིག །བྲང་པར་
ལྷ་བྱ་རེ་རེ་དཀར་དམར་བྲས་ཏེ་སྟེང་ལོག་ཏུ་བཅེགས་པ་ལུགས་གཅིག་སྟེ་པོད་སྟེ་
མ་ལགས་དེ་ལྷར་བཤད་ཀྱང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དར་གྱི་ཡོལ་བ་ལྷ་སྒྲགས་
ལྷར་བྱི་ནས་དཀར་མེར་དམར་ལྷང་སྟོ་བ། ཤེལ་ལྷར་པན་ཚུན་མི་སྦྲིབ་བ། ཁང་པ་
དཀར་པོ་བྱེད་པའང་འདི་དང་ཆ་འབྲེལ་ཞིང་། རྒྱལ་དབང་གི་གཟིམས་ཁང་དམར་པོ་
དབང་གི་ཉེན་འབྲེལ་དང་། མགོན་ཁང་དམར་པོ་མེ་རིའི་མཆོན་བྱེད། རྣམ་སྤྲས་ཁང་
མེར་པོ་བྱེད་པ་ལྷ་བྱ་ལས་ས་ཁྲ་གཞན་ལུགས་ཡིན་པས་མི་རུང་།

ཅིག་པའི་ཁར་ཤིང་ལེབ་ལྷར་ངོས་མཉམ་པའི་པ་གྲུ་གཞི་བརྒྱ་རྩ་ག་ལ་བེ་
རྒྱུ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུ་པོ་གྲུ་བཞི་སོགས་སྤྲ་བཏབ་པ་ལྷར་སྤྲས་བ། དེའི་ཁར་
བྱི་ནང་དུ་ཀ་བ་ཉིས་བསྒྲིགས་ཀྱི་སྟེང་གསེར་སྒྲམ་ལེབ་མོ་རེ་བཏར་བ་ཉིས་བཅེགས་
དང་བཞི་བཅེགས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད། གསེར་སྒྲམ་ཀྱི་སྟེང་གི་ལྷམ་སྟེར་ཚུ་སྤྲིན་
ཀྱི་ཁ་ནས་ཐོན་པའི་ལུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་དང་། རྟོ་ཤེལ་བྱེད་པ་འབྲུང་བས་སྐྱར་གས་
ཀྱི་བར་གསེང་གི་ཏར་སྟོང་རྣམས་སྦྲིབ་བ། དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ནང་གི་རྒྱ་བྱེད་ལ་ཆ་
སྒན་བཅུ་དྲུག་དང་། ཅིག་པའི་ཅ་བ་ནས་གསེར་སྒྲམ་གོང་མའི་བར་ལ་ཆ་སྒན་བཅུ་
དྲུག་ཡོད་པ་འབྲུང་བས་རྒྱ་བྱེད་དཔངས་མཉམ་ཟེར། གསེར་སྒྲམ་ཀྱི་ཁར་སྤྲར་ཡང་
ལྷམ་བཀའ་བས་བྱའི་མཁུག་སྟོ་ལྷར་འོང་བས་བྱ་འདབ་ཅེས་བཏགས་སམ་སྟུམ།

གང་ལྷར་འདོད་སྒྲམ་ལས་བྱིར་ཚུ་འབབ་པའི་ཆོད་དུ་སྦྱི་སྒྲགས་མཆུ་མེད་
མགོ་མཁུག་བསྐྱར་བ་ལྷ་བྱའི་ཤར་བྱ་དུ་མ་བྱ་འདབ་ལ་བཅུག་བ། དེའི་ཁར་རྒྱལ་

པོའི་མོ་བྱང་ལ་ཕག་རྩ་ཡི་བནས་མདའ་འཕེན་པའི་སྐབས་དང་ཆ་འདྲ་བར་པད་འདབ་
བྱེད་པའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་མདའ་ཡལ། དེའི་སྤྱིང་གི་ཟུར་བཞིར་སྤེལ་ཁ་ནང་བསྟན་
གྱིས་བཟུང་བའི་གདུགས་བཞི། རྩོགས་བཞིར་གསེར་བྱམ་ནས་ཐོན་པའི་སྲོག་
ཆགས་གྱི་མཆན་མ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་མཆན་དང་། མེད་པའི་བ་དན་བརྒྱད་སྟེལ་མར་
བཅུགས་པ། སྲོག་ཆགས་མེད་ཀྱང་ལག་བརྒྱད་པ་ནི་ལྷུང་དང་མེད་པའི་བྱ་
ཡིན་པས་ལུས་བྱིངས་མེད་ལ་གཤོག་བ་གཉིས་དང་། ལུས་མོ་གཉིས་གྱི་སྤྱིང་བྱའི་
སྤྱིང་མོ་ཅན་ནམ་མཁར་འཕྱར་བའི་གདུག་ཅན་ཞིག་དང་། ཉ་སྤྱི་རྒྱས་པ་ནི་ཉ་སྤྱི་
ཕྱང་པའི་བྱ་ལུས་ཉ་ལྟ་བུ་ལ་སྤམ་གྱི་སྤྱི་ཡོད་བ་དགོན་ལུང་གི་མགོན་ཁང་ཞིག་ན་
གཅིག་ཡོད། ལྷ་སྤྱི་མ་ཀ་ར་ནི་དྲུང་དང་ལྷ་སྤྱི་ཕྱང་པའི་བྱ་ལུས་དྲུང་ལྟར་མཐེག་
པ་དང་། སྤྱིར་གྱི་ལྷ་སྤྱི་འབྲུག་སྤྱི་ཕྱང་པའི་བྱ་མཐེག་མ་བ་འ་རིས་སྤྱི་ཡོད། དང་
བ་སྤྱི་བ་བ་ནི་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལ་བ་བ་ཞིག་གས་བརྟགས་གསུངས། ལུས་ནི་རང་རེའི་
རྒྱན་ལ་བྱའདྲུང་སྤྱི་བྱ་ནི་ཤིང་ལེབ་ལྟ་བུ། གོང་མཆུ་ནི་འཕན་པོའི་རྒྱན་གྱི་བྱ་
ལུའོ།

ཅིག་པའི་མཐར་འགྲམ་སྟེགས་གྱི་ནམ་པའི་སྤྱི་བྱ་ལ་རིག་མ་བཅུ་བྱག་
སྲོགས་འདོད་ཡོན་གྱི་མཆོད་པ་སྟེགས་པའི་ལྷ་མོ་ནམས་འཁོད་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་བ་
ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པའི་གནས་ཡིན་པས་འདོད་སྤྱི་དང་གཟུང་སྤྱི་མེར།

ཅ་ཐིག་གི་དབྱས་ནས་བརྒྱད་ཆ་སྟོ། འབྱེད་སྤྱི་ནང་གི་ཁྲོ་མོས་བྱེད་པ། དེ་
ནས་བྱིར་ཆ་ཕན་བཞི་སོང་བ་སྟོ་ལྷུད། དེ་ནས་ལོགས་སྤྱི་བཞི་སོང་བ་སྟོ་འགམ། དེ་
ནས་བྱིར་བཞི་སོང་བ་སྟོ་ལོགས་དང་། སྟོ་བཞིའི་ཐད་ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྟེག་པའི་

སྒྲུལ་བྱ་བཅུ་གཅིག་དང་ལྔ་པའི་རྟ་བབས་བཞི། སྟོང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། རི་
དྲགས་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ལ་མིག་མི་འཇུ་མ་བར་ལྟ་བ་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་བཟ་
ཡིན། རྟ་བབས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ་བྱམ་པ་ནས་ཐོན་པའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལ་
དབུས་སུ་འཁོར་ལོ་སོགས་རྒྱལ་མིད་སྒྲ་བདུན་རེ་རེ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ལ་གཞན་
དུག་གིས་བསྐྱོར་བ། བར་བར་དུ་བྱུབ་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཆེ་ལྷ་
རྣམས་ཀྱིས་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་མེ་ཉྱ་ག་འཛོར་བའི་མཆོན་བྱེད་ལྷ་མེ་ཉྱ་ག་གི་ཕྱིང་བ་
ཐོགས་པས་མཛེས་པ། སྐབས་འདིར་བསྐྱེད་འཁོར་འབྱིང་པོ་གསལ་འདེབས་འདོད་
ནའང་བཏབ་མཆོག །

དེའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་སྒྲ་ལྷ་པའི་མེ་གཡོན་སྐྱོར་དུ་འབྱིལ་ཞིང་འབར་བ། དེའི་
ཕྱིར་གཏུམ་དག་སོགས་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད། དེའང་རོ་མགོ་མེད་ཀྱི་འཆག་པ། འགགས་
ཉེ་ཤིང་ལ་དབྱངས་བསམ་ལངས་པ། ས་ལ་འབྱེལ་བས་ཉལ་བ། གསལ་ཤིང་ལ་
བསྐྱོན་བསམ་འདུག་པ་སྟེ་རོས་སྐྱོད་ལམ་རྣམ་བཞི་སོགས་བྱེད་བསམ་དུར་ཁྲོད་དང་།
གཞན་ཡང་མདུད་གིས་སྤྱག་པའི་རོ་དང་། རོའི་བྱེད་མེས་ཆོག་པ་དང་། མགོ་ཐོད་
དང་། འྱིན་པའི་རུས་པ་དང་། མཆེ་བ་གཅིགས་པའི་མགོ་འཕ། ཅིབས་མའི་རུས་
འགོ་དང་། འཛོར་བ་དང་མ་འཛོར་བའི་ཀོང་རུས་དང་། རྣམ་བར་བམ་པ་དང་། རུལ་
པ་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་བདག་མེད་གཉིས་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། མི་སྤྱུག་པ་དང་། མི་
གཙང་བ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་སོགས་བསྐྱོམ་དགོས་པ་མཆོན་ཞིང་། ཤིང་ལ་
སོགས་པ་བརྒྱད་ཆོན་བརྒྱད་དཔ། འདིར་དུར་ཁྲོད་ཆོག་ཟེན་ལ་རྒྱས་པས། ཤིང་།
ཕྱོགས་སྐྱོང་། ཞིང་སྐྱོང་། ལྷ། ལྷ། སྤྱི། རི། མཆོད་རྟེན། བྱུང་ཆེན། མེ། རྒྱ་གཞུང་།

འགའ་ཞིག་ལྟར་ན་སྤྲོ་མེན་བཅས་བརྒྱད་ཆེན་བཅུ་གཅིག་ནི་དུར་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་
ཏེ། ཤིང་བརྒྱད་ཀྱིས་རྩ་དབྱ་ལ། དེའི་རྩ་བའི་ཕྱོགས་སྐྱོད་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐུར་སེལ། ཅེ་
མོའི་ཞིང་སྐྱོད་བརྒྱད་ཀྱིས་སྲོག་འཛིན་མཆོན།

དུར་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱོད་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ། སྤྱན་འཕྲེན་པ་དཀར་
ཕྱོགས་པ། ཐུར་གདབ་བྱེད་ཡུལ་ནག་ཕྱོགས་པ་གཙོ་ཆེ་བས་བརྒྱ་བྱིན་སོགས་རེ་
རེ་ལ་འདར་རིགས་མང་ཞིང་། ཆོ་ག་སོ་སོར་ཞལ་བྱག་སོགས་འབྲེམ་མི་འབྲེམ་ཅི་རིགས་
ཡོད། ཞིང་སྐྱོད་རྣམས་ཕྱོགས་སྐྱོད་གི་སྤྱུལ་པར་གོ་ཆེད་ཕྱོགས་སྐྱོད་དེ་དང་དེའི་
བཞོན་པའི་གདོང་ཅན། ཤིང་ལས་ལུས་བྱེད་ཐོན་པ། གཡས་གཏོར་མ་དང་། གཡོན་
ཐོད་པ་ཐོགས་པ། ལུ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྤྱིང་རྩེ་དང་བྱང་སེམས། དེ་ལ་གནས་པའི་སྤྱི་
བརྒྱད་ཀྱིས་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་པར་བྱིན་དང་བསྐྱུ་བཞིས་འགྲོ་བའི་རེ་བ་སྐྱོར་བ། སྤྱིའི་
སྤྱིང་གི་ནམ་མཁའི་སྤྱིན་བརྒྱད་ཀྱིས་ཀྲུ་ལྷ་བྱའི་བྱང་སེམས། དེའང་སྤྱི་དང་རོ་པོ་
གཅིག་པས་སྤྱུལ་མགོ་ཅན་དགོས་ཞེས་དཔོན་སློབ་བྱམས་པས་གསུངས་པར་བྲག་
དཀར་དཀའ་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།

སྤྱིའི་གདེང་ཀ་སོགས་ཀྱི་མཆོན་མ་ལུ་ལྷུལ་སོགས་གོ་སྤྱོད་ལ། ཐེག་ལེ་ནི་བཀ་
ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་མཆོན་པའི་ཐེག་ལེ་བརྒྱད་དང་། རི་མོ་གསུམ་པ་ནི་དུང་ལ་བྱེད།
རི་བརྒྱད་ཀྱིས་ཞི་ལྷག་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བདེན་འཛིན་སོགས་
གཉིས་སྒྲུང་གིས་མི་གཡོ་བ། ཉམས་སྲུ་སྒྲངས་པའི་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག །བྱབ་
ཆེན་ཀྱིས་མཆོག་སྤྱུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མཆོན་ཞིང་། མདོར་ན་ཐམས་ཅད་གཙོ་
མོའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་རེས་དེ་དང་དེར་ཤར་བཤོ། །

གཞན་ཡང་མེས་གཏུམ་མོ་དང་། ཁྱ་སོགས་ཤུ་ཐ་བའི་བྱ་རིགས་ཐམས་ཅད་
དང་། འོལ་བ་ནི་ཨོས་སེ་མིའི་མིང་། ཅེ་སྤྱང་ལ་དང་སྤྱང་ཀེར་བཤད་བ་གཉིས་ཡོད།
གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་དང་། རིག་པ་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་དང་། རིག་འཛིན་གྱི་
དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ། དམ་ཆིག་སྤྱོད་པ་ནི་ཁ་ལྷོ་ཅང་ཉེ་ཏུ་ཐོད་པ་ཆངས་སྤྱད་ཐོགས་
ནས་སྤྱིན་སྲེག་དང་དཀའ་ཐུབ་ལ་མཚོན་པ་སོགས་ཤང་སྤོང་གི་དམ་ཆིག་ལ་གནས་
པ། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་རྣལ་འབྱོར་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བལྟ་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཞིལ་བའི་དོན་ཡིན་
ཞེས་སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་ལ། ཡོངས་གྲགས་གཙོ་བོ་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་བལྟ་བ་སྟེ་ཉེ་རུ་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་བ་དང་། རས་བྲིས་འགའ་ཞིག་
ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་ལྟ་བ་བྲིས་འདུག་པའང་དཀྱིལ་འཁོར་ཤེལ་ལྟར་མི་
སྤྱིབ་པའི་མཚོན་བྱེད་དུ་འང་འཇུག་རམ་དཔྱད། དུར་ཁྱོད་བརྒྱད་ཆོན་རྣམས་ཕྱོགས་
གཡོན་སྒྲོར་དང་། མཚམས་གཡས་སྒྲོར་དུ་འགོད།

གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྟོང་འོག་རྣམས་ཤར་དཀར། བྱང་ལྗང་། ལུབ་དམར། ལྷོ་
སེར། དབུས་སྟོང་། སྤྱ་འཁོར་གྱི་འོག་གཞིའི་མཐེལ་དམ་ཆིག་འཁོར་ལོ།^{༦༡} དེའི་སྟོང་
གི་ཟུར་བཞིར་གདུང་རྒྱུ་འཁྱོག་པོ་བཞི་བྱ་ཆོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཏང་བའི་སྟེ་སྟོ་ཁྱུང་
ཀྱི་གདུང་ནང་མར་མ་སྤྱད་དེ་རྒྱུ་པོར་བྱས་པའི་སྟོང་ལུས་བཏང་སྟེ་དམ་ཆིག་འཁོར་
ལོའི་ཐོག་བཀག། དེའི་མཐེལ་སྤྱ་འཁོར་དཀར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པའི་སྟེ་ཁྱུང་ལ་
འཁོར་ལོའི་སྟངས་བ། དེའི་སྟེ་བར་གསུང་འཁོར་དམར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པའི་སྟེ་ཁྱུང་
ལ་བརྒྱའི་སྟངས་བ། དེའི་སྟེ་བར་སྤྱགས་འཁོར་སྟོན་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པའི་སྟེ་ཁྱུང་ལ་

དོ་རྗེའི་མེད་བཞ། དེ་གསུམ་གྱི་ཅིབས་གྱི་མཆམས་སུ་ཀ་བ་བརྒྱད་རེ་བཙུགས་པའི་
སྟེང་གཏུང་འཁོར་འཕང་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ཕུབ། ཐུགས་འཁོར་གྱི་ཉེ་
བར་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་ལ་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་ཞེས་བཤད་པས་དེའི་ཐོག་
འབྲུལ་ཚུལ་དོན་ལ་བརྒྱའི་ཉེ་བའི་མཆམས་སུ་ཀ་བ་བརྒྱད་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་
ན་གཙུག་པོ་སྐྱེ་བ་ནས་མི་མཐོང་བར་སྤང་བས་སྤར་སྒྲོས་བསྤང་བཅིགས་སྐབས་
ཐུགས་འཁོར་གྱི་ཀ་བའི་སྟེང་སྤང་ཡང་ཀ་ཚུང་རེ་འཕང་སྟེ་ཐོག་ཕུབ་པ་ཡིན།

ངེས་པར་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་མོད། འོན་ཀྱང་
དགའ་ལྡན་དུ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཞེངས་པའི་བདེ་མཆོག་གི་སྒྲོས་བསྤང་ལ་དེ་
ཁོ་ན་ལྟར་འདུག་གསུངས། རྒྱ་མི་བ་གསང་འཛིགས་སོགས་དང་ཆ་འབྲ་ཞིག་དང་།
ཡང་བྲིལ་བྱའི་ཅོང་འབྲ་བའི་རྒྱུ་ལོ་ཞིག་ཀྱང་གསུངས་ལ། སྒྲོས་བསྤང་བྲིད་པའི་
སྐབས་དཔོན་སྟོབ་བྲམས་པའི་བྲིད་ཡིག་ལྟར་གནང་བས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པ་
འདྲ།

དེའི་སྟེང་ཅ་རྒྱད་ཀྱི་སྟེགས་བཅ་བཞུགས་པའི་ཁང་ཚུང་དང་བཅས་པའི་རྩོ་
རྗེ་ཞོར་བྱའི་རྩོག་གིས་སྤྲས་པ། དེའང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་བདེ་
གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བྲིད་གསན་པའི་སྐབས་སྤྲ་རྒྱད་རྩོ་རྗེ་འཆང་སྐྱ་བགྲེས་
པས་སྒྲོས་བསྤང་མ་ལྟོག་པར་ཕྱག་འདར་ཕྱི་ལི་ལི་ཅ་འཇག་མ་བཅིངས་པ་ལ་ཅིག་
པ་དང་པ་གུ་སོགས་ཀྱི་ནས་པ་ཟན་གྱིས་བཞོས་ཏེ་བྲིད་པ་བཞེན་སྤྲ་ཆོས་གཏན་ནས་
མི་རུང་ཞེས་དཔོན་སྟོབ་བྲམས་པ་གསུངས།

གཉིས་པ་བཞེན་པ་ལྟ་གསལ་གདབ་པ་ནི། དབུས་ཀྱི་སྤྲ་ཆོགས་བརྒྱའི་ཉེ་

བར་ཉི་ག་དན་ལ་རང་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ། །བསྐྱེད་པ་ལས། ཉམ་
མཁའི་མདངས་དང་འདྲེས་པའི་མིག་སྒྲུན་མདོག་། ཅེས་སོགས་ལྟར་སྒྲུ་མདོག་མཐིང་
ག། །བཙུ་བྱུག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཞལ་དང་ཉི་མའི་སྒྲུལ། །ཞེས་པ་ལྟར་བཙུ་བྱུག་གི་ཕྱེད་བརྒྱད་
དང་། དེའི་ཕྱེད་བཞི་སྟེ་རྣམ་ཐར་སྟོ་བཞི་མཆོན་པའི་ཞལ་བཞི་པའི་རྩ་ཞལ་
ནག་། གཡོན་ལྗང་། རྒྱབ་དམར། གཡས་སེར་ག། ཞལ་བཞི་པོ་རེ་ལ་སྒྲུན་གསུམ་
ཡོད་པས་ཉི་མའི་སྒྲུན་ཉེ་སྒྲུན་བཙུ་གཉིས། རྟེན་འབྲེལ་བཙུ་གཉིས་དག་པའི་ཕྱག་
བཙུ་གཉིས་ཀྱི་དབྱང་མགོ་རྣམས་གཡས་གཡོན་གྱི་སོག་པའི་དཀར་ཡོལ་ཁ་གཅིག་
ནས་ཐོན་པ།

དཔལ་པོའི་དར་ཐོད་ནི། རྫོ་རྩེའི་རི་མོ་ཅན་གྱི་རས་ཀྱིས་དབྱུ་དགྲིས་བ་སྟེ།
བལ་པོ་དང་ཁ་ཆེ་བ་ཆོའི་མགོ་ལ་རས་དཀར་པོས་དགྲིས་བ་དང་། བལ་པོ་སྐད་ག་
བ་ཟེར་བས་མགོ་རས་ཀྱིས་དགྲིས་བ་ལ་རྫོ་རྩེ་ཞིག་སྒྲུག་སྟོག་ལྟར་བྲང་འདུག་བ་དེ་
ཡང་ལུགས་གཅིག་གས་བརྟགས་གསུངས། འདྲིགས་ཕྱེད་ནག་པོ། ཞེས་པ་ནས།
མིག་གསུམ་པ། ཕྱག་རྒྱ་ལྗས་བརྒྱན་པ། ཞེས་པའི་བར་གདན་གྱི་བཞུགས་པ་ཡིན་
པས་གཙོ་བོ་དང་མི་བསྟེ་བར་མཆོམས་འབྱེད་ཤེས་དགོས། དབང་ཕྱག་ནི་འདྲིགས་
ཕྱེད་དགྲའི་ནང་ཆོན་ཡིན་པས་འདྲིགས་ཕྱེད་ཟེར།

ཞབས་གཡས་བརྒྱད་བས་འདྲིགས་ཕྱེད་གཡས་སུ་བསྐྱེལ་བའི་ན་བ་གཡོན་
པ་དང་། གཡོན་བསྐྱུམ་པས་དུས་མཆོན་མ་གན་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེལ་བའི་རུ་མའི་བར་དུ་
མནན་པ། ཞབས་འགྱིང་ཆོད་ལྟ་རང་གི་མཐོ་ལྗ་ཡོད་པ། ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཡུམ་ལ་འཁྱུད་པས་རྫོར་བྱིལ། དེའི་འོག་མའི་ཕྱག་གཡས་པས་སྒྲང་ལྷགས་ཀྱི་ལག་

བ་གཡོན་བ་དང་། ཕྱག་གཡོན་བས་སྦྱང་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་གཡོན་བ་བརྒྱུད་ས་ཏེ་
འཛིན་པའི་སྤྲེགས་མཛུབ་ཀྱི་ཅེ་གཉིས་ཅེ་ཞལ་གྱི་སྤྲིན་མའི་ཐད་སོར་ཚུར་བཀྲུགས་
བ་ཞེས་སྒྲམས་གསུང་སྟུང་བ་འཆར་གསུངས། གཡས་གསུམ་བས་རྒྱལ་བུ། བཞི་
བས་གཅོད་པའི་དབྱ་སྟོང་རྩེ་ས་མཆན་ལ། ལུ་བས་གི་གྲུག །གཡོན་གྱི་ཕྱག་གསུམ་
བས་ཅེ་མོར་དོ་རྩེ་ས་མཆན་པའི་ཁ་རྒྱུ་ག །

བཞི་བས་ཁྲག་གིས་གང་བའི་ཐོད་ལ། ལུ་བས་དོ་རྩེ་ས་མཆན་པའི་ཞགས་ལ།
དྲུག་བས་ཆངས་མགོ་འཛིན་ལ། རལ་པའི་ཅེ་མོ་ནང་དུ་བཀྲུག་སྟེ་ཆིངས་གཉིས་བྱས་
བ་གཙུག་ཏོར་ལྟ་བུའི་འབྲུང་པོ་དབྱས་མའི་སྟེང་སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྩེ་ས་མཆན་ལ། དབྱ་རེ་
རེ་ལ་དོ་རྩེ་ས་མཆན་གཉིས་གཤིབ་ཀྱི་བར་དུ་ཚུད་པའི་ཐོད་སྒྲམ་གྱིས་བརྒྱན་ལ། དབྱའི་
གཡོན་དུ་ཚུད་ཟད་ཡོ་བའི་སྒྲ་སྟེང་འབྲུང་ལ། ཞལ་རྣམ་པར་འབྱུང་བའི་པལ་སྒྲིད་ལ་དོ་
མདངས་ལོག་ཟེར་བ་ལྟར་ཞལ་གྱི་རྣམ་འབྱུང་ལོག་པའི་དོན་ཡིན། སྒྲ་ཚུད་ཟད་འབྲིང་
བས་སྒྲིག་ལ། འཛིགས་བྱེད་དང་དུས་མཆན་ཞབས་གིས་མནན་བས་དབའ་བ།
དབྱལ་བར་ཁོ་གཉེར་བསྐྱས་བས་མི་སྐྱུག་བ་སྟེ་སྐྱའི་ཉམས་གསུམ་སྐྱ་སྐྱི་དང་། བཞད་
པའི་ཉམས་གྱིས་ཆོད་ལ། མཆེ་བ་བཞི་གཅིགས་བས་དྲག་ཤུལ། ལྷགས་རྣམ་པར་
འཛིལ་བས་འཛིགས་སུ་རུང་བ་སྟེ་གསུང་གི་ཉམས་གསུམ་ཞལ་དང་། སྐྱུན་དཀྲུག་
རིང་བས་སྟོང་རྩེ། སྐྱུན་རུང་བག་དང་ལྷན་བས་རུང་ལ། སྐྱུན་རུང་གིས་ཡུམ་ལ་
གཟིགས་བས་ཞི་བ་སྟེ་ཕྱགས་ཀྱི་ཉམས་གསུམ་སྐྱུན་ལ་ཆང་བ་ཡིན།

ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་བས་ཡབ་ཀྱི་སྐྱག་ཤམ་རུང་ཟད་ཕྱོལ་བ། མའི་
རྒྱུ་མས་ཁའམ་སྒྲ་ནས་བརྒྱས་པའི་མགོ་ཆོན་གྱི་སྟེང་བ་བརྒྱ་པ་སྟོམ་གྱི་མཆམས་

སུ་འབྲང་བ། གཙུག་རྒྱུ་མི་བསྐྱེད་པ། རྣ་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད། མགུལ་རྒྱུ་རིན་
འབྲང་། གཏུ་བྱ་རྣམ་སྤང་། སྐར་གས་དོན་གྲུབ་སྟེ་དཔའ་མོ་རྣམས་ལ་བྱག་རྒྱ་ལ་
དང་། ཡབ་ལ་མི་རུས་ཀྱི་ཐལ་བས་བྱག་བ་སྟེ་ཕྱིན་དུག་དག་པའི་བྱག་རྒྱ་དུག་གིས་
བརྒྱན་པའོ། །

དག་བ་ལ། ཡབ་ཡུམ་པན་ཚུན་དུ་འབྱུང་བས། ཞེས་བ་ནས། འགྲོ་བ་ཀྱུན་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའོ། ཞེས་པའི་བར་ལམ་ཀྱི་དག་པ་དང་། དེ་ལྟར་མཛད་པའི་
འབྲས་བྱ་ལ། ཞེས་བ་ནས། ཞི་ལྷག་གི་ཉམས་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པའོ། ཞེས་པའི་
བར་འབྲས་བྱའི་དག་བ་སྟེ། གསང་འདུས་ལ་དབང་གི་སྐབས་དང་། འཛིགས་བྱེད་ལ་
སྐྱབ་ཐབས་པལ་ཆེར་རྫོགས་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་ཐད་སོ་
སོར་གསུངས་པ་ཡང་འོད་གསལ་ཅལ་དུ་འདོན་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སློང་རང་
འགའ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་བ་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་མན་ཆད་ལ་ཡོད་པས་རྟོགས་བྱའི་
ཡུལ་བདག་མེད་ལ་བྱད་མེད་ཀྱང་། ཡུལ་ཅན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་བ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་བྱད་ཆོས་དང་། བདེ་ཆེན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདེན་པའང་ཕྱི་ནང་གི་
ཐབས་ལ་སྟོས་བ་དང་། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲུར་བ་མཆོན་པའི་ཡབ་ཡུམ་
པན་ཚུན་དུ་འབྱུང་བ། བདེ་བས་ལུས་ཐམས་ཅད་བྱབ་པས་མི་རུས་ཀྱི་ཐལ་བས་
ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱགས་པ། བདེ་བ་དེས་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ཤིང་།
དེ་ཡང་རྣམ་ཐར་སྟོབ་བཞིའི་ཚུལ་དུ་སྟོམ་དགོས་པས་ཞལ་བཞི་སྟེ། རྣམ་ཐར་བཞི་ནི་
འཇུག་བ་ལྟར་སྟོང་མཆོན་སྟོན་མེད་གསུམ་དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་
པའོ། །ཁ་ལྷོ་ག་དང་ཐོད་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོ། རྫོང་རིལ་གྱིས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད།

དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་བས་དེ་ལ་སྒྲིག་ཆས་སྤེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ། དེ་ལ་བྱས་ཤེར་བྱིན། ལྷ་ལི་ཀླ་
ལིས་ཐབས་ཤེས། ཡེ་ཤེས་དེའི་བྱེད་ལས་ཆགས་སོགས་སྤྱོད་བས་སྤྲུག་ཤམ། སྤང་
སོས་གཏི་ལྷག་མཆོན་ཞིང་། དེའི་བགས་བ་བཤུས་ཏེ་གྲོན་བས་གཏི་ལྷག་འཕ་བ།
མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་སྤྲུལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེལ་བའི་རྒྱ་མ་རུ། སྒོ་གསུམ་
གྱི་སྒྲོན་གཙོད་བས་དག་སྟེ། ཡོད་མེད་གྱི་མཐར་འཛིན་བའི་རྣམ་རྟོག་གཙོད་བའི་གྱི་
གྲུག །ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་འབིག་བས་མདུང་ཅེ་གསུམ་བ། ཡང་དག་པའི་
ཡེ་ཤེས་གྱིས་འཆིང་བའི་ཞགས་བ་རྣམས་དང་།

སྤྱིར་ཞབས་གཡས་བརྒྱུད་གཡོན་བསྐྱེལ་དང་། གཡས་བསྐྱེལ་གཡོན་བརྒྱུད་
གང་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་ལྷེ་རྟག་བ་འཁོར་བའི་ཡོད་མཐའ་དང་། ཆད་བ་སྤང་འདས་གྱི་མེད་
མཐའ་སྤང་བ་སྤྲེ་རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྤང་བ་^{༦༣}མཆོན་བས། འོག་འབྲེན་སྤྱིར་
པའི་མཐའ་གཙོན་དག་འདུལ་བ། །ཞེས་ཞབས་དབང་ལྷན་ནས་སྤྱིར་པའི་བར་བརྒྱུད་སྤྲེ་
མཐའ་གཉིས་གཙོན་བར་གསུངས་ཤིང་། འདིར་གཡོན་བསྐྱེལ་བས་སྤྱོད་ཉིད་ལས་
མི་འདའ་བ་དང་། དུས་^{༦༤}མཆོན་མ་མནན་བས་ཞི་མཐའ་གཙོན་པའང་མཆོན་ནོ། །

འབྲས་བུའི་དག་བ། སྤྱིར་གཉིས་ཐད་པའི་སྤང་བ་ཆངས་མགོས་མཆོན་བ་
ནས། རིགས་ལྷའི་རང་བཞིན་ཞི་གནས་མི་རྟོག་པའི་ཆ་ལྷ་དང་། ལུས་བཞིའི་རང་
བཞིན་ལྷག་མཐོང་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཆ་བཞི་མཆོན་པའི་ཞི་ལྷག་གི་ཉམས་དགུ་
དང་ལྷན་པའི་བར་དཀྱིས་ལྷར་རོ། ^{༦༥}“། ལུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་མཛོན་དུ་སྤྱོགས་
བ་ནི་ཞལ་དེར་འཁོར་བའི་དོན་དང་། འོག་བགས་ནི་སྐྱར་གས་ཏེ། དེའི་བ་བ་བྱེད་

༦༣ མཆོན་
༦༤ མཆོན་
༦༥ -།

ཀྱི་སྟེར་ཆེ་ཕྱེད་དང་དེལ་བྱ་གཡེར་ཁའི་རྒྱན་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ཐོད་པའི་དུམ་བུས་
བརྒྱན་པ། ཐལ་བ་མ་གཏོགས་པའི་བྲག་རྒྱ་ལྷས་བརྒྱན་པ་དང་། ཡལ་ཡུམ་ལ་ཐོད་
བ་སྐྱམ་ཆོན་གྱི་རྒྱན་བུས་བའང་བྱང་སེམས་མང་ཉུང་གི་ཁྱད་པར་རོ། །

དེ་ནས་མཁའ་གསང་གིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། ཡལ་གྱི་ཉེ་བར་ཆེ་གདན་ལ་
ཡུམ་གྱི་སྟིང་པོ། ཡུམ་གྱི་ཉེ་བར་ཉི་གདན་ལ་ཡལ་གྱི་སྟིང་པོ་བཀོད་བས་ཆེ་ཉི་དང་
ཡལ་ཡུམ་གྱི་སྟིང་པོ་ཞལ་སྟོར། ཡལ་གྱི་བྲགས་ཀར་ཆེ་གདན་ལ་ཡུམ་གྱི་ཉི་སྟིང་།
ཡུམ་གྱི་བྲགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་ཡལ་གྱི་ཉི་སྟིང་བཀོད་བས་ཆེ་ཉི་དང་ཡལ་ཡུམ་གྱི་
ཉི་སྟིང་ཞལ་སྟོར། ཡལ་གྱི་མགྲིན་པར་ཉི་གདན་ལ་ཡལ་གྱི་སྟིང་པོ། ཡུམ་གྱི་མགྲིན་
པར་ཆེ་གདན་ལ་ཡུམ་གྱི་སྟིང་པོ་བཀོད་བས་ཆེ་ཉི་དང་སྟིང་པོ་ཞལ་སྟོར། ཡལ་གྱི་
དབྱལ་བར་ཉི་གདན་ལ་ཡལ་གྱི་ཉི་སྟིང་། ཡུམ་གྱི་དབྱལ་བར་ཆེ་གདན་ལ་ཡུམ་གྱི་ཉི་
སྟིང་བཀོད་བས་ཆེ་ཉི་དང་ཉི་སྟིང་ཞལ་སྟོར་ཏེ། ཆེ་ཉི་ནམས་མེ་ལོང་གྲེན་དུ་བསྐྱང་
བ་ལྟ་བུའི་ངོས་ལ་སྐྱགས་སྟེང་ཁ་དོག་དམར་པོ་གཡོན་སྒོར་དུ་གནས་པ་འོད་ཟེར་
འབར་ཁིང་འཁྲུགས་བས་པན་ཚུན་འཁྲུང་བ།

དེ་ནས་ཨོ་ཨུམ་ རྩི་གིས་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་ར་རྒྱལ་བཟུང་ནས་ཡལ་ཡུམ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་དགའ་བཞི་དངོས་མེད་ཀྱང་མོས་བས་བྱངས་ནས་རྟེན་དང་
བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་མོས་བས་བྲགས་དྲག་ཕྱེད་པ་
ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྟིང་པོ་དང་། འོད་གསལ་རྩལ་དུ་བརྟོན་བས་ཐབས་ཤེས་
གྱི་གནད་དང་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དོ། །

འཁོར་གྱི་ལྷ་ཡོངས་རྩོགས་སྤར་ནས་གྲུབ་ཟེན་ཀྱང་གསལ་འདེབས་བ་ནི།

བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་འདབ་མ་ལ་ཤར་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་ནག་མོ། བྱང་དུ་ལྷ་མ་
སྟེ་མཛེས་མ་ལྡང་གྲ། ལུབ་ཏུ་ཁར་རྩོམ་སྟེ་དུམ་སྟེས་མ་དམར་མོ། སྟོར་གཟུགས་
ཅན་མ་སེར་མོ་བཞི་རང་ངོས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་ཞལ་གྱི་ཁ་དོག་ཅན་ཕྱོགས་གཡོན་སྟོར་
དུ་འཁོད་ནས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་ཞལ་ལ་དགེས་བསམ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྲམ་ཟེ་རིན་
ཆེན་དོ་རྗེས་མཛད་པའི་ཤེས་བརྗོད་ལས། བཟ་ཤེས་གང་ཞིག་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་
འདབ་མ་ལ། །ནས། དཔལ་བོའི་ཞལ་ལ་རེག་པར་སྟོད། །ཅེས་དང་། བསྟོད་པར།
ཤེས་རབ་པག་མོའི་མ་མཚུངས་སྤྱང་ཅི་ལ། །མངོན་པར་དགེས་བའི་“འཇུ་མ”^{༤༥} པར་
སྟེགས་པར་སྟོན། །ཞེས་སོགས་དང་།

སོ་སོའི་ཞལ་ནས་ཏ་ཏ་རྒྱུ་དང་། ཀི་ལི་ཀི་ལིའི་སྤྱ་སྟོགས་པས་ན་བའི་བཅུད་
ལེན་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིང་། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྤར་མི་
ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་བྱུགས་པ་དེ་ལ་དགེས་བ་སོགས་གཙོ་འཁོར་
ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རོལ་བ་དང་། ཁྱོད་སྟུགས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
ཉིན་བྱེད་འོད། །ཅེས་སོགས་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དང་། །ཤེས་བྱ་ཀུན་
གཟིགས་ཤེས་རབ་མཆོན་ཆོན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་
པའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་དང་། དགའ་མའི་བདག་པོའི་བདེ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །ཞེས་
སོགས་ནི་དགའ་མའི་བདག་པོ་སྟེ་བདུད་དགའ་རབ་དབང་སྟུག་ཇི་སྲིད་འཆོའི་བར་
འདོད་པའི་བདེ་བས་སྟུག་པར་སྟོས་ཀྱང་སྟུན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་འདོད་པ་དེའི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་དང་། ཆགས་པ་དེ་ཉིད་ཅད་ནས་གཙོད་པ་སོགས་ལ་སྦྱར་བ་འདི་
དག་སྟུན་དག་གི་ཉམས་ལེགས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པར། རྒྱུད་ལས། ལྟ་དང་མི་ཡི་བདེ་

བཞི། །བསྐྱུས་བྱས་དོན་མེད་འཛིན་པ་ཡི། །བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པས་བརྗོད་བྱ་གཞན་ལས་ཟབ་ཅིང་། གཙོ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་
བསྟོད་པ་སྦྱ་བཞི་མ་ལྟ་བུ་དང་། འདི་ལྟ་ལྟའི་བསྟོད་པ་ཡིན་ཀྱང་གཙོ་འཁོར་ལྟ་
གསལ་བས་བཏོན་པ་ཡིན། བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་མཆོམས་བཞིར་རྒྱ་གདན་ལ་
བདུད་ཅི་ལྟ་གང་བའི་ཐོད་པ་བཞི་སྟེ། བཟ་ཤིས་གང་ཞིག་མཆོམས་ཀྱི་བསྐྱེད་
འདབ་མ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དང་། བྱི་ཆེན་རང་མིང་ནས་སྟོས་ཤིང་།
གྲུར་གྲུམ་ནི་བྱི་ཆུ། ཅན་ཅན་ནི་རྟ་སྟེ་ཁྱེད་ཆེན་ལ་གོ་དགོས། དེའི་ཕྱིར་སྤྱགས་འཁོར་
སྟོན་པོ་ཅི་བས་བརྒྱད་པའི་ཤར་ཅི་བས་ལ་ཕྱིའི་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ནང་ཆོན་བྱ་ལིར་མ་
ལ་ཡའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་དེ་དང་དོ་སོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས། དེར་བཞུགས་པའི་
དཔལ་སོ་ཡབ་ཡུམ་གྱང་ཕྱིའི་ཁུ་ཀ་སྤ་ལ་ཡབ་ཡུམ་དང་དོ་སོ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་
དགོས་པ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་འདྲ།

སྤྱགས་འཁོར་གྱི་ལྟ་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལ་སྟོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པ་
ནི་ནམ་མཁའ་འཕགས་ཉེ་བཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་འདུལ་བྱ་ནམ་མཁའ་ལ་
སྟོད་པ་བྱང་བ་དེའི་ཚུལ་དང་མ་སྟན་པའི་ཆ་ལུགས་དང་སྟེའི་རྣམ་འགྱུར་བཟུང་ནས་
བཞུགས་པ་སྟེ། བར་སྤང་ན་སྟོད་པ་དང་། ས་འོག་ན་སྟོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་
པའང་དེ་དང་འདྲ། དེའང་སྟོན་དབང་སྤྱག་གི་འཁོར་གདུག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གནས་
ཉེར་བཞི་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་བ་ལས་རྗོད་སེམས་དཔལ་ལ་རིགས་ལྟ་
གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་སྤྱགས་འཁོར་གྱི་ལྟ་རྣམས་མི་བསྟོད་པས་ཕུལ་བ་སོགས་ལྟ་
མ་འདྲ་ཞིང་། ཤིས་བརྗོད་རིགས་ལྟར་སྟོར་བའི་རྒྱམ་ཆོན་ཡང་འདི་ཡིན།

འདུལ་བྱ་རྣམས་བརྟལ་ཉེ་དེའི་རྣམ་པ་བཟུང་ནས་བཞུགས་པས་འདུལ་བྱེད་
ལ་འདུལ་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་། ལུས་རྙིང་པའི་ཁོག་ཏུ་ཞུགས་ཟེར་
བ་གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབྲེས་སམ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་ཡོད། སྒོ་མ་བཞིར་རྒྱ་སྐད་
ཀླ་ཀ་སྟེ་སོགས་ནི་ཀླ་ཀ་དང་། ལྷ་སྟེ་མཆམས་སྦྱར་བ་ཡིན་ཞིང་། ཀླ་ཀ་ཁྲ་དང་། ལྷ་
སྟེ་གདོང་དང་ཁ་གཉི་གར་འབྲུག་ཀྱང་འདིར་ཞལ་མི་མོ་ལ་མཚུ་ཙམ་ཁྲ་སོགས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཙན་དུ་བྱ་དགེ་དཔོན་སྒོ་བ་ཀྱིས་བྲིས་ལན་དུ་གསུངས། མཆམས་མ་བཞི་
སྟོན་གདུག་པ་ཙན་གཉིས་རེ་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་བརྟལ་ནས་ལྷ་གཉི་ག་བྱེད་གཟུགས་སུ་
བཞུགས་པས། ཤིས་བརྗོད་ལས། ཁྲ་གདོང་མ་སོགས་མ་མོ་ཡིད་འཕྲོག་གཟུགས་
གཉིས་ལྟན། །ཞེས་སོགས་གསུངས། སྐྱ་ལུས་ཀྱི་དབྱས་བྲང་པོ་ནས་ཐིག་བཏབ་པ་
ལྟར་གཡས་སྟོ་གཡོན་སེར་བ་སོགས་བྱེད་གཟུགས་ཀྱི་ཁ་དོག་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་
མ་དང་འབྲ། དེ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཡོན་སྒོར་དང་མཆམས་གཡས་སྒོར་དུ་འགོད།
སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ནི་བྱའི་ཡུལ་ཉེར་བཞི་དང་ནང་གི་ཅ་ཁམས་
དང་སྦྱར་རྒྱ་ཡོད་ལ། བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་བྱའི་ཡུལ་དང་སྦྱར་རྒྱ་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བསྐྱོམ་པས་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་བསྐྱའི་ཆལ་ལ་བྱང་བ་ལྟར་འདུས་ནས་དངོས་གྲུབ་
སྟོལ་བ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་ཤིས་བརྗོད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་དང་། ཐུགས་
འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་བྲག་པོའི་ལས། གསུང་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་། སྐྱ་འཁོར་
ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་བ། དམ་ཆིག་འཁོར་ལོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་རབ་འབྱམས་དང་
འཕྲིན་ལས་སྙུ་ཆོགས། སྙིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱས་པའི་ལས་
འབྲུབ་པ་ཤིས་བརྗོད་ལས། བྱེད་ཀྱིས་བྲག་པོའི་ལས་ཀྱན་འབྲུབ་པ་དང་། །ཞེས་

སོགས་དང་། སྙིང་པོའི་རྣམ་འབྱོར་མ་བཞིར། ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཉིང་འཛིན་
སོགས་བཞི་རིམ་བཞིན་སྦྱར་ཞིང་། དེ་དག་གི་ལས་ཆོགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་སོ་སོར་
བཅའ་དགོས། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ཞིང་སྤྲགས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགོ་དང་
འདུས་པ་ལས་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཆོག་བསྐྱེད་ཚུལ་གཞུང་ལྟར་དང་། ལས་
དང་སོ་བས་དང་སོར་དེ་དག་དང་འདུ་བ་རྟེན་དེ་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་ཀྱི་ལས་རབ་
འབྲམས་སྐྱབ་ནས་དེའི་སྟོན་མཆོག་འབྲུབ་པ་ནི། སྐྱེའི་རིགས་ཀྱི་སྤྲགས་སྐྱེས་ལྟན་
སྐྱེས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །

༼ དག་པ་བྲན་ཞིང་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་པ། ༽

གསུམ་པ་དག་པ་བྲན་ཞིང་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་པ་ནི། དེ་ནས་སྤང་ཡང་ཨོ་
ལྷུང་རྒྱུ་གནས་བཞི་དང་གསང་གནས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པས། ཞེས་ཡོངས་གྲགས་
ཀྱི་འདོན་ཆ་ལྟར་བསྐྱུས་པའམ། རྒྱས་པར་བྱེད་ན་སྤར་ལྟར་བརྗོད་དེ་དགའ་བཞི་
བངས་ནས་ལྷ་སོ་བདུན་ཀྱི་དག་པ་ཆོ་གའི་དཀྱུས་ལྟར་རྒྱས་པའམ། བསྐྱུ་ན་དཔོན་
སྟོབ་བྲམས་པའི་གསུང་ལྟར། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ཀྱི་རོ་བོ་ལྷ་སོ་བདུན་དུ་གྱུར།
ཅེས་པའང་འདོན་ཚུལ་ལུགས་གཅིག་ཡིན། ལྷ་སོ་སོར་བྱེན་རེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་
ཡབ་ཡུམ་ཟུང་རེ་གཅིག་ཏུ་བཅེས་ན་སོ་བདུན་དུ་འགྱུར་བས་རབ་གཏུམ་མ་སོགས་
དཔའ་མོ་ཉར་བཞིའི་དག་པ་བརྗོད་པ་ན་ཁུང་ཀ་སྤ་ལ་སོགས་དཔའ་བོ་ཉར་བཞི་
ལྷགས་ལ་གོ་དགོས་པའི་བཟར། མཐར་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་དཔལ་ཉེ་རུ་
ཀའོ། །ཞེས་ཡབ་ཀྱི་དག་པ་བརྗོད་དེ་ཡུམ་ཀྱི་དག་པ་དེས་གོ་ཆོད་པར་བྲས་པ་ཡིན།
དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་

གྲིས་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་དྲག་པོ་གལ་ཆེ་བ་ཤེས་ཆེད་
ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཞེས་གྲུང་ཐང་འཇམ་
པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས། དེ་ཡང་མདོའི་ལམ་མ་ཆང་བའི་རིམ་གཉིས་དང་།
ཐུགས་ཀྱི་ལམ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡ་བུལ་ཡིན་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་གྱི་
ཐུགས་བསྐྱེད་ལྟར་མདོ་ཐུགས་བྱང་འབྲེལ་གལ་ཆེ།

དེས་ན་མཁས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེས། མདོར་ན་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མཐའ་དག་
དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྤྲེལ་མེད་དོན་རྗེས་ཐེག་ རྒྱལ་བའི་དགོངས་བ་རྗེ་བཞིན་ལེགས་
བཟུང་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་གནད་ཟབ་པས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་མདོ་
ལྟར་ལ་ཐུགས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གི་རྒྱས་བཏབ་ནས་ཆོས་ཅན་བྱང་ཕྱོགས་རང་རང་དང་།
ཁྱད་ཆོས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་རེ་དེ་དང་དེར་འཛོག་ཅེས་གསུང་བཤད་ལ་གནད་བ་
དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་
ལ་ལུས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་སོ་བདུན་འཛོག་ཚུལ་
འཆར་དགའ་ཡང་།

པར་བྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་ལ་སོ་བདུན་སོ་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་ཞིང་། འདིར་
བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ལ་ལྷོག་ཆ་ནས་འབྲེད་པ་ལས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་
མེད་པས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བདེ་
སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོར་སྟོམ་བ་སྟེ། རྗེགས་རིམ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་
ཀྱི་སྟོང་ནས་འབྲོ་དགོས་བ་ན། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་མ་ལུས་བསྐྱུས་བ་ནི། ཡན་
ལག་དགུ་སྟེ་དེ་དག་སོ་སོའི་དོན། བྱང་ཚུབ་ཕྱོགས་ཆོས་སོ་བདུན་དང་འབྲེལ་

བའི། །རྫོགས་རིམ་རྟོགས་པ་མཆོག་རྣམས་སྐྱེ་བར་ཤོག །ཅེས་བ་ལྟར་རོ།

ལུས་དཀྱིལ་ལ་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སྡེ་མའི་བསྐྱེད་རིམ་
པལ་ཆེར་དུ། ཕྱི་དཀྱིལ་གྱི་ཆ་སྡེ་མས་ཉེར་ལེན་དང་། ལུས་གྱི་ཆས་ལྷན་ཅིག་གྲེད་
རྒྱུན་གྲེད་པ་དང་། ལུན་མཁུན་གོང་མའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དང་། འཇམ་
དབྱངས་བདེ་བའི་རྩི་རྩེ་སོགས་གྱིས་ལུས་གྱི་ཆ་སྡེ་མས་ཉེར་ལེན་གྲེད་པར་
གསུངས་ལ།

སྤྱི་བུ་ཆོས་གྱིས་བསྐྱར་བ་ན་སྤྱི་བུ་དཀར་པོས་ཉེར་ལེན་དང་། “ཆོས”^༤་
གྱིས་ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུན་གྲེད་པ་ལུགས་གཉིས་ཀས་དཔེར་བྲངས་མོད། ཕྱི་མ་ལྟར་
འཐད་བ་”^༥ལྟོགས་^༦་ཞེན་”^༧ཅམ་”^༨མ་ཡིན་པར་ལུང་རིགས་གྱིས་འབྲུབ་སྟེ། རྩི་རིན་པོ་
ཆའི་འདུས་པའི་ཆོག་པ། ལུས་གྱི་ཆ་སོ་སོར་ཡང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་སོ་སོར་
གྱུར། ཅེས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འདོད་དང་། ཡིག་རྒྱུར་ཉེར་གཅིག་ཏུ་འདེད་ལྟར་
ཡོད་ལ། འདིའི་ལུས་དཀྱིལ་སྐྱབས་ཀྱང་རྩ་ཁམས་ལ་སོགས་བདེ་དང་དེ་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པ་ལས། ཞེས་ཉེར་ལེན་གྲེད་པ་གསལ་བར། ཡོད་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་
ཉེར་ལེན་དུ་མ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚོན་གཞན་མེད་ཅིང་། ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུན་ཉེར་
འབྲས་སུ་འགྱུར་བར་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ལ། གཞན་ཡང་སྤྱི་བུ་གྲེད་མང་རོ། །

དེས་ན་རང་བདེ་མཆོག་ཏུ་གསལ་བའི་ཞབས་གཡས་བརྒྱུད་གཡོན་བསྐྱུས་
ལ་གཞུང་དབྱིབས་དོད་པ་དེ་ལས་དེ་འདྲ་བའི་འོད་ཟེར་ཆད་ནས་འོག་གཞིའི་རྒྱུར་
དཀྱིལ་ལ་ཐིམ་པས་འོད་དེས་ཉེར་ལེན་དང་། ཕྱི་དཀྱིལ་གྱི་ཆ་སྡེ་མས་ལྷན་ཅིག་གྲེད་

༤ ཆོས
༥ ལྟོགས
༦ རྩི
༧ ཞེན
༨ ཅམ

ཁྱེན་བྱས་ཏེ་ལུས་དགྲིལ་གྱི་ཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྒྱུད་དགྲིལ་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 ལུས་མདོ་བྱ་བ་ལུས་ལས་མེ་དགྲིལ་སོགས་དང་། ལུས་འདོམ་གང་ཡན་མན་དང་
 བན་ཚུན་དུ་མཉམ་བཞི་ཚུ་ཞེད་གཤམ་བ་སྟེ། གཤམ་བཞི་རིགས་འབྲ་བའི་དོན་ཡིན་པས་
 ཡས་མས་མཉམ་བའི་དོན་ཡིན། ལུས་ཀྱི་མདུན་རྒྱ་བ་གཡས་གཡོན་ནས་དེ་
 མཚུངས་ཀྱི་འོད་ཆད་ནས་སྤྱི་དགྲིལ་གྱི་ངོས་བཞི་ལ་ཐེམ་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་གྱུ་
 བཞི་རྒྱན་དང་བཅས་པ། རྩེ་རར་གཉིས། བརྒྱ་གཉིས། ཅ་བྱལ་གི་དབྱུང་བ་གཉིས།
 ལག་རར་གཉིས་ཏེ་རྒྱུད་བརྒྱད་ནི་ཀ་བ་བརྒྱད་དེ། འདི་ནང་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་“ཆན་^{ཧྲ}”
 བསྐྱེད་པས་སུ་སྒྲིམ་ཡང་། ཏྲ་བབས་དང་ནང་གི་ཀ་བ་ལ་མི་འགྲིག་པས་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་
 ཅིག་གཤུང་གི་ཀ་བ་གསེག་ཁ་བརྒྱད་ལ་བྱེད་ཅེས་དཔོན་སྒྲོལ་བྱམས་པས་བདེ་
 གསལ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་གནང་ཞེས་བྲག་དཀར་དཀའ་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།

འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་ལས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོའི་རྣམ་པའི་འོད་ཆད་སྒྲིམ་བ་ལས་གསུང་བཤད་མི་བྲན་གསུངས། དེ་ལྟར་ཐེམ་བ་
 ན་སྤྱི་དགྲིལ་དང་ལུས་དགྲིལ་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་སོ་སོ་མེད་པར་རྒྱན་གཅིག་དང་
 རོ་བོ་“གཅིག་^{ཧྲ}”ཏུ་བྱུང་བ་དེ་སྤྱི་དགྲིལ་^{ཧྲ} དང་ལུས་དགྲིལ་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་
 གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །སྐབས་“འདིའི་^{ཧྲ}”དབྱིད་དང་རྩྱི་ཡིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་
 བྱངས་ཡིན་པས་སྟིང་གའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱུང་གི་རྒྱུད་སེམས་དབྱེར་མེད་མི་
 ཞིགས་པའི་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་ཞིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དེ་ལ་དབྱིད་ཀྱང་ཐེད། རྩྱི་ཡིག་ཀྱང་ཐེད་

ཧྲ	ཆན
ཧྲ	གཅིག
ཧྲ	དབྱུང
ཧྲ	འདི

བས་དབྱིད་རྩྭ་ཡིག་ཡོངས་སུ་གྲུར་བ་ལས་ཉེ་རུ་ཀ་དང་། རྟེ་བའི་དབྱས་ན་ཨ་ཐུང་
ཤད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་གཏུམ་མོ་གནས་པ་སྟིང་གར་བྲངས་ནས་དེ་ཡོངས་སུ་གྲུར་
བ་ལས་རྩོུ་རྩེ་པག་མོ་སྟེ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་ནི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན།

སྟིང་གའི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་བཞིར་ཁམས་བཞི་འབབ་པའི་འབྲུང་
བཞིའི་རྩ་འདབ་བཞི་ལས་མཁའ་འགོ་མ་སོགས་བཞི། ཤར་སྟོ་སོགས་མཆམས་
བཞིར་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་འབབ་པའི་མཆོད་པའི་རྩ་འདབ་བཞི་ལས་བདུད་རྩི་
ལུས་གར་བའི་ཐོད་པ་བཞི་སྟེ་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་སྟིང་གར་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་སུ་ཡོད་
ལ། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ནི་ཕྱི་དཀྱིལ་ལ་འཁོར་ལོའི་དབྱིབས་དོད་
བས་སུ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ལུས་དཀྱིལ་རྩིབས་རྒྱང་བ་རེ་ལ་འཁོར་ལོའི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་ཕྱོགས་སོ་སོར་འཛོར་ནས་ཡོད་པས་སུ་བྱུང་ཀྱང་མེད།

སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཉེར་བཞིར་སྤུ་ལི་ར་མ་ལ་ཡའི་མིང་ཡིག་དང་
པོ་སྤུ། རྩ་ལན་རྩ་འའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་རྩ་སོགས་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་
འགོད་ཚུལ་འདོན་ཆ་བྲེལ་ན་འཆར་དགལ། ཅིབས་ཁོང་སྟོང་ཅིབས་ཤུན་གྱི་ནམ་པ་
ཅན་ནི་དཔོན་སྟོབ་བྱམས་པ་རེན་པོ་ཆའི་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་སུ་ཅིབས་ཁོང་སྟོང་ནི་
རྩ་མ་རུའི་ཕྱིད་ལྟ་སྤྱ། ཅིབས་ཤུན་ནི་དེ་ལ་པོར་པའི་ཁར་དབྱལ་དཀྱིས་ལྟར་འོད་
ཟེར་གྱི་སུ་བྱུང་ཡོད་པའི་“རོས་”^{པུ}ལ་ལྟ་འགོད་པ་དང་། ཐག་དགར་དགའ་བཙུ་རིན་
པོ་ཆེས་ཕྱག་མཐེལ་སོར་རྩེ་རྩུང་བཀྱགས་ནས་སྟོན་པ་གནང་།

ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་བྱ་དགེ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་བྲིས་ལན་སྤྱ། ཅིབས་ཁོང་སྟོང་
ནི་གཤོལ་ལུགས་ལྟ་སྤུའི་ཁོང་སྟོང་གི་ནང་དུ་ལྟ་འགོད་གསུངས། འདི་ལ་ཅིབས་

ཕུན་ཉི་ག་ཤོལ་གྱི་དབྱིབས་ལ་བྱེད་པས་འདི་འཆར་བདེ། བྱི་ནང་གི་གནས་ཉེར་
བཞིའི་རྟེན་བརྟེན་པ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་པས་བྱིའི་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་རང་
གི་ཅ་གནས་དེར་བྱོན་ནས་ཅ་ཁམས་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པའི་དགོས་པ་ཆེ། སྤྱི་
གཙུག་གི་མཆོག་མའི་གོང་དང་། སྐུ་མཆམས་དེའི་འོག་ཡིན། བྱིའི་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་
སུ་མཚུངས་པར་བྱིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་ག་རར་སོར་མོ་ལྟ་བུ་སོགས་དབང་ལུག་གི་
ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་དོའི་ཡིད་ཡོད་པས་དེ་དང་ཚུལ་མཚུངས་
པར་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེར་རྟགས་དེས་མཆོན་ནས་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཞེས་གྲུང་ཐང་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས། འདུས་པར། རང་གི་སྐུ་མཆམས་ནས་མགྱིན་
པའི་བར་དུ་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་ངོ་བོ་ཨོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། ཞེས་ཕྱང་
ཁམས་སྤྱི་མཆེད་ལས་བསྐྱེད་པ་སྦྱུ་ལུས་ཅལ་དུ་འདོན་པ་དང་། འདིར་ཅ་ཁམས་
ལས་བསྐྱེད་པ་འདོད་གསལ་ཅལ་དུ་འདོན་ཆེད་ཡིན། ཅ་ལས་དཔའ་བོ་དང་། ཁམས་
ལས་དཔའ་བོ་བསྐྱེད་དེ་བྱིའི་དེ་དང་ནང་གི་ཅ་ཁམས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་པས་
རྒྱང་དབྱུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་སྦྱར་བྱུང་བྱེད་ཆེ། རྩ་ལྷན་ར་འབར་འཛིན་
སོགས་རྒྱ་སྐད་བསྐྱར་ཚུལ་འདོད་འཛོ་སོགས་སུ་གསལ་ཞིང་འགའ་ཞིག་བསྐྱར་ན་
མི་བདེ་བས་རྒྱ་སྐད་རང་སོར་བཞག་པ་འདྲ།

ཐུགས་འཁོར་གྱི་གནས་བརྒྱད་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས། གསུང་འཁོར་གྱི་
གནས་བརྒྱད་ཞིང་དང་ཉེ་བའི་ཞིང་། ཚལྡོ་ཏ་སྟེ་འདུན་རྟོག་དང་ཉེ་བའི་འདུན་རྟོག་། སྦྱ་
འཁོར་གྱི་གནས་བརྒྱད་འདུ་བ་དང་ཉེ་བར་འདུ་བ། དུར་ཁྲོད་དང་ཉེ་བའི་དུར་ཁྲོད་དེ་
གནས་ཉེར་བཞི་བཅུ་གཉིས་སུ་སྦྱད་ཚུལ་འདི་ཡིན། མིག་གཉིས། དྲག་པ་གཉིས།

མཆན་ཁུང་གཉིས། ལུ་མ་གཉིས། འབྲས་བུ་གཉིས། བརྒྱ་གཉིས། བྱིན་པ་གཉིས།
སོར་མོ་བཙུ་བྱ། ཁོལ་གོང་གཉིས། མཐེ་བོང་བཞི། ལུས་མོ་གཉིས་རྣམས་སུ་ལྟ་
ཡབ་ལུམ་བྱང་དེ་སྟེད་འགོད་དགོས་ཀྱང་གངས་རེ་རེར་ཅི་ཞིང་། ཅ་བའི་ཞལ་བྲག་
ལས་གཞན་ལ་མི་དགོས། ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལེ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ལྟ་བུར་གནས་པ་སོ་
སོར་འབྱེད་དཀའ་ཞིང་བྱང་སེམས་ཅ་ནང་དུ་འབྲིལ་བ་ལྟ་བུ་ལིན་པར་བད་
ཆགས་པ་ལྟ་བུ་བསམ་དགོས་ཀྱང་གཞི་ལ་དེ་ལྟར་གནས་པའི་རེས་བའང་མེད།

སྒོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་ནི། ལྷའི་ཅ་བ་སོགས་བརྒྱད་དུ་འགོད་ཅིང་། ལུས་
དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་ནང་དང་། གོ་ཆ་ཤ་བགས་མཆམས་སུ་འགོད་དགོས།
གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲ་མཆོད་ཁྲིད་ཀྱི་སྐབས། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་
ཆ་དེ་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ལུགས་བསྐྱེད་པ་མའི་རོ་བོར་གྲུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། མ་
མཐའ་འང་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྟ་བུ་དགོས་ཀྱི། ལྟ་བཤོས་ལ་མར་
རྒྱན་བཏགས་པ་ལྟར་བས་ལས་གོ་མི་ཆོད་གསུངས། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་རྣམས་ཞལ་
ནང་དུ་གཟིགས་པས་རྒྱུང་དབྱེ་མར་སྟེད་སྒྲ་བས་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིན་བྱེད་བྱང་པར་
ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མཁའ་འགོ་མས་སྒྱོར་གཟིགས་ཀྱི་ཏེན་འབྲེལ་ཡོད། ལྷའི་
གཟིགས་པས་བགོགས་ཀྱི་བར་ཆད་བསྐྱུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་ཅེས་ཀུན་མཁྱེན་
གོང་མས་བྲུ་དགོ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་བྲིས་ལན་དུ་གསུངས།

དེ་ཡང་གཞི་ལམ་ལ་འབྱུང་བ་རིམ་བཅེགས་ལུས། བརྒྱ་ཅ་འཁོར། ལྷ་ལི་ཀླ་
ལིས་ཁམས་དཀར་དམར། རྒྱ་བ་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཅན་གྱིས་ཁམས་དཀར་
དམར་ལས་རྒྱུང་དང་གཏུམ་མའི་འདུ་འཕྲོད། ལྟ་ད་ལྟགས་པ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་

འདྲ་འཛོད་ལས་བདེ་སྟོང་། རྒྱ་རྒྱུ་གས་པར་གྲུབ་པ་གནས་ཉེར་བཞི་ལས་བཅུ་གཉིས་
ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ས་བཅུ་གཉིས་པོར་ནས་པོར་དུ་རྒྒྱུ་གས་པ། རྒྱ་ལས་ཉེན་བཉེན་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྲུབ་པ་ནི་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་གི་བཅུ་གསུམ་རྩོམ་འཛིན་
པའི་ས་འགྲུབ་པ་མཆོན་པས། སྟོན་ལས་གི། སྟོས་ཀྱན་འོད་གསལ་གནས་སུ་སྤྱད་
པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱུ་གསུམ་ལས་འཁྱེར་ཆར་བའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་།
གནས་མཆོག་གང་དུ་ཉེ་དུ་ཀ་རྒྒྱུ་གས་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལུས་དཀྱིལ་གི་
གནད་ཆར་བར་བསྟན་ཏེ། བྱི་དཀྱིལ་གིས་ལུས་མེམས་རགས་པ་དང་། ལུས་དཀྱིལ་
གིས་ཤ་མོ་སྐྱོང་ཞིང་། སྟོ་མཆམས་མ་ནམས་ཅ་སྟེར་བསྟོམ་པ་ལས་རྒྱུད་ནང་དུ་
སྟོག། བྱི་ནང་གི་ཉེར་བཞིའི་གནས་དབྱེར་མེད་དུ་བསྟོམ་པས་ཅ་ཁམས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ནས་རྒྱུད་དབྱེར་མེད་སྤྱད་སྟེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་སྟིང་གའི་ཅ་བརྒྱད་ལས་སྐྱུ་
གསུང་ཐུགས་གི་ཅ་གསུམ་རེ་གྲུས་པས་གནས་ཉེར་བཞིའི་ཅ། དེ་ལས་ཁྱ་ཁྱག་རྒྱུད་
གསུམ་འབབ་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་རེ་གྲུས་པས་དོན་གཉིས། དེ་རེ་རེ་ལས་སྟོང་
སྟེ། ^{མེ}རྩོམ་པས་སྟོང་སྟེ། དོན་གཉིས་གྲུས། དེ་བསྐྱས་ན་དོན་གཉིས་དང་། དེ་
ཉེར་བཞི། དེ་སྟིང་གའི་ཅ་བརྒྱད། དེ་རོ་རྒྱུད་གཉིས། དེ་ཡང་དབྱེར་མེད་འདྲ་བས་སོ། །

། ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ། །

བཞི་པ་གོ་ཆ་བཞོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། གོ་ཆ་ཡབ་གི་
སྟིང་ག། །མགོ་བོ་སྟེ་མཆོག་ལ། སྤྱི་གཙུག་ །སྟེ་བ་གཉིས། མིག་གཉིས། དཔལ་བ།
ལུས་གི་སྟེ་བ། སྟིང་ག། །མགོ་བོ་ །མགོ་བོ་ སྤྱི་གཙུག་ །དཔལ་བ་ནམས་གི་ཤ་སྟེ་གས་

མཆམས་སུ་འགོད། གྱི་དགྲིལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ལས་འཁོར་ལ་མི་དགོས་པ་ལུ་
ནག་རིལ་གསུམ་འདྲ། སྙིང་གར་ཉི་ཡོ་ཞེས་ས་ཐམས་ཅད་ན་འདོན་ཀྱང་པག་མོ་ལ་ཨོ་
པོ་ཞེས་པ་བར་ཉིདེ་མིང་དང་པོ། རྫོངས་བྱེད་མར་མོ་མོ་ནི་མེ་ཉིདེ་མིང་ཡིག་དང་པོ་
ཐིག་ལེས་བརྒྱན་པར་ལྟར་ན་འདིར་ཉི་ཡོ་ཞེས་ཡ་མི་ནིདེ་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐིག་ལེས་
བརྒྱན་པ་ལ་རྒྱ་ཆེས་ན་རོར་བསྐྱུག་གས་སྙུམ། དཔལ་བར་ཡི་གེ་བཀོད་པས་ཡན་ལག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་དབང་གི་གོ་ཆའི་གོ་ཆེད། ལྷ་བསྐྱེད་པ་གོ་ཆ་རྒྱས་པ་དང་། བསྐྱེད་
རང་གི་སྙིང་གར་རྒྱ་བ་ལ་རྗེར་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཨོ་ཏ་དཀར་བོ་སོགས་དང་། དེ་ལས་
བསྐྱེད་ན། རང་གི་སྙིང་གར་ཨོ་ཏ་དཀར་བོ་བྱས་ཆོག་པ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
བྱིན་རྒྱལས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་གསུམ་དང་འདྲ། སེམས་གཡེང་ན་དམིགས་པ་ཡུལ་
ལ་བྱིར་འཕྲོ་ཞིང་། དེ་བ་སྐྱེ་ལས་འཕྲོ། གོ་ཆ་བཀོད་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་ལ་
རྣམ་གཡེང་སོགས་བགོགས་ཀྱི་བར་ཆད་བསྐྱང་བས་ཞི་ལྷག་གི་ཉིང་འཛིན་འཕེལ་
བའི་བོག་འདོན་བྱེད་པར་ཅན་བྱ་འགྱུར་བ། ཤེས་བརྗོད་ལས། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔལ་ལ་
སོགས་བྱུག་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ལྟར་པོ། །

ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱེན་འདྲེན་ལ། ཐོ་གྱི་བཤད་པ་སྔོན་འགྲོའི་སྐབས་ལྟར་ལ། ལྷ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་གནས་པའི་རྩྭ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྐྱོགས་
བརྩེའི་དཔལ་བོ་དང་དཔལ་འཛོ་རེ་རེ་འང་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྔོན་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་
པར་བཅས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། དབང་ལྷ་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
ལྷ་ཡོངས་རྗོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡེ་ཤེས་པ་དང་མཉམ་བྱ་སྐྱེན་བྱངས། འོད་ཟེར་རང་གི་
སྙིང་གར་ཐིམ། དབང་གི་ལྷ་མོ་རྣམས་རྒྱ་མ་རུ་དང་བདུད་རྩིས་གང་བའི་ཐོད་པ་

འདྲིན་པ་འོད་གསལ་རྩལ་དུ་འདྲོན་པ་ཡིན། རིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་ཡེ་ཤེས་བར་
མཛོད། དབང་ལྷ་ནམ་མཁའ་བཞུགས། ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟེས་
གྲིས་གཙོ་བོ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་བར་རང་རང་གི་སྤེང་དུ་བཞུགས་པ་ནས་རོ་
མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་བར་དུས་འཁོར་ལྷག་བར་གསལ་བས་ཆོ་ག་པན་ཚུན་སྒྲགས་ན་
གཅིག་གཅིག་ལ་གོ་བ་སྤྱིར་བ་མང་།

རྒྱུད་པའི་ཆོགས་ན་མེད་ཀྱང་ཡོ་ག་ཤུ་རྩ་སོགས་ལ་པད་ཀོར་དང་འཕྱུད་རྒྱ་
བྱེད། ཡོ་ག་ནི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀར་འཕྱག་ཀྱང་སྐབས་འདིར་སྦྱོར་བ་
ལ་བྱེད་དེ། དམ་ཡེ་རོ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་དོན་ཡིན་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
དང་རོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་འི་མ་དང་བྲལ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སོང་བའི་མོས་
པ་བྲ། རྒྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རྟེན་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ང་རྒྱལ་འདྲོག་པ་རྒྱད་ཅིག་
མའི་སྒྲགས་གསུམ་བཟོད། དབང་ལྷར་རིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་མཛོད་དེ་དབང་
བསྐྱར་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྒོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་བགོགས་བསྐྱད་པ་
སོགས་དབང་ཆོག་ལྷར་ཡུམ་བཞི་པག་མོ་དང་ལྷས་བྲག་གཡོན་པའི་ཐོད་པའི་
བདུད་ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་དབང་བསྐྱར། ཚུའི་ལྷག་མ་སྦྱི་བོར་ལུད་པ་ལས་གཙོ་བོ་ལ་མི་
བསྐྱོད་པས་རྒྱས་བཏབ་པ་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ། པག་མོ་ཆོས་སྐུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་།
ནམ་སྤར་གཟུགས་ལྷང་ནམ་དག་གཟུགས་སྦྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་པག་མོ་ལ་ནམ་
སྤར་གིས་རྒྱས་བཏབ་པ་ཆོས་སྐུ་ལ་གཟུགས་སྐུ། མཁའ་འགོ་མ་བཞི་ལ་རིན་འབྱུང་
གིས་རྒྱས་བཏབ་པ་སོགས་ལྷག་མ་རྣམས་རིགས་ཅན་ལ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་
པ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱ་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཆུ་དབང་བསྐྱར་བས་ཉོན་མོངས་བ་ལྔ་སྐྱེད་ས་ཉེ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་འབྲུབ་
པའི་རྒྱས་པ་བཞག་པ་བྱས་དབང་། དབང་ལྷའི་འཁོར་གྱི་སྤྱིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་
བཞི་པག་མོར་ཐེམ། དེ་དང་ཉེ་རུ་ཀ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་སྤང་བ་
གསང་དབང་། དབང་ལྷའི་གཙོ་པོའི་ཡུམ་པག་མོ་ལས་རང་འདྲ་ཆད་པ་ཕྱག་རྒྱར་
གནང་བ་རང་གི་ཡུམ་ལ་ཐེམ་པ་ལས་དགའ་བཞི་སྐྱེས་པ་ཤེར་དབང་། དབང་ལྷའི་
གཙོ་པོ་ཉེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་སྐྱབས་སུ་ཕྱག་རྒྱ་
དང་སྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུང་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་པས་བདེ་ཆེན་སྐྱེས།
བདེ་བ་དེས་སྟོང་བ་ངེས་པའི་འོད་གསལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ངོ་བོ་དེའི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དེ་
ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་སྟོས་ཤིག །བལྟས་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་
ལས་གཞན་མ་མཐོང་བ་དེ་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བ་སྟེ། དབྱ་མའི་བདེན་གཉིས་སྐྱབས། མ་
མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་དང་།

སྤྱད་པར། གཞུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཆོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདྲ་
ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་བ་མི་མཐོང་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་
སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་པ། །འདི་ནི་ཆོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པས་
བསྟན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཆོག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །ནམ་མཁའ་རི་
ལྟར་མཐོང་ཞེས་དོན་འདི་བརྟག་པར་གྱིས། །ཞེས་གཞུགས་ཅན་གཞན་མ་མཐོང་བ་
ནམ་མཁའ་མཐོང་བར་འཛོག་པ་ལྟར་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་མ་མཐོང་བ་ཆོས་ཉིད་
མཐོང་བ་སྟེ། །འདི་ནི་ཆོས་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། སུས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྲུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་། །ཞེས་པའི་ཆོས་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད། དེས་ན་

འོད་གསལ་མཛོད་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འོད་གསལ་གྱི་གདམས་ངག་
བསྟན། འོད་གསལ་དེའི་ངེས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་མེད་ཀྱང་སྤང་ཆ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་
སྤང་ཤར་བ། གཟུགས་བསྟན། འང་འཆོན། རྩ་རྒྱ་སོགས་མཆོན་བྱེད་དཔེའི་སྟོས་སྦྱ་
ལུས་ཀྱི་གདམས་ངག་བསྟན་ཏེ། ཉམ་བྱེད་དབང་གསུངས་བ་བསྐྱར་ནས་སྦྱ་འོད་ཀྱི་
གདམས་ངག་འཕོག་པར་གསུངས་པ་འདི་འབྲ་ཡིན།

ལྷག་མས་བྱང་འཇུག་ངོ་སྤྲད་དེ། སྦྱ་འོད་བྱང་འཇུག་ཐོབ་བྱ་དོན་གྱི་དབང་བཞི་
བ་ཡིན། དེའང་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་ལས་དུས་ཀྱི་དབང་བཞི་བ་དང་།
མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་འབྲས་དུས་ཀྱི་དབང་བཞི་བ་སྟེ། དབང་བཞི་བ་
དངོས་དེ་གཉིས་ལ་ཟེར་ཀྱང་ད་ལྟ་དེའི་གདམས་ངག་གིས་ངོ་སྤྲད་པ་ལས་གོ་བ་ཆེད་པ་
ཆོག་གི་དབང་བཞི་བ་ཡིན་པས་ཆོག་དབང་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོག་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡིན།
འདི་ལ་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་མེད་པས་སྟོམ་བ་སྤར་ཡོད་འཕེལ་བ་ལས་སྤར་མེད་
གསར་སྦྱེས་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་ཅེས་བསྐྱེད་རིམ་ལས་གསུངས།

བྱུ་བཀའ་རིན་པོ་ཆེས། ལྷ་མའི་ནལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་བཞི་
རྒྱས་པས་བདག་འཇུག་གི་གོ་ཆོད་པས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་བ་ཉམས་བ་སོར་རྒྱད་
རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལ་དེ་དུས་དོགས་བ་བྱས་ཀྱང་། འདིས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་བ་
ཉམས་བ་སྟོང་བར་རྫོ་ཐོས་བཞེད་ཅེས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པས་དོན་འབྲ་ཞིང་།
རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་སྤྲུགས་སྟོམ་གསོ་བ་ལ་ངེས་པར་དགོས་སོ། །

༼ མཆོད་ཅིང་བསྟོད་པ་བྱ་བ༽

༺ ལྷ་བ་མཆོད་བསྟོད་ནི། བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་སྤར་བྱིན་གྱིས་མ་

བརྒྱབ་ན་འདྲིར་བརྒྱབ་དགོས་ཤིང་། འདོན་རྒྱན་ལ་འདོད་ཡོན་ལྷ་དང་བཅས་སྦྲར་
ཡང་བྱིན་རྒྱབས་བྱེད། སྦྱིང་ག་ནས་མཆོད་ལྷ་རིམ་པར་སྦྱོས་ཏེ་རྩ་བཞི་ཉེར་སྦྱོད་
འདོད་ཡོན་རིག་མ་བཅུ་དྲུག་སོགས་བྱི་བྱམ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་ལུལ་
བས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཉོགས་པ་སྦྱེ་བའི་དགོས་པ་ཡོད། འདོད་ཡོན་ལྷ་ལྷང་སྦྱེའི་
གསུང་དུ་མེད་ཡང་རྒྱད་པའི་ཆོགས་འདོན་ལ་ཡོད། རྩ་བཞི་ཉེར་སྦྱོད་རྒྱ་གར་ན་
རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བའི་རིམ་པ་དང་བསྟེན་པས། གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས། རྒྱ་
གར་ན་ཅམ་པ་ཡོད་ན་ཅམ་པ་རྩ་བ་ཉི་ལྔ་ཡང་ཡོད་ཆོག་ཅེས་སྦྱ་ཅད་མཛད། ཨ་མི་
ཏ་ལུ་ད་ག་སོགས་ཀྱི་སྒྲགས་ནང་མཆོད་དང་ལྷགས་བྱིན་རྒྱབས་གཉིས་ཀར་སྦྱར་
ཆོག་སྟེ། རྒྱད་ལས། སྟོན་པོ་མཐའ་ལྷག་ཅེ་སྦྱར་བས། །རྣལ་འབྱོར་རིག་པས་ཉག་
ཏུ་སྦྱད། །ཅེས་པའི་སྟོན་པོ་མཐའ་བོང་དང་། མཐའ་མཐའ་ལྷ་ཆུང་། དེའི་ལྷག་མ་སྟོན་
ལག་ཅེ་སྦྱར་ནས། རང་མཆོད་དབྱལ་བར་བཟུང་སྟེ་འདུག་པས་གཡས་སྒྲོར་དང་།
བདེ་མཆོག་ལ་གཡོན་སྒྲོར་དུ་ལན་གསུམ་དཀྲུག་ །བཤ་ཆེན་བསོད་གྲགས་པའི་
གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དུ། མཐའ་བོང་རྒྱུ་ལས་ས་གཞི་ཞེས་པ་ཡི་གེ་མ་དག་པ་
ཡིན། མིང་མེད་རྒྱུ་ལས་ས་གཞི་ཟེར་དགོས་གསུངས་པ་རྒྱད་ཀྱི་ཆོག་རིམ་དང་
འབྱོར། ཨ་ཁུ་ར་དགེ་ཆང་གིས། སྟོན་ལག་གིས་འཛོར་བ་བསངས་རྒྱ་འཛོར་ལུགས་
ཡིན། རྒྱད་པས་ནང་མཆོད་མཐའ་བོང་གིས་འཛོར་གསུངས། བྱིས་སྐྱ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
དོགས་གཅོད་དང་། གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་མཐེབ་སྟོན་ཁ་བྱེ་བས་ཆོག་
པ་དབེན་སའི་བྱག་བཞེས་ཡིན་གསུངས། གང་ལྟར་རང་གི་སྦྱིང་ག་ནས་ལྷ་མོ་རོ་རྩོ་
རྩོ་མ་ཐོད་པ་ཐོགས་པ་སྦྱོས་ནས་ནང་མཆོད་ཀྱི་བདུད་ཅི། རང་གི་མཐེབ་སྟོན་གྱིས་

བསྐྱབ་པའི་བདུན་ཅི། ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་མེས་ས་རྣམས་ངོ་བོ་
དབྱེར་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་མེས་ས་ལ་འཆར་མི་བདེ་བ་མེད་པར་བྱས་ནས་འབྱུག།

དེ་ཡང་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་ཙ་བརྒྱད་གྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་མཐོ་བཅེགས་སམ།
ཁྲིམ་ཆོགས་སུ་བཞུགས་པར་མོས་ནས་དོ་རྩེ་འཆར་ནས་ཙ་བའི་སྒྲ་མའི་བར་ལ་སྦྱི་
བོ་ནས་འབྱུག། སྐད་རྒྱད་པས་ཙ་བའི་སྒྲ་མའི་མཆན་ཐོག་མར་སྟོས་ནས་རྩེས་སུ་མི་
བརྗོད། སྐད་རྒྱད་པས་གཞན་ཡང་དབང་བསྐྱར་རྒྱད་བཤད་ཅེས་སོགས་ལ་སྦྱིན་
མཆོམས་ནས་འཐོབ། དེ་ལ་པམ་མཐེང་སྦྱ་མཆེད་གྱི་བར་རྒྱ་གར་བ་དང་། དེ་ནས་
སྟོག་སྦྱ། མལ་ལོ། ས་ཆེན་སོགས་ས་སྦྱ། ཞུ་ལྷ། དག་ལུགས་རིས་པར་བརྒྱད་པའི་
སྒྲ་མ་དང་། རྒྱད་ཕྱེ་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་བསྐྱར་རྒྱད་བཤད་པན་དག་གནང་
བའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་འབྱུག་བཤོ། །

ཨོྲི་ཏྲ་ཏྲ་སོགས་གྱིས་བསྟོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱད་ཕྱེ་
བཞིའི་ལྷ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིང་ག་ནས་དང་། ཆོས་སྦྱོང་ལ་ལྟེ་བའི་ཐད་ནས་
འབྱུག། གནས་གསུམ་དུ་ཐིག་ལེ་བྱས་ཏེ་རང་དང་དངོས་བརྒྱད་གྱི་སྒྲ་མས་བསྟེན་པའི་
ཡི་དམ་ཆོས་སྤང་ལ་འབྱུག་བར་གསུངས་པ་གནས་དེར་འགོད་དམ་ཁྲིད་གྱི་དུས་
དོགས་པ་མ་བཅད་པས་གསལ་བོ་མི་ཤེས། སྦྱན་གྲགས་དོ་རྩེ་འཆར་གཏོར་ཆེན་ཞིག་
གི་སྒྲ་མར་བཞུགས་དུས་མས་ནས་ཡར་ཐིག་ལེ་བྱས་ཏེ་མདུན་དུ་འཁོར་བའི་སྤངས་ཀ་
ཞིག་གནང་སོང་ཡང་ཐད་གང་ཡིན་དང་ཆོག་གང་ལ་ཡིན་མི་བློན་གསུངས།

ཕྱོགས་སྦྱོང་ཞིང་སྦྱོང་སོགས་ལ་སྐད་རྒྱད་པས་མཆོག་སྦྱིན་བྱས་མོ་གཡོན་
པའི་ཐད་ཁ་ནང་དུ་བསྟོར་ནས་མཐེབ་སྟོན་གྱིས་འབྱུག་ཞིང་། རྒྱད་སྟོད་པས་མཆོག་

སྤྱིན་ཁ་ཐུར་དུ་བསྟན་ནས་འབུལ། གཞི་བདག་པལ་ཆེར་ཞིང་སྤྱོད་དུ་འདུ་ཡང་
གཉུག་མར་གནས་པ་རྩལ་དུ་བཏོན། དེ་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐ་མལ་པ་མ་ཡིན་
པར་ཉེ་དུ་ཀར་གསལ་བ་ལ་ལུལ། རང་གི་བ་སྤྱིའི་བྱ་གར་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་
སྤྲས་བཅས་རྣམས་བཞུགས་པར་མོས་ཉེ་ནང་མཆོད་ལྗེ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་ཨ་མྲི་ཏ་
སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་གཞིའི་ནང་མཆོད་ལུལ་བས་ལུས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་འདུད་ཅིས་ཆོམ་
པར་བསམ། རྒྱུད་པས། མགོན་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅིས་ཆོམ་པར་གྱུར་ཅེས་ཐོད་པ་
རང་གནས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན། ནང་མཆོད་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད་དམ། སྤྱིང་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་དང་། སྒོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་
ཀྱིས་ཐོད་པའི་བདུད་ཅི་ལྡ་སྤྲགས་ཀྱིས་འབུལ་བ་འདི་ནང་མཆོད་དང་གསང་མཆོད་
ལ་སྐྱར་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཁྱད་པའི་སྒོ་བ་ཀྱིས། གསང་བའི་ལྷ་མོས་གསང་
རྒྱས་ལུལ་བས་གསང་མཆོད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་དོན་ལ་ནང་མཆོད་
ཡིན་གསུངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་གསུང་རྒྱན་ཡིན་རྒྱ་རེད། ལྷ་མའི་གསུང་
བཤད་མི་འན་འདུག་གསུངས།

དེ་ནས་གནས་བཞི་དང་མཁའ་གསང་བརྒྱབ་སྟེ་དགའ་བཞི་སྤྱིས་པ་ལས་ལྷ་
རྣམས་བདེ་ཆེན་ཀྱིས་ཆོམ་པར་བསམ་པ་གསང་མཆོད། དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་
རྣམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོང་ཉིད་དབྱེར་མེད་ལ་རྩུ་ལ་རྩུ་བཞག་པ་ལྟར་
རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་སྟེ། ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་མཆོད་པ་བཞི་པོ་འདིའི་སྟེང་རིམ་གཉིས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྤྱིན་བྱེད་ཆང་བས་
གནད་ཆེ།

གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས། ཕྱི་མཆོད་ནི་བྱམ་དབང་དང་བསྐྱེད་
རིམ། ཉན་མཆོད་གསང་དབང་དང་སྦྱ་ལུས། གསང་མཆོད་ཤེར་དབང་དང་འོད་
གསལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་དབང་བཞི་པ་དང་། ལམ་བུར་འཇུག་དང་འབྲེལ་
བའི་མཆོད་པ་སྟེ། གསང་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདེན་
གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་མཆོད་པ་ཡིན་པས་སྦྱ་ལུས་དང་འོད་གསལ་བུར་འཇུག་གི་
དམིགས་ཀྱིས་འཕྲོད་དགོས་གསུངས་པ་ལེགས་བཤད་ཆེ་མེད་ཡིན། སྤར་མ་ཤེས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ན་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་ནའང་གསལ་བས་གསང་
མཆོད་ལ་པོ་ཉ་མོ་སྟོང་ག་ནས་སྟོས་ཏེ་ཕྱལ་བ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་བདེ་
སྟོང་སྦྱར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བུར་འཇུག་གི་རྟོགས་པ་དངོས་སམ། མ་མཐའ་དེ་ལ་གོ་
བ་སྦྱེས་པ་ཚུན་ཆད་མཆོད་པར་ཕྱལ་བས་ལྷ་ཀྱིས་བུར་འཇུག་པའི་སྦྱར་ལྟངས་གིས་
བཞེངས་པའི་མོས་པ་བྱ།

ཡང་ཆེ་མཆོད་སྐབས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་དེ་ལ་
མཉེས་པའི་ཆ་མཆོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་སྦྱེས་པ་ལ་
མཉེས་པའི་ཆ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་ལྷ་སྦྱར་ཤར་བའི་བུར་འཇུག་ཐོབ་
པ་ལ་མཉེས་པའི་ཆ་ལ་བྱེད་དམ་སྟུག།

དེ་ནས་སྒྲགས་མཆོད་ནི་མཆོད་པ་དང་། བསྟོད་པ་ལ་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་
ཀྱང་རང་ལུགས་དེ་ཉིད་བཅུ་བཞིའི་ཆིངས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒྲགས་མཆོད་བདེ་
མཆོག་གི་སྟོས་ཆོས་དོན་ལ་སྦྱབ་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་པས། རང་གི་སྟོང་ག་ནས་ཏེ་
རུ་ཀ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་སམ་རང་འདྲ་སྟོས་ཏེ་གཙོ་བོའི་ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོང་

ལ་འཇུག་ནས། དཔལ་ཉེ་རུ་གས་སྟོན་སྟོན་ལས་དུ་ལས་རིམ་གཉིས་སྟོན་པ་དང་
བཅས་པ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་ནས་འབྲས་དུས་སུ་
སྐྱེ་ཐུགས་བྱུང་དུ་འཇུག་པའི་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་གྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་
མཛད་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་ནས་ལས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དབྱེད་སྟོན་དང་
བཅས་སུགས་གཉིས་བརྗོད་པས་མཉེས་པར་བསམ།

དེ་བཞིན་དུ་ཡུམ་རྗེ་རྗེ་པག་མོའི་ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོང་ལ་འཇུག་ཏེ་ཡོན་ཏན་
སྒར་ལྟར་བྲན་ནས་སུགས་གཉིས་བརྗོད་པ་སོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འབྲ།
སུགས། རྒྱ་གི་ཁྲི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་སོགས་བཞི་དང་། ཀ་ར་ག་ར་ཐུགས་
འཁོར་འར་ཅིབས་ཀྱི་ཁར་ག་ལ། བ་ཅ་རྗེ་དེའི་ཡུམ་རབ་གཏུམ་མ་སོགས་བརྒྱད་
དང་། ཨི་པར་པར་སོགས་གསུང་འཁོར་གྱི་དཔའ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བརྒྱད། ཨི་ལྷོ་ལྷོ་
སོགས་སྐྱེ་འཁོར་གྱི་དཔའ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བརྒྱད། ཨི་ཀླ་ཀླ་སུ་སོགས་སྟོ་མཆོམས་མ་
བརྒྱད་རྣམས་ཕྱོགས་གཡོན་སྟོར་དང་མཆོམས་གཡམས་སྟོར་དུ་སྒར་ལྟ་བུ་བཞོད་པའི་
རིམ་པ་ལྟར་འགྲོ་དགོས། རང་གི་སྦྱིང་ག་ནས་ཉེ་རུ་ག་ལྟ་བུར་སྟོན་ཏེ་གཙོ་འཁོར་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞབས་ལ་འཇུག་ཏེ་སྒར་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གས་སྟོན།

དེ་ནས་ན་མོ་རྩ་ག་མ་ཉེ་སྐྱེ་རེ་ལྟ་ལ་སོགས་ཡབ་ཀྱི་རྒྱུ་བརྒྱད་དང་། ན་མོ་
རྩ་ག་མ་ཉེ་བརྗོད་སྟོན་ཏེ་སོགས་ཡུམ་ཀྱི་རྒྱུ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞབས་
ཀྱི་མཐེ་བོང་ལ་འཇུག་ཏེ་བསྟོན་པར་བསམ་གསུངས་པ་ལས་གསུང་བ་འདད་གཞན་
མ་གནང་སྟེ། འོད་གསལ་ཅུལ་ཏུ་བཏོན་པའི་གནད་ཅིག་ཡིན་འདུག །སུགས་དོན་
རྟོག་གཉིས་འན་སྒྱུར་ན་དེས་གོ།

དེ་ན་བསྟོད་པ་སྟེ་འདིགས་བྱེད་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་གསེར་མདོག་མ་ལྟ་བུ་ཡིན།
དགའ་ལྡན་གྱི་གཉན་ཅི་ཆང་གི་རི་ཁྲོད་པ་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱད་ལ་རྩ་མ་རུ་འཛོལ་ཏེ་རྩེ་
རྩེ་པཌ་གསུམ་ལ་འབྱུང་བྱ་ལ་བ་གསུམ་བྱེད་པ་རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་ཡིན་འདུག་
ཅེས་ཡེ་ཤེས་དགེ་ལེགས་ལས་ཐོས་ཀྱང་ཨ་མ་ཆོག་གི་རྒྱུད་པར་མེད། ཨ་རིག་དགེ་
བཤེས་ཀྱིས་འདི་དག་ལ་རྒྱུད་རྒྱུ་ཞེས་གསུངས་པ་སྤྲོ་མ་རྩེ་ཐུང་དང་། བྱི་མ་རྩེ་
རིང་ས་བོན་དུ་བསམ་པ་རེད། རྩ་ལྔ་རྩི་རྩི་ལ། རྒྱུད་པས་རྩ་ལྔ་རྩི་རྩི་མ་ཞེས་དང་།
དབུས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་འགའ་དྲགས་ཆང་དང་རོ་མ་ཆང་བ་གཉིས་ཀྱིས། ཉར་ཉར།
ཉ་རོ་མ་ཉ་རོ་མ། ཞེས་དང་། དགའ་ལྡན་གྱི་དགེ་བཤེས་རྩ་པའི་སྟོ་ལྷུ་ཆང་གིས།
ཉར་ཨོ་ལུ་མ། ཞེས་སྟོག་པར་ཡེ་ཤེས་དགེ་ལེགས་ལས་ཐོས། སྐབས་མགོན་ཤོ་རྩེ་
འཆང་ནས། གཤུགས་དཀར་གྱི་རྩི་རྩི་ལ། རྩི་ཤ་འོང་དང་། རྩི་རྩོན། ཤེར་སྤྱང་གི་
།ཤར་དུ་ཉིའི་བུ་ལ། ཤར་དུ་བ་ཉིའི་བུ་དང་། ཤར་དོ་ཉིའི་བུ་ཞེས་བསྐྲག་ཚུལ་མི་
འབྲ་བ་བྱས་ན་བྱ་གར་ཤར་བུ་ལྟོ་བྱང་སོ་སོའི་སྟོག་ཚུལ་གཅིག་ལ་འགྲིག་ཡོང་
གསུངས་པ་ཞར་བྱང་རོ། །

༼ ལྷ་བསྟོམ་ཞིང་དག་པ་བྲན་པ། ༽

དུག་པ་ལྷ་བསྟོམ་ཞིང་དག་པ་བྲན་པ་ནི། མ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་གྱི་གཉེན་པོར་
སྐྱ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་གཙོ་འཁོར་ཡོངས་རྩོགས་ལ་ར་རྒྱལ་གསལ་སྤང་སྐྱབ་
པ་སྟེ། ཐོག་མར་གཙོ་བོ་གཅིག་བྱ་དང་། རིམ་པས་དུར་ཁྲོད་ནས་གཙོ་བོའི་བར་
དང་། དབུས་ནས་མཐའ། ཉོག་ནས་ཤོ་རྩེ་ས་གཞིའི་བར། ལྷ་སོ་སོའི་རལ་བ་ནས་
གདན་གྱི་བར་ཡས་མས་གཡས་སྟོར་གཡོན་སྟོར་དུ་གསལ་སྤང་སྐྱབ་སྟེ་དབྱེད་སྟོམ་

དང་། རགས་རིམ་ཤར་བ་ན་སྣ་དེ་ངོ་སྤྲོམ་དུང་རྒྱལ་དང་འདྲིལ་སྒོམ་བསྐྱེད་ནས་
བསྒོམ་བ་གལ་ཆེ། གྱིང་ཚོད་གཙུག་པའི་སྤྱིང་འོག་གི་ཕ་མོ་གང་ལའང་སྦྱར་
ཆོག །དག་བ་ལ། གསང་འདྲིལ་སོགས་ལས་གཙུག་ཆེར་ལམ་གྱི་དག་བ་སྦྱར་ཞིང་།
འདིར་སྤྲུགས་ཀྱི་དག་བ་གསུངས་ལ། སྤྲུགས་ཀྱང་ལམ་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་པས་དག་བ་
བྱ་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་ལས་དོན་འབྲ། དེ་ཡང་ཨོྲ་ཀ་ར་ཀ་ར་རྩྱ་པཌ་སོགས་དཔལ་བོ་
ཉེར་བཞིའི་སྤྲུགས་བརྗོད་པས་སོ་དང་སེན་མོ་བསྐྱེད་བ་སོགས་ཀྱི་ཁམས་ཉེར་བཞི་
དཔལ་བོ་ཉེར་བཞིའི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་སྟེ་ལུགས་ལ་ཅ་ཉེར་བཞི་དཔལ་མོར་ཡང་
བྲ། སྒོ་མཆོམས་མ་སོགས་ཀྱི་དག་པའང་དེ་ལྟར་བྲ་བ་ནི་ལྟམ་ནང་ཅ་ཁམས་ཀྱི་
དག་པའོ། །

ཨོྲ་ཀ་ར་ཀ་ར་སོགས་ཡབ་ཀྱི་ཅ་སྤྲུགས་དང་། ཨོྲ་ཨོྲ་ཏ་སོགས་ཀྱི་ཡབ་ཀྱི་
གོ་ཆ་ལས་ཕྱག་རྒྱ་དུག་དང་། ཉེ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ནམས་ཏེ། མགྲུལ་རྒྱ། དོ་ཤལ། ར་
རྒྱ། སྒྲ་རགས་ནམས་ཟུར་དུ་ཡོད་པས་འདིར་ཡོངས་གྲགས་དང་མི་འབྲ་བར། སྤྱི་
གཙུག་གི་ཉོར་བུ། འཁོར་ལོ། ཆངས་སྦྱང། ཐལ་ཆེན། སེ་རལ་ཁ། སྒྲེ་རྒྱན་ནམས་ཅ་
སྤྲུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ལག་གཏུབ་གཉིས། དཔུང་གཏུབ་གཉིས། རྒྱང་གཏུབ་
གཉིས་ཏེ་དུག་དཔལ་བོའི་གོ་ཆའི་སྤྲུགས་དུག་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་བྱེད་བ་ཀྱུན་
སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་པར་ནལ་འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་གསུངས།

ཨོྲ་བརྩ་ལྷ་ར་ཏེ་སོགས་ཡུམ་ཀྱི་བྱེད་སྤྲུགས་ལས་མགྲུལ་རྒྱ། སྤྱི་བརྩ་
སོགས་ཡབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ལས་ཐོད་པའི་དོ་ཤལ། རྩྱེ་རྩྱ་སོགས་ཡབ་ཀྱི་ཉེ་སྤྱིང་ལས་
ན་རྒྱ། སུཅ་བུརྩ་སོགས་ཡུམ་ཀྱི་ཉེ་སྤྱིང་ལས་བྲང་སྤྲུགས། ཨོྲ་ཨོྲ་པོ་སོགས་ཡུམ་

གྲི་པོ་ཆ་ལས་སྐྱེ་རགས། ཨི་རྩ་གི་རྩི་སོགས་མཁའ་འགྲོ་མ་བཞི། དཔའ་མོ་ཉིར་
 བཞི། རྫོ་མཚམས་མ་བརྒྱད་དེ་ཆལ་འཁྱོར་མ་སོ་རྒྱལ་གི་སྤྲལས་ལས་ཐོད་པ། བརྩ་
 བེ་རོ་ཅ་ནི་སོགས་ལུམ་གྱི་སྤྱིར་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཐོད་སྐྱམ་གྱི་དབུ་རྒྱུན་ཏེ། སྤྲལས་
 ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྤྲལས་གྱི་ཆམ་པར་ཤར་བ་ཡིན་པས་རྒྱུན་རྒྱལ་
 སོགས་སྤྲལས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་མོས། རྒྱུན་རྒྱལ་
 སོགས་དངོས་སུ་ཡོད་ན་སྤར་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྐྱབས་ལྟར་སྤྲལས་དེ་ལ་ཐེམ་པས་
 སྤྲལས་གྱིས་ཉིར་ཡེན་དང་། རྒྱུན་རྒྱལ་གིས་ལྟན་ཅིག་ཤེད་ཆེན་ནམ། ཡང་ན་རྒྱུན་
 གྱིས་ཉིར་ཡེན་དང་། སྤྲལས་གྱིས་ལྟན་ཅིག་ཤེད་ཆེན་ལས་རྒྱུན་རྒྱལ་སོགས་སུ་
 ཤར་བ་དེས་ལུས་ལ་བརྒྱུ། དངོས་སུ་མེད་ན་སྤྲལས་དེ་ཆམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུན་
 གྱིས་བརྒྱུན་པར་བསམ་པ་ནི་གྱི་རྒྱུན་གྱི་དག་པའོ། །

ཁ་ལྷོ་དངོས་སུ་ཡོད་ན་བཟུང་། མེད་ན་རང་གི་སྒྲུབ་ཆིག་ཁ་ལྷོ་དྲུ་མོས་ལ་སྟ་
སྟེ་དག་པ་སྒྱུར་ནས་ཁ་ལྷོ་ག་^{འུ་}སྟེ་སྟུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་རྩ་མ་རུས་ཤེས་རབ་
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྟོགས་པར་བསམ་ལ་བཟུང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་
ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་ཉིན་མོའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་ཐབས་བདེ་ཆེན་ཏེ་རུ་ཀ་དང་། མཆོན་
མོའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་པག་མོར་ཤར། ཐབས་ཤེས་རྒྱང་འཕེལ་གོམས་
པས་སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་བཀག་སྟེ་འཁོར་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་མི་
གནས་པའི་སྤང་འདས་ལས་སྤང་བ་དབང་པོ་བཅོམ་སྟན་འདས་ཏེ་རུ་ཀ་ནི་རྣམ་
ཤེས་བྱུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ངོ་ཤོ་ ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་སེམས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ཐག་མེད་
གཟུགས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་ལྟར་ལྷིའི་དོན་བདེ་སྟོང་གཉིས་ཚུ་ལ་
ཚུ་བཞག་པ་ལྟར་དབྱེར་མེད། ཉེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད། རུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད།
ཀ་སྟོང་ཉིད་དང་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་མ་སྟན་པ་སྟེ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པའོ་ཞེས་ལྟ་དང་ཐུག་མཆོན་གྱི་དག་པའོ། །

༥ བཞི་པ་སྐབས་འདིར་རྫོགས་རིམ་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་བསྟོམ་པ་ནི་ལྟོ་བྲག་
མར་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་སྟན་སྟོང་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། སྟན་སྟོང་ལ་རྫོགས་རིམ་
བསྟོམ་པར་གསུང་བ་དང་འགྲིག །འདིར་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་ཅན་གསུངས་
པས་སྟོན་དུ་ཉླེ་བའི་སྟོན་སྒྲ་གཏུམ་མོ། རོར་བཟུམ། དེ་ནས་ཨ་ཞུ་སྟོགས་རྗེས་
གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་བསྟེ་བ་དང་བཅས་སྤྱར་ན་རྒྱུང་དབྱེ་མར་སྤྱད་པའི་ཐབས་ཆ་དང་།
འདིའི་སྟོང་པར་སྤྱངས་པས་འོད་གསལ་དང་། ལྟར་བཞེངས་པས་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་ཉམས་
ལེན་འོང་བས་བཟུམ་པ་བཞག་ནས་རྫོགས་རིམ་རྒྱས་པར་བསྟོམ་ཀྱང་ཆོག་མོད།
ལས་དང་པོ་པས་བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་བོ་དང་། རྫོགས་རིམ་སྟན་རེ་ཅན་ཞར་བྱུང་དུ་
བསྟོམ་པ་ཡིན་པས་རང་ཉེ་རུ་ཀའི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་པས་དབྱངས་གསལ་དག་དུ་
བརྗོད། དབྱངས་གསལ་ལས་འོད་ཟེར་སྒྲ་ལྟ་འཕྲོ་བའི་དཀར་པོའི་སྒྲར་སྒྱུ་འཁོར།
དམར་པོའི་སྒྲར་གསུང་འཁོར། སྟོན་པོའི་སྒྲར་ཐུགས་འཁོར་ཉེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་
མམ་ལྟའི་ལྟ་ཆོགས་སྒྲ་བྲག་གཡས་པ་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་པས་རྒྱུང་
དང་འཕྲོགས་ནས་འཕྲོས། སྟོང་གི་མ་དག་པ་སྤྱངས་ཉེ་གཞལ་ལས་ཁང་དུ་བསྐྱུར།
བརྟུང་གི་སེམས་ཅན་ལ་དབང་བསྐྱུར། ལམ་ལ་བཀོད། སྤྱིབ་པ་སྤྱངས་ཉེ་ས་འོག་སྒྱུ་

འཁོར་། ས་སྟེང་གསུང་འཁོར་། ས་སྒྲ་ཐུགས་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སུ་བྱས། འོད་ཟེར་
 གྱི་སྟེང་མཆོད་ལྷ་སྟོན་ཏེ་གདོད་ནས་བྱུང་བའི་དབང་པོ་དང་རྣམ་འབྱོར་མ་རྣམས་
 མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱས། ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བའི་རོ་པོར་ཞུ་བ་གསར་དུ་ལྟར་
 བཀོད་པ་དང་འདྲེས། རང་གི་སྣ་བྱུག་གཡོན་པ་ནས་ཞུགས་ཏེ་ལྟེ་བར་གནས་པ་
 ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་དབྱངས་གསལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་ལྷན་པའི་སྒྲ་བ་
 དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཅན། དེའི་དབྱས་སུ་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་དམར། དེ་དང་སྒྲ་བ་
 གཉིས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ཏེ་དུ་ཀ་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཐུག་གཉིས་ཡབ་ཡུམ་
 རམ་མཁའའི་འཇའ་ཆོན་ལྷ་བྱ་རྒྱ་སྒྲ་ཅམ་ལ་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་བསྟོམ།

ཆོ་གའི་ཆོག་ལ་མི་གསལ་ཀྱང་དེའི་ཐུགས་ཀར་རྩྱུ་དགོས། རྩྱུ་ལས་བདེ་བ་
 ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་དང་། ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་གསང་གནས་གཉིས་བསྟོད་པའི་སྒྲ་མའི་དགའ་བའི་སྒྲས་
 འབྲོ་བ་རྣམས་ལྟར་གསལ་བ་བཀུགས་ནས་དུར་ཁྲོད་ལ་ཐིམ་པ་ནས་རྒྱ་དུ་ཡང་མི་
 དམིགས་པར་བསམ་པའི་བར་ཆོ་ག་ལྟར་སྟུང་རིམ་བྱས་ཏེ་བདེ་སྟོང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 མཉམ་པར་འཛོག་པའི་གནས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་མཛོར་བ་དགོས། འདིར་
 ལུས་དཀྱིལ་མི་སྟུང་། རྩོགས་རིམ་ལ་སྒར་ཆོག་བསྒྲིག་''''བསྒྲིག་²¹ མི་འདུག་ཀྱང་འདི་
 ལྟར་ན་བྱས་ཆོག་པ་འདྲ། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲགས་གསུམ་བརྗོད་དེ་སྒྲར་ཡང་
 སྒར་བསྟོམ་པ་ལྟར་གྱི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡོངས་རྩོགས་སུ་ལྟར། ཆོ་གའི་བར་སྐབས་སུ་
 རྟེན་བརྟེན་པ་ཡོངས་རྩོགས་པར་འགྱུར་ཆུང་འགྱུར་ལ་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དགོས་སོ། །

༼བཟླས་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ༽

༥ གསུམ་པ་མཐུག་གི་བྱ་བ་བཟླས་པ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡིད་བཟླས་ནི།
རང་གི་ཉེ་བར་ཉི་མ་ལ་སྤྱི་མཐུན་དཀར་དམར། དེ་ལས་རྒྱུད་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ན་སྤྱི་གི་
གདངས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྷའི་ལྷ་ཆོགས་འགྲོས། འགྲོ་བ་ནམས་འཁོར་ལོ་ལྷའི་ལྷར་
བཀོད། རང་དུ་རྒྱལ་བ་ན་ཨོ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་སྒྲ་བྲག་གཡོན་ནས་ཞུགས་ཏེ་སྤྱི་མཐུན་
རྒྱ་དར་ཐིམ། ལྷུང་འི་གདངས་ཀྱིས་གནས་པར་བསམ་ལ་རྒྱུད་བརྒྱུད་ནས་ཅུང་ཟད་
མཉམ་པར་བཞག །

འདི་ལ་གསང་འདུས་ལྟར་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཅམ་དུ་ཅུང་ཟད་སྟོང་དགོས་ཀྱང་
བདེ་མཆོག་སྤང་རྒྱུད་ལ་ཚུགས་ཡུན་རིང་བས་དེ་འདྲ་མི་འདུག་གོ །བཟང་ཐང་མི་
དུས་སམ། བོད་ཅེའི་སྟེང་ལས་བཞི་དང་མཐུན་པའི་རི་མོ་ཡོད་ཅེས་ཀྱན་མཁུན་
གོང་མས་ཁྲི་དག་དབང་བཟ་གིས་པར་གསུངས་ལ། སངས་རྒྱལ་སྤྱན་མའི་སྤྱན་གྱི་
མཆན་མ་ཡོད་པར་ཀྱན་མཁུན་གོང་མའི་གསང་འདུས་བསྟན་ཡིག་ལས་གསུངས་
པར་ཁྲི་ཆེན་རབ་བཏན་རྒྱ་མཆོ་གསུངས་ཀྱང་ད་ལྟའི་པར་མ་ན་མི་འདུག་པ་ཆད་
དམ་སྟུམ། ཐེང་ཆོག་ལ་སྤྱེ་མཆེད་ཁྱིན་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་བརྒྱ་གར་དབང་མ་ཡིན་པར།
གོ་ཆའི་བརྒྱ་གར་དབང་བསྐྱེད་ནས་སྤྱུ་རུ་བཟླ་དགོས་ཞེས་བྲ་དགེ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་
བསྐྱེད་རིམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་སྟུམ་སྟེ། འདོད་འདོ་སོགས་སུ་བརྒྱ་མི་ཉི་དང་
སྤྱུ་རུ་ཞེས་པའི་སྤྲགས་གཉིས་འདམ་ག་མཛད་འདུག་པས་སོ། །

བཟླས་པའི་ས་བོན་ཉེ་བར་བཀོད་པ་སྤར་གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུན་དང་། རྫོང་
བཟླས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པས་སྟོང་གར་བཀོད་ཀྱང་ཆོག །ཅ་སྤྲགས་སྟོང་པོ་ཉི་སྟོང་

གསུམ་སྒྲགས་ནས་འགོད་པ་དང་། རེ་རེ་འགོད་པའི་ཕྱགས་གཉིས་ལས་ཐག་མོའི་
ཐེང་སྒྲགས་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་རིང་བས་འདིར་རེ་རེ་འགོད་པ་བདེ་སྟུང་། ཅ་སྒྲགས་ཀྱང་
མང་དུ་བསྒྲན་བཀོད་ཆོག་ལ། འདོད་ན་ཕྱས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་ཡོངས་རྫོགས་ལའང་
སྒྲགས་ཐེང་བཀོད། བདེ་མཆོག་ལ་སྦྱིར་བཏང་གཡོན་སྒྲོར་དང་། གཡས་སྒྲོར་བྱེད་
པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད།

བསྐྱེད་བྱའི་སྒྲགས་ནི། རྒྱུད་ལས། ས་སྤྱང་ན་ནི་རིན་ཆེན་བཞི། །ཐེང་བའི་
སྒྲགས་ནི་དམ་པ་ཡིན། །ཞེས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཅ་སྒྲགས་གཉིས། སྤྱིང་པོ་
གཉིས། ཉེ་སྤྱིང་གཉིས། གོ་ཆ་གཉིས་ཉེ་རིན་ཆེན་བཞིར་གྲགས་པ་དང་། འཁོར་ལ་
རང་སྒྲགས་བསྒྲུབ་ཞིང་། དེའི་ཆེ་སྒྲགས་ཀའི་རྩྱུ་གི་རྒྱ་ད་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་སྤྱེ་
མོར་འཁོར་ལོ་ལྟའི་ལྟ་ཆོགས་སྒྲོས། འགྲོ་བའི་དོན་བྱས། སྤྱིང་འདུས། རྩྱུ་གི་རྒྱ་དར་
ཐེམ་པར་བསམ་པ་དམ་ཆོག་གི་བསྐྱེས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་གྱིས་ཅ་སྒྲགས་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས། སྤྱིང་དབྱེབས་རྒྱུད།
རྩྱུ་རྩེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱེར་ཞུགས། རྒྱ་ཉི་ནས་བརྒྱུད། ཞལ་ནས་ཐོན་ཉེ་རང་གི་
ཞལ་དུ་ཞུགས་པ་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལྟར་འཁོར་བར་བསམ་པ་ཁྲོགས་བསྐྱེས་
སམ་དོ་མའི་བསྐྱེས་པ། རྩྱུར་སྒྲགས་ཐེང་སྤྱོད་ཅིང་འཇམ་པ་དང་། བར་བྲག་ཅིང་རྩལ་
པ་འཕྲོས་ནས་བསྐྱེར་བཞིན་པའི་བསྐྱེས་པ། ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐད་གདངས་བྲག་
པོས་བསྐྱེར་བཞིན་པའི་བསྐྱེས་པའོ། །

བསྤྱེན་གངས་བྱབ་ཆེན་སོ་སོའི་ཕྱགས་མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་ཡབ་གྱི་སྤྱིང་པོ་
འབྱུམ། ཡུམ་གྱི་སྤྱིང་པོ་འང་འབྱུམ་བསྐྱེར་བ་སྤྱོན་གྱི་བྲག་ལེན་ཡིན་ཞེས་སྤྱིང་འཇམ་

དབྱངས་ལས་ཐོས། ཟེང་སྤྲལས་གཉིས། ཉེ་སྤྱིང་གཉིས། གོ་ཆག་གཉིས་བཅས་ལ་བྱངས་
བཅད་མི་དགོས་པས་ཅི་འབྲུག། འཁོར་ལ་རང་སྤྲལས་མ་ཐུབ་ན་རྩྱུ་པི་གཉིས་གཙུག་པོ་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་ས་བོན་ཡིན་པས་དོར། མ་ནི་ཀུན་གྱི་སྒྲུང་ཀོར་དུ་འགོ་བས་མི་དགོས།

སྤྲལ་མ་རི་རྩི་ལི་ལྷི་བཞི་མཁའ་འགོ་མ་བཞི། ཀཾ་ཁྱི་གླི་རྩི་རི་ཅི་ཆི་རི་བརྒྱད་
སྤྲལས་འཁོར། རྩི་ཉི་འི་རི་རྩི་རི་ཉི་བརྒྱད་གསུང་འཁོར། མི་དྲི་རྩི་འི་པི་པི་པི་རྩི་
བརྒྱད་སྤྱུ་འཁོར། ཡི་རི་ལི་མི་ལྟ་པོ་སྟོ་རྩི་རྩི་མས་སྒོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་བོན་
ཡིན་པས་དེ་དག་གི་འགོར་ཨོ་དང་། མཐར་རྩྱུ་རྩྱུ་པཌ་ལྷུང་བ་ཁྲི་བཟླ། སྤྲལས་ཟེང་
འགོད་ཚུལ་ཤར་གྱི་མཁའ་འགོ་མའི་སྤྲལས་ཀར་ཨོ་རི་རྩྱུ་རྩྱུ་པཌ། བྱང་གི་ལྷ་མའི་
སྤྲལས་ཀར་ཨོ་རྩི་རྩྱུ་རྩྱུ་པཌ། ཞེས་སོགས་སྤྲལས་གཡོན་སྒོར་དང་། མཆམས་
གཡས་སྒོར་དུ་འགོད་པར་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མས་ཁྱ་དག་དཔོན་སྒོར་གྱི་བྲིས་ལན་དུ་
གསུངས། ཨོ་དང་། རྩྱུ་རྩྱུ་པཌ་བརྒྱད་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཨོ་སོགས་བརྒྱད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་བཟླ། ཡེ་ཤེས་འབེབས་སྤྲལས་ཁྲི་ཁ་སྒོར་གི་སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས་
དགོས། འབེབས་སྤྲལས་དབང་ཆོག་གི་སྐྱབས་ལྟེ་སོགས་དཔལ་ལོ་བསྐྱུལ་བའི་
སྤྲལས་དང་། ཉིལ་མཐུ་གོ་རྩི་སོགས་དང་། རྩྱུ་ཉ་ཨ་རྩི་ལེ་ཡི་གེ་བཟླ་བའི་ལུགས་
གསུམ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་ཡབ་རྒྱུང་རལ། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྤྱིང་པོའི་མཐར་
སྒྱུར་བའི་ལུགས་གཉིས་སྤང་ཡང་རང་ལུགས་ཡབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོའི་མཐར་ཡི་གེ་བཞི་
གདག་པ་ཡིན། ཁྱ་དག་དཔོན་སྒོར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་འང་འདི་བཞིན་བཟླ་བ་རྩི་ཆོས་
སྒྱུར་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་གསུང་
རྒྱུན་ཉེ། དག་འཕྲན་ཁྲི་བ་དབུས་སྟོད་རྒྱ་ར་ཞེས་པར་འཁྱེདས་པས་རྒྱ་ར་ཆོས་སྒྱུར་

རྒྱ་མཆོར་གྲགས་པའི་བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་དུ་ཡོད་དོ། །

བརྒྱས་པའི་མཐར་ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱས། གཏོར་འབུལ་མི་བྱེད་ན་ཉེར་བཟུ་བྲ།
གཏོར་མ་ཡིད་ཀྱིས་སྦྱུལ་བའམ་ཚུ་ལ་སོགས་པའི་ནང་ཟན་གྱི་རྣམ་ཅན་མ་མཐའ་
དགོས། ནང་མཆོད་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། རོ་ཞེས་མགོན་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅས་
སྦྱན་བྲངས་ལ་ཚུ་གཉིས་ཉེར་སྐྱོད་རོལ་མོས་མཆོད། ལྷ་མས། ལྷ་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་སྦྱན་བྲངས་གསུངས་པ་རྒྱུད་པའི་ཆོགས་འདོན་དང་འདོད་འཛེར་ཡང་
ཡོད་པས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྦྱབ་ཐབས་འདིར་རྒྱུད་སྦྱང་པའི་འདོན་ཆ་དང་མི་མཐུན་
པ་ཅུང་ཟད་རེ་འདུག །ལག་པ་གཉིས་ཁ་བྱེད་དུ་བསྟན་ལ་དབྱངས་གསལ་ཆར་
གཅིག་བརྗོད་པས་གཡས་པའི་མཐེལ་དུ་ལྷ་ལི་དཀར་པོ་དང་། གཡོན་པའི་མཐེལ་
དུ་ཀླ་ལི་དམར་པོ་གཉིས་གཡོན་སྒྲོར།

དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་དབྱངས་གསལ་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་གསལ་བའི་
ཆེ་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་དབུས་སུ་རྩྱུ་དཀར་པོ་རེ་རེ། ཨོྭ་ཨ་བུ་སོགས་ཀྱི་
སྒྲགས་བརྗོད་པས་ཆེ་ཉིད་རྩྱུ་བཅས་ཁུ་བ་དོ་ཇེ་ཐལ་མོར་གྱུར། མོར་མོ་ཅེ་བསྟོལ་བའི་
དོ་ཇེ་ཐལ་མོ་བྲ། ལྷ་མོ་ཆད་མ་སོགས་བརྗོད་དེ་མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྒྱས་བཏབ། ཐལ་མོ་ཁ་བྱེ་བའི་སྟེང་གཏོར་སྟོང་བཞག་བའམ་བཞག་
པར་མོས། ལྷགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། སྟིང་གནས་ལྷ་མོ་རོ་དོ་ཇེ་མ་སྟོས་ནས་བད་
ཀོར་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་དེ་ཇེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་སེ་གོལ་གཏོག་ཅིང་། ཨོྭ་ཨྷུཾ་བརྩ་ཨ་ར་
ལི་སོགས་ལན་གསུམ་གྱི་དང་པོས་གཙོ་བོ། གཉིས་པས་ཡུམ། གསུམ་པས་མཁའ་
འགོ་མ་བཞི་ལ་ཕྱོགས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་བུལ། ཡབ་ཀྱི་ཅ་སྒྲགས་ཨོྭ་ཀ་ར་ཀ་ར་

སོགས་ལན་གཅིག་གིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ལ་ཕྱོགས་གཡོན་སྒོར་དང་
མཆོམས་གཡམས་སྒོར། ཡང་ཨོྭ་ཨྭ་མཇུ་ཨ་ར་ལི་སོགས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་སྒོ་
མཆོམས་མ་བརྒྱད་ལ་ཕྱོགས་གཡོན་སྒོར་དང་མཆོམས་གཡམས་སྒོར་དུ་ཕྱལ། རིག་
མ་བཅུ་དྲུག་གིས་མཆོད། སྔ་རི་གྱིས་ནང་མཆོད་ཕྱལ། ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཀླད་བརྒྱད་
ཀྱིས་བསྟོད། སྲིད་པ་དང་མཉམ་སོགས་ཀྱིས་འདོད་དོན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ།
ཕྱོགས་སྒྲིང་འོད་གསལ་དུ་བརྒྱབ་ནས་ལྷགས་ཀྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།

གཏོར་ལྷགས་ལན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོས་ཕྱོགས་གཡོན་སྒོར། གཉིས་པས་
མཆོམས་གཡམས་སྒོར་དུ་ཕྱལ། སོ་ཅི་ལ་བྱ་རམ་བསེས་ཀྱང་ཆོག །རིག་མ་བཅུ་
དྲུག་ནང་མཆོད། ཡབ་ཀྱི་ཀླད་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟོད། ལྷ་ཡི་ཆོགས་རྣམས་སོགས་
ཀྱིས་འདོད་གསོལ་བྲ། ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱས། ཡོ་ག་འབྲུག་སོགས་ཀྱིས་པད་ཀོར་འབྱུང་
རྒྱ་དང་བཅས་གཡོན་པའི་མཐེབ་སྲིན་གྱིས་སེ་གོལ་གཏོག་ཅིང་། འཛིག་རྟེན་པ་
རྣམས་རང་གནས་སུ་གཤེགས། ཡེ་ཤེས་པ་རང་ལ་བསྐྱེམས། གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་
སྟོན་པས་མཇོད་པའི། སྲིད་པ་གསུམ་འབར་སོགས་ཀྱིས་སྒོན་ལམ་བཏབ། གཏོར་
མ་ཐུན་མཆོམས་སུ་ཕྱལ་ཀྱང་རུང་།

ཉིར་བསྐྱེད། ལྷེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས།
རང་དང་ལྷེ་གསར་གི་ལྷས་རྩྱི་ལྷུང་ལྷངས་པའི་རྩྱ་མའི་དགའ་བའི་སྤྲས་འགོ་བ་
རྣམས་བཀྲུགས་ཏེ་དུར་ཁྱིད་ལ་ཐེམ་པ་ནས་ཐུགས་འཁོར་གྱི་བར་དུ་བསྐྱེས།
ཐུགས་འཁོར་གྱི་ཤར་མཁའ་འགོ་མ། བྱང་ལྷམ། ལུབ་ཁར་རོ་ཉི། ལྷོ་གཟུགས་ཅན་
མ། ཤར་ལྷོ་འོད་ཀྱི་ཐུགས་ཅན་མ། ལྷོ་ལུབ་ཀྱི་འོད་ཁར་རོ་ཉི། ལུབ་བྱང་གི་འོད་ལྷམ།

བྱང་ཤར་གྱི་དེ་མཁའ་འགྲོ་མར་ཐེམ། ཤར་སྟོང་ཐོད་པ་གཟུགས་ཅན་མར་ཐེམ་པ་
ནས་ལྷ་མོ་བཞི་ཡང་རང་ངོས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་ཞལ་བཞི་ལ་ཐེམ། ལུས་དགྱིལ་གྱི་ལྷ་
རྣམས་རང་རང་གི་གནས་སུ་ཐེམ་སྟེ་རྩ་ཁམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་འཇམ། ཡང་ན་ཆོ་
ག་ལྟར་བསྐྱས་ཏེ་རྩ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདུས་སྟོང་ག་ཡིན་ལ། དེར་ཐེམ་པས་རྩ་
ཁམས་ཐམས་ཅད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བསམ།

དམ་ཆོག་པ་ཡབ་ལུམ་ལྟེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལ་ཐེམ་པ་ནས། ལྷ་དྲ་
ཡང་མི་དམིགས་པར་བསམ། ལུས་དགྱིལ་གྱི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་
མེད་ཀྱང་བསྐྱེདུས་བམ་ཅམ་བྱས་ནས་སྐྱད། སྟོང་པའི་རང་ལས་ལྷ་ཡབ་ལུམ་གྱི་
སྐྱར་བཞེངས་བསྐྱར་འཁོར་སུན་མོང་བ་གསལ་འདེབས་འདོད་ནའང་བཏབ། ཡབ་
ལུམ་གྱི་གོ་ཆའི་བསྐྱར་བ། གནས་ཉར་བཞེང་སུ་རྩ་སོགས་ས་བོན་བཀོད་པ་གོ་ཆ་
ཆེན་པོའི་བསྐྱར་བ། གཡོན་པའི་མཐེབ་མཛུབ་ཀྱིས་སྟོགས་བཞེང་སེ་གོལ་གཏོག་
ཅིང་ཨོ་སུམ་ལྷ་སོགས་ཞལ་བཞི་པའི་སྐྱགས་བརྗོད་དེ་ཆམ་རུམ་སྐྱགས་ཀྱི་བསྐྱར་
བ་སྟེ་བསྐྱར་བ་གསུམ་བྱ།

ཆོ་ག་རྒྱས་བསྐྱས་ལྷང་སྐྱེ་རོལ་པའི་རྟོ་རྩེས་ལས་དང་པོ་བས་རྒྱས་པ་གལ་
ཆེ་གསུངས། སྐབས་མགོན་རྟོ་རྩེ་འཆང་ནས་ཆོ་ག་རྒྱས་བསྐྱས་ཀྱི་བྱད་པར་མཁའ་
བྱུང་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་ཐོར་སོགས་གཞུང་ལས་བཅའ་དགོས་གསུངས། གང་ལྟར་
ལས་དང་པོ་བར་རྟོག་བདེ་སྟོ་དང་འཆམས་པ་གལ་ཆེ། བསྐྱེད་ཚུལ་དཔོན་སྟོབ་
བྱམས་པ་དང་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་ལྟར་ཡིན།

སུན་མཆམས་སུ་མཐོང་ཐོས་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱེད་དང་

སྤྲུགས་ཀྱི་གདངས་སུ་མོས་པའི་ཆངས་སྟོང་ལ་གནས་པ། སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཉེན་མཐོང་ཆང་བདེ་མཆོག་ཏུ་མོས་ལ་རྟེན་བརྟུན་གྱིས་
བསྟོད་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟེན་ལ་བྱུང་བལྟས་ཏེ་
འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་སོགས་སྟོང་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར། ལྷས་ཀྱི་ཆེད་བར་གི་
སྐབས་ལྟར་བྱ་བ་ལྷས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ཉལ་བའི་ཆེ་རང་ལྟར་གསལ་བ་རིམ་གྱིས་
བསྐྱེས་ཏེ་རྒྱ་དཔེ་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་གཉིད་ཀྱི་འོད་
གསལ་བསྐྱངས། ཐོ་རངས་ཏེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་བཞིས་རྒྱ་མ་རུ་
དང་སྐྱེད་བྱངས་ཀྱིས་བསྐྱེས་ཏེ་འོད་གསལ་ལས་ཏེ་རུ་ཀའི་སྐྱར་ལྡང་། ཁ་ཟས་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར་གཞུང་ལྟར་ལ་ལག་མཆོད་གྲུབ་ན་ལེགས་པས་བྲག་དཀར་དཀར་བཅུ་
རིན་པོ་ཆེས་དཔོན་སྟོབ་བྱམས་པ། གསེར་ཁ་ཆང་། ར་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་
སོགས་ཀྱིས་ལུགས་འགྲུབ་གནང་བ་དང་། སེམས་ཉིད་ཆང་གིས་མཁའ་སྟོང་མའི་
ལག་མཆོད་ཁྲིད་པ་རྣམས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཡོད།

ཕྱི་རོལ་མཆོད་པ་ལག་མཆོད་དང་བཅས་པའི་ཆོག་རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱིས་
མཛད་པའང་འདིའི་ཆ་ལག་གལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་ལྷང་སྐྱུང་ག་དབང་ཆོས་ལྷན་
ལས་བྱ་བྱང་མཁན་པོ་སྟག་སྟོང་དཀར་པོ་བ་སྟོབ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས། དེ་ནས་བྱ་
དགེ་དཔོན་སྟོབ་སྟོབ་ལྷ་མཆོ། སྟག་ཆང་དཔོན་སྟོབ་སྟོབ་བཟང་རབ་བཟླ། དེ་
ལས་རྗེ་ཆོད་ནམ་མཁའ་སེམས་བྱག་ལེན་ཁྲིད་དེ་རྗེ་ཆོད་རི་ཁྲོད་དུ་ཚུགས་ཡོད། སྤ་
ཁོ་ལངས་མ་ཐག་དང་། དགྲུང་མོ་ཐུན་མཐར། ཨོ་ཚུར་སྟོན་ཚུར་སྟོན་དཔལ་ལོ་
ཆེ། །སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་ཉེར་བཞིས་མཆོན་དག་མ་དག་གི་བཟོན་གཡོ་ཐམས་ཅད་

བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣམ་རྒྱུ་ཉེས་པ་ལྟ་བུ་འབྱོར་དང་། རྒྱ་རེ་བཞིན་
དང་། བྱུང་བར་རྒྱལ་རྒྱའི་ཡར་མར་གྱི་ཆེས་བཅུའི་མཆོད་པ། གཡོན་པའི་ཀུན་སྟོང་
སོགས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོས་ཀྱི་དམ་ཆེག་མཐའ་དག་ལ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབ་ན་བགེགས་
དང་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་ཤིང་། ལྷག་པའི་ལྷས་བྱེན་གྱིས་རྫོབས་པ། སྐྱབས་སུ་
ལམ་འབྲེལ་ཆང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྟོན་
པར་བྱེད་ཅིང་། རབ་རྫོགས་རིམ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་ཆེ་འདིའམ་
བར་དོར་སངས་རྒྱ། མ་མཐའ་འདྲ་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་མཆོག་འབྱུང་བ་དང་། འདིའི་
བསམ་གཏན་བསྟོམ་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་བསྐྱབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོས་
འདི་སྟོང་པའི་རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐྱེ་ཞིང་། ལས་སྤྱོད་ཆོན་པོ་ཆེ་འདག །

འདི་ནས་འཕོ་ཆེ་གི་བ་རྣམ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་གནས་ཁང་
གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་སྟོ་བ་ལྟར་དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱིས་གདུགས་
རྒྱལ་མཆོན་སོགས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱེད་དང་སྐྱབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས་བྱེན་དང་།^{༡༠}
མཁའ་སྟོན་དུ་བྱིད་དེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཏེ་དུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་
ནས་ལམ་ལྷག་མ་མཛོན་དུ་བྱས་ཏེ་དོན་གཉིས་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ་འབྱུང་ཞིང་། རྗེ་
རིན་པོ་ཆའི་བཀའ་སློལ་འདི་ལ་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་
སུ་རྒྱངས་ན་གསང་བདེའི་ལམ་ལ་རྩང་འཇུག་གི་ཡ་གྲུལ་སྐྱེ་འོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
རྫོགས། འཛིགས་བྱེད་ལ་གཉིས་ཀ་ཆང་བར་མ་ཟད། གནད་ལྡ་དང་། ཆོས་འགོ་ཐོན་
པ་སོགས་རེད་འདའ་བའི་བྱིས་ལན་ལྟར་ཡིན་པས་ཉིན་རེ་བདེ་གསང་འཛིགས་
གསུམ་ཀའམ་བདེ་གསང་རེས་མོས། འཛིགས་བྱེད་རྒྱས་བསྐྱེད་ཅི་རིགས་ཆག་

མེད་བྱེད་པ་ཕྱག་ལེན་ཡིན། གྲུང་བྱ་བྱམས་པ་སྒོ་སྟོན་གྱིས་ལྷང་སྐྱུ་རོལ་པའི་རྩོ་
རྩེར་བྱིས་པའི་ལན་དུ། ལས་དང་པོ་བས་ཆོ་ག་གསུམ་འདོན་གསུངས་པའི་ཕྱགས་
ལ་སྒོས་འཆུན་ན་རེ་རེའི་ནང་གསུམ་ཀའི་གནད་ཆང་བར་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སྲུ་
ལེན་ཚུ་ལ་ཀྱང་བསྐྱན་ནས་སྟུམ།

གང་ལྟར་ཆོ་ག་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅི་རིགས་རེ་དང་། རྫོགས་རིམ་སྟོན་ལམ་གྱི་
དེའི་ཐད་ཀ་ཅམ་རེའས། མ་མཐའ་སྒྲ་མཆོད་དམ། དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་བརྒྱ་མ་དང་། ཡོན་
ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་རྩེས་གསང་འདུས་སྟོན་ལམ་གྱི། ཞིང་གི་ཕུལ་བྱུང་ཕྱགས་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། བདེ་མཆོག་གི། །དེ་ནས་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་
ལྷག་པའི་ལྷས། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ཅམ་རེས་སྟོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་
ལ་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྐྱན་པའི་སྤྱིང་པོ་བྲི་མ་མེད་པ་རང་གཞན་གྱི་
རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་བྱའོ། །

སྐྱས་པ། རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་དྲུང་སྐྱུར་ཐག་གཅིག་དང་། །བྲེ་བ་ཐག་བྲུག་
གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཅེ། །དཔལ་ལྡན་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་ལམ་གྱི་གནད། །བཅེ་
བས་འདོམས་“མཛད་^{༡༡}”མགོན་དེར་བདག་ཕྱག་“འཆའ་^{༡༢}”། །སྒྲ་མའི་ཕྱགས་བཅུད་
བདུད་ཅིའི་རྩལ་རེར་ཡང་། །མདོ་རྒྱུད་ལེགས་གསུང་གདམ་རྩལ་སྟེད་དུ། །འཆར་
བ་སྒྲ་གཟུགས་གཅིག་ཉིད་བྱངས་པའི་མཆོ། །རི་སྟེད་མཆིས་སུ་སྟོབས་དཔེར་འོས་
མིན། །ཉིན་ཆོན་གང་དུ་བསྟོམ་ཀྱང་དེ་དང་དེར། །འཆར་རྒྱའི་གདམས་པ་ཁ་པོ་
འབྲུག་ལྟར་དུ། །སྟོགས་པའི་སྟོན་རབས་གདམས་པའི་ཆུ་བོ་བརྒྱ། །ཡལ་རྩེའི་གསུང་

༡༡ མཛད

༡༢ འཆའ

རབ་རྒྱ་མཛོའི་ཆ་རེར་རྫོགས། །ལེགས་ཉེས་གསེར་དང་བོང་བ་མཉམ་གཟིགས་
པའི། །དོན་གཉེར་ཞན་པའི་ཆགས་བྲལ་སྦྱེ་བོ་དང་། །ཕྱོགས་ལྷུང་ཆེར་མའི་ཁྱེད་
བྱུང་ངལ་གསོ་བ། །དེ་ཡི་ཡིད་ལ་རྩལ་རྩའི་འཛིགས་སྟེར་ཡང་། །གཞུང་ལུགས་
མང་ཐོས་རིགས་པའི་འོར་གྱིས་ལྷུག། །དམ་པའི་མན་ངག་སྟོང་ལ་གཅེས་འཛིན་
པའི། །གཞུང་གནས་དག་ལ་གཏམ་འདིས་འབྲལ་ལུན་གྱི། །པན་བདེའི་འབྲས་བཟང་
བསྐྱུན་ལ་སོམ་ཉི་བྲལ། །དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་རྟག་པའི་བཀའ། །འགག་མེད་རྩི་
རྩེའི་གསུང་གི་རང་སྤྱུ་ཆེ། །ནམ་དཔྱོད་མགོན་པའི་གདངས་ལས་གྲེ་འགྱུར་
སྟོང་། །ལེན་པའི་ལམ་རྟེན་ཁོ་བོ་སྐྱལ་བཟང་སྟུམ། །དམ་པའི་བཤེས་གྱི་ཞབས་བད་
གྲུས་བསྟེན་ནས། །མད་བྱུང་ལམ་འདིར་ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས། །འབད་པའི་དགོ་
ཆོགས་ལྷ་ཟེར་བྲེ་བ་བརྒྱས། །རོལ་པའི་འོ་མཆོའི་དགོ་ལེགས་འཛིན་པ་
དེས། །འབགས་བོད་རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷུག་བྲེ་བ་བརྒྱ། །ཆོ་གཅིག་ཉིད་ལ་མཁའ་
སྟོན་རྩི་རྩེའི་གྲོང་། །“བཟོད་^{༡༩} པའི་གཤེགས་ཤུལ་བདེ་བ་མཆོག་གི་ལམ། །དུས་
མཐར་མི་ཉམས་འཕྲིན་ལས་ཆེར་གསལ་ཤོག །ཆེས་དཀོན་གསང་བ་སྤྲལ་གྱི་ཨ་
མི་ཏ། །རྒྱལ་བའི་སྤྲལ་བ་བཅུད་རིམ་གཉིས་ལམ་བཟང་གི། །མཆོན་ཅ་མ་འཛིན་
པའང་བྱང་ཆུབ་རྩི་རྩེ་ལྟར། །ཆེར་བསྐྲལ་ལམ་འདིས་འབྲོ་ཀུན་སྦྱོལ་བར་ཤོག །མ་
འོངས་ཆེ་རབས་བརྒྱ་དཀར་པོའི་བྲེང་། །དམ་པའི་ཉིན་བྱེད་འོད་གྱིས་མི་གཏོང་
ཞིང་། །བཤད་སྤྲུབ་འདབ་རྒྱས་པན་བདེའི་ཐེལ་མངར་གྱིས། །བསྟན་འབྱོའི་བྱུང་བའི་
དགའ་སྟོན་རྒྱས་པར་ཤོག །འཇམ་མགོན་སྤྲལ་བ་བཅུད་དཔལ་ལྷན་སྤྲད་རྒྱུད་
དང་། །དབེན་ས་སྟོན་བརྒྱུད་བྱུང་གི་གདམས་པའི་མཛོད། །རྒྱུད་ལྷན་ལྷ་མའི་ཞལ་

གྱི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན། །མི་རྒྱུ་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་གྲུབ་ཆེན་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཁྲིད་གྱི་
གསལ་བྱེད་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་སྐྱབ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཁྱབ་བདག་འཁོར་ལོའི་
མགོན་པོ་ཡོན་ཏེ་འཆང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞབས་བྱུང་ནས་ཁྲིད་ཞེས་
རྒྱས་ལན་དུ་མར་ཐོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་གསུང་བཤད་རྣམས་ཕྱོགས་བསྐྱོགས་སུ་བྱས་ཆོག་པར་སྒྲ་
མ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་བཀའ་གནང་བ་ཐོབ་པ་བཞིན། གདམས་ངག་སྐལ་མཉམ་དུ་འོད་པའི་ཆོས་མ་ཐུན་
གྱི་ཕྱོགས་དུ་མའི་གསུང་གིས་ཡང་ཡང་བསྐལ་བའི་ཐུགས་བཞེད་བསྐྱང་བ་དང་། གཙོ་ཆེར་རང་
ཉིད་སྤོངས་རྒྱལ་དང་བརྗེད་ངེས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བའི་བློ་གསོར་དམིགས་ནས་དགེ་སྦྱོང་གེས་
རབ་རྒྱ་མཆོས་བཤད་སྐབ་བཞུན་པའི་འབྱུང་གནས་དཔལ་ལྷན་བཟུ་གིས་འབྲིལ་གྱི་ཆོས་གྲར་
དབུ་བཅམས་ཏེ། མཐུག་སྐྱོན་ལུང་བཟུ་གིས་ཆོས་འཕེལ་གྱིང་དུ་རྫོགས་པར་བཞུགས་པའོ། །
སྒྲ་མཛད་ལོ། །

༡༡། །བྱབ་མཆོག་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་
པའི་རྫོགས་རིམ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་དཔལ་ཁྲིད་ཏེ་རུ་ཀའི་
ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡༡། །ན་མ་སྤྱི་ཏེ་རུ་ཀ་རྩེ་གི་རྩི་རྩུ་བརྟན་དང་གཡོ་བའི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་
པ། །སྟན་སྤྱེས་བདེ་བ་མཆོག་གི་ནལ་རོལ་རྒྱ། །སྒོམ་མཛད་དཔལ་པོའི་དབང་ལྷག་ཁྲ་
མ་དང་། །བྱབ་མཆོག་ཀུན་ཏུ་དགོ་བའི་ཞབས་ལ་འདུད། །དབྱིད་ཐིག་མཉམ་སྦྱར་དོ་
རྩེ་སྦྱར། །གང་ལས་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་གནད། །མ་བཅོས་རྫོགས་རིམ་ནལ་འབྱོར་
ཆེ། །ཁྲ་མའི་གསུང་བཞེན་འགོད་པར་བྱ། །

དེ་ཡང་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོར་
བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། བར་དུ་བྱ་དཀའ་བའི་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་
རྒྱབས་ཆེན་པོ་སྦྱད། མཐར་ཐོག་མིན་སྦྱག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་
གདུལ་བྱ་གར་ཡོད་ཀྱི་སར་སྦྱལ་བའི་སྦྱེའི་སྤང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཆུ་ཁྲ་དང་
མིག་འཕྱལ་བཞེན་སྟོན་པར་མཛད། དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་བློ་དང་
མོས་པ་སྦྱ་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་དེ་འདུལ་བའི་ཕྱིར་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཆོའི་ཞིང་
ཁམས་ནལས་སུ་གང་ལ་གང་འཆོམས་ཀྱི་སྦྱེའི་བཀོད་པ་མི་འབྲ་བ། གསུང་གི་བརྗོད་
པ་མི་འབྲ་བ་སོགས་སྦྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་ནལ་རོལ་མཐའ་གྲས་པ་ལས་རང་རེ་ལ་ཏ་
ལས་ན་བྱེ་བ་ཐག་བརྒྱ་ཅམ་འཆར། དེ་ལ་སྟོས་ནའང་གླིང་བཞིའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་

ཁམས་ནི་རྒྱལ་ཐུན་ཅམ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་དབྱུང་བ་ནས་^{༡༩}གསུམ་གཤམ་ཅན་གྱིས་
བཟུང་བའི་འགྲོ་བའི་སྤྲིག་སྒྲོད་འདུལ་བྱིང་གྲིང་འདིའི་རི་རྒྱལ་གྱི་ཅེ་མོར་འཁོར་ལོ་
བདེ་མཆོག་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་སྐྱུར་བཞེངས་ནས་རྒྱུད་གསུངས་པ་
སོགས་མཛད་པའི་ཆ་ཤས་ཅམ་རེད། །

མཛད་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་ལས་མི་འདའ་ཡང་རྩ་འབྲུལ་
སོགས་ཀྱིས་ཐར་ལམ་མཆོན་དཀའ་བ་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱུ་
ལས་ཆར་པབ་སྟེ་མནར་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་ཞི་བར་བྱས་ནས་རེ་ཞིག་
མངོན་མཐོའི་རྟེན་ལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་། གནས་སྐབས་དེར་སྤྲུག་བསྐལ་
བསལ་བ་ཅམ་ལས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པའི་ཐབས་སུ་མ་སོང་བའང་
སྤྲོད། དེས་ན་གསུང་རྗེས་བསྟན་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་ནི་མཛད་པའི་མཆོག་ཡིན་པས་དེར་
ཞུགས་ན་ཤུགས་བཟང་ལ་མཐའ་བརྟན། དེ་ལ་རང་གི་དོན་གཉེར་མ་བྱས་ན་དེར་
བད། གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་གྲང་ན་ཆོས་རི་སྟེད་བཀའ་སྩལ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འབྲིད་པའི་ཐབས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོས། ཁྱོད་ཀྱིས་རི་སྟེད་བཀའ་སྩལ་པ། །ནས། ཞི་འགྱུར་མིན་མཛད་ཁྱོད་ལ་
མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན།

གསུང་གི་མཛད་པའི་སྒྲོ་ནས་གཤམ་བྱ་མ་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པ་ཆོགས་སྒྲོབ་སྒྲིན་
པ་གྲོལ་བ་འཕགས་ལམ། གྲོལ་བ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཀོད་དེ་
འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་འགྲོ་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་མཛད་བཞིན་པ། དེའང་
མདའི་ལམ་གྱིས་ལུས་རགས་ལྷ་སྐྱུངས་ནས་རྫོ་རྗེའི་སྐྱ་སྐྱུབ། སེམས་རགས་ལྷ་

སྤྱངས་ནས་ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་སྒྲིབ་པལ་ཆེར་བད་ཀྱང་། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཕ་
བ་སྤྱངས་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་བད་པ་སྒྲགས་ལས་མདོས་མི་རུས། རྒྱ་
མཆན་ཤེས་སྒྲིབ་ཤིན་ཏུ་ཕ་མོའི་བཞོན་པའི་རྒྱང་རྫོགས་པར་ཐེམ་ནས་ཕ་བའི་རྒྱང་
ལས་རྒྱལ་བའི་སྤྱ་སྤྱབ་པ་དང་། ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྤྱར་མི་ཕྱད་པའི་རྩལ་གྱིས་སྤྱང་
མཐའི་བར་བཞུགས་པ་སྒྲགས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ལ་ལྟོས། སྤོན་བྱེད་དབང་བཞིའི་
དང་པོ་གསུམ་གྱིས་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱི་མ་སྤྱོད་ཞིང་། “ཐ་མས་”^༡ སྒོ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་
འཛིན་པའི་སྤྱང་ཞེན་གྱི་བྱི་མ་ཕ་མོ་སྤྱངས་པའི་མཐར་སྤྱ་གསུང་སྒྲགས་གསུམ་
དབྱེར་མེད་འགྲུབ། བདེན་གཉིས་དོ་པོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བྱི་མ་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་
འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་འདི་ཡིན་པས། བདེན་གཉིས་དོ་པོ་གཅིག་ཏུ་སོང་ནས་སྤྱ་
སྒྲགས་རྩང་འཇུག་འགྲུབ་པའི་ཐབ་གནད་མང་པོ་སྒྲགས་ལ་ཡོད། སྒྲགས་ཀྱི་ཐབས་
ཤེས་ཀྱི་གནད་སྤྱ་འོད་ལ་འདུས། ཐབ་རྒྱས་ལམ་རིམ་གྱི་སྤྱང་པོ་སྤྱ་འོད་དང་། ཡང་
སྤྱང་འབྲས་དུས་ཀྱི་འོངས་སྤྱ་དང་། སྒྲགས་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད།

དེ་སྤྱབ་བྱེད་ལམ་རིམ་དུ་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་རྩལ་ཀུན་འདུ། ཐབས་ཤེས་
ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡ་མ་བུལ་བར་བྱེད་པ་མདོ་སྒྲགས་འདྲ་ཡང་སྤྱ་ལུས་ཅལ་དུ་འདོན་ན་
པ་རྒྱད་འདུས་པ་དང་། འོད་གསལ་ཅལ་དུ་འདོན་ན་མ་རྒྱད་བདེ་མཆོག་བཞེན་
དགོས། འབྲས་ཏུ་སྤྱ་གསུམ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས། སྤྱ་གསུམ་སྤྱབ་
པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་སྒོ་ག་གིང་བྱས་ནས་སྒྲགས་ཀྱི་ཐབ་
གནད་སྤོན་པ་འདེབས། ཐོག་མར་ཐོས་པ་མེད་ན་སྒོ་མ་པ་ལམ་དུ་འགྲོ་དཀའ། ཤེས་
ཀྱང་སྒྲ་མའི་གདམས་ངག་མེད་ན་གནད་དུ་མི་འགྲོན་མ་ཤེས་པར་ག་ན་འགྲོ། ལས་

དང་པོ་བས་སྒྲགས་ལ་འཇུག་ན་སྤྱོད་མོང་ལམ་སྤྱངས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
ཡན་ཆད་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་རང་ངོས་ནས་གངས་མེད་གསུམ་ཀྱི་བར་ཆོགས་
བསགས་པ་ལ་རང་བ་བད་མཆོར་འཇུག་པ་ལྟར་སྟོ་ཡང་། དེའི་བར་སེམས་ཅན་
རྣམས་སྤྱུག་བསྒྲག་དག་པོས་མཁར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྟོང་རྗེས་ཡིད་བསྐྱུལ་ཏེ་
བདག་གིས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་མ་ལུས་
བ་སྤྱུག་བསྒྲལ་མཐའ་དག་ལས་སྟོལ་སྟུང་དུ་བཞེས་གཉེན་མཆོད་ཉིད་དང་ལྡན་པ་
ལས་དབང་བཞི་རྣམ་དག་སྟེ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་ངེས་སུ་མཐོས།

དེའི་སྐབས་སུ་ཁས་སྤངས་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱང་
ཞིང་སྟོང་ཉིད་ལ་གོ་བ་ཐེབས་པ་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་རྫོགས་རིམ་པར་བསྟོན་དགོས་
ཀྱིས། བསྐྱེད་རིམ་མེད་པར་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དང་ལྟ་བ་མེད་པར་བསྐྱེད་རིམ། ངེས་འབྱུང་མེད་པར་བྱང་སེམས་དང་ལྟ་བ།
ཆེ་འདིར་ཞེན་ལོག་མེད་པར་ངེས་འབྱུང་འོང་བ་མེད་པར་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྟས། རང་
གི་དོན་དུ་འདི་འདྲའི་སེམས། །མི་ལམ་དུའང་མ་མིས་ན། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་
སྟེ། །ཞེས་པས་ཐག་བཅད། དེས་ན་ཆེ་འདིའི་སྤྱང་ཤས་ལས་མ་ལོག་ན་ཆོས་ཀྱི་བྱི་
མི་བློ་བས་ཐོག་མར་རྒྱང་དུ་དང་སྤྱོད་མོང་བའི་ལམ་རིམ། འཁོར་བར་ཞེན་ལོག་མེད་
ན་ཆོས་བྱས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱར་འགོ་བས་འབྱིང་དང་སྤྱོད་མོང་བའི་ལམ་རིམ།
འབྱིང་དངོས་ལམ་གྱིས་རང་ཉིད་ཐར་ཀྱང་གཞན་དོན་མི་རྫོགས་པས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་
པོའི་ལམ་ལ་སྟོ་སྤྱང་བ་ཅུལ་དུ་འདོན་དགོས། ལྟའི་ར་རྒྱལ་གསལ་སྤང་ཅམ་ཏ་ཅང་
མི་དགའ་འང་སྤྱོད་མོང་བའི་ལམ་སྟེ་དང་། གྲེ་བྲག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཡང་དག་

པའི་ལྷ་བ་མ་ཞོར་བ་དཀའ་བས་ལམ་འགག་ནས་ཡོད་པ་རོ་ཤེས་དགོས།

བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟན་བ་རྟེན་ནས་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་བ་ལས། དང་པོ་ནས་
རིམ་གཉིས་འབྲེལ་མར་བྱེད་བ་རྒྱ་གར་བཤ་ཆེན་གྱི་གཞུང་དུ་ཆེར་མི་གསལ་ཡང་།
བོད་ཀྱི་མར་མི་ཡབ་སྐུ་གྱིས་ཐུན་སྟོད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། ཐུན་སྟོད་ལ་རྫོགས་
རིམ་སྐྱོམ་བར་གསུང་ཚུལ་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཀོད་ནས་དགག་བ་མ་མཛད་
བ་ལས་དང་པོ་བས་རིམ་གཉིས་ལ་བག་ཆགས་འདྲིལ་པའི་ཐབས་སུ་ལེགས་པར་
དགོངས་བ་ཡིན། དེས་ན་རིམ་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་སྟོན་འགྲོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་
ཚུལ་ནས་ཕྱིན་དུག་བར་གྱི་ལམ་རིམ་ལ་སྟོ་སྟོར་བ་སྟོར་རུང་དང་པོ། དབང་བཞི་
ནས་དགའོད་བ་སྟོར་རུང་གཉིས་ལ། དམ་ཆིག་དང་སྟོམ་བ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟུང་བ་
སྟོར་རུང་གསུམ་བ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་འགྲོ་སྐྱ་གསུམ་ལམ་འབྲེར་གྱི་གནད་
རྫོགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་མཆོད་ཉིད་ཆོར་བ་ལ་སྟོབ་ལ། ཞིང་ལ་ཡུར་མ་ལྷར་འགལ་
རྒྱུན་ཕྱིག་སྤྱི་བ་སྟོར་བ་དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཟུམ། མ་ཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་བསགས་བ་
ཟླ་མའི་ནལ་འབྱོར་དང་གསུམ། དང་པོ་ནལ་འབྱོར་བཞིའི་སྔ་མ་གསུམ་བསྐྱེད་རིམ་
དང་། རྫོགས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་ནི་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའོ། །

གཉིས་བ་དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཟུམ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་བྲིས་ཐེན་
ཅིང་། འདིའི་ནལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིག་བརྒྱ་ཉིར་གཅིག་གིས་ལྷུང་བའི་འཕེལ་
ཁ་འཆད། འབྲུམ་གྱིས་སྤྲུགས་གྱི་ཅ་ལྷུང་འདག་པར་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལས་འབྲུང་
བས་དེ་ལས་སྤྲུག་པའི་སྤྲིག་སྟོར་དཀའ། ཕྱིན་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་བ་
ཡུལ་ནས་རྒྱལ་བ་སྐྱས་བཅས་གྱི་སྐྱ་གསུང་སྤྲུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་གྱི་ཕྱིན་

རྒྱལ་ས་མ་ལུས་པ་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱེམས།

འཕེན་བྱེད་དག་པའི་ལས་ཀྱི་རོ་ཕོ་མི་སྦྱོང་ཡང་མ་དག་པའི་སྤྲུག་བདེན་སྦྱེད་
པའི་ཆ་སྦྱངས་དགོས། བདུད་ཅི་དཀར་པོས་ལུས་ཀྱི་ནང་དང་རྩ་འཁོར་ཐམས་ཅད་
གང་བས་བྱམ་དབང་། བདུད་ཅི་དམར་པོས་གང་བས་གསང་དབང་། སྟོན་པོས་གང་
བས་ཤེར་དབང་། དཀར་དམར་མཐིང་གསུམ་མམ་འོད་ཟེར་སྤྲ་ལྡེ་རྒྱན་གྱིས་གང་
བས་དབང་བཞི་པ་ཐོབ་པའམ། ཡང་ན་བདུད་ཅི་དཀར་པོས་སྦྱི་པོའི་རྩ་འཁོར་གང་
བས་བྱམ་དབང་། དམར་པོས་མགྱིན་པའི་རྩ་འཁོར་གང་བས་གསང་དབང་། སྟོན་
པོས་སྦྱིང་གའི་རྩ་འཁོར་གང་བས་ཤེར་དབང་། དཀར་དམར་མཐིང་གས་ལུས་ཀྱི་རྩ་
གནས་ཐམས་ཅད་གང་བས་དབང་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་དམིགས་པ་སྦྱོང་བ་གསུང་
བཤད་དང་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀར་ཡོད། སྤྲུག་སྦྱིབ་དག་པའི་རྟགས་མ་ཐོན་གྱི་བར་དུ་
འདི་ལ་འབད་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་སྒྲ་མའི་རྣམ་འབྱོར་ནི། སྒྲ་མཆོད་དང་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མ་ལྟ་བུའི་
སྤྲུགས་ཀར་རྫོ་རྩེ་འཆང་། དེའི་སྤྲུགས་ཀར་བདེ་མཆོག་འགོད་དམ། ཡང་ན་རང་གི་
སྦྱི་པོ་འམ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སེང་གེ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་གྱིས་བཏེགས་པའི་རིན་པོ་
ཆེའི་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་རོ་ཕོ་རང་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ལ་རྣམ་པ་རྒྱལ་བ་རྫོ་རྩེ་འཆང་དམ། དེའི་
སྤྲུགས་ཀར་བདེ་མཆོག་བཀོད་ཀྱང་རུང་། ཡང་ན་བདེ་ཉི་འཛིགས་བྱེད་དུས་མཆོན་
གྱི་གདན་ལ་སྒྲ་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཉེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་གཅིག་བྱུག་
གཉིས་སམ། ཞལ་བྱུག་ཡོངས་རྫོགས་གཙོ་རྒྱུད་དམ། ཉེན་དང་བཏེན་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་དེ་དག་གང་བྱེད་ཀྱང་ཉེ་རུ་ཀ་རྩ་ཞལ་ནག །ཅེས་སོགས་ཆོ་

གཤི་ཆོག་རིས་ལྟར་རྒྱས་པར་བརྗོད་འདོད་ན་འདྲ་བརྗོད། མཐའ་སྐྱོར་དུ་སྒྲ་མ་ཡི་
དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་རང་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྦྱོར་སྤང་མའི་
ཆོག་གིས་བསྐྱོར་བའང་ཆོག །དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སོགས་སྦྱབས་ཡུལ་ཐམས་
ཅད་བསྟེན་པས་ཀུན་འདུས་སུ་མོས་པ་གཤམ་ཆེ། སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དབང་བསྐྱོར་
རྒྱས་གདབ་བྱེད་དགོས་པ་མིན་ཀྱང་བྱས་ཆོག །

དབང་བཞིའི་སྟོན་བྱེད་དང་སྦྱ་བཞི་འབྲུབ་རིས་པའི་ཉེར་སྦྱོང་སོགས་ཕྱི་ནང་
གསལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་དང་། རིག་མ་བཅུ་བྱུག །ཡན་ལག་བདུན་པ་
ནམས་ཆོག་དང་སྒྲ་མཆོད་ལྟར་རམ། གཞན་རྒྱས་བསྐྱེས་ཅི་རིགས། མཐུལ་ཉེར་
གསུམ་མཐའ་སོ་བདུན་མ། ཀྱང་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟོན་པ། འདོད་ན་བྱང་སེམས་དང་
སྒྲགས་སྟོན་བཟུང་།

དེ་ནས། སྒྲ་མ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒྲ་མ་ཉི་རུ་ཀ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་
སོ། །ཡི་དམ་མ། སངས་རྒྱས་མ། དམ་ཆོས་མ། དག་འདུན་མ། མཁའ་འགྲོ་མ། ཆོས་
སྦྱོར་མ། བསྐྱེས་ན། དུས་གསུམ་སྦྱབས་གནས་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒྲ་མ་ཉི་རུ་ཀ་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །ཞེས་རམ། སྒྲ་མ་ཡིད་དམ་མཆོག་གསུམ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་
སྤང་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒྲ་མ་ཉི་རུ་ཀ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །བདག་གི་“སྟོ”
ཆོས་སུ་འགྲོ་བར་”འིན་^{༡༧} ཀྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་མ། ལམ་
ལ་བར་ཆད་མེད་པར་མ། ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྦྱེ་བར་མ། བྱད་པར་ལུས་
བདེ་བ། ཅ་འཇམ་པ། རྒྱང་དལ་བ། བདེ་རྫོད་སོགས་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོགས་པ་

༡༦ རྒྱེ
༡༧ འིན

ཁྱད་པར་ཅན་སྟེ་བར་ཁ། རྒྱུ་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱེད་པ་སོགས་སྐབས་སུ་གང་བབས་ཀྱི་དམིགས་སྐྱོར་དེ་དང་སྦྱར་བའི་གསོལ་འདེབས་གངས་ཅི་མང་བས། གླ་མའི་སྦྱུ་ལས་བདུད་ཅི་དཀར་དམར་མཐེང་གསུམ་དང་། རིགས་ལྡེ་རང་མདོག་ཁ་དོག་སྒྲ་ལྡེ་རྒྱན་གྱིས་སྒྲོ་གསུམ་སོ་སོ་དང་ཐུན་མོང་གི་ཕྱིག་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སོགས་གོགས་བྱེད་མཐའ་དག་སྦྱངས་ཏེ་ལམ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྫོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ།

སྒར་ཡང་གླ་མའི་སྦྱེ་བའི་ཨོ་ལས་འོད་དང་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྒྱན་བྱང་། རང་གི་སྦྱེ་བོར་ཐེམ། ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱངས། ལུས་པའི་དབང་ཐོབ། སྦྱལ་སྦྱུ་འབྲུབ་པའི་རུས་པ་འཛོག་པ་སོགས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅི་རིགས་སྒྲངས། འདིའི་སྒྲ་མ་གསུམ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱི་མ་རགས་པ་དང་། བྱི་མས་སྒྲོབ་པའི་བྱུང་འབྲུག་ཡན་ཆད་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྒར་བྱའི་ཤེས་སྒྲིབ་རགས་སྒྲུང་།

དེ་ནས་དབལ་ལྡན་རྩ་བའི་གླ་མ། ཞེས་སོགས་བརྗོད་དམ་མིན་ཡང་གླ་མའི་སྦྱེ་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་སོང་། རྩ་དབུ་མ་ནས་ཞུགས་ཏེ་སྤྱིང་བསྒྲུ་འདབ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྟེ་བར་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་དབུས་སུ་བྱོན། བེན་ཏུ་སྒྲ་བའི་སྒོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུང་སེམས་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེར་ཐེམ་པས་ཐེག་ལེ་དམར་སོ་གདན་དང་དཀར་སོ་གོས་སུ་བྱས་ནས་གླ་མ་ཡི་དམ་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་པའི་གླ་མ་ལྟ་ཏེ་རུ་ཀ་ཡབ་ལུས་ཀྱི་སྦྱར་དཀྱོང་གིས་བཞེངས་པ་ལ་རྒྱུང་ཐད་མཉམ་པར་གཞག། སྦྱེ་བ་ཀྱན་ཏུ་ཡང་དག་གླ་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་བྱང་ཚུབ་སེམས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ་དགོས་པ་ཆེ། དེས་ལྲུབ་དང་།

ལས་གྱི་རྟོགས་པ་གང་དོན་དུ་གཉེར་ནའང་སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་རགས་
ལས་པས་བྱིན་རྒྱལ་པ་ལ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྱིད་ཅེས་གསུངས་པས་
གསོལ་འདེབས་སྒྲ་མས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོགས་མ་བྱུང་བར་དུ་འབད། དུམ་རིང་
མུང་དང་གུངས་མང་ཉུང་ལ་མི་སྟོས་བར་ཡིད་འཁུལ་བ་དང་གནད་རྫོགས་པ་གལ་
ཆེ་བ་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་ཚུ་མིག་ལུང་དུ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འབྱོརས་པའི་རྟོགས་ཁྱི་
ཆེན་སྟེང་ན་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པའི་བཤ་བྱུབ་ཡང་ཡང་གཟིགས་པ་ནི། རྗེ་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཤ་བྱུབ་དུ་མ་གཟིགས་པ་དེ་དག་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
གཞན་ལ་ཕན་པ་བྱུབ་པའི་རྣམ་ཐར་དང་ཆ་མཐུན་ཞིང་། དེ་དག་གི་ཐུགས་རྗེ་ལ་
བརྟེན་ནས་རྒྱུད་བྱ་མང་པོ་ཚུགས་པ་སོགས་དང་། བསྐྱོམ་ན་རྟོགས་པ་སྦྱེ་སྦྱུང་ཡང་
ཡང་འཆར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་སྟོན་དུ་ཡིག་བརྒྱ། སྒྲ་མའི་གསོལ་འདེབས། མཚན་སོགས་འབྲུམ་རེ་
རྗེའི་རང་ལུགས་ལ་ངེས་ཅན་དུ་མི་དགོས་ཀྱང་ང་རང་ཆོས་བྱས་ནའང་ལེགས། རིམ་
གཉིས་ཐུན་གཅིག་ལ་སྒྲོམ་བའམ། རྫོགས་རིམ་ཆོ་གའི་དཀྱུས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་
པོའི་ཐད་ཀར་ཉམས་སུ་ལེན་ན། བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་རྫོང་སེམས་བསྐྱོམ་བཞས་དང་།
ཆོགས་ཞིང་གི་འགོར། རང་གི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྒྲ་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
དཔལ་ཉེ་དུ་ཀའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་གྱུར། ཅེས་པ་ཅམ་མམ། མངོན་རྟོགས་ལྟར་སྤྱིའི་ཉམས་རྒྱས་པར་བརྫོད་ན་
གནས་གསུམ་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་བཀོད།

དེ་ནས། རང་གི་སྦྱིང་གའི་པོ་སེར་པོ་སོགས་གྱིས་འོག་མིན་ནས་སྒྲ་མ་དང་

གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཉེ་རུ་ཀའི་དགྱིལ་འཁོར་སྤྱན་དངས་ཉེ་བསྟེན་པས་སྤྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་སུ་མོས། འོད་ཟེར་རང་གི་སྟིང་གར་ཐིམ། བྱག་འཆལ་བ་དང་། བྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་སོགས་ཡན་ལག་བདུན་པ། འདོད་ན་སྟོན་བཟུང་གཉིས། མཐུལ། གསོལ་འདེབས། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི། དཔལ་ལྷན་ཅ་པའི་སོགས་ཀྱིས་སྒྲ་མ་སྟིང་དབུས་སུ་བཞུགས་པར་མོས་ལ་སྒྲ་མས་རྗེས་སུ་འཛིན་བ་དང་། ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྤྱི་བའི་སྟོན་ལམ་བཏབ།

དག་པའི་འཕྲོར་ཅ་གསལ་བཏབ་སྟེ་ཉེ་བའི་སྟིན་སྒྲ། གཏུམ་མོ། རྟོར་བཞས། དེ་ནས་ཆོ་ག་ལྟར་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ། དེ་དེའི་མཐར་བསྟེ་བ་སྦྱར་ན་ཆུང་དབུ་མར་སྤྱད་པའི་ཐབས་ཆ་ཆང་། སྤགས་བརྗོད་དེ་ཉེན་དང་བཞེན་པ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་བཞེངས། སྲེང་ཆོག་དང་བཞས་པ་སོགས་ཆོ་གའི་མཐུག་རྫོགས་པར་བྱས་ན་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྤྱན་གཅིག་ལ་རྫོགས་ཤིང་སྤྱབས་བདེ། ཡང་ན་སྤྱན་སྤྱ་མ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཆོས་རྒྱུ་སྤགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་བར་བྱས། ཉིར་བསྐྱ་གཉིས་གང་བྱེད་ཀྱང་འདྲ། སྤྱན་རྗེས་མར་རྟོར་སེམས་བསྟོན་བཞས་དང་། སྒྲ་མའི་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་དུ་བཏང་། སྤར་གྱི་ཉེ་རུ་ཀ་བྱག་གཉིས་པའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་དམིགས་སྟོར་ཅི་ཅས་འཆོམས་པ་བསྟོན་ཀྱང་ཆོག །

༼ གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ། ༽

༥ སྤྱིར་རྫོགས་རིམ་གྱི་ས་བཅད་ལ། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ།
ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དང་གསུམ།

༼ ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ། ༽

༥ དང་པོ་ལ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། ལུས་སེམས་
སྤྱན་མོང་གི་གནས་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལུས་ལ་རགས་པ། སྤྱ་བ། ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བ་
གསུམ། དང་པོ་ནི། ད་ལྟའི་གདོས་བཅས་ཀྱི་འབྱུང་ལུས་རགས་པ་ལྷུང་པོ་ལྷུ་ལ་
སོགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། མི་ལམ་དང་། བར་དོའི་ལུས། ཀྱུན་རྒྱུག་བརྒྱད་ཅུ་རྒྱ་
བའི་གནས་པ་ཅ། གཡོ་བ་རྒྱུད་། བཀོད་པ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དཀར་
དམར་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྤྱིང་གའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་སེམས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་ལ་
བྱེད་དོ། །

༼ སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ། ༽

གཉིས་པ་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ། ཡང་རགས་པ། སྤྱ་བ། ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འཇུག་ཤེས་སྤྱུང་བའི་སྒྲོ་ལྟའི་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་
དང་། གཉིས་པ་ནི། ཅ་ཉོན་ལྷག་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་སེམས་
དང་། ཀྱུན་རྒྱུག་བརྒྱད་ཅུའི་སེམས་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཀྱི་
སེམས་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་གཉུག་སེམས་སོ། །དཔེར་ན། སེམས་
རགས་པ་ནི་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུག་པ་དང་། སྤྱ་བ་ནི་རྒྱང་དྲངས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བ་ནི་
རྒྱུག་པའི་བྱི་མ་དང་བྲལ་ཏེ་རང་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་འབྲེལ། །

༼ ལུས་སེམས་སྤྱན་མོང་བའི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ། ༽

གསུམ་པ་ལུས་སེམས་སྤྱན་མོང་གི་གནས་ཚུལ་ནི། ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་སྒྲོག་

འདྲིན་གྱི་རྒྱུང་སེམས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་རྒྱ་དང་གཤེར་བའམ། མེ་དང་ཆ་བ་
ལྟར་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་པ་དེ་ཡིན། ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་འཇུག་པ་སེམས་དང་།
སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་ལུས་ལ་རགས་ལས་པས་རྩ་བ་རྒྱུང་སེམས་དབྱེར་མེད་ལ་
ཐུག། །ཆོས་བྱེད་ན་སེམས་འདུལ་དགོས་པས་སེམས་སྤང་རགས་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་
ཤེས་པ་གཤམ་ཆེ། དགོ་སེམས་ལའང་སྤང་རགས་ཤིན་ཏུ་མང་། སེམས་སྤང་བ་ལས་
རགས་པ་རྣམས་བྱུང་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད། བར་དོ་བ་མའི་མངལ་དུ་
ཞུགས་ཏེ་རྒྱུང་སེམས་དབྱེར་མེད་གང་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བའི་གནས་དེ་སྦྱང་
གའི་རྒྱ་ཁྲིའི་དབྱས་མ་ནོར་བ་ཡིན། རྒྱུང་ནི་ལོང་བ་རྟེན་ཅན་དང་། སེམས་ནི་ཞ་བོ་
མིག་ཅན་དང་འབྲ། ལོང་བ་རྟེན་གྱིས་གཟུགས་མི་མཐོང་། ཞ་བོ་མིག་ཅན་གྱིས་
འགྲོ་མི་རུས། དེ་གཉིས་འགྲོགས་ཏེ་རྟེན་ཅན་གྱིས་མིག་ཅན་ཁུར་ནས་ཕྱིན་ན་གང་
དུ་བགྲོད་པའི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྟོང་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་རྟེན་རྒྱུང་མེད་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་
ལ་བགྲོད་མི་རུས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ན་ཡུལ་སྟོང་མི་རུས། དེ་གཉིས་
བསྐྱེད་ན་གང་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་རུས།

དེས་ན་གཟུགས་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུང་ཡོད་པས་སྤྲགས་
ལུགས་ལ་དེར་ཡང་གཟུགས་སྤང་མོ་འདྲིན། །མདོ་ལུགས་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པའི་
རྒྱུང་མ་བཤད་པས་མཛོད་ལྟར་མིག་ན་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ཐག་རིང་པོའི་ཡུལ་མ་སྤང་
པར་འདྲིན་པས་མཛོད་ཤེས་བཞག། །སྤྲ་སྤྲེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་སྤང་ནས་འདྲིན་
ཅིང་། སྤང་རྒྱལ་ཡང་རེག་དགོས་པས་དེ་གསུམ་ལ་མཛོད་ཤེས་མ་བཞག་ཀྱང་ཡུལ་
དང་སྤང་དགོས་པ་བཞོན་པའི་རྒྱུང་གི་སྤང་མ་ཆོག་ལྟ་བུ་ཡིན། རྒྱུ་མཆོན་སྤྲགས་ལུགས་

མིག་ཤེས་ཀྱིས་པ་རི་མཛོད་པ་བཞོན་པའི་རྒྱང་ཡུལ་དང་ཐང་པའི་སྟོབས་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྤྲེལ་ལུས་ཤེས་ཀྱང་སྤངས་ན་བཞོན་པ་དང་དེ་ལ་ཞོན་པའི་མི་ལྟར་རྒྱང་
གིས་ཡུལ་བཟོད་རྒྱས་པས་དབང་ཤེས་ལྷ་ཀའི་མངོན་ཤེས་སྤྱིད་ཚུལ་བསྤྱིད་རིམ་
སྐབས་མིག་ས་སྟོང་། རྩ་བ་ཕྱག་རྟོག་སྤྲེལ་སྟོང་། ལྷེ་འདིག་རྟོན་དབང་ཕྱག་ཤུས་
སྤྱིབ་མེལ། ཡིད་ཀྱན་བཟང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྩོགས་རིམ་སྐབས་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་
ལའི་རྟོར་བཟུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིབ་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་མདོ་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གཙུག་ཏོར་དང་བ་སྤྲེལ་སྟོན་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱན་གཟིགས་
པར་གསུང་བའང་ཡེ་ཤེས་དང་རྒྱང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་གནད་ལ་ཐུག་།

སྤགས་ལུགས་སངས་རྒྱས་པ་ན་རྒྱང་སེམས་ཅོམ་ལས་བཞེངས་པའི་སྤྱི་
ཅན་ཡིན་པས་རྒྱང་སྤྱི་དང་། དེའི་གདང་གསུང་། སེམས་སྤགས་སྤྱི་ཤར་ཏེ་སྤྱི་གསུང་
སྤགས་གསུམ་ངོ་མོ་དེའི་མེད་དུ་བྱུང་པས་རྒྱང་གང་ཞུགས་སར་སྤྱི་འགྲུབ་ཅིང་།
སྤྱིའི་སྤྱི་སེན་སྟོགས་ཀྱང་ཐ་མལ་གྱི་བེམ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དེར་ཤར་
བས་ཆོས་ཀྱན་གཟིགས་པར་གསུངས། ད་ལྟ་རྒྱང་སེམས་དང་ར་རགས་པས་བྱ་བ་
ཁྱེད་ཅིང་སྤྱི་བ་བག་ལ་ཞ་བའི་ཚུལ་དུ་གནས།

མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱིར་མ་ཐག་དང་འཆི་སེམས་སྤྱི་མོའི་ཆེ་རྒྱང་དང་
ནམ་ཤེས་རགས་པ་ནམས་ཐིམ་ནས་རྒྱང་སེམས་སྤྱི་བ་ལ་བཏགས་པའི་རས་བྱ་བ་
ཁྱེད་པས། རྒྱང་སེམས་རགས་སྤྱི་གཉིས་ལས་རགས་པ་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་
སེམས་དང་། སྤྱི་བ་གཉུག་མའི་ལུས་སེམས་ཞེས་ཐ་སྟོད་སྤྱིར་ཞིང་། ཐ་མལ་པ་ལ་
སྤྱི་འཆིའི་ཆེ་རྒྱང་སེམས་སྤྱི་མོ་མངོན་དུ་འགྱུར་ལ། ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་གསལ་

ཞིང་རིག་པར་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱང་འདྲིར་འབབ། རྒྱུ་སེམས་དང་དེའི་སྟོང་ཉིད་
ངོ་བོ་བྱུང་དུ་འབྱེད་རྒྱ་མེད་པས་གཅིག་ལ། སྒྲ་ཉིག་གི་སོ་སོར་དབྱེར་ཡོད་པས་
སྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན།

རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་པས་ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་གིས་
བཀར་ནས་དམིགས་པས་གནད་དུ་བསྐྱུན་པས་ལམ་དུས་སུ་བསྐྱོམ་སྟོབས་གིས་
རྒྱུ་སེམས་སྒྲ་སོ་སོར་དུ་གྱུར་ཏེ་ལྷའི་སྐྱར་བཞེངས་པ་ཡོད། དེ་ཡང་མངལ་དུ་
སྐྱེས་པའི་ཆེ་མ་གྱི་ཚུན་ཆད་འབྲལ་མེད་དུ་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དཔར་ཁ་སྐྱར་
གྱི་དབྱས་ན་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དུ་འབྲལ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་སེམས་མི་ཞིགས་
པའི་ཐིག་ལེ་ཡོད།

དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་མི་ཞིགས་པ་འབྱུང་
ཞིང་། སེམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལས་འོད་གསལ། རྒྱུ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལས་
སྐྱ་ལུས་ཏེ། སྐྱ་འོད་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་གསལ་བར་ངོས་བཟུང་ནས་བྱེ་ནང་གི་ལུས་ལ་
གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཐབས་གིས་ལམ་གྱི་སྤྱང་པོ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཨེ་ཨྲི་ལ་
དཔར་འཇུས་བྱས་ནས་སྐྱ་བྱགས་བྱང་འཇུག་སྐྱབ་པའི་གནད་རྒྱུ་པར་སྟོན་པས་
སངས་རྒྱས་ལག་གཏོད་ཀྱི་གདམས་པ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། མདོ་ལས་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གྲོ་བྱུང་གྱི་བྱི་མ་དང་བྲལ་ཏེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡི་
ཞེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། གཟུགས་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་བསྐླལ་ཆེན་དུ་མར་མགོ་ལུས་
སྤྱིན་པར་གཏོང་བ་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད་
པས་རྒྱའི་ཐིག་པ་ཞེས་གསུངས། དེས་ན་རྫོགས་རིམ་ནི་ལུས་སེམས་ཐུན་མོང་གི་

གནས་ཚུལ་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཐ་བའི་རྒྱང་སེམས་མངོན་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་སུ་རྩོ་
རྩེའི་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱུན་དགོས་པས་ལུས་སེམས་དང་། ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལེའི་
ཆགས་ཚུལ་ཤེས་པ་གལ་ཆེད།

༼ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ།༽

༥ གཉིས་པ་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ་རྫོགས་རིམ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དངོས་
ལ། རྒྱང་དབུ་མར་སྤྱད་པའི་ནལ་འབྱོར་དང་། རྒྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པའི་ནལ་
འབྱོར་གཉིས་རྫོགས་རིམ་སྦྱིའི་ས་བཅད་ཡིན་པས་དང་པོ་ལ་ཐོག་མར་ཅ་འཁོར་
གང་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱུན་པ་སོགས་རྫོགས་རིམ་པལ་ཆེར་མི་འབྲ། བྱི་མ་ལ་མི་འབྲ་བ་
ཆེར་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་
བྱེད་ཏུ་འབྲ་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན།

༼ལྟེ་བའི་སྤྲིན་སྐྱ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་ཚུལ།༽

རྒྱང་དབུ་མར་སྤྱད་པའི་ནལ་འབྱོར་ལ། ལྟེ་བའི་སྤྲིན་སྐྱ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་
བྱེད་ཚུལ། དེ་ལས་རྩོར་བཟླས་བྱེད་ཚུལ། རེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་དང་གསུམ་
མམ་མཐར་སྦྱིང་གར་གཞོལ་ཚུལ་དང་བཞིར་བྱས་ཀྱང་ཆོག །

དང་པོ་ལ་སྡོན་ཏུ་གནད་བཞི་ལྟན་ཏུ་བྱ་བ་དང་། ཅ་གསལ་འདེབས། ཅ་ལམ་
སྤངས་བ། ནལ་འབྱོར་དངོས་དང་བཞིར་བྱས་ཀྱང་རུང་། ས་བཅད་བརྟེན་པོན་ལྟར་
ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། དེའི་སྦྱང་ནས་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅི་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་བསམ་ན་ལམ་
གྱི་གནད་རྫོགས། ས་བཅད་མེད་པའི་བཤད་པ་ཐོར་བུ་འབྲུ་སྒྲ་ཆོགས་བསེས་པ་དང་།

འབྲ། ས་བཅད་ཡོད་ན་སོ་སོར་སྟོད་དུ་བཀོད་པ་དང་འབྲ་བས་སྟོང་ར་འདུམ་བདེ་བ་
འོང། དེ་ཡང་གདན་རྒྱ་བ་མཐོ་ལ་མདུན་དཔལ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་རྩ་དབུ་མའི་རྩ་
བ་མཐོ་ན་ལུས་བྲང་པོར་སྟོང་བ་དང་དམིགས་ཏེན་གསལ་བའི་བྲད་ཆེ་བར་བཤ་ཆེན་
དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་གསུངས་ཞེས་སྐྱབས་མགོན་རྟོ་རྗེ་འཆར་གསུངས།

གནད་བཞི་ནི། ལུལ་དང་དུས་དང་ལུས་རྒྱང་གི། གནད་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་
ཤེས་བྱ། ཞེས་ལུས་ཀྱི་གནད་རྣམ་སྣང་གི་ཆོས་བདུན་ལྡན་དང་། དུས་ཀྱི་གནད་
སྟན་བཞིར་བསྟོན་གྲང་བྱང་མོད། བྲད་བར་སྡོ་བོ་རིག་པ་བྲངས་པའི་དུས་དང་། བྱི་
བོ་མའི་དུས་སོ། །

རྒྱང་གི་གནད་ནི། རྒྱང་སྤྱ་ཅན་དང་གོད་བག་ཅན་མ་ཡིན་པར་དལ་བྱར་རྒྱ་
བའི་ཆེད། ལུལ་གྱི་གནད་ནི། གང་དུ་དམིགས་པ་གཏོད་པའི་གནས་མ་ཞོར་བར་
དེར་དམིགས་གནད་འཆུན་པ་གལ་ཆེད། །

ལུས་རྣམ་སྣང་གི་ཆོས་བདུན་ལྡན་ནི། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་བ་ཆེན་པོས། ཀླང་བ་
ལག་པ་ཀེད་པ་གསུམ། ཁོ་མཆུ་ལྷེ་རྣམས་བསྟོམས་པས་བཞི། མགོ་མིག་ཕྱག་པ་
དབུགས་དང་བཞི། རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཆོས་བརྒྱད་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ་དབུགས་
ཆམ་ལ་པལ་བ་བསྟན་པས་བརྒྱད་དོ། འདི་དག་ཅེ་གཅིག་པའི་སྟོན་ལ་དེས་པར་གལ་
ཆེ་སྟེ། ཁྱི་ཆེན་དག་དབང་བཟ་ཤེས་པའི་གསུང་བཤད་ཟིན་གྱིས་ལས། ཞི་གནས་སྟོན་
པའི་ཆེ་རང་ཡོན་དམིགས་ཏེན་ཡང་ཡོ་བའི་སྣང་བ་འཆར་གསུངས། དེས་ན་ཀླང་པ་རྟོ་
རྗེའི་དཀྱིལ་གྱང་ནི་རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱེལ་གྱང་བཞི་ལྡན་འབྲུབ་པའི་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྲོ་
ཞེས་ཁོར་འཇམ་པའི་དབྱངས་གསུངས། ལག་པ་མཉམ་གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱས་ཏིང་ངེ་

འཛིན་སྐྱེ་བ་དང་། མཐེབ་ཅེ་སྐྱར་བས་གཏུམ་མོ་འབབ། སྐལ་ཚིགས་གསེར་གྱི་དོང་
ཆེ་བཅེགས་པ་ལྟར་བྱང་བས་དབུ་མ་བྱང་པོར་སྤོང་། སོ་མཆུ་རང་བབས་སུ་བཞག་ལྟེ་
ཀན་ལ་སྐྱར་བས་སྒྲོམ་བ་མི་འདུག །མཁྱིན་བ་ཡིད་ཅམ་དགུག །འདི་དག་ལ་རྒྱུད་དང་
དོར་བརྒྱས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཡོད། མགོ་གྲུག་ནས་མི་སྤྱོད་བར་བྱང་ཞིང་མ་ཡོན་གོས་གོ་
མནན་ཅམ་བྱེད་ཅེས་བསོད་གྲགས་དོ་རྩེ་འཆང་གསུངས་གསུང་། མིག་སྒྲ་ཅེར་ལྟ་བ་
མ་ཡིན་པར་དེའི་ཐད་ཀར་པབ་བ་སྒྲ་ཅེ་གསུམ་གྱི་ནལ་འབྱོར་གནད་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་
འབྲེལ། སྐག་པ་སྤོད་དེ་དབུང་བ་གཉིས་ཆོད་གཤོག་ལྟར་མཆན་གསང་བྱེ་བས་བྱིང་
རྒྱགས་སེལ། དབུལ་བ་ནས་དེའུ་འཕངས་ན་ལྟེ་བྲུག་ནི་”ཐད་” ཀར་འབབ་བ་ལུས་
འཛོང་བའི་ཆད་ཅེས་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་གསུངས་ཞེས་སྐྱབས་མགོན་
དོ་རྩེ་འཆང་གསུངས་གསུང་། སྐྱོ་དོ་རྩེ་ནས་སྤང་གི་བཞུགས་སྤངས་བྲས་བ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་འབྲུབ་པའི་ཉེན་འབྲེལ་ཡོད་ལ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་
བཞུགས་སྤངས་ཞེས་མི་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡིན་ཞེས་ཁོང་འཇམ་པའི་
དབྱངས་གསུངས་གསུང་།

རྒྱུད་རོ་དགུ་སྟག་ཏུ་བསལ་བས་རྒྱུད་ཆམ་ལ་འབེབས་བ་ནལ་འབྱོར་བཙན་
བ་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་། ལས་དང་པོ་བས་རྒྱུད་སྤྱོར་བླ་མོ་ཚུན་ཆད་ལ་གལ་ཆེ། རྒྱན་
བར་ངེས་བ་མེད་ཀྱང་འདིར་རྩ་གསུམ་གསལ་བཏབ་ན་ལེགས་པས་ལུས་ཀྱི་གཞུང་
ཤིང་གི་ཚུལ་དུ་རྩ་རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་སོར་མོ་སུམ་གཤེབ་ཀྱི་ནམ་བས་ཡར་སྒྲ་
སྐྱེ་བའི་ཆངས་བྲུག་གི་ཐད་ནས་མར་གྲུག་སྟེ་དབུ་མ་མིག་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་འདུས་
མདོ་དང་། རོ་རྒྱུད་སྒྲ་བྲུག་ཏུ་རྒྱག་ཅིང་། གསུམ་ཀའི་མར་སྒྲ་སྟེ་འོག་སོར་བཞི་ཅམ་

དུ་རྡོ་རྒྱུད་ཅུང་ཟད་ལྷག་པ། དེ་ནས་རྒྱུད་མའི་མར་སྒྲོ་རྡོ་མར་བཅུག་སྟེ་སྒྲ་བྲག་གཡས་བཀག། གཡོན་ནས་རྒྱུད་རྩལས་ཏེ་ཅུང་ཟད་གནས་པས་རྒྱུད་མ་བཀང་བ་རྡོ་མར་ཕུད་དེ་སྒྲ་བྲག་གཡས་ནས་ཕྱིར་འབུད་པ་གསུམ་གྱིས་རྡོ་མའི་སྒྲོན་སྦྲུངས། དེ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་སྒྲ་བྲག་གཡོན་ནས་ཕྱིར་འབུད་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་མའི་སྒྲོན་བསལ། རྡོ་རྒྱུད་གི་མར་སྒྲོ་དབུ་མར་བཅུག་པ་ཡི་གེ་ཆའི་ཞབས་ལྷ་བྲ་ལ། བསོད་གྲགས་རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས་རི་མོ་བྲག་གིས་བྲིས་ཏེ་སྒྲོན་པ་གནང་ནས་འདི་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཆའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་རེད་གསུངས་གསུང། སྒྲ་བྲག་གཉིས་ཀ་ནས་རྩལས་ཏེ་རྡོ་རྒྱུད་བཀང་སྟེ་ཅུང་ཟད་བསྐྱད། དབུ་མར་ཕུད་པས་དེའི་སྒྲོན་སྦྲུངས་པར་མོས་ནས་སྒྲ་བྲག་གཉིས་ཀ་ནས་ཕྱིར་འབུད་པ་གསུམ་བྲ་ཞིང་། འདོད་ན་དབུགས་ཁྲག་པ་ཉར་གཅིག་ཀྱང་བཟང་རོ། །

༼ ཅ་གསལ་འདེབས་པ། ༽

གཉིས་པ་ནི། ཅའི་ཆགས་ཚུལ། དེ་ལའང་དབྱེ་བར་དཀའ་བ་ཡི། །དབུས་སུ་མཐུད་པ་གསུམ་གྱིས་དགོས། །ཞེས་སྟོང་གར་དབུ་མ་ལ་རྡོ་རྒྱུད་གི་མཐུད་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བྲག། ཅ་འཁོར་གྱི་གནས་གཞན་དུ་རྡོ་རྒྱུད་གི་མཐུད་པ་རེ་རེས་དབུ་མར་རྒྱུད་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་ཡོད་ལ། ཅ་མཐུད་ལུ་གྱ་རྒྱུད་དུ་གནས་པ་འབྲོག་པས་ལུག་སྟོར་ཚུལ་དང་འདྲ་ཞེས་བསོད་གྲགས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་གསུང། དབུ་མ་ལས་རྒྱུད། རྡོ་མ་ལས་ཁྲག། རྒྱུད་མ་ལས་བྱང་སེམས་འབབ། བསྒྲོམ་པའི་ཆེ་གཞི་ལ་ཅི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པར། རང་ཉི་རུ་ཀར་གསལ་བའི་ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤུ་མ་ལུས་བཏབ་པའམ་ཤེལ་བུམ་དུ་མར་མེ་སྤར་བ་ལྟ་

བྱའི་དབྱུ་ས་སྤྱ་ཆངས་བྱག་ནས་ཉེ་ལོག་སོར་བཞིའི་བར་ཅ་དབྱུ་མ་སྤྱོམ་ཕ་སྤྱ་
སྤྱགས་འབྱིང་པོའམ་གྲོ་སོག་ཅམ། ཁ་དོག་སྤྱི་སྤྱོ་ལ་ནང་དམར་བ། གཡས་སྤྱོ་རོ་མ་
དམར་མོ། གཡོན་དུ་རྒྱང་མ་དཀར་མོ། གཉིས་ཀ་དབྱུ་མ་ལས་ཅུང་ཟད་ཕ་ཞིང། ཅ་
མདུད་སྤྱོད་དེ་རོ་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་འགག་ནས་ལེབ་མོའི་རྣམ་བ་དང་། དབྱུ་མ་རྒྱང་གིས་
གང་ཞིང་རྒྱས་པའི་རྣམ་བར་གསལ་འདེབས་དགོས་པས་རྫོགས་རིམ་རྣམས་སྤྱོ་རོ་
མ་དམར་ཞར། རྒྱང་མ་དཀར་ཞར་ཞེས་མིང་འདོགས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་རྒྱང་
དབྱུ་མར་སྤྱད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི། ར་ཆོ་ལ་སྤྱོ་ཞར་ཡོད་རང་
རང་གི་སེམས་ན་ཡོད་པ་དེ་རེད་ཅེས་ཁོང་འཇམ་པའི་དབྱུངས་ནས་སྤྱོ་ཅེད་ཀྱི་རྣམ་
པས་གསུངས།

ཅ་འཁོར་གསལ་འདེབས་རྒྱལ་ནི། སྤྱིང་གའི་ཤར་གྱི་འདོད་མ་སོགས་སྤྱིང་
གར་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཅ་བརྒྱད་དང་། སྤྱིང་གའི་ཅ་འཁོར་བརྒྱད་མི་འབྲ་བས།
བྱ་མ་གཡས་གཡོན་ནས་དཀྱིལ་དུ་གཞལ་བའི་བྲང་གི་རུས་བ་སྤྱུམ་ཕྱག་གི་ཐད་ཀྱི་
དབྱུ་མ་ལས་སྤྱོགས་བཞིར་ཅ་འདབ་རེ་གྲེས་པས་བཞི། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་པའི་
སྤྱིང་ག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་བརྒྱད་བ། མགྱིན་པའི་ཨོལ་མདུད་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་
དབྱུ་མ་ལས་སྤྱོགས་བཞིར་བཞི། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་པས་བརྒྱད། དེ་ལས་
གཉིས་རེ་གྲེས་པས་མགྱིན་བ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་བཅུ་བྱག །སྤྱི་བོའི་
སྤྱིན་མཆམས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་དབྱུ་མ་ལ་སྤྱོགས་བཞིར་བཞི། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་
པས་བརྒྱད། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་པས་བཅུ་བྱག །དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་པས་
སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་སོ་གཉིས། །ཉེ་བའི་བྲག་པའི་ཐད་ཀྱི་དབྱུ་མ་

ལས་ཕྱོགས་བཞིར་བཞི། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་པས་བརྒྱད། དེ་ལས་གཉིས་རེ་
གྲེས་པས་བརྒྱད་ལ། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་པས་སོ་གཉིས། དེ་ལས་གཉིས་རེ་
གྲེས་པས་ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་རེ་བཞི་པ་ལྟེ་བ་དེ་མཆོག་ལ་རྩ་འཁོར་
བཞི་གསལ་བཟབ་པས་ཆོག །རྩ་འདབ་རྣམས་ཉེས་ཀྱི་མཆུ་ལྟར་རྩ་བ་དབྱ་མ་ལ་
ཟུག་ཅིང་། ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་འདབ་རྣམས་ཀྱིས་རོ་རྒྱང་ཐལ་བྱུང་དུ་ལུག་ནས་སྤྲུ་བྱའི་
ཚུལ་དུ་བྱ་གཏེ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལྟར་གྲེས་ནས་ཡོད་པ། སྤྱི་པོའི་རྩ་འདབ་རྣམས་
ཅུང་ཟད་ཐུར་དུ་ཕྱོགས་པ་གདུགས་ལུབ་པ་ལྟ་བུ། མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྲེས་དུ་
ཕྱོགས་པ་གདུགས་ཁ་ཡར་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་ཨེ་ཨྲི་ཁ་སྟོར། དེ་བཞིན་དུ་སྟིང་ག་
དང་། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་ཡང་ཐབས་ཤེས་ཁ་སྟོར་བྲ། རྩ་འཁོར་བཞིར་འབྱུང་བཞིའི་
ཐ་སྙད་བྲས་པ་ཡང་ཡོད། གསང་འདུས་ལ་ཐོག་མར་སྟིང་ག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་སྟིང་
གའི་བརྒྱད། དེའི་ཉིས་འབྱུར་མགིན་པ། དེའི་ཉིས་འབྱུར་སྤྱི་པོ། དེའི་ཉིས་འབྱུར་ལྟེ་
བ་བྲས་ན་འཆད་བདེ། ད་ལྟ་ཁྲིད་ཀྱི་རིགས་ཏྲ་ཐོག་མ་དུང་བཟུང་ལྟར་དཔྱུས་གཅིག་
ལ་ཆར་ལུད་བྲས་པ་ལས་སྟོན་ཅའི་ཆགས་ལུགས་ལྟ་བུ་དམིགས་སྟོར་རེ་རེར་
ཡུན་རིང་སྦྱངས་ནས་སྤྲ་མ་ལེགས་པར་མ་ཤར་བར་བྱི་མ་མི་སྟོན་པ་ཁྲིད་ཁྲེད་
ལུགས་ཡིན་གསུངས།

༼ རྩ་ལམ་སྦྱང་བ༽

གསུམ་པ་རྩ་ལམ་སྦྱང་བཞི། ལྟེ་བའི་རྩ་ཉིའི་དབྱས་རང་གི་ཤིན་ཏུ་ཐ་བའི་རྒྱང་
སེམས་མི་ཤིགས་པའི་ཐོག་ལེ་སྒན་མཁའ་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་མམ་ཐོག་ལེ་དཀར་དམར་
གཏུ་ཁ་སྟོར་གྱི་དབྱས་སྤྱི་ཡིག་གནས་པ་དེ་ལ་རང་སེམས་ཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱི་

པོའི་ཙུང་ལྟེང་སྤྱད་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་པའི་འཕེན་པ་དང་བཅས་འདི་ལ་ནས་སྤྱི་པོའི་ཙུང་
འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་སོང་། དབུ་མའི་ཡར་སྒྲར་ཐོན་ཙམ་བྱས་ནས་བྱི་རྩོ་རྩེའི་ལུས་གྱི་
གནས་ཚུལ་དང་། བར་ཙུང་ཐིག་ལེ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་སྤྱི་པོའི་ཙུང་འཁོར་གྱི་ཆགས་
ལུགས་ལེགས་པར་བལྟས། དེ་ནས་ཤར་གྱི་ཙུང་ལྟེང་སྤྱད་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་དེའི་ཙུང་
མོའི་བར་སྤི་ལི་ལི་སོང་སྟེ་ཅུང་ཟད་གནས། སྒྲར་ཡང་དབུས་སུ་འོང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོའི་
ཙུང་ལྟེང་སྤྱད་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་ལྟེང་སྤྱད་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་ལྟེང་སྤྱད་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་ལྟེང་
དང་བྱང་སེམས་གང་འདོད་ལྟར་བསྐྱུས་ཆོག་པའི་ལས་རུང་དུ་བྱས། དེ་ནས་མགྱིན་
པའི་ཙུང་ལྟེང་སྤྱད་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་དེའི་དབུས་སུ་བབས་ཏེ་འགྲོ་འོང་བཅུ་དྲུག་གིས་སྤྱངས།
དེ་ནས་སྟོང་གར་བབས་ཏེ་འགྲོ་འོང་བཅུ་དྲུག་ལྟེང་སྤྱད་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་དེའི་དབུས་
སུ་ལྟར་ཙུང་ལྟེང་སྤྱད་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་ལྟེང་སྤྱད་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་ལྟེང་སྤྱད་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་
གྱོང་བ་མཉེན་པར་བྱས། རྒྱལ་ཁྲིམ་ཚུ་སེར་སོགས་ཀྱིས་འགག་པ་བསལ་ཏེ་རྒྱང་ཅི་
ལྟར་བསྐྱུས་འདོད་པ་ལྟར་བསྐྱུས་ཆོག་པའི་ལས་རུང་དུ་སོང་བར་བསམ་པ་འདི་ནི་མི་
ལའི་མགྲུང་དུ་ཙུང་བྲ་མིག་གི་འཁོར་ལོ་ཡོད། །ཅེས་པའི་མན་ངག་ཡིན་པར་དཔོན་
སྟོབ་བྱམས་པས་གསུངས་ཤིང་། མར་མའི་གསུང་མགྲུང་གཞན་ལའང་སྟོར་རྒྱ་མང་
ཡང་དེས་མཆོན་ནས་ཤེས་དགོས་གསུངས།

༼ ལྟེ་བའི་སྤྱིན་སྒྲུ་ལ་སེམས་བརྟན་བྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར་དངོས། ༽

བཞི་བ་ལྟེ་བའི་སྤྱིན་སྒྲུ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར་དངོས་ནི།
རྩོ་རྩེའི་ལུས་གྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་པ་དྲག་ཏུ་གཏད་དེ་བསྟོམ་པ་ལ་ལུས་ལ་
གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ཟེར་བས། དེ་ལ་རྩེས་མཛད་པའི་འདིའི་སྟོན་ལམ་ལས། སྤྱི་པའི་

འཁོར་ལོ་དབུས་སུ་སློན་སྤྲོལ། །ཞེས་སོགས་ལོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་ཉེ་བའི་སློན་
སྤྲོལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་ནི་ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་
དབུས་ནི་དེའི་རྩ་མདུད་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་མ་ཞོར་བ། སློན་སྤྲོལ་ནི་རྩྱ་ཡིག་ཆ་
ཆེས་ཐིག་ལེ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྟེ་རྒྱུད་ཀྱིས་ཐ་སྟངས་སྤྲོལ་བ་ཡིན་པས་སློན་རྩྱ་དང་
སྤྲུལ་དུ་ལ་བྱེད་དམ་དབུད་ཅེས་དགེ་བ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་དགེ་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་སྟོན་དང་།
ཆོས་ལོ་སྤྲོལ་མས་ཐེ་ཉིད་ལ་བྱི་བ་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསུངས། སེམས་བརྟན་པ་ནི་
དམིགས་ཉེན་གསལ་བ་ལ་བྱིང་ཞོད་སྤྲོལ་ཀྱང་མ་ཆོད་པར་ཉིན་ཞག་གི་བྲུག་ཆ་
སོགས་ལ་གནས་པ། ཉི་མའི་རྩ་རོ་མ་དང་། ཆོ་བའི་རྩ་རྒྱུད་མ་སྟེ་དེའི་འགྲོས་ནི་རོ་
རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ། བཅོམ་པ་ནི་རོ་རྒྱུད་བསྟོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཞར་ཏེ་དབུ་མར་ཞུགས་
གནས་ཐིམ་པ། རྒྱ་རྩྱ་དབུ་མ། ཅ་རྒྱ་ལི་གཏུམ་ལོ་སྟེ་དབུ་མའི་ནང་གཏུམ་ལོ་འབར་
བས་གནས་ཉེར་བཞིའི་རྩ་ལ་སྤྲུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྩ་གསུམ་རེ་བྱེ་བས་དོན་གཉིས།
དེ་རེ་རེ་ལ་སྟོང་རེ་བྱེ་བས་རྩ་སྟོང་ཐུག་དོན་གཉིས་ལས་བྱང་སེམས་”དབབ་”
བསྟོག་གིས་ཡས་བབས་མས་བརྟན་ཀྱི་དགའ་བཞི་སྟེས་ཏེ་སྤྲུ་གསུམ་དུ་བསྟེ་བ་
འབྱུང་བར་སྟོན་པའོ། །

དེའི་ཚུལ་ནི་རྩ་ལམ་སྟོང་བ་ཡན་ཆད་ཉམས་འོག་ཏུ་རྒྱུད་པའི་གང་ཟག་གིས་
རང་ཏེ་རུ་ཀ་ཞལ་གཅིག་བྲུག་གཉིས་ཡུམ་བཅས་གཡས་བརྒྱུད་གིས་བཞུགས་པ་
ནམ་མཁའི་འཇའ་ཆོན་ལྷ་བུའི་ཉེ་བའི་བྲུག་པའི་ཐད་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་
རེ་བཞི་བྱེས་མཆོམས་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་མ་ཞོར་བ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཞོར་ན་རྒྱུད་དབུ་
མར་སྤྲུད་མི་རུས།

དེར་ཆུ་གདན་སྐྱོན་མ་བྱེད་གཤག་ཅམ་གྱི་སྟེང་དུ་སྤྱིན་སྒྲུ་རྩྱུ་མཐུ། ཡང་ན་རྒྱུང་
སེམས་དབྱེར་མེད་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་སྟེང་དང་དམར་པོ་འོག་ཏུ་བྱས་
པའི་གཏུ་ཁ་སྒྲོར་གྱི་དབྱས་སུ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་
བཞིན་གྱི་རྩྱུ་ཡིག་སྤྱི་ཉིག་གི་དོག་པོ་ལ་སི་རྩུ་རས་བྱུགས་པ་བཞིན་དཀར་ལ་དམར་
མདངས་ཆགས་པ། ཡུངས་ཀར་སྒྲོམ་པོའི་ཆད་ཅེས་བསྐྱེད་རིམ་ལས་གསུངས་ཀྱང་
འདིར་ཡུངས་ཀར་འབྲིང་པོའི་ཆད་ཅམ་པ། ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་འཆར་བ་རྒྱ་ཆེས།
ཐེག་ལེ། ལྷ་དྲ་དང་བཅས་པ། ལྷ་དྲ་སུམ་འཁྲུག་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཅན་འོད་ཟེར་
ལྷ་འབར་བ། ལྷག་པར་སྤྲོ་བ་སྤྱི་ཅེ་རྒྱུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལྷ་བྱ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
གཏད་དེ་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ལས་དམིགས་པ་གཞན་མང་པོ་མེད་ཅེས་རྗེས་
ཆད་སྒྱུང་གནས་པ་སྒྲོ་བཟང་བཀ་ཤིས་ལ་སྒྲོ་བ་མ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཁྱས་པའི་ལོ་རྒྱས་
བྲག་དཀར་དཀའ་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲུ་ཅེད་མཛད་ཚུལ་བཅས་གསུངས།

དམིགས་ཉེན་སྤྲོ་ན་རྒྱུང་དབྱེར་མར་འདུ་སྒྲུ་བའི་བྱེད་ཆེ་བས་རྒྱ་དྲ་སྤྲོ་བ་ལ་
སེམས་བརྒྱུང་ན་ལེགས་ཀྱང་འཆར་དཀའ་ན་དང་པོར་ཆེ་བ་དང་། རིམ་བས་རྗེ་སྤར་
བཏང་ཆོག །སེམས་འཛིན་ཚུལ་ཡང་སྤྱི་ནས་པར་ལྷ་བ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་དྲ་ལ་
སེམས་ཁྱུགས་ཉེ་རང་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་ཏུ་བྱ། དམིགས་ཉེན་གསལ་བ་ལ་ཉིན་
ཞག་གི་བྱུག་ཆའི་བར་བྱིང་ཆོད་དང་བྲལ་བའི་སེམས་བརྟན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་དུ་
སྒོག་དབྱེར་མར་སྤྱད་པ་འབྱུང་ཐབས་མེད་ན་སེམས་གནས་ཅམ་ཡང་མ་བྱུབ་པར་
དམིགས་ཉེན་ལ་སེམས་འཛོག་པའི་ལད་མོ་ཅམ་གྱིས་རྒྱུང་དབྱེར་མར་འདུ་བ་གནས་
འོང་། དེས་ན་བྱིང་ཆོད་གཅོད་ཚུལ། སེམས་གནས་སྤྱི་བའི་རིམ་པ་སོགས་ལམ་

རིམ་ལྟར་ཤེས་དགོས། དེ་ཡང་འདི་ལས་སྟོད་ན་བྱིང་བ་སྟེ་སྟམ་པ་ལས་གྲིམས།
འདི་ལས་འཕང་མཐོན་ཞོད་བ་སྟེ་སྟམ་པ་ལས་སྟོད་དེ། གྲིམས་སྟོད་ཀྱི་མཆོམས་
རང་གི་སྟོང་སྟེང་ནས་ཟིན་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་བྲ།

དེ་ལྟར་རྒྱ་ཁྱིའི་དབུས་མ་ནོར་བ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་དེ་ཡང་ཡང་བསྐྱར་
བས་རྒྱང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱིས་གང་དུ་སེམས་ཟིན་པ་དེར་རྒྱང་
འཇུག་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་
རིམ་པར་འབྱུང་། ཞུགས་པའི་རྟགས་ནམ་བསྟོན་ཡང་སྣ་བྲུག་གཉིས་ནས་རྒྱང་
མཉམ་རྒྱ་ཤེད་མཚུངས་རེས་ཅན་དུ་ཐེངས་པ་འོང་། དེ་ཡང་བསྟོན་རེས་ཀྱིས་ནས་
འདོད་དུ་འོང་བ་དགོས་ཀྱི། རེས་འགའ་ཅམ་འོང་བ་ལ་རེས་པ་མེད། རྒྱ་བ་སྐྱ་གཅན་
ཀྱིས་ཟིན་ཆེ་མཉམ་རྒྱ་ཅུང་ཟད་དང་། ཉི་མ་ཟིན་ན་དེ་ལས་ཆེ་ཅམ། སྟོང་རྒྱང་
སོགས་ནད་ཀྱི་དབང་གིས་ཀྱང་འབྱུང་བ་སྟིང་ལ། འོན་ཀྱང་ཅུང་ཟད་མི་མཉམ་སྟེ་
རང་འགའ་བ་ལ་མཉམ་རྒྱ་ཤེད་མཚུངས་རེས་ཅན་འོང་ན་འཆི་ལྟས་སུ་བཤད་པས་
སོ། །བསྟོན་སྟོབས་ཀྱིས་དབུ་མར་ལན་གཅིག་ཞུགས་ཀྱང་སྤྱིར་ཡང་ཡང་འགྲོ།

དེ་ནས་ཡང་ཡང་བསྐྱར་སེམས་གནས་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་རྟགས་སྣ་བྲུག་གི་
རྒྱ་བ་ཆད། དེ་བྱིང་བ་སྟེ་མོ་བསགས་པ་ལའང་འབྱུང་སྟིང་བས་སྟོན་བ་མི་འགྲུལ་བ་
དང་གཉིས་ཆོགས་བྱུང་ན་རྟགས་རེས་ཅན་ཡིན། དེ་ཞིག་སྟོན་བ་རྒྱང་གིས་ཁེངས་པའི་
ཉམས་འབྱུང་བའང་སྟིང་། དེ་རིང་དུ་གོམས་པས་ཐིམ་པ་འབྱུང་ལ། རྒྱན་པའི་རྒྱང་སྟེ་
མོ་ཚུན་ཆད་ལ་འབྱུང་ལྟའི་རྒྱང་ཆད་ཡོད་པའི་ཐིམ་པའི་རྟགས་སོ་སོར་འཆར། རྒྱང་
གི་རྒྱང་ནི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་ལྟ་སྟེ། ནམ་མཁའ་དང་ནམ་ཤེས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་

འགྲོ། འདིར་ས་དངོས་རྒྱ་དངོས་ལ་ཐེམ་བ་ག་ལ་ཡིན་ཀྱང་། ས་རྒྱུད་གིས་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉམས་། ལྷག་མ་གནས་པ་ལ་ས་རྒྱལ་ཐེམ་བའི་ཐ་སྟད་སྦྱར་།
དེ་ཡང་པལ་བ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཆི་བའི་ཆེ་ས་རྒྱལ་ཐེམ་བའི་བྱི་རྟགས་ཡན་
ལག་དང་ཉིང་ལག་སྤར་ལས་སྤར་འགྲོ། ལུས་ས་ལ་བྱིང་བའི་སྒྱུ་བྱེད་པས་ང་ཐེག་
ཐེར་བ་སོགས་འབྱུང་། ཉང་རྟགས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྷ་བྱ་ཞེས་གོར་ལེ་རེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་
གང་སྤར་དབྱེད་དུས་ཀྱིས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྷར་སྡོ་ཁྱེད་ཁྱེད་པས་བྱུང་བའི་སྤར་བ་འབྱུང་།
རྒྱ་མེ་ལ་ཐེམ་བས་བྱི་རྟགས་ཁ་སྤྲེའི་རྒྱ་སྤྲེའ། ཉང་རྟགས་དུ་བ་བྲག་དུ་འབྱུར་བ་དུད་
ཁུང་ནས་ལྷོག་ལྷོག་ཐོན་པ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཁང་བ་བྱ་ག་མེད་པའི་ཉང་དུ་བ་ཆེན་
པོ་འཁྲིགས་པ་རིམ་པས་ཉང་ཐམས་ཅད་བྱུང་ནས་དུ་བ་སྤབ་མོ་སྡོ་ལམ་པས་ཁེབས་
པ་ལྷ་བྱ། མེ་རྒྱུད་ཐེམ་བས་བྱི་རྟགས་ལུས་ཀྱི་བོད་ཉམས་། ཉང་རྟགས་མཁའ་སྤར་མེ་
ཁྱེར་ནི་མཁའ་ལས་སྤྲོན་བྱ་མེ་ཁྱེར་གྱི་ཆར་འབབ་པའམ། ཅའི་སོག་མ་ཁབ་ཙམ་དུ་
གཏུབ་པའི་མེ་སྤར་མཁའ་ལ་གཏོར་བས་དམར་ཁྱེད་ཁྱེད་པ་ལྷ་བྱ། རྒྱུད་སྤར་བར་
ཐེམ་པར་ཚོམ་པའམ། རྒྱུད་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐེམ་བའི་བྱི་རྟགས་བྱི་དབྱུགས་ཆད།
གཉིས་སྤར་རགས་པ་འགག། ཉང་རྟགས་མར་མེ་ལྷར་འབར་ནི་མཆོན་མོ་དོང་ཞབས་
སུ་སྡོན་མེ་བཞག་སྟེ་ཁ་མཆོམས་ནས་ཐད་ཀར་བལྟས་ན་དམར་ལམ་པའི་སྤར་བ་ལྷ་
བྱ་སྟེ། རོན་ཡོད་མཁས་བྱུང་གིས། མར་མེ་སྟེང་འབར་ཡིན་པ་འདྲ་གསུངས་རྒྱལ་
བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཐེན་བྲེས་སུ་ཡང་ཡོད། འདིའི་བར་ལ་བྱི་ནང་གི་རྟགས་
གཉིས་རེ་དང་། བྱི་མ་བཞེ་ལ་ནང་གི་རྟགས་ཁོན་ལས་མེད། སྤར་རྒྱུད་གོར་མའི་
དུས་འདི་དག་ལ་འགག་ལེན་རོ་སྡོད་ཡོད་ཀྱང་བྱིས་ཁྱིད་ཙམ་བཏང་། རོན་ཡོད་མཁས་

བྱུང་སོགས་ལའང་ལག་ཁྱིད་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ། ཁྱིན་མ་བཟང་བས་བངས་ཀྱི་གཏུ་སྤམ་
མོ་ཁ་སྦྱར་བའི་ནང་སྟོན་མེ་སྤར་ཏེ་ཁ་ནས་སྟོན་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དཔོན་པོ་རྒྱད་པ་སྟོ་
བཟང་བསྟན་འཛིན་ལས་ཐོས་གསུངས།

སྦྱིར་སྟོན་རྒྱ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་གྱི་རྟགས་ལ་མཁའ་འདྲའི་སྤང་བ་
ཡོད། མདོ་ལུགས་འཆི་སྲིད་སྤྱ་རགས་ཅམ་ལས་སྤྱ་མོ་ལ་དབྱེ་བ་མ་བཤད། སྤགས་
ལུགས་རྒྱུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐེམ་པའི་བར་སེམས་རགས་པ། དེ་ནས་འཆི་སྲིད་སྤྱ་མོའི་
འགོ་ཅོམ་ཞིང་། དེ་ལའང་དབྱེ་བ་བྱས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་སྤང་བ་ལ་ཐེམ་བ་ན་སྦྱི་པོའི་
ཀྲུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དབྱུ་མ་ནས་མར་བབས་ཏེ་སྦྱིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་
ལེ་དཀར་དམར་གཏུ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་དཀར་ཆ་ལ་ཐེམ་པའི་སྤང་བ་རང་བྱས་སུ་སྟོན་
གནས་གཡའ་དག་ལ་སྟོ་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་དཀར་ལམ་པ། སྤང་བ་མཆེད་པ་
ལ་ཐེམ་བ་ན་སྟེ་བར་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐེག་ལེ་དམར་པོ་གནས་པ་དབྱུ་མ་ནས་ཡར་
སོང་སྟེ་དམར་ཆ་ལ་ཐེམ་པའི་མཆེད་པ་རང་བྱས་སུ་སྟོན་གནས་གཡའ་དག་ལ་ཉི་
འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་དམར་ལམ་པ། མཆེད་པ་ཉིར་ཐོབ་པ་ལ་ཐེམ་བ་ན་ཐེག་ལེ་
དཀར་དམར་གཉིས་འདྲེས་པའམ་སྟོ་འོག་འབྱུར་བར་ཡང་བཤད་དེ་གང་ལྟར་ཉིར་
ཐོབ་རང་བྱས་སུ་སྟོན་གནས་གཡའ་དག་ལ་སྟོད་ཀྱི་སྤག་འབྲུག་པོས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་
ནག་ལམ་པ། ཉིར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐེམ་པས་རིག་པ་བྱངས་སྟོན་གས་ཕྱེ། འོད་
གསལ་རང་བྱས་སུ་སྟོན་གནས་གཡའ་དག་ལ་སྟོ་ཉི་སྤག་སྟེ་སྟོད་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་
གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་རང་མདོག་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འབྱུར་ལ།
སྤང་བ་སོགས་ཐེམ་པས་སྤང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སོ་གསུམ། མཆེད་པའི་བཞི་

བཟུ། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་བདུན་ཏེ་ཀུན་རྟོག་བརྒྱུད་ཅུ་ཐེམ་པའི་འཆི་སྤྱིད་སྤྱ་མོའི་དུས་ཡིན།
རྒྱུད་སྤང་བ་ལ་ཐེམ་བར་ཚོམ་བའོ།། རྒྱུད་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐེམ་བ་ཞེས་བ་བྱངས་འདྲེན་
ལ་བདེ། རྒྱུད་སྤང་བ་ལ་ཐེམ། ཞེས་དང་། རྣམ་ཤེས་སྤང་བ་ལ་ཐེམ་ཞེས་བ་ཤད་ཀྱང་
རྒྱུད་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་སྤྱ་རགས་མང་བས་རིམ་བས་རྩེ་སྤར་འགྲོ་བའི་དོན་ཡིན།
མཁས་གྲུབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཆོ་སོགས་གཞིའི་འོད་གསལ་གྱི་སྐབས་སྟོང་ཉིད་སྤང་
ལ་མ་ངེས་བ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། རྩ་མ་གཞན་དག་ཀུན་རྩོམ་གྱི་སྤང་བ་རགས་བ་
འགག་པ་ཅམ་ལས་སྟོང་ཉིད་སྤང་བ་མིན་གསུངས།

དེ་ལྟར་གཞི་དུས་སུ་ཐ་མལ་བ་འཆི་བའི་ཆེ་ས་རྒྱ་ལ་ཐེམ་བ། རྒྱ་ལ་ཐེམ་
བ། མེ་རྒྱུད་ལ་ཐེམ་བ། རྒྱུད་སྤང་བ་ལ་ཐེམ་བ་ཚོམ་བའོ།། རྒྱུད་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐེམ་བ།
རྒྱུད་སྤང་བར་ཐེམ་བའོ།། རྣམ་ཤེས་སྤང་བར་ཐེམ་བར་སོགས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་
གསུམ། འོད་གསལ་བཅས་རྟགས་ཅན་བརྒྱུད། མིག་རྒྱ། དུ་བ། མཁའ་སྤང་མེ་བྱེད།
མར་མེ་ལྟར་འབར། རྩ་ཉི་ལྷག་གསུམ། ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམས་ཁའི་རང་མདོག་སྟེ་
རྟགས་བརྒྱུད་འཆར་བ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་བ་ལ་བསྐྱོམ་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་དང་
རྟགས་ཅན་བརྒྱུད་འཆར། དེ་ཡང་རྟགས་བཞི་དང་སྟོང་བ་བཞི་གོ་རིམ་མ་འཁྲུགས་
པའི་ངེས་ཅན་དགོས། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་དཔེར་ན། སྤང་བ་ཤར་བ་ན་འདི་སྤང་བ་
ཡིན། འདིའི་སྟོན་དུ་ས་རྒྱ་ལ་ཐེམ་བ་སོགས་རྟགས་བཞི་སོང་། འདི་འགག་པའི་རྩེས་
སུ་མཆེད་བ་འབྱུང་ཞེས་འདས་མ་འོང་ད་ལྟ་སྤྱར་ཏེ་བྲན་བ་གསུམ་ལྟན་དུ་བྱ་བ་ནི་
སྟོང་བ་བཞི་མི་འཁྲུལ་བའི་ཐབས་སུ་ཡིག་རྒྱུད་ཉེར་གཅིག་དང་དོན་ཡོད་མཁས་
གྲུབ་བ་གསུངས་གསུང། སྟོང་བ་བཞི་ནི། སྟོང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྟོང་བ་དང་། སྟོང་བ་

ཆེན་པོ་དང་། ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་སྟེ་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་
པའི་མིང་གཞན་ལོ། །

དེའི་ཆེ་རྒྱུད་དབུ་མར་ཚུད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་གཏུམ་མོ་བྱུང་དུ་བསྐྱོམ་པ་
ལ་མ་ལྟོས་པར་འབར་འཛུགས་ཡོད་ཀྱང་ལས་དང་པོ་པས་དམིགས་པ་ཆེད་དུ་སྦྱོར་
དགོས། དེ་ཡང་རྩ་ཁྲིར་ཅ་རྒྱ་ལི་ནི་འབར་བ་ཡིས། །སོགས་ཀྱིས་གཏུམ་མོ་བསྐྱོན་
པས། གཏུམ་མོ་ཞེས་པ་དོན་ལ་ཐུག་གི་ཐིག་ལེ་ཅིག་སྟེ། མཛོད་ལས་སོགས་དོད་ལ་
གསུངས་པའང་འདི་དང་སྟོགས་འབྲེལ་ཞིང་། དེ་ལ་གཞིའི་གཏུམ་མོ་དང་། གཞིའི་པག་
མོ། ཉི་ལ་ཀ་ཞེས་མིང་འདོགས། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ཀར་གཏུམ་མོ་སྐྱོམ་
ཚུལ་ཡོད་པ་རྫོགས་རིམ་རྣམས་སུ་གསལ། དེ་ཡང་ལྟེ་བར་རྩྱུ་དང་། བྱུང་པར་རྒྱ་ད་
"རེག" ། བྱ་ཆ་བ་དོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་བསམ་པའམ། ཨི་ཡིག་གམ། ཡང་ན་ལྟེ་
པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུ་མ་རྒྱ་གར་གྱི་ལ་རྩའི་འདོག་གི་ཨ་བོད་ཡིག་གི་ཤད་ལྟ་བུ་སྦྱར་
ཆོར་གྱི་དབྱིབས་ཅན་རྩ་མོ་གྲེན་དུ་བསྐྱོན་པའི་སྟོང་སྒྲ་ཆོས་ཐིག་ལེ་རྒྱ་ད་དང་བཅས་
པ་ངེས་པར་དགོས།

སྤྱི་བོར་ཉོ། མཐོན་པར་ཨོ། སྤྱིང་གར་དབྱིད་རྩྱུ་ཡིག་བྱུང་པར་ལྟ་ལྟ། ལྟེ་
བར་ཨ་རྒྱུད་སོགས་ཡི་གེ་གཞན་འབྲེལ་མི་འབྲེལ་དང་རྒྱས་བསྐྱུས་ཡོད་པ་རང་རང་གི་
གཞུང་ལྟར་བྱ། ལུས་པ་ཅན་འཛིན་ན་སྣ་བུག་གཉིས་ནས་རྒྱུད་རྒྱབས། རོ་རྒྱུད་གི་
མར་སྟེ་དབུ་མར་བཅུག་པ་ལས་བརྒྱུད་དེ་སྤྱད་པ་བཏང་བ་ལྟར་རྒྱུད་གིས་བསྐྱུས་
པའམ། མིན་ཀྱང་གསང་གནས་ནས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་ཉེ་བས་པས་མེ་སྤར་ལ་
བྱ་བཏབ་པ་ལྟར་རྒྱུད་ཞུགས་པ་ལས་ཨ་ཤད་སོགས་དམིགས་ཉེན་མའི་རང་བཞིན་

ཡིན་པས་དོད་སྐྱེས། གཏུམ་མོའི་མེ་གསོ་བ་དང་བསྐྱེལ་བ་དང་སྤར་བ་དགོས། ཅེ་མོ་
ལས་མེ་རྒྱ་ཁབ་ལྟ་བུར་འབར་ཞེས་ཡོད་ཀྱང་མེ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུར་འབར་བ་མ་ཡིན་པར་དོད་
རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན། རིམ་པས་རྗེ་ཆེར་འཕེལ་ནས་མེ་དོད་རྟ་རྟ་སྤུམ་གཤག་ཅམ་
མཁ། དོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དོད་ཟེར་དམར་སོ་དབྱ་མའི་ནང་གྲེན་དུ་སོང་། ཡི་གེ་ཡོད་
ན་གཡས་སྒྲོར་རེ་བྱས། རེག་བྱ་རྗེ་ཆེར་འཕེལ། མར་མེ་ལྷེས་གཏུངས་པ་བཞིན་ཡི་
གེ་རྣམས་དོད་ཀྱིས་གཏུངས། བདེ་མཆོག་ལ་སྤྱི་བོའི་རྟ་ཡིག་རྣམ་པ་བའི་རུ་མ་ལྟ་
བུ་ལས་བྱང་སེམས་འཛག་པ་དམིགས་རྟེན་ལ་བབ་པས་མེ་ལ་མར་ཁྲའི་ཐིགས་པ་
ཐོག་པ་ལྟར་གཟི་བཞིན་ཆེར་འབར། དོད་ཀྱི་རྩ་གནས་ཐམས་ཅད་ལས་བྱང་སེམས་
འདུས་ནས་རྟ་ཡིག་ལྷ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱི་བོ་ནས་མགྱིན་པར་སྤེལས་པ་ན་དགའ་བ།
སྤྱིང་གར་མཆོག་དགའ། ལྷེ་བར་ཁྲད་དགའ། རོར་བུའི་ཅེར་སྤེལས་པ་བརྟན་པར་
བྱས་པས་ལྟན་ཅིག་སྤྱིས་པའི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་ཁྲོང་སྤེ་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི།
སྤར་ཡང་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་གསང་གནས་ནས་ལྷེ་བར་སོན་པ་ན་དགའ་བ། སྤྱིང་གར་
མཆོག་དགའ། མགྱིན་པར་ཁྲད་དགའ། སྤྱི་བོར་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་དགའ་བ་སྤེ་མས་བརྟན་
ཀྱི་དགའ་བཞི་སྟེ།

ཡས་བབས་ཀྱི་རོར་བུའི་ཅེར་བརྟན་པ་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་དགའ་བ་ཡིན་ཀྱང་
གཞན་གསུམ་དེ་མིན། མས་བརྟན་ལ་དགའ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་ཡས་བབས་ཀྱི་ལྟན་སྤྱིས་
ཡར་བྱངས་པ་ཡིན་པས་བཞི་ཀ་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་དགའ་བ་ཡིན། བྱང་སེམས་ཡར་
བྱངས་པའི་རིམ་པས་རང་གནས་སུ་བབས་ཏེ་ཕྱིར་འཕོ་མི་སྤྱིད་པས་མས་བརྟན་
ཟེར། དེ་ཡང་མར་མེ་གཅིག་གིས་”མཛོད་”^{༡༡} དུ་མ་སྤར་བར་བྱེད་པ་ལྟར་ལྷེ་བའི་མེ་

༡༡ མཛོད་

འོད་ཅ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་སོང་བའི་ཆེ་དེའི་འོད་ཀྱི་ཅ་འཁོར་རྣམས་གསལ་བ་
དང་། ཅ་སྟོང་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཏུམ་མེད་འོད་ཀྱིས་གསལ་
བར་བྱས། ལས་དང་པོ་བས་བྱམ་པ་ཅན་ཀྱི་རྒྱུང་ལྷ་བྱག་ནས་ཕྱིར་གཏོང་བའི་ཆེ་འང་
རྒྱུང་དང་གཏུམ་མེད་མེ་གཉིས་དམིགས་ཉེན་ལ་ཐེམ་པར་བསམ་པ་ལས་ཕྱིར་ཐོན་
པའི་དམིགས་པ་མི་བྱེད། གཏུམ་མེད་སྟོ་བསྐྱེད་དམིགས་པ་སྦྱོང་ན། མེ་འོད་སྤྱི་པོའི་
བར་དུ་སོང་། དེ་ནས་སྤྲིན་མཆོམས་སུ་ཅུང་ཟད་ངལ་གསོ།

དེ་ནས་སྤྲིན་བྱག་གཡམ་ནས་ཐོན། ཕྱིར་སོར་དོ་གསུམ། འདོམ་གང་སོགས་
ནས་མཐར་ཁྲིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྲབ་པའི་བར་སྦྱངས། འོད་ཟེར་གྱིས་རེག་པས་
སྟེ་འཕགས་ཉན་རང་བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ལ་བཀོད། དེ་དང་ཕྱོགས་
བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བྱངས་ཏེ་ཤངས་བྱག་གཡམ་ནས་ཐོན། རང་གི་སྤྲི་
བྱག་གཡོན་ནས་ཁྱགས། སྤྱི་པོ་ནས་ཉེ་བའི་བར་དུ་བབས་ཏེ་ཉེ་བའི་ཨ་ཐུང་ལ་ཐེམ་
པར་བསམ། གཏུམ་མོ་འབར་བ་དང་། བྱང་སེམས་བབས་པ་ལ་འབར་འཛྲག་ཟེར།
གཏུམ་མོ་སོགས་བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་རྫོགས་རིམ་གྱི་བདེ་སྟོང་ལ་བག་ཆགས་
འཛྲག་ཆེད་ལས་རྫོང་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ནི་གོས་རྫོ་བ་དང་ལག་པ་མེ་ལ་བསྐྱོམ་པ་དང་
ཁྲད་མེད་གསུངས། དམིགས་སྒྲོར་དེའི་མཐར་བསྐྱེད་པ་སྦྱར་དགོས་པ་མན་ངག་ཡིན་
པས་བོད་སྤྲི་མའི་ཡིག་ཆ་ཆོར་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ཅམ་དང་། མ་རྒྱུད་ལ་དཀའ་
བ་འདྲ། སད་གཉིད་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་གསུམ་རེའས། ཆོས་ལོངས་སྤྱལ་གསུམ་གྱི་
བསྐྱེད་པ་གསུམ་རེ་ཞེས་འདེན་ལུགས་གཉིས་ཡོད། འོད་གསལ་ཆོས་སྤྱུ་སྤྱུ་མ་
ལོངས་སྤྱུ་སྤྱུ་ཆོགས་སྤྱལ་སྤྱུ་གསུམ་དཔེ་གཞི་དང་། དེ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྤེ་བས་

དགུ་མོ་འདི་མཐའ་ཆོད་པར་ཤེས་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་མན་ངག་ཡོངས་རྫོགས་ལ་
མཁས་པ་ཡིན་ཞེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས།

༼སད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བསྐྱོར་གསུམ་བཤད་པ༽

དེ་ལ་སད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བསྐྱོར་གསུམ་ནི། སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེད་བསྐྱེད་པ། སད་
དུས་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱེད་བསྐྱེད་པ། སད་དུས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སྐྱེད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་གསུམ་མོ། །གཉིད་དུས་
ཀྱི་གསུམ་ནི། གཉིད་ཆོས་སྐྱེད་བསྐྱེད་པ། མི་ལམ་ཡོངས་སྐྱེད་བསྐྱེད་པ། སད་པ་སྐུ་ལ་
སྐྱེད་བསྐྱེད་བཤོ། །འཆི་དུས་ཀྱི་གསུམ་ནི། འཆི་བ་ཆོས་སྐྱེད་བསྐྱེད་པ། བར་དོ་ཡོངས་
སྐྱེད་བསྐྱེད་པ། སྐྱེ་བ་སྐུ་ལ་སྐྱེད་བསྐྱེད་བཤོ། །དེ་ལ་ལྷུང་དབུ་མར་ཐེན་པའི་རྟགས་བཞི་
དང་སྟོང་པ་བཞིའི་ཆེ་ལྟ་བ་བྲན་ནས་ངེས་ངོར་སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་སྒྲུང་ཆ་སྤྲིན་ཀྱི་
སོགས་སུ་ཤར་བ་དགོས་ལ། ལྷུང་པར་འོད་གསལ་གྱི་དུས་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་
རྒྱུན་གྱིས་བྱང་སེམས་ཁུ་སྟེ་བདེ་ཆེན་སྐྱེས་པ་ནས་སྒར་ནས་རིགས་པ་ཡང་དག་
གིས་བཙལ་བའི་ལྟ་བ་སུ་ཐག་ཆོད་པ་དེ་དང་སྐར་ནས་བདེ་སྟོང་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་
མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི་སད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱེད་བསྐྱེད་པ། མཉམ་གཞག་
དེ་ལས་ལྷུང་བར་ཚུལ་བ་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྒྲུང་པོ་སྟོང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཡིད་
ངོར་ཡོངས་སྐྱེ་ཉེ་དུ་ཀ་དཀར་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞེངས་ཉེ་རྟགས་རྣམས་
ལྷགས་ལྟོག་དུ་ཤར་བར་མོས་པ་སད་དུས་ཀྱི་སྐུ་ལས་ཡོངས་སྐྱེད་བསྐྱེད་པ། དེས་
རྟེན་རགས་པ་ལ་གནས་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱའོ་སྤྲུམ་པའི་འཕེན་བ་དང་བཙས་སྐྱུང་
པོ་སྟོང་པ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་གསལ་བའི་བའི་^༩ ལྷགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་

དཔའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་པ་སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལས་ལངས་པ་སྤྱུལ་སྤྱོད་དང་བསྐྱེ་བའི་ཉམས་ལེན་ནོ། །

དེའི་ཆེ་སྒྲ་བྱུག་ནས་རྒྱུད་རྒྱ། དབང་པོ་ལྷ་ཡུལ་ལ་འབྱུག། ཞུགས་པས་གང་སྤང་སྟོང་བ། སྟོང་བ་བདེ་བ། བདེ་བ་སྤྱ་སྤྱར་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ། དེ་ལྷ་བྱའི་རྣམ་འབྱོར་པ་དེས་སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལམ་ཡིན་སྟམ་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། རྒྱུ་མ་དང་ལྷ་ལ་མི་ལམ་ཟིན་བ་དང་། མི་ལམ་གྱི་དགེ་སྦྱོར་སྦྱོར་བ་ལྷ་ལ་བའི་གསོལ་བ་བཏབ། གཉིད་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་སྒྲ་བའི་སྤྱིན་སྤྱོད་གར་བངས་ཏེ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་དམིགས་པ་གཏད། ཉགས་དང་ཉགས་ཅན་བརྒྱད་དོད་སྤྱབ་བྱེད་ཅམ་ཤར་བའི་ཆེ་དོས་ཟིན་ནས་ལྷ་བ་བྲན། གཉིད་འཐུག་གི་ཆེ་བདེ་སྦྱོར་སྤྱར་ནས་སྦྱོར་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་འཛོག་པ་གཉིད་ཆོས་སྤྱི་བསྐྱེ་བ། གཉིད་འཐུག་རེ་སྤྱབ་དུ་སོང་སྟེ་མི་ལམ་མི་བར་ཅོམ་པ་ན་ཐ་མལ་བར་མ་ཤོར་བར་སྤྱང་པོ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་སྤང་བའི་འཕེན་བ་དང་བཅས་མི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡིད་དོར་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཏེ་དུ་ཀ་དཀར་པོའི་སྤྱོད་བཞེངས་པ་མི་ལམ་ལོངས་སྤྱི་བསྐྱེ་བ་སྟེ། འདི་ལ་སྒོ་འབྱོངས་པས་མི་ལམ་གྱི་ལུས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དུ་མར་བཟོད་ནས་ཆོས་ཉན་བ་དང་། སྤྱུལ་བསྤྱར་སྤྱོད་ཆོགས་སྟོན་པ་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་དུ་མ་དང་། ས་འཐུག་གྱུར་པས་རབ་དུ་རང་གཉིད་ལོག། ཁེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འཕྲེན་དང་། ཏེ་རྒྱ་ཞིན་གྱི་ལོ་རྒྱས་བཅས་གསུངས། གཉིད་སད་པར་ཅོམ་པ་ན་མི་ལམ་གྱི་སྤྱང་པོ་རྟེན་པ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔལ་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་པ་

སངས་སྤྱུལ་སྤྱུའི་བསྐྱེ་བའི་ཉམས་ལེན་ནོ། །

ད་ལྟ་སངས་པའི་ཆེ་སངས་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་གསུམ། གཉིད་ཀྱི་ཆེ་གཉིད་དུས་ཀྱི་
བསྐྱེ་བ་གསུམ་བསྐྱོམ་ན། འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་གསུམ་དེའི་ཆེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་སྤྱུལ་
པའི་འཕེན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འོང་དགོས་པ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ལམ་གོང་
མའི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པར་འཆི་དགོས་པ་བྱུང་ན་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་
གསུམ་སྐྱོམ་དགོས་པས་ཁྲ་མ་ཡི་དམ་ལ་སྤྱེ་གི་བར་དོ་སྤྱུལ་གསུམ་དང་བསྐྱེ་བ་
པའི་གསོལ་བ་བཏབ། དེ་ལྟ་བུའི་འཕེན་པ་ཤུགས་བྲག་པོས་ས་རྩ་ལ་ཐེམ་པ་སོགས་
ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་རྣམས་དངོས་སུ་འབྱུང་བའི་ཆེ་ངོས་ཟེན་པར་བྱས། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་
མཐུག་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཆེ་མི་འཆར་ཡང་། འོད་གསལ་ཤར་བ་དང་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་
ངོས་ཟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་བྱས་ན་དེ་ཉིད་འཆི་བ་ཆོས་སྤྱུའི་བསྐྱེ་
བའི་ཉམས་ལེན་ཉ། ལས་ཉོན་ཀྱིས་འཆི་བ་དངོས་སུ་བྱུང་གྲང་ཡིད་ངོར་ཆོས་སྤྱུའི་
ཉམས་ལེན་འབྱུང་།

འཆི་སྲིད་སྤྱོད་ཆེ་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཡོད་ན་ལུས་ཀྱི་སྟོད་
ལམ་མགོ་ཐུར་བསྟན་ཡོད་ཀྱང་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད། སྤང་མཆེད་
ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་བཅས་ལམ་དུས་དང་ངོ་འཕྲོད་ནས་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་བྱས་ན་
རང་ངོ་རང་གིས་ཤེས་པ་རེད། ལས་ཉོན་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྟོང་བཞི་མ་ཡིག་ལྟ་བུ།
རང་གིས་བསྐྱོམ་པའི་སྟོང་བཞི་བྱ་ཡིག་ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་ཡིད་ངོར་འབྱོར་ན་འོད་
གསལ་མ་བྱ་འཕྲོད་པ་ཟེར། ཐ་མལ་བ་འཆི་སྲིད་སྤྱོད་ཆེ་ལ་ཞག་གསུམ་གནས་པར་
ཡིག་རྩུང་ཉེར་གཅིག་སོགས་ལས་གསུངས། དེའི་སྟོན་དུ་བསྐྱེག་པ་སོགས་ལ་ཉེས་

བ་ཡོད་མེད་བརྟག་དགོས།

རྣམ་འབྱོར་བ་རང་གིས་འཕེན་བ་དང་། རྫོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་
མུང་མང་བས་ད་ལྟ་སྤྲུགས་དམ་གྲོལ་བའི་སྟེན་གསན་འབེབས་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ཨ་
ལགས་ད་ལྟ་བ་ཆང་ཞེས་གྲགས་བ་རིན་ཆེན་ཆོས་བཟང་དགེ་བཤེས་རྒྱ་མེད་
སྤྲུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཅན་ཡིན་པས་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོལ་བར་གཤེགས་ནས་
གཏུང་སྐར་ལན་གསུམ་བལྟས་ཀྱང་སྤྲུགས་དམ་མ་གྲོལ་བར་ཞག་ཉེར་ལྔ་བཞུགས།
དེ་ནས་ཀྱང་སྟེན་གསན་སྤུལ་ཏེ་དེ་ལྟེན་གྲོལ་རྫོགས་སྟེན་ལས་བྱང་སེམས་དཀར་
དམར་འབྲེས་པའི་རྒྱན་བབས་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་བ་མཐོ་བའི་རྫོགས་ཞེས་
རྣམ་འབྱོར་དབང་པོ་སྟོ་བཟང་དགོན་མཆོག་སོགས་ཀྱི་གསུངས་གསུང་།

འདའ་ཁ་དང་གཤེགས་ནས་ཀྱང་རྗེ་ཉིད་མཇུག་ཚུལ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་
གསུངས། འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་དང་བར་དོ་བྱུང་བ་དུས་མཉམ།
དེའི་ཆེ་ལྗེའི་མིག་སྟོན་བརྒྱ་གཅིག་དང་བྲལ་བས་བར་དོ་བར་མཐོང་ཡང་ཁོ་རང་
གིས་ཡིད་དོར་ཏེ་རུ་ཀ་དཀར་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྲར་བཞེངས་པའི་ར་རྒྱལ་གསལ་
སྤང་ཡོད་ན་བར་དོའི་ལོངས་སྤྱིའི་བསྐྱེད་པ། ཞག་བདུན་ནས་ཞེ་དགྲུང་དེའི་ར་རྒྱལ་
ཀྱིས་གནས་ཏེ་སྤྲུགས་སྟོད་པའི་ཉེན་ཁུད་བར་ཅན་དུ་སྦྱེ་བ་སྦྲངས་ཏེ་འཕྲོ་བའི་དོན་
བྱ་སྟུང་པའི་འཕེན་བ་དང་ལྡན་པས་ས་མ་གཉིས་ཏེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་ཏུ་གསལ་བའི་
སྤྲུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་ས་མའི་སྤྲ་ཁྱག་གི་དབྱས་
སུ་མཆོམས་སྦྲར་ཀྱང་ཡིད་དོར་སྦྱེ་བ་སྦྲུལ་སྦྲུད་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་འབྱུང་ཞིང་།
ཆེ་དེར་སྤྲུགས་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྲད་ནས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་བ་སོགས་

འབྱུང་། དཔེའི་འོད་གསལ་མན་ཆད་དུ་བསྐྱེ་བ་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་དང་། དེས་
བྲངས་པའི་མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ལམ་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་དངོས་སུ་
འབྱུང་ལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་གསུམ་དང་བསྐྱེ་བ་སངས་རྒྱུས་ནས་འབྱུང་ངོ་། །བར་
དོར་སངས་རྒྱ་ན་འཆི་བའི་འོད་གསལ་ཀྱི་ཀུན་རྟོག་གི་རྒྱུང་མཐའ་དག་ཐིམ་པའི་
སེམས་དབེན་དཔེའི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས། དེ་ལས་བར་དོའི་དོད་དུ་མ་དག་
པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུར་བཞེངས་ནས་རགས་པའི་རྟེན་གྱི་ཟ་མ་རྟོག་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་
ནས་ལམ་ལྷག་མ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །སྐྱུ་མ་ལོངས་སྐྱུ་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱུ་
དང་། །ཞེས་སོགས་ལྟར་བསྐྱེ་བ་སྒྲོང་དགུ་པོ་འདི་དག་གསང་འདུས་ཀྱི་གདམས་པ་
ཡིན་ཀྱང་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་མན་དག་པན་ཚུན་ཁ་བསྐྱང་
ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པས་འདི་ཡང་རྩོགས་རིམ་ཁ་སྒྲོང་ལུགས་གནད་ཆེ་བ་
ཅིག་ཡིན་གསུངས། གསང་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་བསྐྱེ་བ་ནི་འདི་དང་། འཕོ་བ་ནི་གསེར་
ཀྱི་སྒོ་འབྱེད་ལྟར་གྱི་འཕོ་བ་ལ་བྱེད་གསུངས།

༼ལྟེ་བའི་སྤྲིན་སྐྱུ་ལས་འཇུག་ལྡང་དང་དོར་བརྒྱས་བྱེད་ཚུལ༽

གཉིས་པ་ལྟེ་བའི་སྤྲིན་སྐྱུ་ལས་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་དོར་བརྒྱས་བྱེད་
ཚུལ་ནི། འཇུག་དང་གནས་དང་ལྡང་བའི་རྒྱུད་གིས་ནི། །ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བྲུག་ལྟེ།
ལྟེ་བའི་རྒྱ་དཔ་སེམས་བརྟན་ནས་དོར་བརྒྱས་བསྐྱོམ་ན་གནད་དུ་འགྲོ་ཆབ་ཆེ་ཞེས་
རྗེས་གསུངས། ལྟེ་བའི་རྩྭ་སྤྱིང་གར་འབྲེན་ནམ། མིན་ཀྱང་ལྟེ་བའི་ཅ་འཕོར་གྱི་རྩྭ་
ཉིའི་ནང་ལྷ་བ་དཀར་དམར་གྱི་སྤྱིང་རྩྭ་མམ་རྒྱ་དཀར་དམར་བསམ། དེ་ལས་རྒྱུང་
སྒོས་རིང་གི་དུ་བ་ལྟ་བུ་དབུ་མའི་ནང་ནས་སྤྱིང་གའམ། མགྱིན་བའམ། ལྟ་ཅི་འམ།

སྤྱི་པོའི་བར་དུ་སོང། དེ་ནས་ཕྱིར་བཀུག་སྟེ་ཨོྲ་ཀྱི་གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་འཇུག་པ་
ནས་མགོ་ཚུམ་པ་རྒྱང་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན།

དངོས་གནས་ལ་མེད་ཀྱང་སྒྲོས་བཅོས་ནས་ལྷུ་མི་གདངས་ཀྱིས་གནས། རྩྭ་
གི་གདངས་ཀྱིས་སྟང་གི་སྒྲ་ཅེའི་བར་འགོ་བ་སོགས་སོག་འཛིན་དང་"གེན"^༡རྒྱ་ལ་
སྟང་འགོའི་རྩོད་བརྒྱས་དང་། རྒྱང་གསང་གནས་ཀྱི་ཅེའི་བར་དུ་སོང་བ་ཨོྲ་ཀྱི་
གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་འཇུག་པ་"སོགས"^༢མཉམ་གནས་དང་ཐུར་སེལ་ལ་འོག་
འགོའི་རྩོད་བརྒྱས་དང་།

ཡང་སྟང་འོག་གི་རྒྱང་གཉིས་ཀ་ཨོྲ་ཀྱི་གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་མཉམ་དུ་
ཞུགས། ལྷུ་འི་གདངས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་གནས། རྩྭ་གི་གདངས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་ཕྱིར་
འགོ་བ་རྒྱབ་ཀྱིས་སམ། ལྷག་སྟོང་གི་རྩོད་བརྒྱས་མཁས་གྲུབ་ཟེའི་ལུགས་དང་།
ཐུར་སེལ་རྩྭ་གི་གདངས་ཀྱིས་ཉལ་གི་ཅེར་སོང་བ་དང་། སྟང་རྒྱང་ཨོྲ་ཀྱི་གདངས་
ཀྱིས་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ལྷུ་འི་གདངས་ཀྱིས་གནས། སྟང་རྒྱང་རྩྭ་གི་གདངས་ཀྱིས་སྒྲ་
ཅེར་སོང་བ་དང་། འོག་རྒྱང་ཨོྲ་ཀྱི་གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་འཇུག་པ་རྒྱལ་ཆབ་ལུགས་
ཀྱི་འགྲོས་འདེད་ཀྱི་རྩོད་བརྒྱས་གཉིས་ནི་སོག་ཐུར་རགས་པ་བསྟེ་བའི་རྩོད་བརྒྱས་
ཏེ། སྤྱི་མགོན་སྟང་ག་སོགས་ལའང་དེ་ལྟར་བྱའོ། །

སོ་མཆུ་ལྷེ་རྣམས་མི་འགྲུལ་བར་སྤྲུགས་ཀྱི་གདངས་སམ་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱས་
པའི་ཡིད་བརྒྱས་ནི་འདིའི་སྟེན་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྩོད་བརྒྱས་ཡིན་པས། འདིར་
དག་ནས་བརྟེན་བ་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཉན་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ལི་ཉིང་ལ་སྤུ་བཏབ་

༡་༡ རྩྭ
༡་༢ སོགས

བས་ཉིང་ཞེས་སྤྱི་འབྲུང་བ་ལྟར་དམིགས་ཏེན་ལ་ཐེམ་བ་ན་ནང་གི་རྒྱུང་གདངས་
ཤུ་ཞེས་གྲགས་བ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་ཉན་པའི་ཚུལ་དུ་བྲ། དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་ཏེན་ལས་
མིག་འབྲས་ཀྱི་བར་ལ་ཙ་བྲ་ག་ཏ་རེ་གསལ་བཏབ་ནས་རྒྱ་བ་སོགས་ཡན་ལག་གི་
རྒྱུང་ལྷ་རང་རང་ལ་རྟོག་བསྐྱེས་ཀྱིས་མཛོན་ཤེས་ལྷ་སྤྱབ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྒྱུང་བ་སྤྱི་
བྲ་ག་ཐམས་ཅད་ནས་བྱེད་པ་ཙམ་བྲབ་བྱེད་དང་ཕྱོགས་འབྲེལ་ཞེས་ཆ་མི་འདྲ། དེ་
བཞིན་དུ་རིགས་བས་ཙ་མ་དུད་གང་འགྲོལ་དགའ་བ་དང་། གང་ལས་རྒྱུང་འདུ་བ་དགའ་
བ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་རྟོག་བསྐྱེས་བྲས་བས་སྤྱ་བྲ་སས་འགག་བ་ཐུར་མས་
བསལ་བ་ལྟར་ཙ་མ་དུད་འབྱེད་པ་དང་། རྒྱུང་གོགས་བྲུང་ན་བ་སྤྱི་བྲ་ག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཙ་ནང་ནས་ནད་ཚད་ཁག་སོགས་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱས་བྲངས་ཏེ་དམིགས་ཏེན་ལ་
རོ་མེད་དུ་བསྐྱེམས་བ་དང་། ཉི་ཡིག་དབབ་བསྒྲོག་གི་སྒོས་སྤྱི་བོའི་ཙ་མ་དུད་འགྲོལ་
ཐབས་སོགས་དེ་དག་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་འང་བྲབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུང་ཕྱང་ཟད་རེ་ཐེམ་གྲང་
ལྷག་མེད་དུ་བསྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ལྷིང་གའི་ཙ་མ་དུད་འགྲོལ་བ་ལ་ལྟོས།

དེ་ལྟར་གོམས་བས་སྤྱིང་བ་སྤྱི་ཚུལ་ནི། དང་པོར་རྟོ་རྟེ་གསུམ་གྱི་གདངས་
སྤྱི་མོས་བ་ཙམ་དང་། གནས་བ་སྒྲོས་བཙོས་བ་ལས་མེད་གྲང་། གོམས་བས་ང་རྒྱལ་
འཕོས་ནས་ལྷང་འཇུག་གནས་གསུམ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སྤྱི་འཆར། ལྷང་
འཇུག་རྟེ་ཐུང་། གནས་བ་རྟེ་རིང་ལ་སོང་ནས་མཐར་གནས་བ་འབའ་ཞིག་གིས་རྒྱུང་
དབྱ་མར་ཐེམ་བ་འབྲུང་ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ན་རྒྱུ་སོགས་རེག་མཐོང་གི་
མཆན་མ་དངོས་སུ་འབྲུང་ཚུལ་ཀྱན་མཁྱེན་གོང་མའི་ནམ་ཐར་དང་། རྟེ་རིན་པོ་ཆེས་
འོལ་ཁར་སྤྱི་ན་སྤྱི་ག་གི་དུས་ལུལ་ཕྱོགས་ཁ་བས་ཁེབས་གྲང་ཉི་འཁོར་དུ་མ་བབས་

པའི་རྣམ་ཐང་། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མས་རྒྱང་ལྷ་རྟོག་མནན་པའི་རྣམ་ཐང་། ཨོ་རྒྱན་དུ་ལྷ་
བ་པས་བསྐྱང་འཁོར་བསྟོན་ཏེ་རབ་རྟོ་ད་ལྷ་འང་བར་སྤང་ལ་གནས་པའི་ལོ་རྒྱས་
སོགས་གསུངས།

དེ་ལྟར་རྟོག་བསྐྱས་ཀྱི་མཐུས་རྣམ་འབྱོར་པ་ལ་གཏུམ་མོ་རང་ལུགས་ཀྱིས་
འབར་ཏེ་དགའ་བཞི་སྟེ་བས། རྟེ་བའི་དབུས་ཀྱི་མཆོག་གི་དབང་ལྷག་མ། །སོགས་
ཀྱིས་གཏུམ་མོ་འབར་འཇག་བསྟན་ཏེ། མཆོག་གི་དབང་ལྷག་མ་ནི་གཏུམ་མོའི་མིང་
རོ། །མཐར་ལུགས་གནས་ཐིམ་པའི་རྟགས་དང་བསྟེ་བ་དམིགས་སྟོར་ཐམས་ཅད་ལ་
སྦྱར། ལུགས་གནས་ཐིམ་པའང་རྩ་འཁོར་གྱི་མཐའ་དབུས་སོགས་ལ་མི་འབྲ་བའི་
ཁྱད་པར་ཆེ། དམིགས་སྟོར་ལྷ་མར་བཏན་པ་ཐོབ་པའི་སྟེང་ནས་ཕྱི་མ་བསྟོན་ན་རྒྱང་
འདུ་ལྷལ་ཆེ་རྒྱང་ཐིམ་པ་སྟོབས་ཆེ་རྒྱང་། རྟོགས་པ་སྟེ་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རྩ་
ཁམས་རྒྱས་དུས་རོ་རྒྱང་དུ་རྒྱང་བཟུང་ཡང་སྟོབས་ཆེ་བས་བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་གཞིན་
བ་ཆོར་ཁྱད་ཆེ་ཡང་གས་ནས་རྒྱས་པ་རྒྱང་། དབུ་མར་ཐིན་ན་གས་ཀྱིན་སྟོབས་ཆེ་
བ་མི་ལའི་རྣམ་ཐང་དང་། དཔོན་སྟོབ་བྱམས་པའི་བྱང་དུ་བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོགས་
བ་ལྷལ་བའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱང་གསུངས། གསུམ་པ་རྗེས་གཞིག་གི་སྦྱད་རིམ་ནི། མཁའ་
དབྱིངས་ཤར་བའི་དབང་པོའི་གཞུ་བཞིན་དུ། །སོགས་ཀྱང་བ་བྱུག་སྟེ། རང་དམ་
ཆོག་སེམས་དབའ་ཏེ་རུ་ག་ལ་ལུམ་གྱི་ར་རྒྱལ་ལ་གནས་ནས། དབྱངས་གསལ་
ཆར་གཅིག་ངག་ཏུ་བརྗོད་པ་ལས། ཞུ་མི་ཀླ་མའི་སྟེང་བ་འོད་ཟེར་ལྷ་ལྷན་གྱི་དཀར་
པོའི་སྟེང་སྦྱ་འཁོར་སོགས་འཁོར་ལོ་ལྷ་འམ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སྣ་བྱུག་གཡས་
པའི་རྒྱང་དང་འཕྲོགས་ནས་ཕྱིར་འཕྲོས། མཁའ་བྱུང་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་

དབང་བསྐྱུར། སྤྱི་བ་སྤྱད་ས། ས་ཁྲ་བ་སྤྱད་འཁོར་ལ་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྷའི་སྤྱར་
བྱས། འོད་ཟེར་གྱི་ཅེར་ལྷ་མོ་མཆོད་ཇུས་སོགས་པ་སྤྱོས་ཏེ་རྒྱལ་བ་རྣམས་མཆོད།
སོག་མེད་ནས་བྱུང་བའི་དབང་པོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་དང་རོ་མཉམ་དུ་སྤྱར་ཏེ་
རང་གི་སྤྱ་བྱུག་གཡོན་ནས་ཁྱུགས་ཏེ། ལྷེ་བར་གནས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱར་བ་ལས་
དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཆགས་པའི་ཁྲ་བ་ཉ་གང་བ། དབྱངས་གསལ་གཟུགས་
བརྟན་བཞིན་དུ་ཤར་བ།

དེའི་དབྱས་སུ་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན། ཁྲ་བ་རྩྱུ་དང་
བཅས་པ་ལས་རང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ཏེ་རྩ་ཀ་དཀར་པོ་རྡོར་བྲིལ་འཛིན་
བས་ཡུམ་རྩོམ་པའི་དམར་མོ་རྩོམ་དང་སོད་པ་འཛིན་པ་ལ་འབྱུང་བ་ནམ་མཁའི་
འཇའ་ཆོན་ལྷ་བྱ་བསམ། ཡབ་ཀྱི་སྤྱུགས་ཀར་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དབང་རྩྱུ་ཡིག་
དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་རྒྱ་དུ་ལས་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་བ་ལ་སེམས་ཁྱུགས་
པའི་རྩྱུ་ཡིག་བསྐྱོམ། ཡང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་རྩོམ་དང་བསྐྱར་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་ལ་སྤྱོམས་པར་ཁྱུགས་པའི་དགའ་བའི་སྤྱ་དང་སྤྱུགས་ཀའི་རྩྱུ་དང་སྤྱོར་
མཆོམས་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་དམར་པོ་འཕྲོས་པས་སྤྱོད་
བཅུད་ཐམས་ཅད་འོད་གྱི་རྣམ་པར་བྱས། སྤྱོད་འོད་དུ་ཁྱུགས་བཅུད་ལ་ཐིམ། དེ་དམ་
ཆོག་སེམས་དབང་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཐིམ། དེ་ལྷེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ཡབ་ཡུམ་
ལ་ཐིམ། དེ་གཉིས་སྤྱོམས་པར་ཁྱུགས་པས་ཁྱེ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་
གྱི་རྩྱུ་ཡིག་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་སྤྱར་བྱེད་ཀྱི་། དེ་ཞབས་ཀྱུ་ནས་རྒྱ་དེ་
བར་དུ་བསྤྱུས་ཏེ་རྒྱ་དུ་ལ་སེམས་འཛིན་པའམ། རབ་གྱིས་ནའ་དའང་མི་དམིགས་

གསོལ་བས་རྒྱུན་བྱས། ལུས་ལ་རྩལ་གཞེར་བྲག་པོ་བྱུང་བ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་
ལ་བྱབ་པའི་རྒྱང་འདུ་བ་ལ་ཉེ་བའི་རྟགས་ཡིན་པས་ཤོག་བྱིལ་དེ་བྱབ་བྱེད་ལ་
དམིགས་པའི་རྟོག་བསྒྲུས་ཡིན་པ་འདྲ། དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་རྟོག་བསྒྲུས་
བྱེད་ཚུལ་དཀྲུས་ལྟར་ལ་ཞིབ་ཆ་རྩེད་ཅེས་ཞུས་པས་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་རིམ་དངོས་སྒྲིམ་ཚུལ་
ལ་སྟོང་ཕྱོགས་དང་། སྟང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གཉིས་ཏེ་རྒྱུད་དང་བྱུབ་ཆེན་སོ་
སོས་སྟོང་གའི་རྩ་མདུད་འགྲོལ་བའི་ཐབས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་གསུངས་པས་བསྐྱེད་
རྫོགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་མང་། སྟོང་གའི་རྩ་མདུད་ཕྱོལ་ཡན་ཆད་འདྲ་བས་རྒྱུད་པས་
མ་དག་པའི་རྒྱ་ལུས་ཡན་ཆད་ལ་ལག་རྩེས་ཞེས་ཐ་སྟོན་སྟུང་། ཐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལག་རྩེས་རྒྱ་ལུས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལག་
རྩེས་འོད་གསལ་ཏེ། སྟོང་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་ཁྲིད་ལན་གསུམ་བྱེད་ཀྱང་། ལག་རྩེས་
ཆར་གཅིག་བཤད་ཀྱང་ཆོག །གསང་འདུས་ལྟ་བུའི་སྟོང་ནས་ལག་རྩེས་ཀྱི་བཤད་པ་
ཞིབ་ཏུ་བྱས་ན་བདེ་མཆོག་སོགས་སྒྲ་མེད་གཞན་ལ་མ་བཤད་ཀྱང་ཆོག་པས། སྟང་
རྒྱུད་པའི་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེར་ལག་རྩེས་ཀྱི་བཤད་པ་མེད་པའི་རྒྱ་
མཆན་དེ་ཡིན།

དེ་ཡང་སྟོན་ལས་ལས། རྩེས་གཞིག་རིམ་པས་འོད་གསལ་འཇུག་པར་
ཤོག །ཅེས་པས་མཐར་སྟོང་གར་གཞོལ་ཚུལ་བསྟན་པ་ལྟར་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྟོང་
གའི་དབུ་མར་གཞོལ་བའི་ཐབས་རྣམས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས། རྩེས་ཐོབ་ཚུ་རྒྱབས་
ཚུའི་རང་བཞིན་ལས་མི་འདའ་བ་ལྟར་གར་སྟང་བདེ་བ་དང་། བདེ་བ་སྟོང་པའི་རྣམ་

རོལ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་། གང་གར་བདེ་ཆེན་འབར་བའི་ཐོགས་སུ་གར་བའི་སྟོང་
བ་ལ་བསྐབ་བས་རྟགས་རྣམས་རྩེ་གསལ་དང་། རྒྱུང་རྩེ་ཕར་སོང་ནས་སྟོང་གའི་ཅ་
མདུད་ལྷག་མེད་དུ་གྲོལ། རྩལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུང་ཕྱ་མོ་ཡང་མ་ལུས་པ་འཆི་རིམ་རྩེ་ལྷ་བ་
བཞིན་ཞུགས་གནས་ཐིམ་པའི་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བརྒྱད་འཆར་ཞིང་། དེའི་ཆེ་
ཆོས་སྐྱའི་བསྐེ་བ་དང་། འོད་གསལ་མ་བྱ་འཛོད་པ་འབྲུལ་མེད་དུ་བྱུང་བའི་འོད་
གསལ་དེ་ནི། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་འོད་གསལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །ཞེས་སོགས་ལྷར་
སེམས་དབེན་མཐར་ཕྱིན་པའི་དཔེའི་འོད་གསལ་ཡིན། དེ་མན་ཆད་དུ་རྒྱུང་དབྱ་མར་
ཐིམ་པའི་འོད་གསལ་ལ་སེམས་དབེན་དང་དཔེའི་འོད་གསལ་ཡོད་པས་འདི་ལ་
འདུས་པར་སེམས་དབེན་མཐར་ཕྱག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་ཅེས་གསུངས། འདི་མན་
ཆད་བསྐེ་བ་རྩེས་མ་ཐུན་བ་ལས་མེད་ལ། འདི་ནས་ཆོས་སྐྱའི་བསྐེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད།
འདི་མན་ཆད་རྒྱུང་ཐིམ་ཀྱང་རྩེས་ཐོབ་དུ་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་བའི་ཐབས་མེད་ལ། དཔེའི་འོད་
གསལ་ཐོབ་ན་རྒྱུང་སེམས་ལ་འདོད་དགྲར་དབང་བསྐྱུར་བས་རྒྱུང་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་རང་
ལ་རག། །དཔེའི་འོད་གསལ་ཡན་ཆད་ལ་བསམ་མི་བྲལ་གྱི་རིམ་བ་ཞེས་དེ་མན་ཆད་
ཀྱི་སྟོན་བསམ་མི་རུས་པ་ལ་བྱེད།

ཅ་མདུད་ལྷག་མེད་དུ་གྲོལ་བ་སེམས་ཕྱ་མོས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཐབས་ཡིན།
དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་ཆེ་སེམས་ཕྱ་མོས་སྟོང་ཉིད་དོན་སྐྱའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པས་
པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་གཉིས་སྤང་བྱལ་ཆབ་ཆེ། མཉམ་གཞག་
དེ་ལས་སྤང་བར་ཚུམ་བ་ན་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུང་འོད་ཟེར་ལྷ་པས་
ཉར་ལེན་དང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆུ་ལྷང་

ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་ལས་ཉ་འཕར་བ་བཞིན་དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་ལངས་པའི་ལུགས་
སྒྲིག་གི་ཉེར་སྒོ་བ་བྱུང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡིད་འོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བྱང་པོ་རྟིང་པ་
ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཉེ་རུ་ཀ་དཀར་པོ་རྟིན་
དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དངོས་སུ་བཞེངས་པ་ནི་མ་དག་པའི་སྤྱོད་
ལུས་ཡིན། དེའི་ཆེ་ལོངས་སྤྱོད་འབྲེལ་བ་དངོས་སུ་བྱུང་། ཉོན་སྤྱི་བ་མ་སྤངས་ལ། ལུས་
སེམས་རྟེན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་པ་མ་ཆད་པས་བྱང་པོ་རྟིང་པ་ལ་འཇུག་དགོས།

མ་དག་པའི་སྤྱོད་ལུས་བྱུང་ཡང་བྱང་པོ་རྟིང་པ་གང་འདོད་དུ་འདོར་མི་རུས་
པའི་ཚུལ་བསམ་ན་ལས་ཉོན་གྱི་ཉེས་དམིགས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆེ། ལྷ་
སྤྱོད་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཐུན་མོང་ལུགས་"གཅིག"ལ་དབྱ་བཅད་པ་
སྤང་འབྲས་ནས་འབྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་མ་དག་པའི་སྤྱོད་ལུས་བྱང་པོ་རྟིང་པ་ལ་ཞུགས་
སམ་དབྱེད། ལས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱས་བདེ་ཆེན་མཆོན་པ་ལན་གཅིག་ཅམ་མེད་ན་རྟོགས་
པ་ཆད་དེར་སྤེལ་ཡང་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷག་མེད་དུ་ཐེམ་མི་རུས་པས་འཆི་དུས་
ཀྱི་ཐེམ་རིམ་དང་སྤྱར་ནས་དཔེའི་འོད་གསལ་མཛོད་དུ་བྱེད་དགོས། རྗེ་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོས་ཀྱང་རྗེས་འཇུག་ལ་དགོངས་ནས་བཀའ་གདམས་ནམ་ཐར་གཙང་མ་ལྟར་
བཞེས་ཉེ་བར་དོ་ལོངས་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་གྱིས་ལམ་
ཀྱི་གནད་ལ་གོ་བ་སྟེར་ཆབས་ཆེ། འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་དོན་བྱུང་
པར་སྤྲུགས་ལས་གསུངས་པ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷག་མེད་དུ་བསྐྱེད་
རུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན། སྤང་མཆོད་སྒོ་བ་གསུམ་འོད་གསལ་བཅས་པ་ལ་
སྤང་བྱ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད། སད་དུས་དང་གཉིད་དུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་

(༧) གཅག

གསུངས་པས་ཉིན་མཆན་མེད་པར་སྤངས་དགོས་པར་ཤེས།

གཞི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་དུས་ལས་དང་པོ་བར་གསལ་རིག་ཅམ་མ་གཏོག་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གསལ་སྟོང་འཛིན་མེད་ཡིན་ནམ། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་གཞི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་སོགས་ཀྱི་དུས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཅིས་འགོག །མ་དག་པའི་སྐྱ་ལུས་རྒྱང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་ལས་བྱབ་པ་ཡིན་པས། ལུས་རགས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་གཞན་གྱིས་མཐོང་དཀའ་བས་གཞན་དོན་མི་རྫོགས། རགས་པའི་སྐྱ་ལ་སྐྱ་འཛིན་ཚུལ་ལའང་རིགས་མང་བས་ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་འོད་ཟེར་ཆང་གིས། ལོ་ལྔ་ཏུན་གྱི་བདེ་མཆོག་རགས་པའི་སྐྱ་ལ་སྐྱ་ཡིན། ལྷ་སའི་རྫོ་བོ་རྣམ་གཉིས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་རགས་པའི་སྐྱ་ལ་སྐྱ་ཡིན་གསུངས། སྤ་མ་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་བྱི་མ་ཨེ་ཡིན་མི་ཤེས་ཞུས་པར། ལྷ་སའི་རྫོ་བོ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐྱ་ལ་པ་ཡིན་མིན་ཐག་ཆོད་དཀའ་མོད། ཡིན་རྒྱ་དེ་ནི་ཡིན་གསུངས། ལྷའི་བཟོ་བོས་སྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་བྱེད་བརྟན་པར། དེ་མགར་བས་བརྟུང་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་བྱུང་བ་ལས་དངོས་མིན་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། རགས་པའི་སྐྱ་ལ་སྐྱ་ཡིན་མིན་དོགས་པ་ཅི་ལ་ཡོད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷའི་སྐྱ་ལ་པ་ཡིན་མིན་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐག་ཆོད་དཀའ། སྐྱལ་བ་དེ་བསྐྱལ་པའི་བར་བཞུགས་པའང་ཡོད་ལ། ལྷ་སྐྱབ་དང་རྫོའི་སྐྱ་གཏུང་། ལོ་ལྔ་ཏུན་གྱི་བདེ་མཆོག་ལྟ་བུ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཛད་པ་མི་འདྲ་བ། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མི་འདྲ་བ། གོ་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་ཡོད། དེས་ན་མ་དག་པའི་སྐྱ་ལུས་སྤང་བོ་རྟོང་པའི་སྤྱགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་པའི་སྤང་ངོར་སྤྱགས་ཀན་ཏེ་

དུ་ཀའི་སྤང་བ་མངོན་གསུམ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡང་ད་དུང་བདེན་འཛིན་དང་ཀུན་རྟོག་གི་
རྒྱུད་ལྷན་ཡོད་པས་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་སོགས་ལ་ཡང་ཡང་གོམས་བསམ་མ་
དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་སྤྱིན་ལྟར་ཡལ། གཉུག་སེམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས། དེ་ལ་རིམ་བཤེས་པ་ཞེས་ཅ་སྤྱད་
སྤྱོད་མི་སྤྱོད་རྟོགས་རིམ་རང་རང་གི་ཆེད་སེམས་ལ་རག་ལས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་
བཞེན་པའི་རྒྱུད་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ལ་བཞེན་ནས་དེ་
ལས་ལངས་པའི་ལུགས་ལྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་གྲུབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཉོན་སྤྱིབ་
སྤངས་པའི་འཇམ་ལུས་སལ། སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བ་འལ། དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་གྲུབ་སྟེ། དོན་
གྱི་འོད་གསལ་ལས་བཞེད་སལ། དེའི་ལུགས་ལྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་གྲུབ་པ། ཉོན་སྤྱིབ་
ཟད་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་པ། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ། ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པའི་སྤང་
བ་དང་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་བྱུང་དུ་འཇུག་པའི་སྤངས་བ་བྱུང་འཇུག་ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་
མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་། ཉོན་སྤྱིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཏེ་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
ཆད་པས་སྤང་བྱུང་པོ་རྟོང་བ་ལ་འཇུག་མི་འཇུག་གདུལ་བུའི་དོན་ལ་ལྟོས།

མདོ་ལུགས་མཐོང་སྟོན་གྱི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་སེམས་ཤིང་། འདིར་མཐོང་
ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ས་དགའའི་ཉོན་མོངས་ས་“བོན” དང་
བཅས་པ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུད་གིས་ཡིན། རང་རྒྱུད་པས། །ས་
དགའ་ལ་སོགས་ཏེ་མ་ཡི། ཞེས་སོགས་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཆེ་རིམ། གཉེན་པོ་དང་རིམ་
གྱིས་སྟོན་སྤངས་སྟོར་དགའ་སྟོན་ལམ་སྟོར་དགའ་སྤོང་བ་དང་། སྤྱིབ་གཉིས་ཅིག་
ཅར་སྤོང་བ་འདི་དང་མི་འབྲ།

ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་སྒྲིབ་གཉིས་རིམ་ཆར་སྔོང་བ་འདིའི་གནད་དང་
འགྲིག །སྒྲུ་ལུས་དེ་འདུས་པར་དཔེ་བཅུ་གཉིས་དང་། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་
དུ་དཔེ་ལྷས་འཆད་པ་མན་དག་གི་ཡོང་ལུགས་དང་། ཁུངས་གཏུགས་སའི་ཁྱད་པར་
ལས་འདིར་ཡང་འབྲ། རྫོ་རྫོའི་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་འཆི་མི་མངའ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ནི་རིགས་
འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྫོ་རྫོའི་སྒྲུ་མཆན་ཉིད་པ་དག་པའི་སྒྲུ་ལུས་ལ་བྱེད། ལྷ་མ་ལ་
དག་སྔར་སྔོང་^{༡༠༠} བ་ལ་འདི་དག་གི་ཚུལ་བསམ་ན་སྒྲོ་ལ་འཆར་བདེ་བ་ཡོད། དག་
མ་དག་གི་སྒྲུ་ལུས་གཉིས་ཀ་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་བྱུབ་
པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་མེད་ལ། སྔ་མ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ངོ་བོར་དག་སྟེ་ནས་
མཁའ་ལ་སྒྲིན་ལྟར་ཡལ་བས་རྫོ་རྫོའི་སྒྲུ་བཏགས་པ་བ་དང་བྱི་མ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་
འཆད་པའི་རྫོ་རྫོའི་སྒྲུ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་
འདག །ཡེ་ཤེས་ཉིད་སྒྱུར་གྱུར་ཟེར་མི་བྱུབ་པས་དབྱང་དགོས།

མདོ་ལུགས་ཡིད་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ལུས་དང་། ཡིད་ལྟར་མཁྱོགས་
པའི་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་ལས་ས་བརྒྱད་པའི་རྫོ་རྫོའི་ལུས་
ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྫོ་རྫོའི་སྒྲུ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་དག་མ་དག་གི་སྒྲུ་ལུས་དང་
འདྲ་མི་འདྲ་དབྱང་རྒྱ་མང་། ལུང་པོ་ཉིད་པ་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་
དང་། ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲིན་ལྟར་ཡལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་པ་སོགས་བཤད། མདོ་
ལུགས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སོགས་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། གཞན་དོན་
རྒྱུན་ཆད་པས་ཞི་མཐར་ལྷུང་དོགས་ནས་ས་བརྒྱད་པའང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་

ལ་བསྐྱལ་བ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སྤོང་བར་མཛད། །ཅེས་བ་ལྟར་ལ།
སྒྲགས་ཀྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྦྱ་ལུས་ལ་ཐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྫོགས་
བས། ཐུན་ནམ་ཡང་ན་ཆེ་བྱེད་དག། །ཞེས་སོགས་ལྟར་མཉམ་གཞག་ལ་བསྐྱལ་བར་
གནས་ཀྱང་ཞི་མཐར་ལྷུང་དོགས་མི་དགོས།

ནང་དུ་བདེ་སྤོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་གཡོ་བ་མེད་པས་བྱི་རོལ་དུ་སྦྱོས་བ་
ཅི་ཙམ་རྒྱ་ཆེ་བས་ལམ་ལ་བོགས་ཆེ། འདི་དག་གི་སྐྱབས་སུ་བསྐྱེ་བ་སྤོང་དགུ་རང་
ལྷགས་ཀྱིས་བྱུབ་ཟིན་པས་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་མི་དགོས། རྗེས་སོ་བ་ཆོས་སྟོན་པ། ལས་
རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། བཟའ་བརྒྱུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ། རི་དྲགས་བཞོར་བ་
སོགས་གང་བྱས་ཆོགས་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར། བཟའ་བརྒྱུང་ལ་ལོངས་
སྤྱོད་ཅེས་ཤེ་ལྟར་ཆེ་ལྟར་སོགས་བཟའ་བརྒྱུང་བྱུང་མེད་བསྟན་པ་དགོས་པ་ཆེ།
ཆོགས་རྗེས་ལ་ཐས་སྒྲ་ཆོགས་བསྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ཡིན། ལམ་ལ་བོགས་འབྱིན་
པའི་སྤྱོད་པ་གསུམ་ལས་སྦྱོས་བཅས་ཁང་བཟང་ཡང་ཐོག་རིམ་པ་དུ་མ་ཅན་ལྟ་
གངས་ཀྱི་གདན་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐོ་མོ། འདོད་ཡོན་ལྟ་དང་། ཆོགས་འཁོར། ལྷ་
གར། སྟོམས་འཇུག་སོགས་སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་རོལ་བ་དང་། སྦྱོས་མེད་དེ་ལས་
བསྐྱུས་པ་རིག་མ་ལྟར་སོགས་དང་། ཤིན་དུ་སྦྱོས་མེད་ནི་ལྷ་སྒྱུ་ཀུའི་སྤྱོད་པ་ལས། འདུ་
ཤེས་གསུམ་པ་ཞེས་གཞན་པལ་པའི་མིག་སྤར་ཐ་ཉལ་འཆག་པའི་སྤྱོད་པམ་ལས་
མི་མཛོན་ཡང་ཉག་ཏུ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞི་བ་
ལྟའི་རྣམ་ཐར་ལྟ་བུ་སྟེ། གང་ཆེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །སྤོ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་
པ། །ཞེས་སྤོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོར་གཉིས་སྤང་བྱུང་ཚུལ་

བཤད་པའི་ཐད་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་གོ་རྒྱ་ཡོད།

སྐབས་ཞིག་སྤྱི་ལུས་མི་སྣ་བར་སྤྱོད་ཅེས་པ་ཆོག་མཚམས་ལ་བརྟུན་
འོད་གསལ་ལ་ཞུགས་པ་འདྲ། འཇའ་ལུས་གྲུབ་ཅེས་པ་རྒྱུད་སེམས་ཅམ་ལས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་བཞེངས་པ་ལས་འཇའ་ཆོན་དུ་སོང་བ་མིན། ཉལ་ཉའི་ས་ཆར་རྫོན་པ་
ཞིག་སྤྱོད་བསྐྱེས་ནས་དེ་དྲགས་གསོད་པ་རྒྱུན་བཅད་དེ་དེ་སྟོང་ཉལ་ནས་སྤྱི་ལུ་
ལེན་པ་ལ་དེ་དྲགས་མང་པོ་མཐར་འདུས་ནས་མིག་རྒྱ་འདོན་པ་ཞིག་གྲུང་། བྱིས་ཤི་
ཆེ་ལུང་པ་དེར་ཡུན་རིང་འཇའ་ཆོན་འཐིབས་པས་འཇའ་ལུས་གྲུབ་ཅེས་སྐྱེད་ཞེས་
ཆ་ཉར་བཀའ་འགྲུར་བ་ཆང་གིས་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན་སྐྱེས་ཤེས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་
ལས་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་ཡོད་ཆོག་རྒྱ་རེད། ལྷར་སྤྱོད་ནའང་འཇའ་ཆོན་
འཆར་བ་པའ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དུ། བལ་པོའི་རྒྱལ་པོས་བྱིའུ་
ཞིག་ལུལ་བ་ཤི་བའི་ཆེ་རྩེ་ཉིད་ནས་ཁྱས་ཆོག་གནང་སྟེ་འཇའ་ཆོན་ཤར་བས་འདི་
བྱིའུ་ལྷར་སྤྱོད་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དག་པའི་སྤྱི་ལུས་པ་དེས་ཉེན་གང་ཡང་རྩད་བ་ལ་གནས་ནས་རིལ་འཛིན་རྩེས་
གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་སོགས་མཉམ་རྩེས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་བསྐྱེད་པས་སྤྱི་ལུ་འོད་ན་
གྱི་འོད་གསལ་ལ་ཞུགས་པས་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཐུགས་དང་། དག་པའི་སྤྱི་
ལུས་གཉིས་རྩུང་དུ་འཇུག་པའི་སྤོབ་པའི་རྩུང་འཇུག་མཛོན་དུ་བྱས། དྲགས་པོ་ནམ་
མཁའ་གྲགས་ཀྱི་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་ལྷར་ན་སྤོབ་ལམ་སྤོར་དགུ་ཐབས་ཀྱིས་
འབྱེད། སྤད་རྒྱུད་པས་ཤེས་སྤྱི་བ་སྤོར་དགུར་བྱེ་ནས་སྤོར་བ་ལྷར་ན་སྤོབ་པའི་རྩུང་
འཇུག་གི་འོད་གསལ་འདི་ཤེས་སྤྱི་བ་སྤྱད་ཅིག་དང་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་

ལམ་དང་། དེའི་ལུགས་ལྟོག་གི་ཉིད་ཐོབ་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་སྦྱོང་བ་ཞག་བྱག་གས་ཆུ་བྱག་རེས་འོད་གསལ་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲག་མ་རྣམས་
སྦྱངས། སྦྱ་ལུས་པའི་རང་ངོར་ལུགས་འབྱུང་ལྟོག་གི་རྟགས་དང་མཉམ་རྗེས་མང་།

འདི་ནས་བྲག་རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པས་རྒྱུད་སྒྲག་
མེད་དུ་ཐེམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མིང་འདོགས་
པའི་གནད་འདི་ཡིན། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ཤེས་པ་མེད་ན་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཐེན་པས་རྒྱུད་
གི་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་འདི་ཙམ་གང་གིས་བྱེད་དབྱེད་ན་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་
ཤེས་སྒྲིབ་ཆོགས་མེད་པར་འབྲུག། དག་པའི་སྦྱ་ལུས་གསར་དུ་ཐོབ་ཆེ་སྤངས་པ་བྱུང་
འཇུག་ཐོབ་ཀྱང་དེ་བྱུང་འཇུག་དངོས་མིན། འདིར་སྦྱ་ལུགས་བྱུང་འཇུག་གམ་རྟོགས་
པ་བྱུང་འཇུག་ཐོབ་པས་བྱུང་འཇུག་དངོས་ཡིན་ཞེས་པ་ཁས་ལེན་གྱི་རྒྱན་ཡིན། སྦྱ་
ལུས་པས་གསར་དབང་དང་། འོད་གསལ་པས་ཤེར་དབང་། བྱུང་འཇུག་པས་དབང་
བཞི་པའི་གདམས་ངག་ཆུ་མ་ལས་མཉན་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས།

སྒྲོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་པས་ཀྱན་རིག་ལྟར་ངན་སོང་དགུག་བལ་གྱི་ཆོག་བྲས་
ན་རང་དང་འབྲེལ་ཐོགས་པའི་ངན་སོང་བ་རྣམས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འདྲེན་སྒྲབ་
ཅེས་ཀྱན་མཁུན་གོང་མས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བྱུང་གི་དཔོན་སྒྲོབ་གྱིས་དགེ་འདུན་
འདུ་འཁོར་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཁྱི་བ་ཞུས་ཚུལ། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྗེ་རྗེས་
འབྲུ་མིན་བསད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་ཐར་བཅས་གསུངས། རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
གྱི་མདོར་རི་བོ་རྒྱལ་པོ་སོགས་གསུངས་པ་རང་རྒྱུད་པས་འཆད་དཀའ་ཡང་བྱུང་
འཇུག་གི་མཛད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་དང་འགྲིག། །མཆན་ཉིད་གྱི་གནད་

སྐྱགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་གོ་མི་རྒྱས་པ་ཡང་དག་མཐའ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེས་པ་
སྐྱགས་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པས་ཤེས། མདོ་སྐྱགས་གཉིས་ཀས་ཉོན་སྤྱིཔ་
ཀུན་ཟད་རྒྱས། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཡུལ་མཆོག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་པ་དོར་བསྟན་གྱང་
ཡུལ་ཅན་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྲས། དེ་མའི་གཙོ་བོ་ཤེས་སྤྱིཔ་སྟོར་དགྲ་མདོ་ལས་
བསྟན་གྱང་གཉིན་པོ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྤྲས། དེས་ན་སྐྱག་ལོས་སྤང་གཉིན་སྤྲས་
པ་མགོ་མཚུངས་བྱས་པ་འབྲུལ། །ཤེས་སྤྱིཔ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་མདོ་ལས་བསྟན་པ་བསྟན་
ཅོད་རྒྱ་ཡོད། གནད་འདི་ཡིན་པས་སྐྱགས་ཀྱི་གོ་བ་མེད་ན་མདོའི་གོ་བ་རྣམས་དག་
དཀའ། རྩ་མ་གནས་བརྟན་ཆང་གི་དུས་དགེ་བ་ཤེས་པལ་ཆེར་རྒྱད་དུ་ཐེབས་ནས་
ཅོད་པ་མཛད་ཚུལ། ཁྱི་སྟོ་བཟང་སྟན་གྲགས་མེ་ཆངས་སྤྲས་དབྱེས་པའི་རྩོམ་རྩེའི་
བཀའ་རི་ཁོང་དུ་མ་ཕྱིན་པར་”སེ་ར་”^{༡༠༡}འཛིན་བྲུ་རེར་ཉོན་བཅུ་གསུམ་དུ་དཔལ་བཅའ་
དང་། སེ་རའི་དཔོན་སྟོན་བྱམས་པ་སྟོན་ལས་གྱིས་ལྟ་རམས་པ་གནང་ཡང་མ་
བཞེས་པར་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་རྩོམ་པའི་དཔལ་བཅའི་དང་པོ་གནང་ཚུལ། རྒྱད་
ལ་ཐེབས་དུས་རྒྱ་མཐར་དགོན་དུ་དགའ་ལྡན་ལུགས་ལྟར་སྐྱགས་ཀྱི་དཔལ་བཅའ་
མཆོན་སྟོང་མཛད་ཚུལ་བཅས་ཞར་བྱུང་དུ་གསུངས།

ལས་དང་པོ་པས་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་བག་ཆགས་རེ་འཛོག་ན་དམིགས་པ་དེ་
དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དབྱུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་དང་། འོད་
གསལ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་བཞེངས་པ་དང་། སྐྱར་
ཡང་ཕྱང་པོ་རྩིང་པར་ཞུགས་ནས་དཔལ་བ་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་སྟོན་པ་གསུམ་ལ་
སྟུང་པ་ལྟར་བདག་གིས་གྱང་སྐྱབ་སྐྱམ་སྟོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས། ཉོན་པོ་ཡིན་གྱང་

དུས་ཚོད་ཐོ་རངས་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་བྱས་ནས་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པའི་མོས་
བ་སོགས་ཡིད་ངོར་གཤམ་སྤང་གི་ཚུལ་དུ་བྱེད། རྒྱལ་འབྱོར་པས་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་
འཇུག་ཐོབ་པའི་མཆན་མ་བརྟན་པོ་རྟེན་བ་ན་ཆེས་བཙོ་ལྷ་བྱའི་སྲོད་ལ་སྒྲ་མ་
ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་མཉེས་པར་བྱས། བཅ་བྱེད་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་དུ་
སྦྱར། ཐོ་རངས་དབང་བཞི་པའི་གདམས་བ་སོག་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་རྒྱ་དང་
སྒྲོམས་པར་ཁྱེད་ས་བཞིན་དུ་ནས་མཁའ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་ཡང་དག་མཐའ་ལ་
མཉེས་པར་གཞག་བ་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་ལྟར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཐར་སྒྲག་ལ་
ཁྱེད་ས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲ་ཞིང་སྒྲ་བ་ཡང་སྤངས་ཏེ། སྒྲགས་ནས་བ་ཐམས་ཅད་
མཁེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དག་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱ་བྱང་འཇུག་གི་ཐ་མ་ཉོག་ཁ་སྦྱོར་ཡན་
ལག་བདུན་ལྟ་བུའི་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་བརྟེས་ཏེ་སྲིད་མཐའི་བར་དུ་འགྲོ་དོན་
རྒྱན་མི་འཆད་པར་བཞགས་པ་ནི། མད་བྱང་མཆོད་དཔའི་དཔལ་འབར་ལོངས་སྦྱོད་
རྩོགས། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། །

དབང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་གདམས་ངག་སྤར་མ་ཐོབ་པ་དང་མི་ཤེས་བ་
ག་ལ་ཡིན་ཀྱང་དུས་ཚོད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཐོབ་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་ཆེ། བར་བྱིན་
ཐེག་པའི་སྲིད་བ་ཐ་མ་བ་སྒྲགས་ལ་བརྟེན་ཚུལ་ཡང་པལ་ཆེར་འདི་དང་འབྲ་བར་འོག་
མིན་དུ་མཁའ་བྱུང་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་པར་ཁྱེད་ས་པ་ལ་ལྟའི་བྱ་མོ་ཐེག་ལེ་
མཆོག་མ་བཀུག་ནས་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་དུ་བསྦྱར་ཏེ་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་
ནས་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་བར་མཛོན་དུ་བྱེད། དེ་ལ་བྱི་ནང་གི་མཛོན་བྱང་གི་
ཐ་སྦྱད་གཉིས་ཀ་ཡོད། དབང་སྤར་མ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བར་གསུམ་པ་བསྦྱར་བ་དང་།

བསྐྱེད་རྫོགས་གཞན་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་གོང་མ་སྟོན་པའི་དམིགས་བསལ་འདི་ཁོ་
ན་ཡིན། བྱང་སེམས་འདི་སྟོན་བརྟུང་གི་ཉེན་འབྲེལ་ལ་དབང་འབྱོར་བས་ལྷ་ལ་
ཁམས་དཀར་དམར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུད་པ་སོགས་འཇུག་པའི་གནས་མེད།

དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ཆོགས་ལམ། ལུས་དབེན་དོད་ཟུབ་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་སྦྱོར་
ལམ་བོད། དག་དབེན་དོད་ཟུབ་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཅེ་མོ། དཔེའི་འོད་གསལ་བཟོད་པ།
མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ཆོས་མཆོག། །དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ། དེའི་ལུགས་སྟོན་གི་ཉེར་ཐོབ་རྣམ་གྲོལ་ལམ། སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ལ་སྟོན་
ལམ་སྟོར་དགུ་འབྲེད། མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་ཆེ་སྒྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན། སྟོབ་
པའི་བྱང་འཇུག་གི་ཆེ་དབའ་བར་འགོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན། སྟོབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རོ་རྩེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན། དེའི་སྐད་
ཅིག་གཉིས་བར་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད།

དེ་ལྷ་བྱའི་བྱང་འཇུག་ཉེ་རུ་ཀའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་དེ་གང་ལས་བྱང་བའི་
སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཉེ་རུ་ཀའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས། དེ་ལ་བྱང་དུ་འཇུག་
པའི་ཡ་གཉིས་རིམ་བཞེན་འགོ་དགོས་པས། ཉོན་སྲིབ་ཀྱིས་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་སྟོན་
དུ་འགོ་དགོས། དེ་ཉིད་གང་གི་རྒྱང་སེམས་ལས་བྱུབ་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེའི་
སྟོན་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ལ་གང་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱེད་རྒྱུའི་ཉོན་སྲིབ་ཀྱིས་མ་
དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ལ་དེ་ཉིད་གང་གི་བཞེན་པའི་རྒྱང་ལས་
བྱུབ་པའི་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ལ་
སྟོང་གའི་ཅ་མདུད་ལྷག་མེད་དུ་འགོ་ལ་བའི་ཐབས་སོ་ཉའི་ལམ་སོགས་སྟོན་དུ་འགོ་

དགོས། དེ་ལ་རྒྱུད་དབུ་མར་བསྐྱས་ཏེ་ཅ་མདུད་གཞན་རྣམས་འགོ་ལ་བའི་ཐབས་
རྗེས་གཞིག་གི་སྐྱད་རིམ་རྫོང་བསྐྱས། ལྟེ་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་
རྣལ་འབྱོར་རྣམས་སྤྱོད་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ལ་ཐམས་ཀྱི་སྤྱང་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་ཟེལ་
གིས་མཐོན་ནས་གང་སྤྱང་ལྟའི་རྣམ་རོལ་དུ་འཆར་ཞིང་སྐྱུ་གསུམ་ལམ་འཁྲེང་གི་
ཐབས་གནད་ཆང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་རྣམས་སྤྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ལ་
དབང་བཞི་རྣམ་དག་ཐོབ་ལྟེ་དམ་ཆོག་དང་སྤོམ་པ་བསྐྱར་བ་སྤོམ་དུ་འགོ་དགོས། དེ་
ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྒོ་སྤྱོད་བ་སྤོམ་དུ་འགོ་དགོས། དེ་
ལ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པ་དང་། ཆེ་འདིའི་སྤང་ཤས་ལས་སྒོ་ལོག་པའི་རྒྱུད་འབྱེད་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་
ལ་སྒོ་སྤྱང་བ་སྤོམ་དུ་འགོ་དགོས། དེ་རྣམས་ལ་སྒོ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ལ་ལམ་མ་རྟོར་
བར་སྤོམ་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བསམ་སྤྱོད་
གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ་མེད་མི་རུང་དུ་དགོས་ལ།

དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གདམས་པ་འདི་ནི་མགོ་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེན་
ཚུལ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐུག་མི་སྒོ་བ་པའི་བྱང་འཐུག་གི་བར་གྱི་གནད་བསྐྱས་པ་སྐྱལ་
ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཐག་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་བྱང་གཅིག་ལ་
སངས་རྒྱུ་བའི་ཐབས་ཆ་ཆང་ལ་མ་རྟོར་བ་ཡིན་གསུངས།

དེ་ལྟར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུ་ནས་བཟུང་སྟེ་དཔལ་ལྡན་སྤྱད་རྒྱུད་
དང་། དཔེན་ས་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་བྱུ་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱེད་ས་བཞད་པའི་རྟོ་རྗེ་ཡབ་སྐུ་ནས་ཉི་མུ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་ཆེ་གཅིག་ཉིད་ལ་

ཟུང་འབྲུག་གི་གོ་འཕང་བརྟེན་པ་སྤྱི་ཉིག་སྒྲུང་ལ་བརྒྱས་པ་བཞིན་བར་མ་ཆད་པར་
བྱོན་པའི་གསུང་རྒྱན་འབྲུལ་པ་མེད་པའི་བདུད་ཅི་འདི་ཉིད་ནས་ཡང་མ་བརྟེན་པར་
སྟོང་གི་བཅུད་དུ་བསྟེན་ནས་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྟོང་པོ་ཅི་ལོན་རེ་དང་། དམ་པ་
གོང་མ་དེ་དག་གིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གིས་གསལ་བར་མཛད་པའི་བཀའ་བློན་དང་
རྣམ་ཐར་ལ་བསམ་ནས་ལམ་སྟོལ་འདི་ཉིད་བཤད་སྟུབ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྟོན་སྲུང་
གྱི་མཐར་ཡང་མི་ཉམས་ཤིང་འབེལ་བའི་ཐབས་ལ་རང་རྩལ་ཅུག་སྟེ་སྟོན་པ་
ཚུན་ཆད་ཀྱིས་འབད་པར་རིགས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ལ་གདམས་པའོ། །

སྤྲུལ་བ། དཔལ་བོ་དཔལ་པོའི་དབང་ཕྱག་བྱེ་བ་བརྒྱ། །གང་ནས་གཤེགས་
པའི་ལམ་བཟང་འཁོར་ལོ་སྟོན། །སྟོགས་དུས་གཞན་ལས་སྟུབ་ཐག་ཉེ་བས་ན། །བྱིན་
རྒྱལ་མ་ཅན་གྱི་བདེ་མཆོག་ཅེས་སྤྱི་བསྟུགས། །འདི་ཡི་ཡབ་དང་ཡུམ་བཀའ་སྟོར་
རྣམས་ནས། །རྫོགས་རིམ་ཆུང་བ་འགའ་རེ་གསུངས་མོད་ཀྱང་། །རྒྱ་ཉིད་འགྲོས་
བཅོམ་རྒྱ་ཁྲི་སྟོག་སྟུང་པའི། །ཐབས་མཆོག་ཨེ་ཨྲི་རྫོགས་པའི་ལམ་སྟོལ་ཆེ། །སྟོང་
འབྲེལ་དཔེ་མེད་མཆོ་ཡི་སྟོར་དུག་གཉིས། །འདུས་པའི་ལུགས་དང་བྲིལ་བྱའི་རིམ་
པ་ལ། །ནག་པོ་བ་ཡི་དབྱིད་ཐིག་རིམ་པ་བཞི། །རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་བཅས་དུག་
ཏུགས་སུངས། །བྱི་མ་བདེ་སྟོང་ཐབས་ཤེས་རྣམ་འབྱོར་གྱིས། །སེམས་ཀྱི་མཐར་སྟུག་
དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི། །སྟུགས་དང་མཉམ་སྟོར་གཟུངས་མཆོག་སྟུབ་པ་
ལ། །བསྐྱེད་རིམ་ལས་ལྷག་ཐབས་ལམ་ཆེན་པོ་འདི། །དུས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤིན་ཏུ་
ཉམས་སྤྱར་བ། །ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་བས། །ཅ་བཤད་རྒྱུད་དང་
བྱུང་ཆེན་མན་ངག་བཞིན། །ཉི་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་མོད་དེ་ལྟ་ནའང་། །སྤང་

༡༡། བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འཇོ་དང་རྫོགས་རིམ་ དངོས་གྲུབ་སྟེ་མའི་བསྐྱེས་དོན་བཞུགས།

༡༡། ཁ་མོ་གུ་རུ་ཤྱི་ཙ་ཤ་སྐ་བ་ར་ཡེ། འདིར་ནལ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྤྲུག་གྲུབ་
ཆེན་ལྷ་ཨི་པས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་སྤྲུབ་ཐབས་འཆད་པའི་ཚུལ་ལ་
གཉིས། བདེ་མཆོག་སྤྱི་ལོ་རྣམ་བཞག་དང་། སྤྲུབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དངོས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞུང་འདི་གང་ལས་བརྒྱས་པའི་གཞི་ཅ་བ་དང་བཤད་
པའི་རྒྱ་དེ་ལྟར་གནས་པ་དང་། དེ་ལས་བརྒྱས་པའི་གཞུང་འདིས་ཅ་རྒྱ་དེ་གི་དོན་
དེ་ལྟར་འཆད་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་དང་། གྲུབ་ཆེན་གསུམ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་པའི་
གཞུང་གཞན་དེ་ལྟར་བྱང་བའོ། །

དང་པོ་གཉིས། ཅ་བཤད་གྱི་རྒྱ་དོས་བཟུང་བ་དང་། བཤད་རྒྱ་དེ་གིས་ཅ་
རྒྱ་དེ་ལྟར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་སྤྲུབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དངོས་བཤད་པ་གསུམ། མཆན་གྱི་དོན།
གཞུང་གི་དོན། མཐུག་གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆན་བསྐྱར་བ་དང་། མཆན་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞུང་ནས་དངོས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། མཆང་བ་ཁ་སྐོར་
པའི་ཡན་ལག་གོ། །

དང་པོ་གསུམ། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་དང་། མཐོང་

ཆོས་ཀྱི་པན་ཡོན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་གིས་བསྐྱོམ་པའི་ཉེན་དང་། གང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་
གནས་དང་། ཇི་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

གསུམ་པ་གཉིས། ཐུན་གྱི་ངོ་པོ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་སྔ་ཕྱིའི་བར་དུ་ཇི་
ལྟར་བྱ་བ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐུན་གྱི་འགོར་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་
ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་གྱི་མཐུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྔོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་
ནམས་རྒྱད་ནས་གསུངས་ཚུལ་དང་། གསུངས་པ་དེ་སྐབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི། སློ་གསུམ་དག་པར་བྱས་ནས་ཆོད་མེད་བསྐྱོམ་པ་དང་།
ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། འགལ་རྒྱུན་འགོག་པའི་བསྐྱང་
འཁོར་བསྐྱོམ་པ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱེན་པའི་ཆོག་གས་བསགས་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ཐུན་
མོང་གི་དོན་བསྟུ་བ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱང་པོ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པ་དང་། ཁམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདེ་མཆོག་གི་སྐྱོར་ནས་བསྐྱང་འཁོར་གསུངས་ཚུལ་
དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་གཞུང་བཤད་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱང་བ་བཤད་པ་དང་། བགེགས་ལ་

ཕུར་བུས་གདབ་བ་སོགས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱོམ་པའི་ཅིང་བ་བཤད་པ་དང་། སྒྲགས་རྣམས་ཀྱི་དོན་
བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁོ་མོ་བསྐྱེད་ནས་བགེགས་དགྲུག་པ་དང་། བཀྲུག་པའི་
བགེགས་ལ་ཕུར་བུས་གདབ་བ་སོགས་སོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་བསགས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོགས་ཞིང་བསྐྱབ་པ་དང་། ཞིང་དེ་ལ་ཆོགས་བསགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ལྷོང་ཉིད་བསྐྱོམས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་། ལྷོང་
ཉིད་བསྐྱོམས་པའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ། ཚུད་པ་སྤང་ཞིང་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། ལྷོང་
ཉིད་བྱ་སྤྱད་ཅིང་ཀྱི་གནད་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་སྟུན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གསུམ། ལྷོང་པ་ལས་
ལངས་ནས་ནམ་མཁའ་རྒྱ་དྲ་བཞག་པ། གཞལ་ཡས་ཁང་གང་ལ་གནས་པའི་རྟེན་
བསྐྱེད་པ། དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་བཞི་བསྐྱོམ་པའོ། །

གཉིས་པ་གཉིས། འབྱུང་བ་ཅིང་ཅེག་དང་རི་རབ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷ་ཆོགས་
པ་སྤྲེད་ལྷ་ཆོགས་རྩི་རྩེ་བསྐྱེད་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལྷུའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྐྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུངས་ཚུལ་
དང་། དེ་ལ་རྒྱུད་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། མཛོན་བྱང་ལྷ་ངེ་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི། དངོས་ཀྱི་དོན། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། དེ་དག་གི་དོན་
བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་བཤ། མཛོན་བྱང་གི་དབྱངས་གསལ་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྣལ་འབྱོར་དང་། རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་དང་། འིན་ཏུ་རྣལ་
འབྱོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེ་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་བྲུག། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རྫོགས་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་།
གསལ་གདབ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རྟོགས་མཐུན་གྱི་དག་པ་དང་ལུས་
དཀྱིལ་བསྐྱོམ་པ་དང་། གོ་བགོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ལྷ་
རྣམས་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་པ་དང་། ལྷའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་ཞིང་དག་པ་བྲན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟེན་གསལ་གདབ་པ་དང་། བརྟེན་པ་ལྷ་གསལ་གདབ་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དུར་ཁྲོད་བཤད་པ་དང་། དེའི་ལྷག་མ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དུར་ཁྲོད་དངོས་བཤད་པ་དང་། དེ་ནས་གནས་པའི་ཤིང་
ལ་སོགས་པ་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འོད་སྤང་ནས་རྟ་བབས་ཀྱི་བར་བཤད་པ་དང་། གཞལ་
ཡས་ཁང་དངོས་གདན་དང་བཅས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། འོད་སྤང་ནས་སྣ་ཆོགས་རྩོད་ཤིང་བར་བཤད་པ་དང་། རྟ་
བབས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདའ་ཡབ་ནས་ཅིག་པའི་བར་བཤད་པ་དང་། རང་གི་
འཁོར་ལོ་རྣམས་དང་སོག་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་གི་འཁོར་ལོ་བཤད་པ་དང་། ཀ་བ་དང་ཐོག་བཤད་
བཤོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་གི་འཁོར་ལོ་ཁོ་ཁོ་གི་བཤད་དང་། འཁོར་ལོ་ཁོ་རྒྱ་
ཆད་བཤད་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ཁོ་དཔངས་ཆད་བཤད་བཤོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བཤད་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ལྷ་བཤད་
བཤོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྲུམ་ཐོག་ཕྱག་མཆན་བཤད་དང་། དེ་རྒྱུད་
གང་ནས་གསུངས་པ་དང་དག་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། ཡབ་ཡུམ་སྦྲུམ་ས་པར་
ཞུགས་ནས་དགའ་བ་རྣམས་སྐྱེད་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་བཤོ། །

གསུམ་པ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་དག་པ་དང་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་པ་ལ་གསུམ།
བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལྟ་དང་སྒྲར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་པ་དང་།
སྒྲར་གསུངས་པའི་དོན་བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་བཤོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུས་དཀྱིལ་སྤྱི་དོན་རྣམས་བཞག་དང་། གཞུང་གི་ཆོག་དོན་
བཤད་བཤོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་གོ་རིམ། རྟེན་དང་
བརྟེན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྣམས་བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟེན་གྱི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྣམས་བཞག་དང་། བརྟེན་པའི་
ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྣམས་བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་གང་ལ་འགོད་པའི་གཞི་དང་
བཞུགས་གནས། གཞི་དེ་ལ་ལྷ་ཅི་ཙམ་ཞིག་འགོད་པ། ལུས་ཀྱི་གནས་གང་དུ་ལྷ་
གང་འགོད་པ་དང་སྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་གང་དུ་ལྷ་གང་འགོད་པ་དང་སྐྱེད་ཚུལ་ལ་ལྷ།
འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཞེ་བརྒྱད་གང་དུ་འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷིང་པོའི་རྣལ་
འབྱོར་མ་བཞི་གང་དུ་འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་གང་དུ་
འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་དང་། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གང་དུ་འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷ་
ཞེ་བརྒྱད་ས་བོན་ལས་སྐྱེད་དགོས་མི་དགོས་དབྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུས་དཀྱིལ་མཆོག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་བཤའ་པ་དང་།
གནས་སོགས་བཅུས་བཅུ་དང་སྐྱར་ཉེ་བཤའ་པ་དང་། གནས་རྣམས་སྐྱེད་ཚུལ་དང་
དེར་ལྷ་གང་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

བཞི་པ་གོ་བོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་གཉིས། གོ་
ཆ་བྱ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་ནས་རྒྱས་གདབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤའ་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གོ་ཆ་བཅིང་བ་རྒྱས་པར་བཤའ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་
གཞུག་པ་རྒྱས་པར་བཤའ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །

བྱག་པ་ལྷའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་ཞིང་དག་པ་བྲན་པ་ལ་གཉིས། ལྷ་སྐྱོམ་པ་དང་།
དག་པ་བྲན་པའོ། །

གསུམ་པ་ཐུན་གྱི་མཐུག་ཏུ་རི་ལྷོ་བྱ་བ་ལ་གཉིས། བསྐྱུས་པ་རི་ལྷོ་བྱ་བ་
དང་། གཏོར་མ་རི་ལྷོ་བྱ་བ་ལོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་སྔ་ཕྱིའི་བར་དུ་རི་ལྷོ་བྱ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་གྱི་དོན་དང་།
མཐུན་གཞན་གྱི་ལུགས་སོ། །

གཉིས་པ་མ་ཆང་བ་ཁ་སྐྱོང་བ་ལ་གཉིས། དམ་ཆོག་བརྒྱད་སྟེར་བ་འད་པ་
དང་། ཁྱད་པར་དུ་གཡོན་པའི་དམ་ཆོག་བ་འད་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཡོན་པའི་ཀུན་སྟོང་གྱི་གནད་བ་འད་པ་དང་། ལག་
པའི་མཆོད་པ་བ་འད་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་མཆོད་པ་དང་། ལག་པ་ལ་མཆོད་པ་དང་།
ལག་མཆོད་མ་གྲུང་པའི་ཆེ་རི་ལྷོ་བྱ་བ་ལོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། སྟོབ་དཔོན་གང་གིས་མཇོང་པ་དང་།
ལོ་པཎ་གང་གིས་བསྐྱུར་པའི་ཚུལ་ལོ། །

༥ ལུགས་འདིའི་རྫོགས་ཅིང་ལྷོ་ལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་འཆད་པ་ལ་ལྷ། རྫོགས་
ཅིང་འདི་ཆ་བ་འད་གྱི་གཞུང་གང་གིས་བསྐྱུར་པ་དང་། གཞུང་དེ་ལྷོ་ལ་གྱིས་དོན་དེ་
རི་ལྷོ་བྱ་བ་སྐྱུར་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱུར་པའི་དོན་དེ་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་དང་།
ཉམས་སྲུ་གྲངས་པས་རྒྱུད་ལ་མཛོན་ཏོགས་སྟེ་བའི་རིམ་དང་། རིམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྲས་བུ་འབྲས་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཀུན་སྟོང་ནས་འབྱུང་བ་དང་། མཛོན་བརྫོད་སོགས་ནས་
འབྱུང་བ་ལོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དེ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།
ལམ་གྱི་སྟེང་པོ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དང་། དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཤེས་རབ་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་
བཤད་པ། ཐབས་བདེ་བའི་ཕྱོགས་བཤད་པ། ཐབས་ཤེས་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱོར་
བའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཐབས་ངོས་བཟུང་
བ་དང་། དེ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དུག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་
འདྲན་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དང་། རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་
ཆེན་འདྲན་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའོ། །

གསུམ་པ་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། ཉམས་
སུ་མྱང་བའི་གདམས་ངག་གི་རྣམ་བཞག་དང་། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་
དངོས་སོ། །

བཞི་པ་ཉམས་སུ་མྱངས་པས་རྒྱུད་ལ་མངོན་ཏོགས་སྟེ་བའི་རིམ་པ་ལ་
གསུམ། སྒར་བཤད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་སྟོག་དབུ་མར་སྤྱད་སྟུབ་ལུགས་
དང་། རྣལ་འབྱོར་དེ་བསྟོམ་པ་ལས་སྟོག་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་གྱི་དེ་
ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཕྱོགས་དང་སྤྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བསྐྱེད་
ཚུལ་ལོ། །

གསུམ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་
གཉིས། སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། སྤང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་
བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །

ལྷ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འབྲུབ་ཚུལ་ལས་གྲེས་བ་མེད་དོ། །

ཞེས་བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འཇོ་དང་། རྫོགས་རིམ་དོས་གྲུབ་སྟེ་མའི་བསྐྱེད་ཐོག་
འདི་ཡང་། བཟུལ་གྱུགས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་གཞུང་གི་ཁོག་ཆ་སྟོང་འཆར་སྟེན་པའི་ཐབས་
སུ་བསམ་ནས་བྱ་རྒྱུ་བཞོལ་བའོ། ། །སུ་མཁྱེད་ལོ། ། །

བར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ཞོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ལྟ་སེམྱའི་
རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲལ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བར་
བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་
ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོའི་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ལྟུང་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་བཤད་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་
རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།

༡༡། བཅུ་ སམ་རྒྱལ་དུ་སྒྲུབྱེ། ཨ་ཅི་ན་རྒྱལ་དུ་སྒྲུབྱེ། ཨོ་རྒྱལ་དུ་སྒྲུབྱེ།
ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཆེ་འགོ་མ་ལུག་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་
བར་འཛམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ།